

ANTI KVARIAT MATS REHNSTRÖM

KATALOG 85

NÄFVEQVARN

ETT BRUKSBIBLIOTEK

Tillhörig

L.J. SEDERHOLMS

Bibliotek.

ANTIKVARIAT MATS REHNSTRÖM KATALOG 85

NÄFVEQVARN

ETT BRUKSBIBLIOTEK

STOCKHOLM 2024

Bild från Jernkontoret.

Det Sederholmska biblioteket från Näfveqvarns bruk

HERRGÅRDSBIBLIOTEKEN AVSPEGLADE ofta idén om att kunna samla all slags litteratur och kunskap på en plats. Där fanns verk till hands för att rådfrågas i den dagliga skötseln av gods och andra dit knutna verksamheter, möjlighet gavs att följa med vad som hände i världen och politiken, litteratur stod att tillgå för förströelse oavsett om det gällde reseskildringar eller skönlitteratur och erforderliga böcker fanns för det uppväxande släktets förkovran och utbildning. I det herrgårdsbibliotek som presenteras här stod böcker om juridik, skogsskötsel och bergsbruk sida vid sida med historia, dagspolitik, tidningar och tidskrifter, resor och romaner, ordböcker, uppslagsverk, antika klassiker och läroböcker. I böckerna beskrevs imperier som kommit och gått, revolutionen i Frankrike och de i Sydamerika, Napoleons krig, den brittiska kolonialiseringen av Indien och diskussionen om den svenska statsskulden. Där fanns också möjligheter att följa med på resor i sällskap av verklighetens upptäckare eller till fantasins världar. Tidlösa klassiker stod bredvid nu alldeles bortglömda verk.

Ett sådant bibliotek är en nyckel till en svunnen kulturfär och bjuder på intressanta ingångar till gångna

tiders intressen och läsoplevelser. Inte sällan går det att skaffa sig en bild av personerna som använt böckerna, deras ambitioner och öden. Herrgårdsbiblioteket har inte sällan en estetisk aspekt speglad i typografi, illustrationer och bokband. I det här fallet är det en miljö där böckernas guldorning glänser, de mönsterpressade kloten skimrar och de häftade oskurna volymerna frasar i handen.

Antikvariatets katalog 85 presenterar en del av det gamla Sederholmska bruksherrgårdsbiblioteket från Näfveqvarn. Det är i första hand ett bruksbibliotek i den betydelsen att det var till för familjens bildning och lustläsning. Katalogen innehåller 625 poster i totalt 1445 bundna volymer och häften. Böckerna och småskrifterna som ingår är tryckta mellan 1728 och 1867. De donerades 1939 till Sigtunastiftelsen av godsägaren Nils Johan Otto Sederholms arvingar och hade stått uppställda på släktgodset Näfveqvarns bruk, beläget vid Bråviken drygt två mil från Nyköping i Södermanland. Bruket hade grundats 1623 av Gillis de Besche och levererat kanoner och ammunition till den svenska stormakten. Därför brändes bruket av ryssarna

1719, men återuppbyggdes snart. När dåvarande ägaren Gustaf Ulrik Silfversparre 1806 såg sig tvungen att sälja Näfveqvarn gjorde han det till en man som hade fordringar i bruket, köpmannen och lagmannen Gustaf Adolf Sederholm (1758-1809).

Släkten Sederholm härstammar från Helsingfors där Gustaf Adolfs far Johan Sederholm (1722-1805) var köpman från 1700-talets mitt. Denne byggde upp en ansenlig förmögenhet och köpte en tomt vid nuvarande Senatstorget. Där uppfördes 1756-57 ett stenhus som ”i långa tider framstod som stadens förnämsta och prydligaste privata boningshus”. Det räknas idag som Helsingfors äldsta. Johan Sederholm investerade i handel och andra verksamheter samt förvärvade flera gårdar. Gustaf Adolf Sederholm gick på så vis i sin fars fotspår när han köpte det gamla sörmländska bruket. Efter en tid och ett antal affärer blev Gustaf Adolfs halvbroder, köpmannen Alexander Magnus Sederholm (1775-1830) ägare till Näfveqvarn.

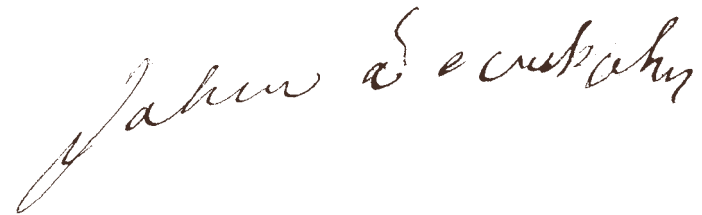
När Näfveqvarn väl kommit i Alexander Magnus ägo lämnade han snart Finland och slog sig ned på bruket. Där var han verksam som brukspatron till sin död. Med familjen Sederholm som ägare ställde bruket om sin produktion, bort från vapen och ammunition. Mot slutet av 1800-talet tillverkades i stället gjutgoods, såsom spisar, kaminer, plogar och tröskverk. Många gamla torp och gårdar runtom i landet värms än idag upp av vackra spisar i gjutjärn från Näfveqvarn. Tack vare omställningen från styckebruk till modernt gjuteri överlevde Näfveqvarn bruksdöden under 1800-talets andra hälft. I dag är Näfveqvarn kanske mest känt för sin pro-

duktion under 1900-talets första tredjedel av konstnärligt formgivna föremål i gjutjärn som uppmärksammades på t.ex. världsutställningen i Paris 1925.

Alexander Magnus son Johan (1813-83) fick från tio års ålder privat undervisning i Uppsala där han blev student 1830. Samma år avled fadern och Johan övertog skötseln av bruket så snart han nådde myndig ålder. Han köpte efter hand upp sina syskons arvslotter och lämnade godset i arv till sin son Nils Johan Otto Sederholm (1870-1937).

I bouppteckningen efter Nils Johan Otto Sederholm specificeras inventarierna i biblioteket, bl.a. fyra större bokskåp och två mindre, ett ovalt bord, två gungstolar och en grammofon. Boksamlingen värderades till 4000 kronor. Sterbhusdelägare var den avlidnes syster Sophie Hök och den avlidnes syskonbarn Henri och ”madame søeur M. Gressard” i Frankrike. Det var säkerligen någon av dessa sterbhusdelägare eller alla gemensamt som donerade Näfveqvarnsbiblioteket till Sigtunastiftelsen. Något gåvobrev har inte kunnat återfinnas.

Samlingen kan inte sägas ha karaktär av ett släktbibliotek som byggts upp under många generationer. Av stamfadern Johan Sederholm den äldre finns exempelvis bara tre spår, hans namnteckningar i Rambachs *Härliga betraktelser* från 1743, en lösdel av Luthers kyrkopostilla från 1753 och Åkerhielms kuriösa lagbok på vers från 1746.

A handwritten signature in cursive script, reading "Johan Magnus Sederholm". The ink is dark and the handwriting is fluid and characteristic of the 18th or 19th century.

Boksamlingen är i stället resultatet av några få personers intressen. Om Alexander Magnus Sederholm vid flytten till Sverige tog med sig böcker från Finland är inte känt och inga böcker i samlingen kan knytas till honom personligen. Men i hans bouppteckning omnämns ”1 boksamling af omkring 1500 volumer med chartor och gravurer” till ett uppskattat värde av 500 riksdaler. Huvudparten av denna boksamling bör Alexander Magnus ha ärvt efter sin bror Lars Johan Sederholm (1772–1822) som avlidit i Helsingfors. Carlander skriver nämligen i *Svenska bibliotek och ex-libris* att Lars Johan Sederholms ”större bibliotek” 1893 befann sig på Näfveqvarn. Många av Lars Johans böcker ingår även i donationen till Sigtunastiftelsen. De har varit försedda med hans fina ovala exlibris, men ofta har exlibriset av oklar anledning avlägsnats. En av katalogens äldre titlar, Juslenius finska ordbok från 1745, har exempelvis tillhört Lars Johan, liksom minst ett 80-tal titlar till.

JOHAN SEDERHOLM (1813–83)

Den person som satt mest avtryck i samlingen är Alexander Magnus redan nämnda son, Johan Sederholm, i yngre år ibland kallad John. Även de kvinnor han var gift med, Fredrika Lovisa Sparre (1816–38) och Hedvig Sofia Nordenskiöld (1831–1908), kan knytas till ett antal

Johan Sederholm
Upsala 1830.

titlar. I bouppteckningen efter Johan Sederholm värderas posten böcker, kartor och planschverk till 1000 kronor "enligt särskild förteckning". Carlander skriver om sonen Nils Johan Ottos bibliotek: "Hans boksamling omfattar fysik och medicin samt skönlitteratur på främmande språk. På Näfveqvarn finnes dessutom en stor och värdefull boksamling tillhörande hans mor enkefru Sophie Sederholm, född Nordenskiöld. Samlingen katalogiserades under hennes mans lifstid, men förteckningen blef aldrig tryckt. Gifvetvis har sedan hans död 1883 åtskilligt tillkommit".

Eftersom Nils Johan Ottos namn endast i något enstaka fall återfinns i de donerade böckerna så är det troligt att de böcker som skänktes till Sigtunastiftelsen i huvudsak är den värdefulla boksamling som Carlander nämner, vilken tillhört hans föräldrar. Det kan dock inte vara fråga om Johan Sederholms kompletta bibliotek eftersom böcker med hans namnteckning länge cirkulerat på bokmarknaden. Förmodligen har böcker tidigt lämnat biblioteket genom arv och gåvor eller så har någon antikvariatsbokhandlare gjort förvärv ur samlingen innan böckerna skänktes till Sigtunastiftelsen.

Om man ser till samlingens innehåll är vissa ämnesområden rikare representerade än andra. Här finns bl.a. en fin avdelning resebeskrivningar på tyska och franska, t.ex. Stedmans *Nachrichten von Surinam*

(1797). Sviten *Bibliothek der neuesten und wichtigsten Reisebeschreibungen* i 50 band utgivna åren 1800–14, vilken fortsätter i *Neue Bibliothek der wichtigsten Reisebeschreibungen* i 65 band, förtjänar att särskilt nämnas. I den internationella delen av samlingen ingår även ett antal årgångar av *Journal für Luxus, Mode und Gegenstände der Kunst* berömd för sina många planscher som avbildar det samtida modet. Som något av en motpol till denna flärd framstår Hunes *Vollständige historisch-philosophische Darstellung aller Veränderungen des Negersclavenhandels*.

Sju verk i biblioteket har tillhört Fredrik Philip Klingspor (1761–1832), ståthållare på Stockholms slott.

De är samtliga på franska och kan karaktäriseras som historiska orienteringar och verk om det samtida Europa. Flera av titlarna återfinns i auktionskatalogen över Klingspors böcker från 1823 som såldes under Johan Sederholms studietid i Uppsala. Eftersom det stora flertalet av de utländska titlarna i samlingen är tryckta före studietidens slut 1830, så anar man en informators hand bakom urvalet av de tyska och franska böckerna. Av en slump har två av dessa böcker tidigare tillhört Badin, den berömda "morianen" som var verksam vid det svenska hovet.

Fyra böcker i katalogen härrör från Carl Henrik Ekstrands bibliotek. Två av dem är försedda med hans namnteckning och daterade i Uppsala 1826 respektive 1832. Ekstrand (1803–66) var amanuens vid biblioteket i Uppsala och blev senare brukspatron på Gammelstad i Södermanland. Han gifte sig 1835 med Alexander Magnus Sederholms änka Beata Catharina Dobbin och blev på så vis "styvfar" till Johan Sederholm. Kanske hade Ekstrand lärt känna den unge Sederholm redan under deras gemensamma tid i Uppsala?

Johan Sederholms och hans första hustru Fredrika Lovisa Sparres aktiva period som bokköpare sammanfaller med den svenska romanens genombrott och många kända och mindre kända författarskap från tiden är representerade i biblioteket. Här finns romaner av bl.a. Almquist, Bremer och Flygare-Carlén samt många översättningar till svenska av utländska romanförfattare. En mindre samling bergsbrukslitteratur anknyter till såväl Johan Sederholms oavslutade studier till en bergsexamen som till den praktiska bruksverksamheten på Näfveqvarn.

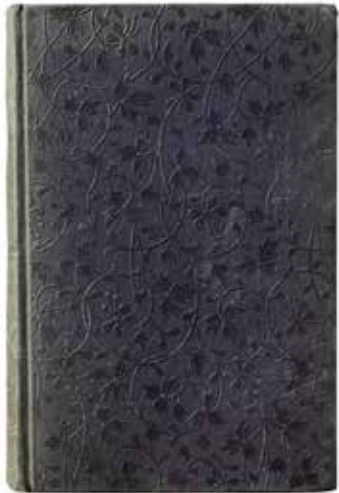

Näfveqvarnbiblioteket innehåller många tidstypiska bokband. I Lars Johan Sederholms andel återfinns ett flertal prydliga band av Stockholmsbokbindaren J. C. Caloander och hans kollega i Åbo P. A. Fernborg. Att de är de som bundit dem går att fastställa eftersom några av volymerna är signerade. Bland volymer från Johan Sederholms studietid i Uppsala finns ett signerat Dahlbomband.

Flertalet av romanerna från 1830-50-talen är bundna i olika mönsterpressade klot i flera färger (vilka pryder katalogens omslag). Dessa klotband var vid den tiden en nymodighet och hade då en lyxig utstrålning, vilken i senare tider har tagits ifrån materialet. I några fall syns i för- och eftersättsblad i band från 1800-talets mitt vattenmärken, vilka är från lokala pappersbruk i Nyköpings närhet. Det gör att det troligt att dessa volymer är bundna i den staden, inte långt från Näfveqvarn. Slutligen kan nämnas de många häftade volymer som är bevarade i sina ursprungliga tryckta omslag, vilka inte sällan bär på intressant förlagshistorisk information.

Denna katalog omfattar inte donationen i sin helhet. Diderots och d'Alemberts stora encyklopedi stannar t.ex. kvar i biblioteket och en del andra böcker har av en eller annan anledning förkommit under de 80 år som böckerna stått uppställda på Sigtunastiftelsen. Andra har inför försäljningen sorterats ut då de befunnits vara inkompleta eller i alltför dåligt skick. Vid en jämförelse med donationsförteckningen kan man konstatera att flera av de inkompleta verken var defekta redan när de skänktes till Sigtunastiftelsen. En förklaring till det kan vara att sviter i ett tidigare skede splittrats på olika arvslotter. En lista över de utgallrade och saknade titlarna kommer att samlas i en separat tryckt förteckning för dokumentations skull.

När samlingen kom till Sigtunastiftelsen försågs böckerna med en blå oval stämpel och ett handskrivet accessionsnummer på frampärmens eller främre omslagets insida. I och med försäljningen har en diskret liten gallringsstämpel placerats mitt i den gamla stämpeln.

1939-684

Den ursprungliga intentionen med gåvan till Sigtunastiftelsen var säkerligen att böckerna skulle läsas och användas inom den folkbildningsinstitution som stiftelsen är. Så har också varit fallet, men med tidens gång har denna avdelning av biblioteket fått en allt smalare läsekrets. Det som idag ingår i allmänbildningen blir så småningom ett ämne för specialisten. Efter 80 år i Sigtuna är det nu dags för de Sederholmska böckerna att få förnyat liv i händerna på nya intresserade.

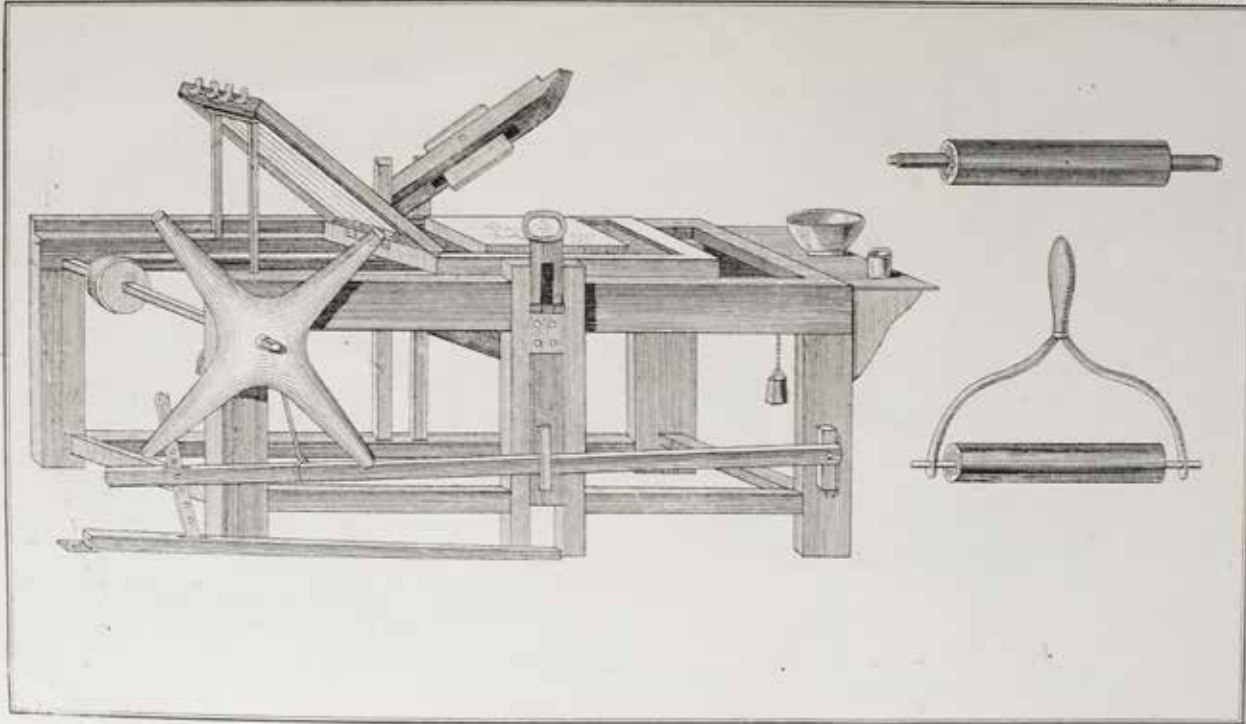
Katalogen är uppdelad i en allmän avdelning och två specialavdelningar med geografi och resor respektive skönlitteratur.

Trevlig läsning!

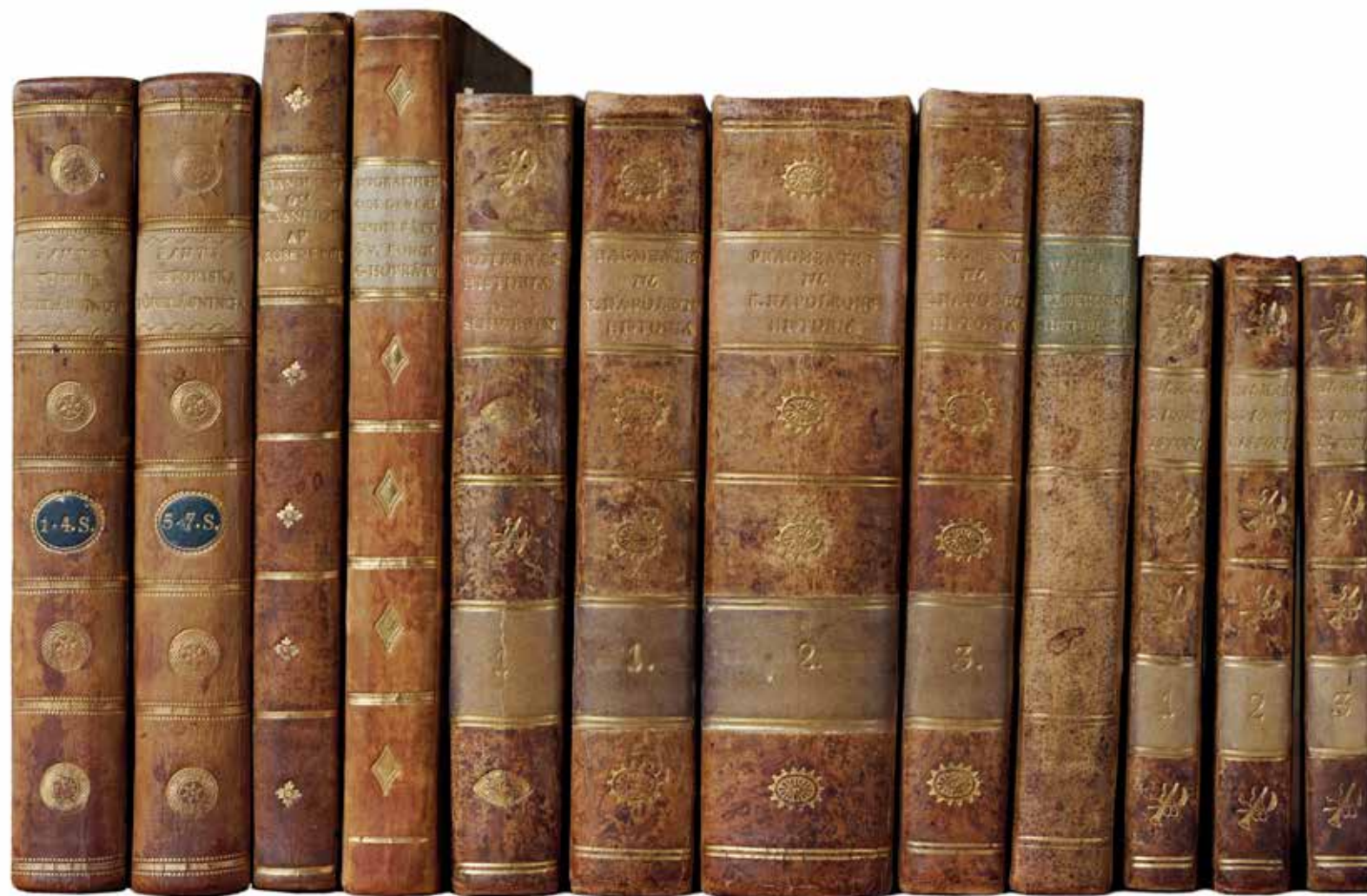
Sebastian Casinge & Mats Rehnström

Ständruckpresse mit den Schwarzwalzen.

Entw. von d. Bey. H. 178. 1781.

I: Allmän avdelning

77

208

178

223

244

294

99

1. *Acta inaugurationis novarum academiae Aboënsis ædium*, III calendarium novembris a. MDCCCXVII sollempniter celebratæ. Accedunt tabularum quattor ænarum ectypa & explicationis. Åbo, J. Frenckell & filius, 1821. 4:o. (14), 47, (1 blank), 1-7, (1) s. & 4 grav. plr, varav 3 utvikbara. Samtida lätt nött hfrbd med guldornerad rygg och titeletikett i röd marokkäng. Gula snitt. Pärmpapperet med några små avskavningar. Inlagan med enstaka svaga fläckar. Tillskrift till kommersrådet Sederholm daterad den 9 augusti 1821 på bakpärmens insida med svåräst signatur. Bra ex. *4000

Tryckt som minne av invigningen av Åbo nya universitetshus 1817 och observatoriet 1819. Planscherne är graverade av J. U. Ekwall och de två första föreställer husets planritning respektive fasader. De två senare planscherne avbildar det astronomiska observatorium som stod färdigt 1819. Den sista pagineringsföljden är en förklaring till planscherne. Universitetshuset ritades av Charles Bassi efter förlaga av Carl Christoffer Gjörwell d.y. Observatoriet hade arkitekten Carl Ludvig Engel som upphovsman. Huvuddelen av texten utgörs av ett latinskt tal av biskop Jacob Tengström, men här finns även noggranna uppgifter om hur olika lokaler användes. Exemplaret har skänkts till köpmanen och kommersrådet Lars Johan Sederholm (1772-1822). Han var Johan Sederholms farbror och ägde ett större bibliotek som ärvdes till Näfveqvarn.

2. *Acta publica, hörande til Sweriges rikets fundamental-lag*. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1786. 8:o. (2), 139, (5 blanka) s. Häftad i samtida ngt nött marmorerat omslag med handskrivnen ryggtitel. Mindre reva i främre omslaget. Ngt lagerfläckig och lite solkig. *1000

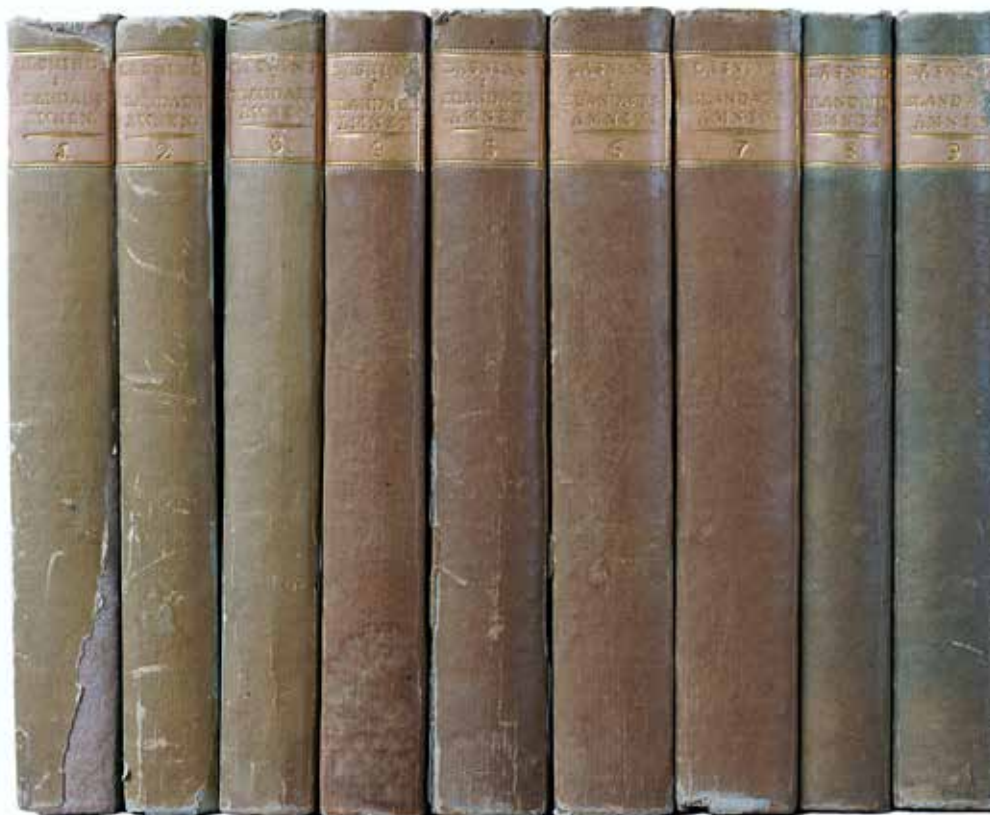
Genom denna samlingsutgåva av regeringsformen och andra viktiga juridiska aktstycken nådde dessa statsrättsliga dokument ut till en större allmänhet. *Acta publica* utkom första gången i samband med riksdagen 1755-56.

3. (ADLERSPARRE, C.) *Historiska samlingar*. I-V. Sthlm, J. A. Carlbohm respektive F. B. Nestius, 1795-1822. 8:o. (4), 405 s. & 1 utvikbar grav. plansch + (4), 390, (2 blanka) + (4), 414, (1) + (4), 394 + (4), 443, (1) s. Fem häftade och oskurna volymer i samtida gråpappomslag

med handskrivna titlar på de ngt blekta ryggarne. Inlagan med enstaka småfläckar. Bra svit. *6000

Setterwall 214. Carl Adlersparre (1752-1825) arbetade i hela sitt liv på Riksarkivet och *Historiska samlingar* innehåller utdrag ur handskrifter rörande svensk historia. Gustav III var mycket positiv till projektet och beviljade ett anslag på 200 rdr per år. Samlingarna innehåller t.ex. handlingar angående krigsväsendet under Gustav I:s och Erik XIV:s tid, brev från Bengt Baaz-Ekehielm till Johan Kasimir och handlingar kring trölldomsväsendet i Stockholm 1676-77. Bring skriver i *Bibliografisk handbok till Sveriges historia* att dessa handlingar "äro förträffligt redigerade och i editions hänseende överlägsna flertalet äldre publikationer av liknande slag samt försedda med värdefulla noter".

4. (ADLERSPARRE, G.) *Handlingar rörande Sveriges äldre, nyare och nyaste historia*, samt historiska personer. Utgifna af ett sällskap. I-IX. Sthlm, L. J. Hjerta respektive kongl. Ordens-boktryckeriet, 1830-33. 8:o. xxxiii, (1 blank), 169, (1) + (4), xxx, (2 blanka), 33, 35-36, 36-121, (1), 124-26, 126-236, (1) + xxxiii, (1 blank), 204, (1) + (4), lxl, 3-146, (2) + (5, 1 blank), lv, (1 blank), 134 + (4), lxxx, 163 + (4), clcix, (1 blank), 222 + (4), lxvi, 124 + (6), xxi, (1 blank), 352 s. Fem fina samtida ljusbruna hfrbd med guldornerade och rikt blindpressade ryggar. Blåstänkta snitt. Inlagan med enstaka småfläckar. Fin svit. *5000

Setterwall 195. Detta var Georg Adlersparres sista litterära projekt. Hans avsikt verkar ha varit att skriva sin samtids historia, men han hann aldrig längre än till förarbetena. Publikationen väckte stort uppseende, särskilt på grund av avtryckta brev och uttalanden rörande 1809 års händelser av ännu levande eller nyligen avlidna personer, såsom Wetterstedt och Lars von Engeström med flera. Adlersparre blev skarpt angripen från skilda håll, bl.a. av C. H. Anckarswärd, och en vidlyftig polemik blev följden. Då en del av de publicerade dokumenten ansågs innehålla "ministeriella handlingar" väcktes åtal, varigenom man i första hand ville komma åt att näpsa förläggaren, Lars Johan Hierta. Däremot ville man undvika att direkt blanda in den mer fruktade verkliga utgivaren. Ansatsen misslyckades emellertid och rättegången blev ett sensations-skådespel i stor stil, där den sjuttioåriga excellensen personligen uppträdde som svarande. Det hela slutade med att Adlersparre dömdes till böter. Bandens för- och eftersättsblad med vattenmärken för pappersbruket Perioden i Nyköping och med året 1835, vilket tyder på att volymerna sannolikt är bundna i Nyköping.

5. (ADLERSPARRE, G.) *Läsning i blandade ämnen*. N:o 1–50. Första–femte årgången. Sthlm, H. A. respektive A. J. Nordström, 1797–1801. 8:o. (2), 102 + (2), 182 + (2), 107 + (2), 157, (1) + (2), 176 + (4), 138, (2) + (2), 205, 1 + (2), 188, (1) + (2), 190 + (2), 89, (4) s. & 1 utvikbar tryckt tabell + (4), 135, (1) + (2), 116, (1) + (2), 157 + (2), 120 + (2), 151, (1 blank, 10) + (2 blanka, 2), 215 + (2), 131, (5) s. & 1 utvikbar grav. karta & 1 utvikbar tryckt tabell + (4), 207 + (2), 185, (1) + (2), 218 + (2), 144, (4, 2 blanka) s. & 1 utvikbar tryckt tabell + (6), 449, (1) s. & 2 utvikbara tryckta tabeller & 3 utvikbara grav. plr. Nio samtida ngt nötta glättade gröna pappb med blekta ryggar och rosa titeletiketter. Blekta gula snitt. Första volymens rygg hårdare nött och med skador. Med ovalt exlibris: "Tillhör L. J. Sederholms bibliotek". *6500

Lundstedt 330 b. Samtliga nummer ovanligt nog i första upplagan. Den ryktbara tidskriften, som föregicks av Adlersparres *Läsning för landtmän* 1795–96, innehåller en blandning av vitterhet, lant-hushållning, ekonomi, juridik, filosofi och politik. Den lär ha kallats "Läsning i brännbara ämnen" i samtiden. Bland medarbetarna märks bl.a. Adlerbeth, Franzén, Gyllenborg, Järta, Oxenstierna och

Leopold, som var den flitigaste bidragsgivaren. Här finns texter av och om Kant, Gibbon, De Lolme och inte minst Adam Smith, som genom denna tidskrift blev bekant för den läsande svenska allmänheten. Sammanlagt finns nio översatta texter av Smith i tidskriften. Utförligt och illustrerat med en karta presenteras Rutger Maclean och hans omdaningsarbeten på Svaneholm.

6. *Allgemeine deutsche Real-Encyclopädie für die gebildeten Stände*. (Conversations-Lexikon.) In zwölf Bänden. I–XII. Siebente originalauflage. (Zweiter durchgesehener Abdruck.) Leipzig, F. A. Brockhaus, 1830. Stor 8:o. VIII, 964 + (4), 976 + (4), 715 + (4), 972 + (4), 824 + (4), 774 + (4), 960 + (4), 1003 + (4), 922 + (4), 932 + (4), 811 + xxvi, 614 s. Tolv samtida ngt nötta hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar, alrotsmarmorade pärm-papper och stänkta snitt, etikettsignerad av P. G. Dahlbom i Uppsala i sista volymen. Flera av ryggarna med revor upptill i skinnet efter flitig användning och de tidiga volymerna i sviten mer nötta än de senare. Del IV med spricka överst i främre ytterfalsen. Inlagan med ett fåtal småfläckar. *3500

Konversationslexikonet kunde köpas i tre versioner, detta är den billigaste utgåvan på tryckpapper. Varje volym innehåller ett avslutande register, något som kan tyckas vara lite onödigt i ett alfabetiskt uppställt lexikon. Bokförläggaren Friedrich Arnold Brockhaus (1772–1823) är mest berömd för detta sitt *Conversations-Lexicon* vars första upplaga utkom 1810–11. Det har senare utgivits i många bearbetade upplagor (i modern tid under titeln *Brockhaus Enzyklopädie*). Per Gustaf Dahlbom (1795–1831) var en av Uppsalas bästa bokbindare, denna svit måste vara ett av hans sista arbeten. Förmodligen införskaffades den under Johan Sederholms studietid i Uppsala.

7. ALMQUIST, C. J. L. *Svensk språklära*. Tredje upplagan, öfversedd och tillökad med samlingar öfver tio svenska landskapsdialekter. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1840. 8:o. (10), 472 s. Samtida ljusbrunt hfrbd med sparsamt guldornerad rygg. Blåstänkta snitt. De tre översta cm av ryggskinnet saknas. Inlagan delvis hårt lagerfläckig. *500

Almquistiana 347. Bladet med Franzéns rekommendation av arbetet för Svenska akademins räkning är inklistrat på insidan av frampärmen. Första upplagan utkom 1832 och den fjärde och sista 1854. I "de sednare upplagorna har prosodik, jemte hvad för öfrigt tillhör en fullständig grammatik, tillkommit". Dialektordlistorna upptar s. 237–472 och avhandlar skånska, jämtska, ångermanländska, västgötska, småländska, östgötska, gotländska, dal-, värmlands- och hälsingemål. Almquist hade fått hjälp med material till dessa ordlistor av bl.a. Gustaf Andersson, C. J. Lénström och Carl Säv. Almquist föreslog senare den sistnämnda att denne skulle ta över hans havererade ordboksprojekt, men därav blev intet.

8. ANCKARSTRÖM, J. J. & GJÖRWELL, C. C. *Encyclopedie*, eller fransyskt och swenskt real- och nominal-lexicon. Första afdelningen; som innehåller bokstäfverne A–Ajo. Jämte en latinsk, swensk och dansk nomenclature på alle real-artiklarne, efter alphabetet stäld, och fogad til hwarje del. I. Sthlm, Kongl. finska tryckeriet, hos Johan A. Carlbohm, 1777. 4:o. (6), XXI, (1, 2) s., 224 spalter. Häftad och oskuren med ett samtida främre nött gråpappersomslag bevarat. Ganska tummad och med många hörnveck samt några spridda småfläckar. Liten reva i marginalen på sista bladet. Endast del I som dessutom saknar de två sista bladen av bihanget numererade som spalt 225–230. *3500

Gjörwell 84. Denna del I:1 innehåller "A"–"Ajoux" jämte ett avslutande bihang från spalt 209 och framåt. Den romerska pagineringsföljden är ett företal daterat Lindö sätesgård i Uppland den 8 januari 1777. En andra avdelning som gick till "Ame" utkom året därpå varefter utgivningen avstannade (bortsett från uppslagsordet "hafshäst" författad av Samuel Ödmann och publicerad i *Upfostrings-sällskapets almänna tidningar*). Den ursprungliga avsikten var att publicera ett verk som skulle tjäna som uppslagsverk och fransk ordbok i ett. I företalet av Sven Lagerbring redogörs för vetenskapernas och vitterhetens historia i Sverige. Jakob Christensson skriver i artikeln "En upplysningstida encyklopedists uppgång och fall" hur benämningen "encyklopedi" spreds över Europa i takt med framgången för Diderots och d'Alemberts franska encyklopedi. "Med sin esprit hade de lyckats förläna ordet encyklopedi filosofisk klang och en närmast magiskt säljande nimbus. Betitlade som encyklo-

pedier gavs faktsprängda uppslagsverk nytt liv, ny glans och tidigare oanad status". På svensk botten blev det Gjørwell som tog sig an arbetet med en encyklopedi, men även om det kan betecknas som "ett olyckligt styvbarn till Diderots och d'Alemberts mästerverk" - utgivningen tog sig inte förbi bokstaven A - så är det av intresse, "inte minst för att Gjørwell mellan dess pärmar menade sig ha stoppat in upplysningens budskap (som för honom var liktydigt med spridning av neutral kunskap och fakta befriade från varje spår av tendens". Gjørwell knöt en rad framstående namn till sig som artikelförfattare: P. J. Bergius, D. Schulzenheim, P. Wargentini, J. C. Wilcke med flera. Christensson uppskattar att ca 600 exemplar av encyklopedin såldes. Medarbetaren och initiativtagaren Jacob Johan Anckarström (1729-77) var far till kungamördaren med samma namn.

9. ANQUETIL, (L.-P.). *Précis de histoire universelle, ou tableau historique, présentant les vicissitudes des nations, leur agrandissement, leur décadence et leurs catastrophes, depuis le tems où elles ont commencé à être connues jusqu'au moment actuel. Quatrième édition, entièrement revue.* I-XI. Paris, chez Garney

& le Normant, 1811. 12:o. (4), XXIV, 496, (3) + (4), 524, (2) + (4), 493, (1 blank, 1) + (4), 474, (1) + (4), 533, (1 blank, 2) + (4), 480, (2) + (4), 467, (1 blank, 2) + (4), 448, (2) + (4), 491, (1) + (4), 454, (2) + (4), 479, (1) s. Elva samtida vackra ljusbruna hfrbd med rikt guldornerade ryggar och titeletiketter samt runda nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt och gröna läsband i siden. Med Fr. Ph. Klingspors grav. exlibris. Mycket fin svit, men den avslutande del XII saknas! *2000

Den franska historikern Louis-Pierre Anquetils (1723-1808) världshistoria trycktes första gången 1799, detta är den fjärde upplagan. I del XI på s. 78-160 avhandlas Sverige där man bl.a. kan läsa att: "La Laponie Suédoise présente un aspect hideux". Fredric Philip Klingspor (1761-1832) var militär och ståthållare i Stockholm. Hans boksamling om 2078 poster såldes efter tryckt förteckning den 9 april 1823. Detta verk återfinns som nummer 803-14 i oktavavdelningen. Flera böcker från auktionen inhandlades för Johan och Alexander Sederholms räkning, uppenbarligen avsedda att användas i deras undervisning. Ytterligare en auktion över Klingspors böcker hölls efter hans död.

10. APPIANOS. *Histoire des guerres civiles de la république romaine, traduite du grec d'Appien d'Alexandrie* par J. J. Combes-Dounous. I-III. Paris, imprimerie des frères Mame, 1808. 8:o. III-LXXXIV, 556 + (4), 475 + (4), 494 s. Tre fina samtida lätt nötta marmorade hfrbd med guldornerade ryggar och titeletiketter samt deltiteletiketter i glättad papp. Gula snitt. Inlagan med några enstaka småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Ett inledande smutstitelblad tycks saknas. Bra svit. *2000

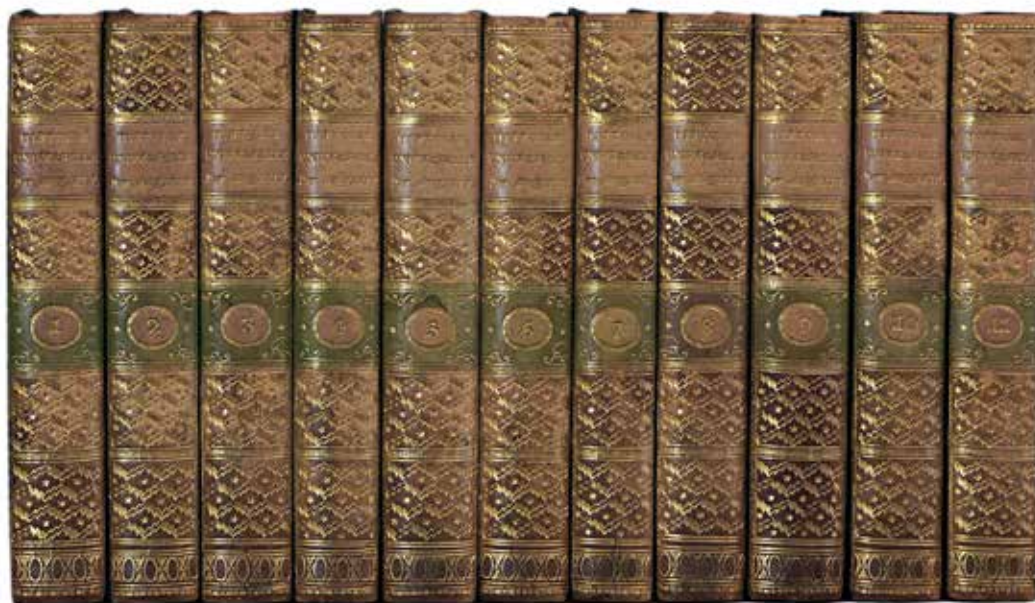
Combes-Dounous översättning av Appianos klassiska romerska historia.

11. ARAGO, F. *Skrifter.* Med inledning af Alex. v. Humboldt. Öfversättning af Georg Scheutz. Första bandet. Sthlm, J. A. Dahlström, 1854. 8:o. XXIII, (1 blank), 548, (4) s. Samtida nött hfrbd med rikt guldornerade ryggar. Blågröna sprängda snitt. Falsarna hårdare nötta. Några fläckar på sista bladet, i övrigt fin inlaga. *350

Allt som utkom. Innehåller den självbiografiska "Min ungdomshistoria" och minnesteckningar över Augustin-Jean Fresnel, Alexander Volta, Thomas Young, Joseph Fourier, James Watt och Sadi Carnot. François Arago (1786-1853) var framstående fransk astronom, fysiker och statsman.

12. ARCHENHOLZ, J. W. VON. *Geschichte des siebenjährigen Krieges in Deutschland.* I-II. Halle, gedruckt bey Fr. A. Grunert, 1793. 8:o. Grav. porträtt, (12), 434 + grav. porträtt, (2), 453 s. & 1 utvikbar gränskolorerad grav. karta. Två samtida hfrbd med guldornerade ryggar, rosa titeletiketter och runda gröna nummerskyltar i papp. Stänkta snitt. Ryggarna flammiga och fläckiga. Första volymens frampärm knäckt och med fuktskador. Kartan med en ca 10 cm lång reva in i motivet. Med L. J. Sederholms exlibris. *1000

Setterwall 3250. Förlagd av Haude och Spener i Berlin. Översattes till svenska 1796. Porträtten är av Fredrik II och hertig Ferdinand von Braunschweig. Kartan avbildar Tyskland och krigsskådeplatserna, men även södra Sverige. Johann Wilhelm von Ar-

chenholz (1741–1812) var preussisk officer och deltog i det så kallade sjuårskriget. Efter att ha blivit sårad och därefter avskedad ur militären ägnade han sig åt att skriva historiska verk och romaner.

13. ARNOULD, (A. M.). *System der Seehandlung und Politik der Europäer während dem Achtzehnten und als Einleitung in das Neunzehnte Jahrhundert. Ein Handbuch. Aus dem Französischen. Mit Anmerkungen, Erweiterungen und Berichtigungen des Uebersetzers.* Erfurt, G. A. Keyser, 1798. 8:o. xiv, 512, (2) s. Samtida stänkdecorerat hfrbd med guldornerad rygg och röd titeletikett i papp samt rödstänkt snitt, etikettsignerat J. C. Caloander & son i Stockholm. Ryggen med några fläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fint ex. *4000

Översättning från franskan av Jakob Dominikus. Om den maritima handeln genom tiderna och i samtiden. På s. 319–29 avhandlas Sverige. Bokbindaråldermannen Johan Carl Caloander (1752–1833) var en av sin tids främsta bokbindare i Stockholm. Han hade egen verkstad från 1779 till 1831 och utnämndes till hovbokbindare 1796. Han band uppenbarligen många volymer åt L. J. Sederholm, varav några som här är signerade.

14. BAGGE, J. F. *Nya journalisten*, eller utvalda samlingar i blandade ämnen, hämtade i synnerhet utur de nyaste och bästa engelska journaler. Till nytta och nöje för medborgare af begge könen. I–III. Örebro, N. M. Lindh, 1807–08. 8:o. Grav. front, (4), 461, (3) s. & 3 utvikbara grav. plr + grav. front, 446, (2) s. & 3 utvikbara grav. plr + grav. front, 320 s. & 3 utvikbara grav. plr. Tre samtida lätt nötta hfrbd med vackert guldornerade ryggar med titel- och olivgröna deletiketter i glättad papp. Gula snitt. Tredje volymens rygg ngt hårdare nött och med mindre nagg i titeletiketten. Inlagan delvis lagerfläckig. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *3000

Lundstedt 375. Allt som utkom av de planerade fyra delarna. Att *Nya journalisten* verkligen innehöll blandade ämnen ser man raskt när man ögnar igenom innehållsförteckningen: ”Om fruntimrens uppfostran i storherrens seralj”, ”Skönhetens se-

ger”, ”Om den elektriske ålen”, ”Sättet att plantera palsternackor”, ”Reglor för nygifta”, ”Polypens natural-historia”, ”Om hjärnen [!] och nerv-systemet”, ”Om julklappar” och ”Om negrernes fallenhet för sjelfmord”. Planscherna föreställer engelska slott och lantegendomar, bl.a. Windsor.

15. BAGGE, J. S. *Arkiv för praktisk mekanik.* 1:a bandet. Med fyra plancher. Falun, J. F. Åkerblom, 1846. 8:o. (4), 124 s. Häftad, oskuren och ouppskuren i tryckt sandfärgat omslag. Omslagets rygg med revor. Planschhäftet saknas. *300

Allt som utkom av texten. Denna del rör hävstånger och lyftanordningar. Det fyra planschbladen utkom samma år i ett eget häfte. Jonas Samuel Bagge (1803–70) var professor vid Bergsskolan i Falun.

16. [Bankförordningar] *Kongl. maj:ts nådiga tillstånd, gifwit riksens ständer til at taga banquen under sin förvaltning.* Daterad den 17 september 1668. Sthlm, å nyo tryckt i Kongl. tryckeriet, 1815. 4:o. (4) s. + *Transumt af 1668 års riksdags-besluts fjerde punct.* [=rubrik]. Sthlm, å nyo tryckt i Kongl. tryckeriet, 1797. 4:o. (3) s. + *Kongl. maj:ts nådiga försäkring öfver banco.* Gifwen Stockholm den 17 september a:o 1668. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1800. 4:o. (7) s. + ytterligare 114 förordningar i samma ämne. + SILVERSTOLPE, CARL GUDMUND. *Register öfver de angående banco-verket genom trycket utgifne författningar*, ifrån år 1668 til år 1800. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1800. 4:o. (2), 98 s. Samtida ljusbrunt hfrbd med trevligt guldornerad rygg och tegelröd titeletikett i glättad papp med texten: ”Banco-förordningar”. Gula snitt. Ryggskinet lätt nött och lite solkat. Försättsbladet urrivet. Förordningarna med bara ett fåtal fläckar. Nästan alla förordningarna är tryckta på tjockt och bra papper. Fint samlingsband. *2500

Almqvist 1689 för registret. Trevligt samlingsband med bankförordningar som sannolikt använts som ett referensverk. Förordningarna är samtliga utfärdade på 1600- och 1700-talet och omtryckta i slutet av 1700-talet eller början av 1800-talet. Ett tiotal från

1780- och 1790-talet är dock i förstautgåva. Två äldre förordningar från 1739 och 1748 är medbundna.

17. BECKMARK, N. P. *Utkast til föreläsningar öfver algebra.* Sthlm, A. Zetterberg, 1794. 8:o. (2), 80 s. Häftad och oskuren i samtida lite nött gråpappersomslag. Några hörnveck och små solkfläckar. Titelbladet med fuktrand och lite solkigt i nedre hörnet. *800

Nils Petter Beckmark (1753–1815) utgav även en aritmetik 1795. Den var liksom föreliggande arbete skriven för kadetterna på Karlbergs krigsakademi där författaren var lektor i matematik.

18. BEGTRUP, G. *Bemærkninger om det engelske landbrug*, samlede paa en rejse i England i aaret 1797. Med 7 kobber. Köpenhamn, Gylendals forlag hos Boas Brünnich, 1800. 8:o. xxxii, 540 s. & 7 utvikbara grav. plr & 1 utvikbar tabell vid s. 509. Samtida ganska nött hfrbd med guldornering och ngt skadad ljusröd titeletikett. Blå snitt. Inlagan med några enstaka småfläckar. Notering ”Neweqvarns bruk” på försättsbladet. *800

Bibliotheca danica II:270. Jfr Hebbe 774 för den svenska översättningen som utkom 1805 under titeln: *Anmärkningar wid det engelska åkerbruket, samlade på en resa i England år 1797.* Planscherna avbildar bl.a. jordbruksmaskiner och engelska boskapsraser. Gregers Begtrup (1769–1841) var dansk lantekonom och professor i Köpenhamn.

19. BELLEGARDE, (J.-B. MORVAN DE) & HEYDENREICH, K. H. *Betrachtungen über die feine Lebensart* nach dem Französischen des Abt Bellegarde bearbeitet. Mit Anmerkungen und einer Abhandlung über die Vereinbarkeit artiger Sitten mit unversälschter Redlichkeit. Leipzig, J. B. Schiegg, 1800. Liten 8:o. xxxviii, 367 s. Samtida hfrbd med guldlinjerad rygg och tegelröd titeletikett i glättad papp. Rödstänkt snitt. Ryggen ngt blekt och flammig. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Bra ex. *900

Karl Heinrich Heydenreich (1764–1801) bearbetning av texter av Jean-Baptiste Morvan de Bellegarde (1648–1734) vilka försetts med tillägg.

20. [Benzelius] LIDÉN, J. H. *Repertorium Benzelianum* innehållande I. Förteckning på en del af ärke-biskopens herr doct. Eric Benzeli den yngres manuscript-samling; och II. Förteckning, särskild, på förenämnde ärkebiskops bref-samling: begge förvarade uti Linköpings bibliothek, samt förteckningarne utgifne. Sthlm, A. J. Nordström respektive Norrköping, A. F. Raam, 1791. 8:o. (2), 224, (26) s. Samtida ngt nött hfrbd med upphöjda bind, sparsamt guldornerad rygg och röd titeletikett i glättad papp. Blåstänkta snitt. Bandet har blivit fint renoverat på 1830-talet och fått ny titeletikett och nya pärmapper samt nytt försättspapper under vilket på frampärmens insida lyser igenom namnteckning för Johan Kornstedt (?) daterad Uppsala 1792, liksom Johan Sederholms namnteckning daterad Uppsala 1830. *1000

Almquist 3189. Gjørwell Förteckning 170. Utgiven av C. C. Gjørwell. Registret, som trycktes i Norrköping, utarbetades av Elias Pasch. Arbetet innehåller uppgifter om Linköpings biblioteks tillväxt från 1757. Förteckningarna omfattar den del av de Benzeliiska samlingarna som genom C. J. Benzelius donation tillföll biblioteket 1789. Verket såldes "till inkomst för Linköpings bibliothek".

21. (BERCH, C. R.) *Kort utkast til konung Friedrichs och dess gemåls lefvernes-beskrifning* i anledning af de öfver dem slagne skådepenningar. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1788. 8:o. (2), 136, (3) s. + (ROSENHANE, SCHERING) *Kort utkast til konung Adolph Fredrics och dess gemåls lefvernes-beskrifning* i anledning af de öfver dem slagna skådepenningar. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1789. 8:o. (4), 244 s. Samtida lite nött hfrbd med guldlinjerad rygg, rosa titeletikett och romboid olivgrå nummeretikett "3." Rödstänkta snitt. Ryggskinet med en mindre skada. Första titelbladet smutsigt. Sista sidan lätt fläckig. Samtida namnteckning M. Högström. Med spår av gammal auktionsremsa på främre pärmens insida. *1250 Hesse 0532 och 1483. Detta är två i en serie av sju levnadsbeskrivningar som publicerades av Berch.

22. BERGMAN, T. [preses] & AFZELIUS, J. ARVIDSSON [respondent]. *Dissertatio chemica de acido sacchari*. A.a. Uppsala, typis Edmannianis, (1776). 4:o. 22 s. + BERGMAN, T. [preses] & SCHARENBERG, J. P. [respondent]. *Dissertatio chemica de analysi aquarum frigidarum*. I. A.a. Uppsala, typis Edmannianis, (1778). 4:o. (2), 32 s. + BERGMAN, T. [preses] & PIHL, A. [respondent]. *Dissertatio chemica de arsenico*. A.a. Uppsala, typis Edmannianis, 1777. 4:o. (2), 24 s. + BERGMAN, T. [preses] & RYDELL, M. [respondent]. *Dissertatio physico-mathematica, de attractione universali*. I. A.a. Uppsala, (E. Ziervogel, 1758). 4:o. (2), 27, (1) s. & 1 grav. plansch. + BERGMAN, T. [preses] & PLOMGREN, C. A. [respondent]. *Dissertatio chemica, de calce auri fulminante*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1769). 4:o. (6), 26 s. + BERGMAN, T. [preses] & SVEDELIUS, G. [respondent]. *Disquisitio chemica de confectione aluminis*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1767). 4:o. (2), 16 s. + STRÖMER, M. [preses] & BERGMAN, T. [respondent]. *Dissertatio de crepusculis*. Uppsala, L. M. Höjer, (1755). 4:o. (4), 16 s. & 1 grav. plansch. + BERGMAN, T. [preses] & TUNBORG, A. N. [respondent]. *Dissertatio chemica de diversa phlogisti quantitate in metallis*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1780). 4:o. (2), 16 s. + BERGMAN, T. [preses] & WERTMÜLLER, C. H. [respondent]. *Dissertatio chemica de fonte acidulari Dannemarkensi*. A.a. Uppsala, typis Edmannianis, (1773). 4:o. (2), 14 s. + BERGMAN, T. [preses] & HJELM, P. J. [respondent]. *Chemisk och mineralogisk afhandling om hvita järnmalmer*. A.a. Uppsala, J. Edman, 1774. 4:o. (4), 42 s. + BERGMAN, T. [preses] & SCHEDIN, A. [respondent]. *Chemisk afhandling om järnmalms proberande på våta vägen*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1777). 4:o. (6), 14 s. + FERRNER, B. [preses] & BERGMAN, T. [respondent]. *Dissertatio gradualis de interpolatione astronomica*. A.a. Uppsala, L. M. Höjer, (1758). 4:o. 23, (1) s. + BERGMAN, T. [preses] & DUBB, P. [respondent]. *Chemisk undersökning om källe-vatnen, uti och när-*

mast kring Upsala. A.a. I. Uppsala, J. Edman, (1770). 4:o. (4), 14 s. + BERGMAN, T. [preses] & NORELL, C. [respondent]. *Dissertatio chemica de magnesia alba*. A.a. Uppsala, typis Edmannianis, (1775). 4:o. 28 s. + BERGMAN, T. [preses] & CASTORIN, P. [respondent]. *Dissertatio metallurgica de minerarum docimasia humida*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1780). 4:o. (2), 40 s. + BERGMAN, T. [preses] & GEIJER, B. R. [respondent]. *Dissertatio chemica de mineris zinci*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1779). 4:o. (2), 30 s. + BERGMAN, T. [preses] & AFZELIUS, J. ARVIDSSON [respondent]. *Dissertatio chemica de niccolo*. A.a. Uppsala, typis Edmannianis, (1775). 4:o. 30, (4) s. + BERGMAN, T. [preses] & PAULIN, J. [respondent]. *Dissertatio gradualis de primordiis chemiæ*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1779). 4:o. (2), 58 s. + BERGMAN, T. [preses] & LEVEL, J. A. [respondent]. *Dissertatio pharmaceutica de stibio tartarizzato*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1773). 4:o. (4), 19 s. + BERGMAN, T. [preses] & GRÖNLUND, K. A. [respondent]. *Dissertatio chemica de terra silicea*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1779). 4:o. (2), 20, (1) s. + BERGMAN, T. [preses] & GADOLIN, J. [respondent]. *Dissertatio chemica de analysi ferri*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1781). 4:o. (2), 74 s. + BERGMAN, T. [preses] & AFZELIUS, P. [respondent]. *Dissertatio gradualis sistens chemiæ progressus a medio sæc. VII ad medium sæc. XVII*. Partem priorem. A.a. Uppsala, J. Edman, 1782. 4:o. (2), 40 s. + BERGMAN, T. [preses] & HJERTA, C. D. [respondent]. *Dissertatio chemica de analysi lithomargæ*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1782). 4:o. 14 s. + BERGMAN, T. [preses] & MANNERCRANTZ, F. W. [respondent]. *Observationes chemiæ de animalibus sulphuratis*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1782). 4:o. 14 s. + BERGMAN, T. [preses] & ROBSAHM, C. G. [respondent]. *Dissertatio chemica de terra asbestina*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1782). 4:o. 16 s. Bra ljusbrunt hfrbd från ca 1830 med guldornerad och blindpresad rygg med titeln: "Torb. Bergman Disput." Stänkta snitt. Rena inlaga med enstaka fläck-

M. Hielm.

29. BLIX, M. *Swenska jordbrukets historia, i kortaste sammandrag*. Andra uplagan. Sthlm, J. P. Lindh, 1793. 8:o. 79 s. Häftad i samtida ngt nött marmorerat pappomslag. Ngt bruntonad inlaga och delvis med stor men svag fuktrand. De inledande och avslutande bladen lagerfläckiga. Bortklippt namnteckning i titelbladets nedermarginal. *300

Hebbe 217 och Setterwall 6552. Förutom en historik är skriften ett inlägg i den samtida jordbruksdebatten. Blix menar att samtidens skrala skördar och dyra sädespriser inte kan skyllas på klimatet utan på regleringar av handeln. "Swenske jordbrukaren har af climatat större förmån än någon jordbrukare i hela werlden. Han har längre arbetsdagar den årstid han sköter sin jord. Wintrarne göra hanjord mör och snösmältningen ger jorden en werkelig fetma." Magnus Blix (1743-1805) var härads hövding och nationalekonomisk skriftställare.

30. BLIX, M. *Sweriges finance ifrån år 1745 till år 1795*; dess grundsattser, dess utvägar, och dessas olyckliga följder. Sthlm, J. S. Ekman-son, 1797. 8:o. 212 s. Samtida obetydligt nött hfrbd med guldornerad rygg och orange titel-etikett i glättad papp. Gula snitt. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Bra ex. *1000
Setterwall 5559.

31. BLIX, M. *Sweriges statshwälfningar och hushåldsanstalter*, ifrån år 1720 till år 1792, jämte ordsaker och anledningningar därtill. I-III. Uppsala, J. Edmans enka, 1793 respektive Sthlm, J. P. Lindh respektive A. Zetterberg, 1794. 8:o. 188 + (4), 94, (1) + 128 s. + BLIX, M. *Swenska jordbrukets historia, i kortaste sammandrag*. Andra uplagan. Sthlm, J. P. Lindh, 1793. 8:o. 79 s. Samtida mycket lätt nött marmorerat hfrbd med guldornerad rygg och orange titeletikett. Gula snitt. Fint lagad reva i titelbladet till del I. Svart monogramstpl "JSE" för förläggaren J. S. Ekman-son på titelbladet till andra delen. Ett avslutande rättelseblad saknas i slutet av tredje delen. Fint ex. *1000

Setterwall 7607 för det första arbetet. Hebbe 217 och Setterwall 6552 för det andra arbetet. *SBL* skriver:

"Särskilt stor spridning vann B:x' ryktbara bok om Sveriges statswälvningar 1720-1792; det väckte oerhördt uppseende, att dess författare upptog Gustav III:s politik och person till kritisk granskning så snart efter konungens död. Med förbittring läste gustavianerna följande passus i företalet till andra delen: 'Om erkänslan obestrideligen är berättigad att med strida tårar fukta det nyss uppkastade stofvet åt kvarlevorna av en vårt släktes krönte välgörare; så är förmodeligen, vid befrielsen från en plågåre, ingen viss termin bestämd eller utstakad bakom konunga-graven för oskulden att få sucka; och för den kvävda samfunds-dygdens att få draga andan åt sig. Varföre skulle man då icke beskriva Gustav 3:dje utur minnet, medan det är friskt?' Av dem, för vilka Gustav III:s minne var heligt, betraktades boken uteslutande som smädeskrift; att sådana arbeten tolererades, kunde de ej förklara på annat sätt, än att de voro välbehagliga för höga vederbörande. En och annan ansåg rentav, att den Reuterholmska tryckfrihetsförordningen tillkommit för att möjliggöra slika alsters utgivande. Man ondgjorde sig mycket över att B., långtifrån att lida något förfång för sitt skriveri, tvärtom av Reuterholm fick en gulddosa som belöning".

32. BLIX, M. *Undersökning om Sverige nu-förtiden äger ett wärkeligit rörelse-capital*. Samt i fall Sverige nånsin får ett wärkeligit rörelse-capital, huru stort det samma då kan blifwa? Med mera. Sthlm, A. Zetterberg, 1795. 8:o. 92, (3) s. + BLIX, M. *Undersökning om de förflutna tiders förvaltning af rikens ständers bank*: samt om bankens och näringarnes öde i framtiden, ifall denne förvaltning oförändrad fortfar. Gjord och sammanfattad utur en skriftwäxling, emellan herr Jöranson och herr D. v. S. samt till allmänhetens granskning öfwerlämnad. Sthlm, Kumblinska tryckeriet, 1796. 8:o. 86, (2) s. + BLIX, M. *Philosophiskt försök, at utur människans egenskaper, utröna ändamålet, hwartill människan är skapad*; samt, at utur djurens egenskaper, utröna ändamålet för djuren. Uppsala, J. F. Edman, 1797. 8:o. (2), 173 s. Samtida hfrbd med guldornerad rygg och orange titeletikett. Gula snitt. Enstaka småfläckar, fuktfläckar och -ränder. Abr. Netzels namnteckning från 1798 och hans handskrivna register på försättsbladet. Fint samlingsband! *2000

Setterwall 7607 respektive 5560 för de två inledande skrifterna. Hesse 580 för den andra. Blix alarmistiska förord här avslutas: "Mätte Sverige snart blifwa hulpet. Ty hjälp behöfwer det!!!". Den "D. v. S." som åsyftas i titeln till det andra arbetet är David von Schulzenheim. *Philosophiskt försök* slutligen är enligt *SBL* "ett häftigt angrepp på hela upplysningsfilosofien, 'den nya filosofien', som B., något föråldrat, kallar den. Leopold har ägnat B:x' opus en utförlig granskning, t.o.m. i anledning därav skrivit en särskild utredning för att visa, att religion och samhälle ingenting ha att frukta av filosofiens undersökningar". Exemplaret har tillhört Abraham Netzell (1759-1831), kyrkoherde i Östra Husby och sedermera i Hedemora. Netzell hade förlorat tre tår av en förfluten kula under sin tid som fältpredikant under Gustav III:s ryska krig.

33. BLIX, M. *Undersökning om Sverige nu-förtiden äger ett verkligt rörelse-capital*. Samt i fall Sverige nånsin får ett verkligt rörelse-capital, huru stort det samma då kan blifwa? Med mera. Sthlm, A. Zetterberg, 1795. 8:o. 92, (3) s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Lagerfläckig. *600
Setterwall 7607. Blix förord här avslutas: "Mätte Sverige snart blifwa hulpet. Ty hjälp behöfwer det!!!"

34. BOIJE, C. G. *Säkra rön och pålitliga medel til wälmågo och förmögenhet*, eller den igenom många års egna försök förfarna svenska landthushållaren, uti hwilken tilkänna gifwes det förnämsta som en landtman bör weta och förstå, til en indrägtig landthushållnings inrättande och wårdande: besynnerligen en nog gagnande fåreskötsel, som ej allenast gifwer ren och fin ull, utan aldeles bewarar fåren för skadeliga sjukdomar, och hämmar den förderfweliga fåre-döden: med mycket annat som härtil dags warit allmänheten obekant. Sthlm, L. L. Grefning, 1756. 8:o. (16), 396, (1) s. Samtida hårt nött hfrbd som saknar frampärm. Lite bruntonad och med spridda fläckar. Försättsbladet naggat. Med Olof Berggrens samtida namnteckning. *300
Hebbe 50. Detta är en variant som ej nämns hos Hebbe där sista sidans tryckfelsuppgifter saknas. Sidan är blank och kustoden på föregående sida saknas. Åtminstone två upplagor finns med detta tryckår och en ny trycktes 1794. *Säkra rön* var kanske den mest spridda svenska handledningen i lant-hushållning under 1700-talet. Vid sidan av en aktiv politisk men ganska trög militär karriär var Boije framgångsrik som lantbrukare på sin gård Ryd utanför Linköping. Hans idéer och metoder fick stor genomslagskraft, inte minst inom fåreskötseln, så pass att han gick under tillnamnet "Fårbojen".

35. BOIJE, C. G. *Säkra rön och pålitliga medel til wälmåga och förmögenhet*; eller den igenom många års egna försök förfarna svenska landthushållaren; uti hwilken tilkännagifwes det förnämsta som en landtman bör weta och förstå, til en indrägtig landthushållnings

inrättande och wårdande; i synnerhet en nog gagnande fåreskötsel, som ej allenast gifwer ren och fin ull, utan äfwen aldeles bewarar fåren för skadliga sjukdomar, och hämmar den fördärflika fårdöden; med mycket annat, som härtildags warit allmänheten obekant. Andra uplagan. Sthlm, J. C. Holmberg, 1794. 8:o. (12), 299, (1) s. Häftad och oskuren i samtida marmorerat pappomslag med handskrivnen titeletikett. Ryggen är trasig och främre omslag nästan loss samt med delvis bortrivret marmorerat papper. Brun fläck i yttermarginalen på de avslutande bladen. G. A. Broms samtida namnteckning nedtill på titelbladet. *300

Hebbe 50. Första upplagan utkom 1756.

36. (BRANDT, J. F. VON) *Flora Berolinensis sive descriptio plantarum phanerogamarum circa Berolinum sponte crescentium vel in agris cultarum, additis filicibus et charis*. Berlin, bibliopolio Flittneriano, litteris C. A. W. Schmidt, 1825. 16:o. LIV, 373, (1) s. Samtida trevligt grönt glättat pappbd med guldlinjerad rygg och röd mönsterpressad titel-etikett. Gula snitt. En liten ytlig pappskada på ryggen. Titelbladet med liten solkfläck nedtill. *4000

Praktisk flora i litet format över de fanerogamer som växte i trakten av Berlin.

37. BRANTING, J. G. *Handbok innehållande uppgift af de fläste från äldre tider intill och med år 1825 utkomne svenska författningar*, rörande ärender, som höra till Sweriges rikets styrelse, försvar, hushållning, police, bergwerks- och bruksdrift, handel, slöjder och handtwerkerier, eller angå personers och egendomsars, inrättnings eller lägenheters rättigheter och skyldigheter, med mera af wettenskaplig, ecclesiastiqve, militairisk, cameral, oeconomisk och commerciel egenskap. I alphabethisk ordning författad. I-III + supplement. Sthlm, Marquardska boktryckeriet, 1827-30 respektive Örebro, N. M. Lindh, 1831.

4:o. (4), 722 + 554 + (2), 498 + (2), 76 s. Tre prydliga samtida bruna hfrbd med guldonerade och blindpressade ryfugar. Stänkta snitt. Ryfgarna med några ytliga skrapmärken. Främre falsen till del I med ytlig spricka nedtill. Inlagan med spridda fläckar. *750

Alfabetiskt uppställd från "academier" till "Östhammar stad". Under respektive uppslagsord förtecknar Branting de författningar som kan tänkas vara av betydelse för ämnet. Supplementet uppår "de författningar, som röra Stockholm särskildt".

38. BREDBERG, B. G. *Metallurgiska anteckningar*. Första bandet. (Häftena 1-6). Sthlm, J. Beckman, på L. J. Hjertas förlag, (1863)-68. 8:o. 80 + 78, (2) + 95 + 40 + 64 + 95, (1) s. & 5 utvikbara delvis handkolorerade litografiska plr. Häftad och oskuren i tryckt blått omslag. Lite lös i häftningen i mitten där tre av de stora planscherna är häftade. Marginalreva i sista bladet. Dedikation i bläck till brukspatron Johan Sederholm på främre omslaget. Saknar det sjunde häftet. *2000

Detta är en samlingsedition av de sex inledande häftena av *Metallurgiska anteckningar* i ett "första band" och med gemensamt tryckt omslag. Ett sjunde häfte utkom 1869. Bergmästaren och kemisten Bengt Gustaf Bredberg (1797-1873) var "en av den svenska bergsvetenskapens märkesmän" enligt SBL. På äldre dagar sysselsatte han sig med utarbetandet av *Metallurgiska anteckningar*, "en rad häftesvis utkommande uppsatser och undersökningar, som han börjat utge 1863 och som i viss mån kunna sägas vara memoarer från B:s egen verksamhet, då de väsentligen bygga på därunder gjorda erfarenheter. De rymma forskningar och rön rörande ädelmetallerna samt bly, tenn och nickel, vilka behandlas såsom ett forskningsobjekt på grund av nära frändskap och ofta kombinerad förekomst samt likartade metoder såväl i avseende på de förberedande arbetena, skrädning, vaskning och röstning m.m., som vid själva smältprocessen. Arbetets bärande grundtanke är att visa den genom mångårig prövning i praktiken vunna bekräftelsen av de teoretiska åsikter, som B. utvecklat vid den närmare bekantskapen med de vid smältprocessen bildade föreningarnas kemiska konstitution. Vid sidan av de tekniska undersökningarna förekomma även historiska återblickar, vid vilka bl.a. en del material från Bergskollegiets arkiv, bergmästararkiven och verkens egna arkiv kommit till användning".

39. BREDBERG, B. G. *Metallurgiska anteckningar*. Häfte 1-7. Sthlm, J. Beckman, på L. J. Hjertas förlag, 1863-69. 8:o. 80 + 78, (2) + 95 + 40 + 64 + 94, (3) + 192 s. & 5 utvikbara delvis handkolorerade litografiska plr. Sju oskurna och ouppskurna häften i tryckta omslag. Några av omslaget lätt nötta och med adress-tillskrifter till brukspatron Sederholm. Bra svit. *3500

Allt som utkom. Huvudtitelbladet till första delen bestående av häfte 1-6 återfinns i slutet av häfte 6.

40. BREDOW, G. G. *Berättelser ur allmänna historien*. Andra svenska upplagan, ny översättning från 12:te tyska originalupplagan af Gustaf Thomée. I-IV. Sthlm, Z. Hæggsström, 1844-45. 12:o. IV, 156 + 143, (1) + 182, (1) + 160 s. Fyra oskurna häften i tryckta gröna omslag med spruckna ryggar. Omslagen med några fläckar och naggar, det bakre omslaget till del IV saknas. Inlagan med några småfläckar. Med Anna Sederholms namnteckning på första och fjärde häftets främre omslag. *300

En äldre översättning trycktes i tre delar 1814-15 under titeln *Läsebok i allmänna historien*. Den Anna som skrivit sin namnteckning på omslagen är sannolikt Anna Maria Sofia Sederholm (1867-1920), dotter till Johan Sederholm.

41. BROBERG, L. *Några korta anmärkningar och rön angående trä-planteringen samt köks-trädgårds-skötslen*; bepröfvade och utgifne til allmogens tjenst. Sthlm, J. G. Lange, 1775. 8:o. 88 s. Häftad i samtida gråpappomslag. Enstaka småfläckar. Fint ex. *6000

Hebbe 1282. Med en avtryckt rekommendationsskrivelse av Pehr Wargentín på Vetenskapsakademiens vägnar. Författaren var trädgårdsmästare vid botaniska trädgården i Uppsala 1764-95 och hänvisar i texten ofta till sin förman Carl von Linné. Han var även ansvarig för trädgårdens djur, t.ex. dess markattor, tranor, påfåglar, papegojor, en struts och en kasuar. I sitt företal skriver Broberg att om detta hans arbete mottogs välvilligt skulle han inte dröja "at meddela ytterligare anmärkningar wid trädgårds-skötseln". Så skedde tyvärr dock aldrig.

42. (BROLING, G.) *Bref om ång-båtar*. Innehållande utkast till en historia om ång-maskiner, om användandet af dem, till fartygs drifvande, om ång-fartens uppkomst och tillväxt, samt de försök i denna väg, som hos oss blifvit gjorde, och den nytta vi af denna uppfinning kunna lofva oss. Med en i koppar stucken tafla, föreställande ett ång-fartyg. Sthlm, A. Gadelius, 1816. 8:o. (2), 52 s. Häftad och oskuren med ett samtida brunt bakre pappomslag bevarat. Fläck av trycksvärta i nedre marginalen på s. 24. Fint ex. men tyvärr saknas planschen! *1800

Texten är "en utförlig uppsats" om ångbåtar riktad till en anonym kvinna och tänkt som en kompensation för att författaren ej kunnat "med den här i Stockholm utrustade lilla ångbåten, infinna mig vid er vackra egendoms Mälare-brygga, och der hålla den lofvade föreläsningen, öfver dylika fartygs inrättning". Citatet tycks syfta på den båt som på försök utrustats med ångmaskin av Samuel Owen våren 1816, två år innan Owens egen konstruktion som var Sveriges första egentliga ångbåt. Gustaf Broling (1766-1838) var mekaniker och även Vetenskapsakademiens bibliotekarie. Inspirerad av en resa till England 1797-99 lät Broling bygga Sveriges första ångmaskin i sina verkstäder.

43. BROWN, J. (& SCHWACH, C. N.). *Det danske hofs hemmelige historie* fra Frederik den femtes formæling med Juliane Marie 1752 til dronning Caroline Mathildes og Struenses fald 1772, med et anhang indeholdende hemmelige træk af det svenske hofs samtids historie samt en foreløbig udsigt over statsreformen 1660. Efter mr. John Browns Northern courties oversat af C. N. Schwach. Oslo, 1832. 8:o. (2), 222 s. Samtida ngt nött hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Grönstänkta snitt. Ryggen ngt hårdare nött. Inlagan med ngn enstaka småfläck. De avslutande bladen har några små lagade hål med små textförluster och de saknade orden ifyllda i samtiden. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Christiania 1832 på frampärmens insida. *900

Dansk utdrag och bearbetning av originalet *The northern courts* som utkom i London 1818. En fransk upplaga trycktes 1820 och en svensk 1829. Det innehåller hårda angrepp på enväldet, det danska kungahuset och drottning Juliane Marie.

44. (BRUUN, C.) *En norsk borgers stemme* i anledning af den Welhavenske "Norges dæmring" m.m. Andet oplag. Oslo, F. T. Steen, 1835. 8:o. 23 s. Häftad med samtida marmorerad ryggremsa. Sista två bladen med fuktfläck. *900

Anonym betraktelse över Johan Sebastian Welhaven (1807-73) och hans *Norges dæmring* (1834). Welhaven hade angräpits vad han uppfattade som andlig fattigdom i den norska kulturvärlden, ett polemiskt inlägg som gav upphov till den så kallade "demringsfejden". Enligt Lorentz Dietrichsons *Omrids af den norske poesie historie* (1866) var författaren till skriften studenten Christian Bruun, sedermera präst i Stavanger.

45. BUCHHOLZ, F. *Journal für Deutschland*, historisch-politischen Inhalts. I-XV. Berlin, bei Haube und Spener respektive bei T. J. C. F. Enslin, 1815-19. 8:o. IV, I-IV, 540 s. & 1 utvikbar grav. plansch + 494 + III-IV, 532 + (4), 628 + (2), 592 + (4), 484 + (4), 535, (1 blank, 2) s. & 2 reklambilagor + (4), 528 + (4), 538, (1) s. & 2 reklambilagor + (4), 522, (2) + (4), 553 + (4), 576 + (4), 580 + (4), 510 + (4), 528 s. + BUCHHOLZ, F. *Neue Monatsschrift für Deutschland*, historisch-politischen Inhalts. I-II, III:1-11, IV:3-6. Berlin, A. W. Schade, 1820-23. 8:o. (4), 531, (1) + 525, (1) + (4), 511, (1) + 556 + 128 + 129-264 s. & 1 utvikbar plansch + 265-400 + (4), 401-523, (1) + 144 + 145-272 + 273-400, (8) + (4), 401-540, (2) + 128 + 129, 263, (1) + 257-384 + (4), 385-512 + 128 + 129-256, (8) + 257-388 + (4), 389-524 + (4), 385-515, (1) + 129-254, (1) + 257-382, (1) + 257-383, (1) + (4), 385-512, (4) + 135, (1) + 137-264, (1) s. Femton samtida ngt nötta hfrbd med trevligt guldornerade ryggar och titel- och deletiketter i glättad papp. Gula snitt. Från 1817 finns de främre tryckta häftesomslagen med register medbundna. Ryggarna lite torra, med några fläckar och en del

skrapmärken. Enstaka lagerfläckar, främst i slutet på volymerna. "Neue Monatsschrift" bunden i fyra uniforma samtida hfrbd och 23 oskurna häften med tryckta omslag. Ngt enstaka omslag loss, främre omslag till häfte 9 1822 saknas. Volym II saknar titelblad och har i stället ett handskrivet register. Volymerna III och V saknar också titelbladet. Saknar häfte 12 för 1822 och häfte 1-3 för 1823 samt allt efter häfte 6 1823. . *10000

Journal für Deutschland utkom månadsvis 1815-19, varje del omfattar här fyra månader och sviten innehåller samtliga volymer. Tidskriften utkom sedan under titeln *Neue Monatsschrift* 1820-35 som här återfinns i ett antal häften för åren 1820-25. Bataljplanen i första årgången av *Journal* föreställer slaget vid Moskva den 7 september 1812.

46. CATTEAU-CALLEVILLE, J. P. *Histoire des révolutions de Norwège*, suivie du tableau de l'état actuel de ce pays, et de ses rapports avec la Suède. Avec une carte. I-II. Paris, Pillet, 1818. 8:o. (6), VI, 374, (1) + (4), 416 s. & 1 utvikbar grav. karta. Två häftade och oskurna volymer i tryckta brungrå omslag. Omslagens ryggar delvis trasiga och de främre omslagen loss. Inlagan med ngn enstaka småfläck. *1000

Smutstitelbladen är kontrollstämplade på baksidorna av utgivaren och tryckaren Pillet med hans namnteckning i faksimil. Kartan över Skandinavien är signerad Perrier och återfinns före s. 1 i del I. Andra delen avslutas med ett kapitel om den svensk-norska unionens förhistoria och första tid. Jean-Pierre Catteau-Calleville (1759-1819) var från 1773 pastor vid reformerta församlingen i Stockholm till dess han återvände till Frankrike 1810. Han skrev en rad verk rörande de nordiska ländernas geografi och historia. Detta arbete karaktäriseras, som flera av författarens texter, enligt *SBL* av en "kombination av geografisk, historisk och statistisk framställning".

47. CELSIUS, O. d.y. *Swea rikes kyrko-historia*, ifrån år 828 til år 1000. Sammanletad. Lund, (C. G.) Berling, 1785. 8:o. (8), 240, 259-422, (1) s. Med en illustration i texten på s. 149. + CELSIUS, OLOF d.y. *Den svenska kyrko-historien*, ifrån år 1000 til 1022. Lund, C. F. Berling,

1792. 8:o. (2), 140, (1) s. Ljusbrunt hfrbd från 1830 med rikt guldornerad och blindpressad rygg samt brun titeletikett. Blåstänkta snitt. Ryggen lite blekt och med ett par mörkare fläckar. Ryggskinet sprucket i falsen upp till mot bakre pärmen. Enstaka småfläckar. Andra delens titelblad ngt lagerfläckigt. Med Johan Sederholms namnteckning daterad Uppsala 1830. *600

Setterwall 6821 respektive 6820. Warmholtz 1655 för första upplagan av det första arbetet som utkom 1767 och förde historien fram till år 867. Denna andra upplaga är helt omarbetad och mycket utökad samt förd fram till år 1000. Den innehåller även en hyllningsvers av Johan Lundblad. Efter fortsättningen från 1792 avstannade utgivningen. Olof Celsius (1716-94) hade fått riksdagens uppdrag att författa detta verk och det "betecknar ett stort steg framåt för kyrkohistorisk forskning" enligt Sten Lindroth.

48. *Code civil des Français*, edition stéréotype, conforme à l'édition originale de l'imprimerie de la république; a laquelle on a ajouté une table analytique et raisonnée des matières. Paris, Garney, an XII (1804). 8:o. (2), IV, 610 s. Grav. porträttmedaljong på titelbladet. Häftad i samtida lite nött brunt klistermarmorat omslag med tryckt ryggtitel-etikett. Smutstitelbladet ngt lagerfläckigt. Inlagan med enstaka småfläckar i övrigt. Bra ex. *2500

Smutstitelbladet har en precisering angående trycket: "faite au moyen de matrices mobiles en cuivre, procédé d'Herhan; 4.e tirage". Första delen av den franska revolutionsförfattningen "Les cinq codes". *Code civil*, även kallad *Code Napoléon*, anses allmänt vara det mest inflytelserika lagverket i västerlandet sedan Justinianus *Corpus juris civilis*. I Frankrike gäller *Code civil* än idag, om än med tillägg och ändringar. Den ligger även till grund för gällande civilrätt i många länder i Europa och Sydamerika. *Code civil* är uppdelad i tre avdelningar och 2281 artiklar. Den första behandlar personrätten där idealen från revolutionen slås fast, den andra behandlar sakrätten medan den tredje avdelningen behandlar former för egendomsförvärv, såsom arvs- och avtalsrätt. Titelbladets vinjett avbildar boktryckarkonstens portalgestalter Gutenberg, Fust och Schöffer i profiler.

49. COMBES, F. *Rysslands eröfrings-politik*. Öfversättning från La Russie en face de Constantinople et de l'Europe depuis son origine jusqu'à nos jours [...] af R. R. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1855. 8:o. XVIII, 404, (1) s. Häftad och oskuren i tryckt gult omslag. Det ngt nötta omslagets rygg sprucken och bokblocket itu på flera ställen och ngt ark loss. Inlagan med ngn enstaka småfläck. *1000

Bibliotheca Rudbeckiana 1705. Det franska originalet utkom 1854 och innehåller bl.a. kapitel om det svenska stormaktsväldet och dess konflikter med Ryssland. Den svenska översättningen gjordes av Reinhold Rudbeck (1825-1915) som även skrivit ett förord. Mot bakgrund av Krimkriget uttrycker Rudbeck sin oro över Ryssland i allmänhet och dess expansionsplaner i synnerhet: "Genom sin djerfhet, sin list, sina slugna beräkningar har det alltid lyckats narra, vilseföra och söndra sina motståndare, samt sålunda i dem beredt sig verktyg för uppnåendet af sitt mål".

50. *Conversations-Lexikon* der Gegenwart. In vier Bänden. I-III, IV:1-2. Leipzig, F. A. Brockhaus, 1838-41. 8:o. (4), 1276 + (4), 1257 + (4), 1108 + (4), 1387 + X, 757 s. Fem samtida ganska nötta hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Grönstänkta snitt. Främre ytterfalsen sprucken på tredje volymen. Inlagan med enstaka obetydliga fläckar. *500
Från norrmannen "Aal, Jakob" till ryssen "Zwietajew, Severin Alexiewitsch".

51. CORNELIUS NEPOS. *Opera* curavit Iohannes Tranér. Uppsala, Zeipel et Palmblad, 1817. 8:o. (26), 416, (34) s. Samtida hårt nött hfrbd med guldornerad rygg och titeletikett samt dekorationsetikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Två samtida lackplumpar på frampärmens insida. Inlagan med spridda småfläckar. Sidorna 7-10 delvis loss. Några blyertsanteckningar. Med F. Sederholms namnteckning och försättsbladet med en bortriven namnteckning. Välläst skolbok! *250

Med en inledande latinsk dedikationsdikt tillägnad prins Oskar [I] av Tranér.

52. CRONHOLM, A. (P.). *Wäringarna*. Historisk undersökning. Lund, Lundberg & Lönnegren, 1832. 8:o. (4), 291, (1) s. Samtida ganska nött hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Blåstänkta snitt. Ytterfalsarna ngt hårdare nötta. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1832. *900

Setterwall 695. Abraham Peter Cronholm (1809–79) var präst och medverkade flitigt i gamla *Biografiskt lexicon*. Hans ungdoms fornnordiska forskning sammanfattades i detta verk och *Fornnordiska minnen*, vilka tillsammans behandlar vikingarnas geografiska utbredning. Föreliggande verk rör de vikingar som ingick i de bysantinska kejsarnas livgarde i Konstantinopel.

53. CRONHOLM, A. P. *Catholska ligan och huguenotterne*. Historisk tidsskildring. Lund, Berlingska boktryckeriet, 1839. 8:o. VIII, (2), 510, (1 blank, 1) s. Häftad och oskuren i tryckt sandfärgat omslag. Omslagets rygg sprucken på flera ställen och bakre omslaget loss. Med Johan Sederholms namnteckning på främre omslag. *300

54. (CRUSENSTOLPE, M. J.) *1720, 1772, 1809*. Andra upplagan, öfversedd och betydligen tillökt. Sthlm, L. J. Hjerta, 1837. 8:o. 429, (1 blank, 1) s. Samtida lätt nött brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen obetydligt blekt och lite solkig. Enstaka småfläckar och de sista sidorna lite lagerfläckiga. Två blad loss. Med namnteckning: "Sederholm". *300

Setterwall 7608. Första upplagan utkom 1836, denna upplaga är utökad.

55. (CRUSENSTOLPE, M. J.) *Skildringar ur det inre af dagens historia*. De frånvarande. Tredje upplagan. Öfversedd och betydligen tillökt. Sthlm, L. J. Hjerta, 1836. 12:o. XIX, (1 blank), 320 s. + (CRUSENSTOLPE, M. J.) *Skildringar ur det inre af dagens historia*. De närvarande. Andra upplagan, öfversedd och betydligen tillökt. Sthlm, L. J. Hjerta, 1836. 12:o. 563, (1)

s. Två samtida lätt nötta och solkiga bruna klbd med titlar i guld på ryggarna och stänkta snitt. Ryggarna lite blekta och fläckiga. Några spridda småfläckar. "De närvarande" lagerfläckad inlednings- och avslutningsvis. Med Johan Sederholms namnteckning. *750

Setterwall 4148. Första upplagorna utkom 1834. Allt som utkom av *Skildringar ur det inre af dagens historia* som innehåller karakteristiker över ledande politiker och personligheter från tiden 1809–34. De blev en stor publikframgång och *SBL* skriver att Crusenstolpe "här uppnått ett obestriddigt mästarskap i den porträtteringskonst, som blivit hans genre".

56. DAHLMANN, F. C. *Forschungen auf dem Gebiete der Geschichte*. I. Altona, J. F. Hammerich. Kiel, gedruckt in der Königlichen Schulbuchdruckerei, 1822. 8:o. XII, (4), 493, (2) s. Häftad i samtida gult glättat pappomslag med tryckt titeletikett. Flera äldre anteckningar på främre omslagets insida, vilka rör författarens andra arbeten. Trevligt ex. men den andra delen saknas! *500

Fiske s. 94 respektive 16. Denna inledande del av Dahlmans arbete är uppdelad i fyra avdelningar: "Ueber den Cimonischen Frieden", "Einleitung in die Kritik der Geschichte von Alt-Dänemark", "König Aelfreds Germania" och "Das Isländerbuch des Priesters Are des Weisen". Del II utkom 1823. Friedrich Christoph Dahlmann (1785–1860) föddes i svenska Wismar och var verksam som historiker och politiker.

57. DANCKWARDT, G. M. *Sammandrag af gällande författningar rörande handtverkerier och manufacturer* samt in- och utrikes handel och sjöfart, med dertill hörande tullverk samt lots- och båkinrättning; så ock andre dermed gemenskap ägande samt till Commerce-collegii befattning hörande ämnen: på kongl. maj:ts nådiga befallning författat och utgifwit. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1823. 4:o. (10), 961 s. Med sex utvikbara tryckta tabeller vilka ingår i pagineringen på s. 713–18. Häftad, oskuren och ouppskuren i samtida ngt nött gråpappomslag. Ryggen med några revor. Några enstaka svaga lagerfläckar. *750

Gustaf Magnus Danckwardt (1779–1856) var assessor i Kommerskollegium.

58. DELÉN, C. *Engelskt och svenskt lexikon*. I–II. Sthlm, C. Delén, 1806–07. 4:o. (2), 29, (3), 1–395 + (2), 330 s. Samtida ngt nött hfrbd med guldornerad rygg och titel- och deletikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Ryggskinet med fläck nedtill och en trist tre cm lång reva upptill. Inlagan med några enstaka småfläckar. *350

Carl Erik Delén (1767–1850, skrev sig efter 1816 Deleen) var framstående boktryckare och bokhandlare. Vid utarbetandet av föreliggande lexikon hade Delén redan erfarenhet av ordböcker då han 1795 medverkat i arbetet med andra upplagan av Björkegrens fransk-svenska lexikon. *SBL* skriver att det lexikografiska arbetet, till skillnad från mycket av Deléns rena översättningsarbete, var "ett livsintresse för D. År 1808 fick han av Svenska akademien det vitsordet, att han i sitt arbete 'med nödig sorgfällighet vårdat språket'; för övrigt hade D. till ögonmärke att göra sina lexika så rikhaltiga som möjligt, och ännu under sina sista år sysslade han med ett supplement till den franska ordboken, vilket då omfattade 50,000 ord. D:s första, engelska, lexikon hade god avsättning; sedan gick det sämre med försäljningen, bl.a. emedan han icke hade råd att skaffa papper till att trycka full upplaga av alla ark. Manuskriptet till den tyska ordboken måste D. 1822 sälja till Lindh, som dock först 1836 utgav den". Som ett exempel på Deléns ryktbara noggrannhet som korrekturläsare kan nämnas att han fann 4316 tryckfel i Svenska bibelsällskapets första bibelupplaga. Deléns anmärkningar medförde att han raskt invaldes som ledamot av sällskapet.

59. (DENNIS, J.) *Underrättelse om barometern och thermometern*, samt om atmosfären och dess phenomener; tillika med reductionstabeller för barometer- och thermometer-scalor. Öfversatt och tillökt af Pehr Johan Högfeldt. Med en planche. Sthlm, J. Hörberg, 1833. 8:o. (8), 206, (1) s. & 1 utvikbar litograferad planch. Häftad och ouppskuren i samtida gråpappersomslag. Med Johan Sederholms namnteckning daterad Näfveqvarn i augusti 1833 på främre omslaget. Bra ex. *1500

Arbetet är en översättning av *Ample instructions for the barometer and thermometer* från 1825, vars första

upplaga trycktes 1818. I förordet skriver översättaren att skriften snarare är en omarbetning än en direkt översättning av originalet. Förutom beskrivningar av de i titeln omnämnda mätinstrumenterna beskrivs en rad fenomen som kan uppträda i atmosfären: stjärnfall, kornblixtar, norrsknen och vädersolar. På planschen avbildas bl.a. den barometer och termometer som beskrivs i texten.

60. DEPPING, G. B. *Historisk teckning af nordmännens sjötåg och bosättning i Frankrike*, i tionde seklet. Prisskrift belönt 1822 af l'Académie royale des inscriptions et belles lettres. Öfversättning af A. B. Collin. Sthlm, C. M. Carlson, 1828. 8:o. (4), xxv, (1 blank, 3, 1 blank), 40, 1–446, (2 blanka, 7) s. Samtida lite nött ljusbrunt hfrbd med breda upphöjda bind, guldornerad och blindpressad rygg. Grönstänkta snitt. Ryggskinet lite ojämnt blekt och med några småfläckar. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1832. Trevligt ex. *2250

Setterwall 721. Översättning från *Histoire des expéditions maritimes des normands et de leur établissement en France au 10:e siècle*. Med en subskribentlista i slutet. Pagineringsföljden om 40 sidor är noter till författarens inledning. Om det vikingarike som bildades i norra Frankrike efter att Gånge-Rolf svurit trohet till frankernas konung vid Seines strand år 911. Normandie blev slutgiltigt franskt först 1450.

61. *Der Gesellschafter oder Blätter für Geist und Herz*. Herausgegeben von F. W. Gubitz. Fünfter Jahrgang. Blatt 1–69, 1 Januar–30 April 1821. Berlin, 1821. 4:o. (4), 320 s. & 1 utvikbart tryckt bokprospekt. Vinjetter med månadsbilder överst i varje nummer. Fint sam-

tida hfrbd med rikt guldornerad rygg, brun titeletikett, plommonfärgad deltiteletikett samt rund olivgrön årtalsskylt i glättad papp. Gula snitt. Inledningsvis ngt lagerfläckig. Titelbladet med ett litet hål med delvis förlust av bokstav. *500

Femte årgången av denna litterära tidskrift som innehåller dikter, essäer, utdrag ur resebeskrivningar med mera.

62. *Det göteborgska Vetenskaps och witterhets samhällets handlingar*. Witterhets afdelningen. I, III. Göteborg, L. Wahlström, 1778–85. 8:o. (2), 112 + 103, (1) s. Två oskurna häften. Del I med mindre fläck på sista sidan. Det lätt bruntonade titelbladet med samtida notering nedtill. Del III med bevarat men nött samtida gråpappersomslag, det främre loss. Del I saknar ett avslutande blad. *1800

Klemming s. 112 för Jacob Wallenbergs drama *Susanna* som ingår i del I. Sammanlagt utkom fem delar av "Witterhets afdelningen" till och med 1806. I del I ingår "Minne af den 19 augusti 1772" av A. F. Ristell, dramat *Susanna* av J. Wallenberg, "Renön, qwäde" av Jacob Tengström, ett antal översättningar av Ovidius och Horatius med mera. Del III innehåller bl.a. odet "Handelen" av Adlerbeth, "Skalde-qwäde öfver fiskerierna" av G. A. Tayarden, "Fabler" av A. Lanærus, "Tankar om lyckan" av O. Westman och "Allmänna skådespels verkan på sederna" av S. Brisman samt två olika Horatiusöversättningar.

63. *Det Nya testamentet*, på kongl. maj:ts nådigsta befallning, af dess till svenska bibel-tolkningens öfwerseende i nåde förordnade committerade utgifwet. Strängnäs, C. E. Ekmarck, 1816. 4:o. (6), 441, (1 blank), 373–76, (2) s. Samtida lätt nött marmorerat hfrbd med guldornerad rygg och brun titeletikett av glättad papp. Gula snitt. Enstaka lagerfläckar. Fläck i inre marginalen på s. 31–34. Reva nedtill i s. 315–16 och ett tio cm långt klipp in i texten på s. 373–76. De skadade bladen återfinns dock medbundna i omtryck. Bra ex. *1750

Darlow & Moule 8837. Detta är en provupplaga som ledde till fortsatt arbete i stället för en ny bibelutgåva. Bland kritikerna fanns J. O. Wallin. Bibel-

kommissionen hade tillsatts av Gustav III redan 1773 och det slutgiltiga resultatet dröjde till 1917! De två sönderrivna bladen var tänkta att tas bort och ersättas med de omtryckta bladen på slutet, vilket bokbindaren inte genomfört utan bundit in bägge varianterna av s. 373–76.

64. DOLGORUKOV, P. *Sanningen om Ryssland*. Öfversättning. Sthlm, J. L. Brudins förlag, 1861. 8:o. 176 s. Samtida ganska nött hfrbd med sparsamt guldornerad rygg. Blåstänkta snitt. Genomgående ngt lagerfläckig. *450

Översatt av J. A. Kiellman-Göranson från det franska originalet *La vérité sur la Russie* som utkom första gången 1860. Prins Peter Dolgorukov (1816–68) skrev en rad kritiska skrifter riktade mot tsardömet i Ryssland vilka gjorde att han fick tillbringa delar av sitt liv i landsflykt. Till svenska översattes även hans *Notiser om de förnämsta adliga familjer i Ryssland* 1843.

65. EHRSTRÖM, E. G. & OTTELIN, C. G. *Rysk språklära för begynnare*. St. Petersburg, M. C. Iversen, 1814–(15). 8:o. (6), VII, (1), 296, (5) s. & 2 utvikbara tryckta tabeller. Samtida lätt nött stänkdekorerat hfrbd med guldlinjerad rygg och ljusbrun titeletikett i glättad papp. Blåstänkta snitt. Ytliga småskador i bakre pärmens papper. En minimal bläckfläck på s. 137–40. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *3500

En tredje upplaga trycktes 1836. I företalet, som är daterat Åbo den 18 maj 1815, ursäktar sig författarna för eventuella tryckfel då de ej kunnat övervaka tryckningen. De tillägger att boktryckaren är "föga mäktig i ryskan, och alldeles icke förstår svenska". Juha Janhunen har i en text om handböcker i ryska tänkta för en finländsk publik konstaterat att "the compilation of a competent russian grammar by two students aged hardly over 20 after a few months' studies of the language is a remarkable achievement. One inevitably asks if, considering all the relevant variables, any school grammar of russian produced for use in Finland has ever superseded this first attempt". Erik Gustaf Ehrström (1791–1835) blev så småningom kyrkoherde i St. Petersburg och Carl Gustaf Ottelin (1792–1864) biskop i Tamerfors stift. Kungliga bibliotekets nätbaserade katalog Libris nämner en plansch, den saknas här liksom i samtliga de exemplar som har passerat antikvariatet.

66. EICHHORN, J. G. *Geschichte der Litteratur* von ihrem Anfang bis auf die neuesten Zeiten. I:(1–2), II–IV:1–2, V:1, VI:1. Göttingen, bey Wandenhoek und Ruprecht, 1805–10. 8:o. XVI, 918 + XII, 522 + (2), 523–984 + XII, 717 + (2), XII, 719–1297 + (4), 508 + VIII, 509–1116, (5) + XVIII, 677, (1) + XIV, 532 s. Nio samtida hfrbd med guldornerade ryggar, tegelbruna titeletiketter och olivgrå deltiteletiketter i glättad papp. Gula snitt. Flera av ryggarna med mörkare missfärgning och en volym med nagg överst. Inlagan med enstaka småfläckar. Två extra titelblad medbundna i slutet av volym IV:2. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Av del IV ukom även en tredje avdelning och av del VI en andra avdelning. *2000

Allt som utkom av del V. Efter en allmän historisk översikt av litteraturens historia så övergår verket till att behandla olika regioners litteratur, varav Sverige berörs i del III:2 på s. 831–79. Den oavslutade del V behandlar språkhistorien och del VI den teologiska litteraturen.

67. EICHHORN, J. G. *Weltgeschichte*. I–II. Göttingen, J. G. Rosenbusch respektive J. G. Rosenbusch's Wittwe, 1799–1800. 8:o. (2), XIV, 574, (16, 2 blanka) + (10), 986, (28) s. Två fina samtida lätt nötta hfrbd med guldornering och rosa titeletiketter samt gröna ovala numeretiketter i glättad papp. Rödstänkta snitt. Första volymen etiketterad J. C. Caloander & son, Stockholm. Ryggarna med några fläckar. Enstaka lagerfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *1500

Allt som utkom av denna upplaga, senare upplagor utökades väsentligt och kom att omfatta fem delar. Del I med serietitelbladet "Geschichte der alten Welt" behandlar den äldre historien fram till folkvandringstiden. Del II utgör första bandet av "Geschichte der neuen Welt" och börjar vid folkvandringstiden och fortsätter fram till slutet av 1700-talet. Orientalisten, teologen och bibelforskaren Johann Gottfried Eichhorn (1752–1827) var verksam i Jena och Göttingen. Bokbindaråldermannen Johan Carl Caloander (1752–1833) var en av sin tids främsta bokbindare i Stockholm. Han hade egen verkstad från 1779 till 1831 och utnämndes till hovbokbindare 1796. Han band uppenbarligen många volymer åt L. J. Sederholm, varav några som här är signerade.

68. EKDAHL, N. J. *Christiern II:s arkiv*. I. Handlingar rörande Severin Norby och de under hans ledning stående krigsföretagen mot Sverige. I–III. Sthlm, J. Hörberg, 1835–36. 8:o. (8), 336 + (4), 337–800 + (4), 801–1328 s. Tre samtida bruna hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Stänkta snitt. Ryggarna ganska nötta, torra och flammiga. Saknar del IV! *500

Setterwall 530. Del IV utkom först 1842.

69. EKELUND, J. *Försök till lärobok i gamla historien*, för lärdoms-scholar. Åttonde upplagan, efter författarens död genomsedd och förbättrad af en rector scholæ. Sthlm, Z. Haggström, 1849. 8:o. 127, (1) s. Samtida enkelt hfrbd med defekt rygg. Många äldre blyertsanteckningar i marginalen och på bakpärmens insida. Namnteckning "F. Sederholm". *100

Första upplagan utkom 1826, den tionde 1862. Jacob Ekelund (1790–1840) var historiker, pedagog och läromedelsförfattare. Enligt Linnström översattes Ekelunds lärobok i gamla historien även till spanska! Den unga person som skrivit sin namnteckning i boken är sannolikt Johan Sederholms son Johan Fredrik Vilhelm Sederholm (1841–77).

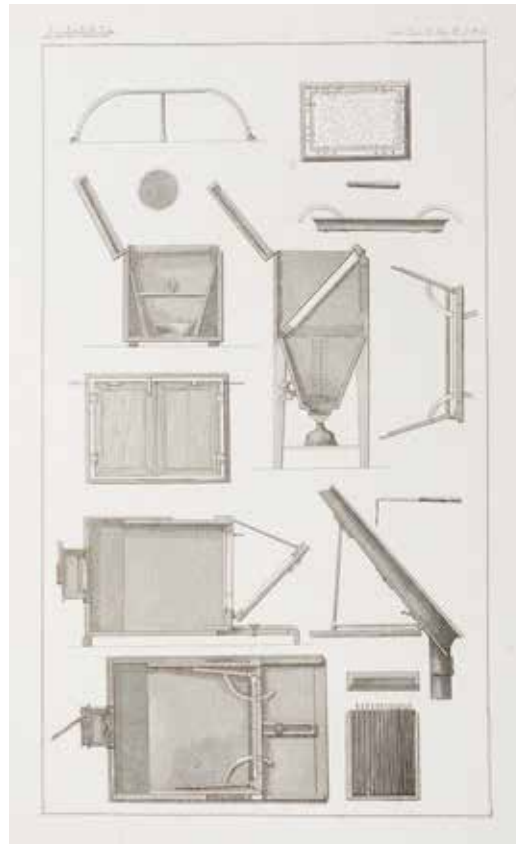
70. EKSTRAND, C. H. *Upsala akademies matrikel 1832*. Uppsala, Palmblad & c., 1832. 8:o. (2), xxiv, 82, (1) s. Samtida ngt nött ljusbrunt hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Blåstänkta snitt. Interfolierad med skrivblad som har flera samtida kompletterande anteckningar. Anteckningar även i texten. Tillskrift: "Till hr. John Sederholm från C. H. E." *3000

Brukspatronen Carl Henrik Ekstrand (1803–66) var biblioteksamanuens och studerade i Uppsala vid samma tid som Johan Sederholm. Exemplaret är skänkt till Johan Sederholm och de många kompletterande uppgifterna tycks vara införda av Ekstrand själv. Ekstrand gifte sig 1835 med Johan Sederholms mamma Beata Catharina.

71. *Erläuternder Atlas zum Conversations-Lexikon der Gegenwart*. In einhundert Blättern. Lieferung I–X. Stuttgart, J. Scheible,

1839–42. Stor 8:o. 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 8 + 12 + 10 + 5 grav. kartor och plr & (8) s. med gemensamt titelblad och register. Tio oskurna häften i tryckta grå omslag. Omslagen är delvis loss och har revor i ryggen. Det främre omslaget till häfte IV med fläckar. *3500

De främre omslagen listar planscherna i varje häfte: kartor, stadsplaner, fabriker, slott, gator, maskiner, handskriftsfaksimiler med mera. Det sista häftet innehåller fem stora dubbelplanscher med stadsplaner över Konstantinopel, London, Paris, St. Petersburg och Rom. Komplet med 100 planscher i stålstick (stadsplanerna räknas som dubbelplanscher). En av planscherna föreställer konstruktionen av Daguerres kamera.

72. ERSCH, J. S. & GRUBER, J. G. *Allgemeine Encyclopädie der Wissenschaften und Künste* in alphabetischer Folge von genanneten Schriftstellern bearbeitet und herausgegeben. Mit Kupfern und Charten. I–VI. Leipzig, J. F. Gleditsch, 1818–21. 4:o. xv, (3), 482 + (22), LII, (2), 430 + (16), 484 + (8), 475 + x, 469, (3) + (8), 528 s. & 14 utvikbara grav. och litograferade kartor & plr i del II, V & VI. Sex fina samtida snarlika lätt nötta hfrbd med stilig guldornering och titeletiketter samt deltitel-etiketter i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna delvis lite blekta. Några småfläckar på de två första volymernas ryggar och med några obetydliga smånagg på etiketterna på några av de senare volymerna. En del småfläckar inlednings- och avslutningsvis i volymerna. Torkade blommor med tillhörande fuktfläckar samt några violetta läskpapper i första volymen. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *800

Utkom i tre följder med sammanlagt 167 delar 1818–89. Här föreligger de första sex delarna som omfattar bokstaven "A" komplett (A–Azzolini). I andra delens början finns subskribentlista och texten "Ueber encyclopädisches Studium" av J. G. Gruber. *Allgemeine Encyclopädie* var det mest omfattande av de tyska 1800-talsuppslagsverken.

73. EULER, L. *Bref till en tysk prinsessa*, i åtskilliga fysiska och filosofiska ämnen. Öfversättning. I–III. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1786–87. 8:o. (6), xxxii, (7, 1 blank, 1, 1 blank), 316, (1, 2 blanka, 1) s. & 5 utvikbara grav. plr + (12), 360 s. & 3 utvikbara grav. plr + (13, 1 blank, 1, 1 blank), 360 s. & 6 utvikbara grav. plr. Med författarens grav. porträtt som vinjett på första titelbladet. Tre samtida mörkbruna hfrbd med upphöjda bind, rikt och vackert guldornerade ryggar samt gråbruna titeletiketter. Stänkta snitt. Ryggarna ganska nötta och torra och skinnet naggat i ryggändarna. Några minimala sprickor i ytterfalsarna. Inlagan med spridda småfläckar. Plansch I i del III med reva in i motivet. *1750

Porträttvinjetten är graverad av Akrel och översättare var G. H. de Rogier. En andra upplaga av denna svenska översättning utkom 1793–97. Originala *Lettres à une princesse d'Allemagne sur divers sujets de physique et de philosophie* trycktes i St. Petersburg 1768–72. Leonhard Euler (1707–83) var sin tids mest ansedda och berömda matematiker och fysiker. Han var i huvudsak verksam i St. Petersburg och Berlin. Brevet är riktade till prinsessan Friederike Charlotte av Brandenburg-Schwedt (1745–1808) och hennes yngre syster Louise (1750–1811). Euler hade flera år tidigare givit dem lektioner och det var på dessa som texten baserades. Boken blev snabbt populär och utkom i många upplagor på franska, tyska, ryska, engelska och holländska.

74. (EUROPAEUS, D. E. D.) *Svenskt-finskt handlexikon*. Ruotsalais-suomalainen sanakirja. Helsingfors, Finska litteratur-sällska-

pets tryckeri, 1853. 8:o. XII, (2), 727 s. Samtida ganska hårt nött och ojämnt blekt hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Brunstänkta snitt. Bra inlaga. *900

Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia. Osa 16. David Emanuel Daniel Europaeus (1820–84) var finsk språkforskare och gjorde bl.a. uppteckningar som bidrog till Kalevalautgåvan 1849. I sitt förord skriver han: ”För ett språk som finskan, som just skall upparbetas till odlingsfält för den vetenskapligt bildade tanken, är det nemligen ordboken, som bör utgöra det förrådshus, på hvars välförsedda och väl vårdade innehåll de väntade gyllene skördarna allrämest bero”.

75. EWERS, J. P. G. *Geschichte der Russen*. Versuch eines Handbuchs. I. Dorpat, 1816. 8:o. (16), 528 s. Samtida stiligt hfrbd med vackert guldornerad rygg, titeletikett och formklippt nummerskylt i glättad papp. Gula snitt. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fint ex! *5000

Allt som utkom. Författaren (1779–1830) var tysk rättshistoriker. Efter studierna hamnade han som informator på godset Waimel i nuvarande Estland. Han tillträdde 1810 en professur i historia, statistik och geografi vid Dorpats universitet och skrev flera arbeten om den ryska staten och dess historia. *Geschichte der Russen* behandlar tiden från 552 till 1689.

76. [Falkenberg] (ROSENHANE, S.) *Åminnelse-tal öfver hans excellence herr riks-rådet m.m. grefve Melker Falkenberg*, hållet i Stora frimurare-logen den 25 februarii 1796 af S. R. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1796. 8:o. 28 s. Häftad i samtida silverfärgat omslag. Små fläckar på bakre omslaget. Fint ex! *1200

Melker Falkenberg af Bålby (1722–95) blev efter aktivt riksdagsdeltagande och domartjänst ordförande i Lagkommissionen 1772. Samma år utsågs han även till kansler för Lunds universitet. Han har skildrats som noggrann, på gränsen till petig, ja rent av som en ”notorisk krångelmakare”, men även som frikostig och gästvänlig. Det var Falkenberg som mottog den turkiska delegationen som gästade Sverige 1779 och skildras av Bellman i ”Fredmans sång” nr 30.

77. FANT, E. M. *Utkast til föreläsningar öfver allmänna historien*, ifrån sextonde seculi början. I–VII. Uppsala, J. Edman respektive J. Edmans enka respektive J. F. Edman, 1786–95. 8:o. (10), 139, (5) + (4), 106, (2) s. & 1 utvikbar tryckt tabell + (4), 120 s. & 1 utvikbar tryckt tabell + (4), 125, (1) s. & 1 utvikbar tryckt tabell + (4), 165, (1) + (4), 212, (2) + (2), 81, (3) s. Två samtida trevliga men ngt nötta hfrbd med guldornerade ryggar, ljusa titeletiketter och mörkblå ovala nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Banden är stämpelsignerade av P. A. Fernborg i Åbo, den ena tryckt upp och ned. Ryggarna med några fläckar. Enstaka lätt småfläckiga blad. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *4000

Första stycket i andra upplagan 1791. Allt som utkom. Fants översikt av den europeiska historien går från 1500-talet fram till freden i Versailles 1783. Den var tänkt att användas i undervisningen av den studerande ungdomen. Peter Anders Fernborg (1765–1815) var verksam som bokbindare i Åbo 1793–1815.

78. *Finlands stats-kalender för år 1853*. Till Helsingfors horisont, belägen 60 gr. 10 min. norr om eqvatorn, samt 5 gr. 22 min. vester om Rysslands central-observatorium i Pulkova. Utgifven, efter hans kejslerliga majestäts nådigste förordnande, af kejslerliga Alexanders-universitetet i Finland. Tavastehus, G. Nordensvan, 1852. 16:o. 230, 1–80, (4) s. Samtida trevligt men ganska nött marmorerat pappbd. Brunstänkta snitt. Liten fuktfläck i övre hörnet på de inledande bladen. Almanacksdelen interfolierad med skrivblad vilka har rikliga anteckningar för de första dagarna i juli månad. *500

Den handskrivna noteringen är från ett besök hos släktingar i Åbo och omgivningarna.

79. (FISCHERSTRÖM, J.) *Nya svenska ekonomiska dictionnairen*. Eller försök til et almänt och fullständigt lexicon, i svenska hushållningen och naturläran. I–IV. Sthlm, C. Stolpe respektive Kumblinska tryckeriet respektive J. C. Holmberg respektive P. Sohm, 1779–1806.

8:o. XVI, 773, (31) s. & 10 utvikbara grav. plr. Med 1 inklistrad grav. vinjett. + 504, (28) s. & 11 delvis utvikbara grav. plr. Med 1 inklistrad grav. vinjett. + 515, (1 blank, 2) s. & 3 grav. plr. Med 1 grav vinjett. + 311, 112-13, 314-493, (21) s. & 3 utvikbara grav. plr. Med 2 inklistrade grav. vinjetter. Med 4 grav. titelvinjetter. Fyra samtida marmorerade hfrbd med upphöjda bind, guldornerade ryggar med titeletiketter och blå deltiteletiketter i glättad papp. Del IV lätt avvikande med ljusare rygg, röd titeletikett och ngt annorlunda guldornering. Rödstänkta snitt. Inlagan med ett fåtal småfläckar. I del II gamla bläckfläckar i texten på s. 471-72 och

några småfläckar mot slutet. Plansch 3 i del III med mycket fint lagad reva. Det tiosidiga bihanget från 1796 saknas som ofta. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Trevlig svit.

*12000

Hebbe 102. Krok 4. Du Rietz 44. Blomqvist s. 261. Den av P. Sohm tryckta förklaringen till planscherna i del IV återfinns här både i den längre och den kortare varianten. En av vinjetterna och två av planscherna är signerade av Snack, planscherna illustrerar bl.a. den omfattande artikeln om bin och biödling. Fischerströms ambitiösa intention att skapa en svensk ekonomisk encyklopedi försinkades av ekonomiska problem och avbröts vid författarens död 1796 varför endast bokstäverna A-C hann ut-

komma och det sista ordet blev "Cyripedium calceolus". Johan Fischerström (1735-96) författade en rad arbeten inom ekonomi och lanthushållning samt *Utkast til beskrifning om Mälaren*.

80. FLINTBERG, J. A. *Anmärkingar til Sveriges rikets sjö-lag*, jämte författningarne om hwarje, å utrikes ort wistande swenskt agents, consuls eller commissaries, med handel och sjöfart gemenskap ägande skyldigheter och rättigheter. Utgifne, tillika med orda-register. Sthlm, C. G. Cronland, 1794. 4:o. (4), 651 s. Fint samtida stänkdekorerat hfrbd med upphöjda bind, guldlinjerad rygg och titeletikett i röd marokäng. Stänkta snitt. Obetydlig fläck på ryggen. Delvis lätt lagerfläckig och med spridda småfläckar. *1500

Nya upplagor trycktes 1802 och 1815, Jacob Albrecht Flintberg (1751-1804) var kommersråd och lagman samt författare av flera juridiska arbeten. Arbetet översattes även till tyska.

81. FLINTBERG, J. A. *Bruks-idkares, städers och borgerskaps ömse förmoner och skyldigheter*, i stöd af författningar. I. Sthlm, C. G. Cronland. 1788. 4:o. (23, 1 blank), 344 s. Samtida ngt nött stänkdekorerat hfrbd med sparsamt guldornerad rygg, tegelröd titel- och turkos nummeretikett i glättad papp. Stänkta snitt. En torkad blomma med tillhörande små fuktfläckar inlagd vid s. 197. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Endast del I!

*200

Setterwall 6567. Del II utkom året därpå. Arbetet var passande läsning för familjen Sederholm på Näfveqvarns bruk.

82. FLINTBERG, J. A. *Lagfarenhets-bibliothek*. I-V:1-2. Sthlm, A. Zetterberg, 1796-1804. 4:o. 312, (32) + 436 + (8), 593 + (8), 952 + 576 + 577-968 s. Fem samtida ngt nötta stänkdekorerade hfrbd med upphöjda bind, guldlinjerade ryggar med titeletiketter i glättad papp. Ryggen till del II lätt avvikande med oval nummerskylt insatt i en vacker guldornerad och mörkblå etikett. Stänkta snitt. Lite fuktfläckig på de avslutande bladen i den femte

delen, i övrigt nästan fläckfria inlagor. Med L. J. Sederholms exlibris. Fin svit som dock saknar del VI. *2000

Jacob Albrecht Flintbergs viktigaste arbete är *Lagfarenhets-bibliothek* som vid sidan av lagtexten även redovisar praxis från straffrättens område. Första delen innehåller Katarina II:s instruktion till ryska lagbokens författande, vilken bygger på Montesquieus *De l'esprit des loix*. Del II-V behandlar giftermåls-, ärvda-, utsöknings-, straff-, rättegångs- och missgärningsbalken. Den ofta saknade sätte delen utkom postumt tryckt i Strängnäs 1807 och behandlar handelsbalken.

83. [Fouché] *Notice sur le duc d'Otrante*. Extrait et traduite de l'ouvrage allemand, sous le titre: "Zeitgenossen". Leipzig, (Brockhaus), 1816. 8:o. XXIV, 128, (4) s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Smal fuktrand i yttermarginalen på de första och sista sidorna. Bra ex. *1000

Översättning av en tysk text som ursprungligen tryckts i tidskriften *Zeitgenossen*. Om Joseph Fouché (1759-1820), hertig d'Otrante, fransk revolutionspolitiker och polisminister i Paris. På svenska utkom 1827 *Memoirer af Joseph Fouché*.

84. FRANZÉN, F. M. *Predikningar*. I-V & supplement. Sthlm, A. G. Hellsten respektive P. G. Berg respektive Ecksteinska boktryckeriet respektive Hörbergiska boktryckeriet, 1841-45. 8:o. (4), 288 + (8), 280 + (4), 286, (1) + (4), 291, (1) + (8), 283, (3) + (4), 106, (2) s. Tre samtida hfrbd med rikt gulddornerade men mycket hårt nötta ryggar. Brunstänkta snitt. Främre ytterfalsen på första volymen sprucken nedtill. Inlagan ngt bruntonad och med enstaka fläckar. Veck i nedre hörnet de första sidorna i supplementet. *200

Supplementet innehåller tio predikningar av Gustaf Henrik Mellin. Denne, som tidigt blev föräldralös, var släkt med Franzén och uppfostrades av honom i Kumla prästgård. Senare var Mellin pastorsadjunkt i Klara kyrka samtidigt som Franzén var kyrkoherde där. I en anmärkning i femte delen beskriver Franzén skillnaden mellan att höra och att läsa en predikan. Han har mot bakgrund av denna skillnad omarbetat och utvidgat predikningarna något i förhållande till hur de ursprungligen framfördes.

85. FRESENIUS, J. P. *Skriftermåls- och communion-bok* [...]. Ifrån tyskan öfversatt af Olof Rönigh. I-II. Sthlm, J. G. Lange, 1781. 8:o. (16), 214 + 215-396 s. Samtida hfrbd med upphöjda bind, sparsamt blindpressad rygg och titeletikett i papp. Stänkta snitt. Ryggen och titeletiketten ngt nötta. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Tilltagande brun fläck i övre marginalen på de sista femtio sidorna. *300

Med ett företal av översättaren Olof Rönigh vars namn är felstavat i titeln. Denna översättning utkom första gången 1753 och omtrycktes många gånger under en dryg hundraårsperiod. Även Fresenius övriga skrifter översattes flitigt till svenska. Johann Philip Fresenius (1705-61) var bl.a. pastor i Frankfurt am Main. Han var pietistiskt färgad och polemiserade starkt mot Zinzendorf och herrnhutismen. Han var familjen Goethes själasörjare och omnämns i *Dichtung und Wahrheit*. Han är också förebild till överhovpredikanten i "Bekentnisse einer schönen Seele" i *Wilhelm Meisters Lehrjahre*.

86. FRYXELL, A. *Svensk språklära* samt kort öfversigt af svenska språkets och litteraturens historia, till skolornas tjänst utgifven. Nionde upplagan. Sthlm, L. J. Hjerta, 1846. 8:o. XII, 166, (2) s. & 1 utvikbar tabell. Samtida enkelt hfrbd med nött ryggar. Blåstänkta snitt. *500

Första upplagan av Fryxells språklära trycktes 1824, en trettonde upplaga utkom 1865. Denna upplaga har företal daterat 1832 i vilket Fryxell bl.a. tackar riksantikvarie Liljegren.

87. FRÖBERG, F. *Den uppenbarade sedelagen*, eller tio guds bud, förklarade i predikningar. Nyköping, C. H. Des Reaux, 1840. 8:o. (10), 97 s. Samtida ngt blekt, violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Enstaka lagerfläckar. Bra ex. *200

Fredrik Fröberg (1795-1864) var kyrkoherde i Lunda socken i Södermanland, en grannförsamling till Tunaberg, där Näfvevarns bruk är beläget. Fröberg var "en allvarlig evangelisk prest både i lära och lif" enligt herdaminnet.

88. FRÖMAN, N. A. *Anmärkingar om börd-rätten*. A.a. Öfversättning från latiniska originalet. (med bilagor.) Sthlm, P. A.

Norstedt & söner, 1846. 8:o. XXXI, (1 blank), 86, (1, 1 blank), 1-36 s. + JUEL, C. A. *Om mantalspenningarne*. I. Qvarntullens beviljande 1625. A.a. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1844. 8:o. 56 s. + ROGBERG, C. E. *J. Caesar och hans tidehvarf*. A.a. Uppsala, C. A. Leffler, 1857. 8:o. 111 s. Nära samtida blått pappbd. Pärmarna lite bågnade. Frampärmens ytterfals sprucken upp till och pärmapperet med en liten reva nederst i bakre falsen. *500

Frömans avhandling hade först tryckts som en avhandlingsserie i fem delar på latin 1844-45, jfr Marklin 1-5. Marklin 1-2 och Setterwall 5388 för Juel. Josephson s. 189 för Rogberg.

89. (FUNKE, C. P.) *Menniskans historia*; öfversatt af Carl Er. Rademine. Strängnäs, C. E. Ekmarck, 1813. 8:o. (4), 314 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Titelbladet lätt lagerfläckigt. *500

Det tyska originalet *Praktische Geschichte des Menschen* utkom 1795. Arbetet innehåller bl.a. kapitel om människokroppens beskaffenhet, människans intellektuella förmåigheter och sinnen, råd om hur hälsan bevaras med mera. På s. 312-14 återfinns en text om människosläktets "särskilda racer".

90. *Förteckning öfver samtelige studerande nationernas närvarande ledamöter vid kongl. academien i Upsala vår-termin 1818*. Upsala Zeipel och Palmblad, (1818). 8:o. (40) s. + Dito hösttermin 1818. (36) s. + Dito vårtermin 1819. (36) s. + Dito hösttermin 1819. (36) s. + Dito vårtermin 1820. (36) s. + Dito hösttermin 1820. (36) s. + Dito vårtermin 1821. (37) s. + Dito höstterminen 1821. (36) s. + *Upsala academies catalog för vårterminen 1822*. Uppsala, Palmblad & c., (1822). 8:o. (47) s. + Dito höstterminen 1822. (46) s. + Dito vårterminen 1823. (48) s. + Dito höstterminen 1823. (50) s. + Dito vårterminen 1824. (48) s. + Dito höstterminen 1824. (48) s. + Dito vårterminen 1825. (48) s. + Dito höstterminen 1825. (48) s. + Dito vårterminen 1826. (50) s. + Dito höstterminen 1826. (50) s. + Dito vårterminen 1827. (48) s. + Dito höstterminen 1827. (48) s. + Dito

vårterminen 1828. (48) s. + Dito höstterminen 1828. (47) s. + Dito vårterminen 1829. (47) s. + Dito höstterminen 1829. (47) s. Två samtida lätt nötta hfrbd med gulddornerad och blindpressad ryggdekor. Grönstänkta snitt. Inlagan med enstaka fläckar, några smårevor och lagningar. Namnteckning "Johan Sederholm Uppsala 1830". Fint ex. *3000

Uppsala universitets kataloger för åren 1818–29. Johan Sederholm (1813–83), som påbörjade privatundervisning i Uppsala 1823 och blev student 1830, blev efter Uppsalastudierna brukspatron på Näfvevarn.

91. GARNEY, (J. C.). *Handbok för hyttarbetare*, sammandragen utur sednare delen af Garneys omarbetade handledning i svenska masmästeriet. Falun, O. U. Arborelius et comp., 1827. 8:o. (8), 200 s. Lätt nött samtida blått glättat pappbd med gammal handskrivnen ryggtitel. Pärmpapperet ngt flagnat nederst på ryggen. *750

Handledning uti svenska masmästeriet – "en av de märkligaste böckerna inom hela vår bergslitteratur" enligt *SBL* – utkom i bearbetning av Carl Johan Lidbeck 1816, varur detta är ett sammandrag. Det gjordes av Gustaf Lundgren enligt Kungliga bibliotekets trycklistesamling. Johan Carl Garney (1740–1808) var svensk metallurg.

92. (GASPARIN, VALÉRIE DE) *Le mariage au point de vue chrétien*. Ouvrage specialement adresse aux jeunes femmes du monde. I–III. Paris, L.-R. Delay, imprimerie de C.-H. Lambert, 1843. 8:o. (2), 524, (1) + (2), 335, (1 blank, 1) + (4), 484, (1) s. Tre samtida trevliga men ngt nötta hfrbd med tidstypiskt rikt gulddornerade ryggar. Vackra marmorerade snitt. Ytterfalsarna lite nötta och med ngn mindre spricka. Namnteckning "Sederholm". *900

Valérie de Gasparin (1813–94) var schweizisk författare och översättare samt vid denna tid bosatt i Paris. Många av hennes texter rör tro och sociala frågor, däribland denna. *Le mariage* visar hur en kvinna bör förbereda sig och leva i äktenskap baserat på bibelns lära, så som Gasparin uppfattade den. Hon har beskrivits som något av en konservativ revolutionär och arbetet belönades så småningom med medalj av Académie Française.

93. GEIJER, E. G. *Svearikes häfder*. I. Uppsala, Palmblad & c., 1825. 8:o. Extra grav. titelblad, (12), 605, (3) s. & 4 utvikbara tryckta tabeller. Samtida fint, lätt nött hfrbd med gulddornerad och blindpressad ryggdekor. Blåstänkta snitt. Ryggen lite blekt och med liten fläck. Med Johan Sederholms namnteckning daterad Stockholm den 24 december 1828. *1000

Setterwall 352. Allt som utkom. Det fina graverade titelbladet har en vy över Uppsala högar som vintjettbild. Det är graverat av Pfeiffer efter en förlaga av Julin. Geijer förde historien fram till Ragnar Lodbrok. *SBL* skriver: "Självt betraktade han denna som en kritisk inledning till den sv historien, och det har framhållits, att hans kritik av källorna är så avslöjande, att det ofta ter sig som en antiklimax, när han sedan ändå tar ställning till förmån för sagotraditionen".

94. GELLERT, C. F. *Briefe nebst einer praktischen Abhandlung von dem guten Geschmacke in Briefen*. Leipzig, C. Fritsch, 1779. 8:o. (12), 172 s. Med grav. titelvinjett. Häftad i samtida ngt nött men fint marmorerat pappomslag. Omslagets rygg saknas nedtill. Inlagan lätt bruntonad. Bortskrapad samtida namnteckning på främre omslags insida. *400

Första utgåvan av *Briefe* utkom 1751 och översattes till flera språk. C. F. Gellert (1715–69) var professor i filosofi vid universitetet i Leipzig och höll berömda föreläsningar om främst moral. Till åhörarna hörde Goethe som i *Dichtung und Wahrheit* beskrev Gellerts morallära som "Fundament der deutschen sittlichen Kultur."

95. GJÖRWELL, C. C. *Brefväxling*. I–VI. Sthlm, J. P. Lindh, A. Zetterberg, P. Sohm respektive J. A. Carlbohm, 1798–1810. 12:o. Grav utvikbar front, 218, 3–16, 219–54 s. + grav. front, (4), 306 s. + grav. front, 262, 1–18, (1, 1 blank), 1–32, 1–16 s. + grav. front, 207, (3), 1–24, 1–28, (1, 1 blank), 1–20, 1–55, (4) s. + grav. front, 228, (4) s. + 140, 1–8 s. + *Historiska läsningar*. Första bandet. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1807. 12:o. 96 s. Fem samtida charmiga schackmönstrade blekröda pappbd, del VI snarlikt samtida pappbd men med vackert stjärnmönster. Första volymen med total förlust av det ytliga

papperet på ryggen och delar av frampärmen. Inlagan med enstaka fläckar. Del VI med stor ful fläck i texten på s. 29–46. Med Samuel Gedners namnteckning daterad i Stockholm 1807. Del III saknar en plansch och del V två. Del VI saknar de sista 42 sidorna och en bilaga samt en plansch. Del VI saknar de sista 42 sidorna och en plansch. Endast del I av andra arbetet. *2500

Gjörwell 213. Setterwall 7597. I denna en av de värdefullaste av Gjörwells publikationer återfinns brev till och från Aurivillius, Lidén, Lindblom, Linné, Linnerhielm, Sivers, Warmholtz m.fl. Bland bilagorna märks Gjörwells "Anteckningar om sig sjelf" liksom hans "Förteckning på de af trycket utkomne arbeten" – båda här i andra upplagan – samt Kylanders "Berättelse om s. Birgitta och s. Catharina". *Historiska läsningar* var tänkt som ett parallellverk till *Brefväxlingen* och utkom i två delar. Exemplaret har sannolikt tillhört kyrkoherden Samuel Gedner (1760–1812).

96. [Gjörwell] FEDDERSEN, J. F. *Den christelige undersåten*, särdeles uti borgare och landtmanna-stånden, betraktad [...]. Ifrån tyskan öfversatt af Carl Pet. Blomberg, prost på Wermdö. I–III. Sthlm, A. J. Nordström respektive J. A. Carlbohm, 1789–92. 8:o. (28), 128 + (4), 123 + (4), 131, (5) s. Samtida ngt nött hfrbd med upphöjda bind, blindpressad rygg och titeletikett i glättad papp. Stänkta snitt. Bitvis ngt lagerfläckig, titelbladet hårdare. Preliminärbladen med fuktrand nedtill. Bra ex. *1000
Gjörwell 136. Första delen i andra upplagan. Med ett förord av Gjörwell daterat den 21 augusti 1786. Jakob Friedrich Feddersen (1736–88) var dansk-tysk teolog. I den inledande subskribentförteckningen återfinns grosshandlaren Johan Sederholm.

97. GOLOVIN, I. *Ryssland under kejsar Nicolaus den förste*, af Iwan Golowin. Öfversättning. Sthlm, Lundberg et comp., 1846. 8:o. VII, (1), 384 s. Samtida hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Tätt stänkta snitt. Ryggen nött och torr. Enstaka fläckar, t.ex. fuktfläck i nedre hörnet på s. 133–40. *500
Översättning av C. V. Nylander. Ivan Golovin (1816–92) var rysk skriftställare och gav även ut en reseskildring från Sverige (1840). Linnström kallar honom även för ”prins Hovna”. Eftersättsbladet med vattenmärke för Hargs pappersbruk utanför Nyköping.

98. (GONDI, J.-F. P. DE) *Mémoires du cardinal de Retz*, de Guy Joli et de la duchesse de Nemours; contenant de ce qui s'est passé de remarquable en France pendant les premières années du règne de Louis XIV. I–V. Paris, H. Fournier, 1828. 8:o. XVI, 394 + (4), 409 + (2), 514 + (4), 393 + (4), 397 s. Fem häftade oskurna volymer i samtida glättade gröna omslag, vilka är fodrade med makulatur. Med handskrivna ryggtitlar. Omslagen ngt nötta och några av ryggarna spruckna. Del III–V delvis ouppskurna. *500

Många tidigare upplagor finns av denna memoarsamling som utkom första gången 1717. Jean-François Paul de Gondy (1613–79), kardinal de Retz, var fransk politiker och skriftställare.

99. GRANBERG, P. A. *Kalmare unionens historia*. I–III. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1807–11. 12:o. (10), LXII, 63–226 + 261, (1) + 218, (8) s. Tre samtida små fina lätt nötta hfrbd med rikt guldornerad ryggdekor med fyra trumpeter och gåspennor samt titel- och nummeretiketter i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna ngt flammiga och inlagan med några lagerfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Trevlig svit. *1800

Setterwall 858. Per Adolf Granberg (1770–1841) var under lång tid verksam i Stockholm där han grundade ett tryckeri tillsammans med Carl Elmén. Tillsammans utgav de ett flertal vittra och historiska arbeten. Granberg hade många strängar på sin lyra, hans *Svenska djurens historia* (1817) lät han illustrera med egna träsnitt.

100. (GRANBERG, P. A.) *Skandinaviens historia under konungarne af Folkungaätten*. Sthlm, Elméns och Granbergs tryckeri, 1818. 8:o. (8), 192, 1–40 + (2), 168, 1–49, (13) s. Med Folkungarnas vapensköld i träsnitt på titelbladen. Två fina samtida alrotsmarmorade hfrbd med rikt guldornerade ryggar, ljusbruna titeletiketter och runda blågröna nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. En mindre fläck på ena ryggen. Inlagan med ngn enstaka småfläck. *1500

Setterwall 773. Den andra pagineringsföljden i bägge delarna utgörs av ”Bevis och upplysningar”.

101. GREBE, C. *Gebirgskunde, Bodenkunde und Klimalehre* in ihrer Anwendung auf Forstwirtschaft. Zweite Auflage. Eisenach, Verlag von J. F. Baerecke. Gotha, Engelhard-Reyher'schen Hofbuchdruckerei, 1858. 8:o. XVI, 320, (2) s. Häftad, oskuren och ouppskuren i tryckt grönt omslag. Det bakre blanka omslaget med ett par revor, veck och mindre pappersförlust. Bokblocket itu vid s. 160–61. *400

Första upplagan trycktes 1853. Karl Friedrich August Grebe (1816–90) var professor i skogsvetenskap i Greifswald.

102. GÄTZSCHMANN, M. F. *Vollständige Anleitung zur Bergbaukunst*. Dritter Theil: Die Gewinnungslehre. Die Lehre von den Bergmännischen Gewinnungsarbeiten. Nebst 11 Steindrucktafeln. III:1–3. Leipzig, druck von F. Ries. Freiberg, 1844–46. 8:o. 272 + 273–544 + (4), 545–788 s. & 11 utvikbara litografiska plr. Tre ouppskurna häften i tryckta gula omslag. Omslagen med några revor, i synnerhet i ryggarna. Trevlig svit. *2500

Utgavs av Verlag von J. G. Engelhardt. Huvud- och deltitelblad återfinns i början av tredje häftet. Moritz Ferdinand Gätzschmann (1800–95) var professor i bergsbruk i Freiberg. Del I utkom först 1856 och någon andra del blev aldrig tryckt.

103. HAMMARSKÖLD, L. *Förteckning på de i Sverige, från äldre, till närvarande tider, utkomna schole- och undervisnings-böcker*. Till följe af kongl. Uppfostrings-committéens anmodan uppsatt och på dess bekostnad utgifven. Sthlm, Hedmanska boktryckeriet, 1817. 8:o. XXIV, 298, (2) s. Trevligt samtida lätt nött marmorerat pappbd med orange titeletikett med texten: ”Hammarsköld Skole böcker”. Stänkta blågröna snitt. Titelbladet i samtiden förstärkt i innermarginalen. Svag fuktfläck i övre marginalen på s. XI. Bra ex. *3000

Almquist 1181. Fortfarande standardverket på området.

104. *Handlingar rörande Skandinaviens historia*. Del I–VIII. Sthlm, Elméns & Granbergs tryckeri, 1816–20. 8:o. (12), 319, (1) + (12), 306, (1) + (8), 304 + (8), 350, (1) + (8), 334 + (8), 340, (3) + (6), 332, (9) + (8), 304, (3) s. & 13 utvikbara grav. handskriftsfaksimiler & 1 utvikbar tabell. + (FANT, E. M.) *Kronologiskt register öfver tryckta handlingar i svenska historien*. I–III:1–2–IV. Sthlm, Elméns & Granbergs tryckeri, 1816–18. 8:o. 55 + 84 + 48 + 20 + 48 s. + (GRANBERG, P. A.) *Nordiskt kalendarium för medel-åldern*. Sthlm, Elméns och Granbergs tryckeri, 1818. 8:o. (6), 57 s. + *Manuskript-samlingar*. (I–II). Sthlm, Elméns och Granbergs

tryckeri, 1819–20. 8:o. 46, (2 blanka) + 76 s. Åtta samtida ngt nötta marmorerade hfrbd med vacker guldornering som har fyra ljuskronor på varje ryg, titeletiketter och runda olivgröna nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Med några spridda småfläckar. Några planscher med revor vid inhäftningen. Planschen i del II lagerfläckig och med längre reva in i motivet. Planschen i del VIII på blåtonat papper. Delvis med L. J. Sederholms exlibris, varav ett är skadat. Fin svit. *3000

Setterwall 195 och 15 för Fant samt 116 för Granberg. Utkom i 40 volymer 1816–60, delvis under titeln *Nya handlingar rörande Skandinaviens historia. Kronologiskt register* publicerades som bihang till flera av

delarna och är här komplett. *Nordiskt kalendarium* utgavs som en bilaga till del V. *Manuskript-samlingar* är medbundna i del VII–VIII, en tredje del utkom 1821. *Handlingar* gavs ut av Samfundet för utgivande av handskrifter rörande Skandinaviens historia, vilket instiftats 1815 på initiativ av handskriftssamlaren Adolf Ludvig Stierneld.

105. HARTMAN, C. J. *Utkast till botanologien, eller vextläran i allmänhet, med särskildt afseende på förf:s Handbok i Skandinaviens flora*. Fjerde upplagan. Med tvänne taflor. Sthlm, Z. Hæggström, 1843. 8:o. (2), 271 s. & 2 utvikbara litograferade plr. Häftad, oskuren och ouppskuren i tryckt sandfärgat omslag. Bra ex. *900

Krok 18. De första tre upplagorna ingick som avsnitt i författarens *Handbok i Skandinaviens flora* 1820–38. Detta är den första separattruckta upplagan.

106. HEDIN, S. A. *Handbok för praktiska läkare-vetenskapen*. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1796. 8:o. (20), 355, (4) s. Titelbladet med graverad vinjett. + (HEDIN, S. A.) *Pharmacopé, eller förteckning på de fläste enkla och sammansatta medel, hvilkas bruk i handboken för den praktiska läkare-vetenskapen är tillkänna gifvit*. S. H. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1796. 8:o. 48 s. Samtida hårt nött hfrbd med upphöjda bind och bortfallen titeletikett. Frampärmerna saknar pärmapper och limningen har släppt i skinet vid ryggen. Anteckningen "Neweqvarns bruk" på försättsbladet. *300

Andraupplagor av de båda arbetena utkom året därpå. Sven Hedin (1750–1821) var förste livmedikus och läkare vid Medevi brunn samt från 1813 medlem av Medicinalstyrelsen.

107. HEDIN, S. (A.). *Utkast til en handbok för brunns-gäster, jämte beskrifning öfver de mäst godkände mineral-brunnar och bad-inrättningar i Sverige*. Första afdelningen, om Medevi. Sthlm, H. A. Nordström, 1803. 8:o. (8), 200 s. Häftad, oskuren och ouppskuren i samtida gråpappersomslag. På främre omslaget den samtida felaktiga anteckningen: "Om Söderköpings Brunn af Lagberg". Frontespisen, kartan och den stora planschen saknas. *750

Bibliotheca Walleriana 4188. Allt som utkom. Skriften såldes uppenbarligen även utan planscher och karta. Enligt företalet skulle överskottet av boken tillfalla Medevis fattigkassa. Författaren var läkare och brunnsintendent vid Medevi.

108. HEEREN, A. H. L. *Historiska skrifter*. Öfversättning. Strängnäs, C. E. Ekmarck, 1826. 8:o. (2), 276, (2) s. Häftad i tryckt gråpappersomslag, vilket har lite smånagg nederst på ryggen. Lagerfläckig på de första sextio sidorna och på s. 145–92. *600

Översättning av delar av författarens *Historische Werke*. Innehåller uppsatserna "Utveckling af re-

formationens politiska följder för Europa”, ”Om politiska teoriernas uppkomst, utbildande och praktiska inflytande, samt om monarkiska principens upprätthållande uti det nya Europa” och ”Om karakteren af den despotiska författningen och af statsförfattningar i allmänhet”.

109. HEGNER, U. *Die Molkenkur*. I-III. Zürich, bey Orell, Füssli und Compagnie, 1819. 12:o. (2), 152 + (4), 158 + (4), 156 s. Med grav. titelvinjetter. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Omslagsryggen ngt sprucken och med småskador. Enstaka småfläckar. *3000

Titelvinjetterna graverade av F. Hegi. Delarna II-III har deltitlarna ”Guschens Hochzeit, oder die Folgen der Molkenkur” med delbeteckningen ”Erster” och ”Zweiter Theil”. Ulrich Hegner (1749-1830) från Zürich hade stor framgång med *Die Molkenkur* när första delen publicerades 1812. Detta är den första kompletta utgåvan.

110. HEINRICH, C. (F.). *Svenskt och tyskt hand-lexikon*. Andra förbättrade och med 5 ark tillökta upplagan. Örebro, N. M. Lindh, 1825. 12:o. (4), 592, (3) s. Samtida ngt nött hfrbd med sparsamt guldornerad rygg och rikt blindpressad rygg och tegelröd titeletikett i glättad papp. Ryggen hårdare nött och titeletiketten lite naggad. *200

De avslutande opagerade bladen är bokannonser. Detta svensk-tyska handlexikon var avsett som ett alternativ till Heinrichs mera omfattande svensk-tyska ordbok som utkom första gången 1814. Carl Friedrich Heinrich (1774-1838) var filolog och professor i Bonn. Hans läroböcker i tyska och hans svensk-tyska lexikon gavs ut i flera upplagor i Sverige under första hälften av 1800-talet.

111. HENRY, R. *The history of Great Britain from the first invasion of it by the Romans under Julius Cæsar*. Written on a new plan. The second edition. I-XII. London, printed for A. Strahan & T. Cadell, 1788-95. Stor 8:o. Grav. utvikbart porträtt, xxv, (1 blank), 2, 368 + iv, 488 s. & 5 utvikbara grav. kartor & 3 utvikbara grav. plr + v, (1 blank), 438 + iv, 435 + iv, 453 + (2), III, (1 blank), 410 + (4), 374 + (2), III, (1 blank), 442 + vi, 416 + v, (1 blank), 333 + (4),

530 + v, (1 blank), 490, (2) s. + ANDREWS, J. PETTIT. *History of Great Britain, from the death of Henry VIII to the accession of James VI of Scotland to the crown of England*, being a continuation of Dr. Henry's History of Great Britain, and written on the same plan. I-II. London, printed for T. Cadell jun. and W. Davies, 1796. Stor 8:o. VIII, (2), 584 + v, (3 blanka), 374, (1) s. Henry's arbete är bundet i tolv samtida ngt nötta stänkdekorerade skinnbd med vackert guldornerade ryggar, vinröda titeletiketter och runda mörkgröna nummerskyltar. Gula snitt. Ryggarna ngt blekta och torra samt delvis med nagg överst. Ytterfalsarna lite spruckna upp- eller nedtill på några av volymerna. Fint lagad reva i ryggskinet på del X. Inlagan med enstaka spridda fläckar. Det grav. porträttet av Robert med två revor in i texten. Andrews arbete är bundet i två lite nötta samtida skinnbd som är uniforma med Henry. Båda volymernas främre ytterfalsar spruckna upp- och nedtill och banden med några fläckar. Inlagan med några enstaka småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *3000

Första upplagan av Henrys arbete utkom 1771, en femte upplaga trycktes 1814. Till denna andra upplaga utkom även två separat utgivna supplementvolymerna som saknas här. Historiken löper från äldsta tid till år 1547. Kartorna visar det Brittiska imperiet under olika tidsperioder. I slutet av del XII återfinns en biografi över författaren på s. 471-90. Andrews arbete är en fortsättning och för historien fram till början av 1600-talet. En andra upplaga trycktes 1806.

112. HEYM, J. *Neues vollständiges Wörterbuch*. Erste Abteilung, welche das Deutsch-Russisch-Französische Wörterbuch enthält, erster Theil von A-K & zweyter Theil von L-Z, herausgegeben von Johann Heym. [Rysk parallelltitel]. I-II. Moskva, C. Rüdiger und Claudi, 1796-97. Stor 4:o. (8), iv, 663 + (2), 626 s. Samtida marmorert skinnbd med oxiderad linjedekor på ryggen och ryskspråkig titeletikett. Gula snitt. Ryggen ganska nött och lite

fläckig samt med lite sprickor i titeletiketten. Inlagan med enstaka spridda fläckar. Tryckt på blåtonat papper. *7500

Ordboken förtecknar tyska uppslagsord med förklaringar på ryska och franska. Johann Heym (1769-1821), professor vid högskolan i Moskva, gav ut en rad läroböcker och lexikon. 1831 trycktes på svenska hans *Tal-öfningar i ryska språket*.

113. HEYM, J. *Russische Sprachlehre für Deutsche*. Neue völlig umgearbeitete und vermehrte Auflage. Riga, C. J. G. Hartmann, 1804. 8:o. IV, 356, (4) s. & 1 utvikbar tabell vid s. 34. + *Russisches Lesebuch* oder Auswahl ausserlesener prosaischer und poetischer Aufsätze aus den besten Russischen Schriftstellern. Livre de lecture Russe ou Recueil de pièces choisies en prose et en vers tirées des meilleurs auteurs Russes. Riga, C. J. G. Hartmann, 1805. 8:o. VI, (2), 213, (3 blanka) s. Samtida ljusbrunt hfrbd med guldlinjerad rygg och grå titeletikett i skinn. Gula snitt. Ryggen torr och flammig samt med några fuktfläckar. Inlagan med ett fåtal småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *4500

Första upplagorna av bägge arbetena utkom 1794.

114. *Histoire de Bonaparte*, premier consul, de la republicque Francaise, depuis sa naissance jusqu'à la paix de Lunéville. (I-II). Troisième édition. Paris, chez Barba, an X, 1802. 12:o. Litograferat porträtt, III-XV, (1 blank), 283 + 3-251, (5) s. Två samtida lätt nötta ljusbruna hfrbd med guldlinjerade ryggar, ljusa titeletiketter och ovala gröna nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Bitvis ngt lagerfläckiga. Pehr Gustaf Sjöstedts namnteckning daterad 1820 och tryckt exlibris ”Johan Söderlund tillhörig, 182[]”. Exlibriset är fäst över en annan, äldre namnteckning. De två sista delarna saknas! *300

Med ett porträtt av Napoleon. Exemplaret har tillhört arkitekten, målaren och tecknaren Johan Leonard Söderlund (1788-1871).

116
117
118

115

115. *Hushållnings journal*. September–december 1776, januari–december 1777–81, januari–december 1783–84. Sthlm, J. G. Lange, P. Hesselberg, Kongl. tryckeriet, A. J. Medelplan, Holmeriska tryckeriet, P. A. Brodin respektive A. Carlbohm, 1776–84. 8:o. Kollationering på begäran. Åtta samtida ngt nötta stänkdekoretrade hfrbd med upphöjda bind, blindlinjerade ryggar och titeletiketter i glättad papp. Stänkta snitt. Medbundna främre häftesomslag i årgångarna 1781, 1783 och 1784. Årgången 1779 med småskador upp- och nedtill på ryggen och även några andra volymer med nagg på ryggen. Inlagan med enstaka fläckar, ett par årgångar lite mer. Saknar årgång 1782! *3000 Lundstedt 213. Redaktör för journalen, vars utgivning började 1778, var Adolph Modeer och här publicerades en mängd intressanta artiklar om lanthushållning, teknik, natur, jakt, matlagning författade av många av samtidens framstående män. Wilhelm

Odelberg skriver i ett förord till ett register över *Hushållnings journal* att ”upplagan var aldrig stor och försäljningen gick inte bra. [---] I regel sände skribenterna in sina bidrag, som lästes upp för sällskapet in pleno. Sedan beslöts det om tryckning eller inte. Så fortgick verksamheten till år 1813, då sällskapet vetenskapliga och upplysande verksamhet i hushållsfrågor övertogs av den då nyinstitfunde kongl. Lantbruksakademien”. *Hushållnings journal* 1778 saknar som ofta den fristående bilagan om fisket i bohusslänska skärgården.

116. *Hushållnings journal*. Januari–december 1778–80. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1778–79 respektive Holmeriska tryckeriet, 1780. 8:o. Ej kollationerade. 36 oskurna häften i tryckta gråpappersomslag buntade årgångsvis med snöre. Några månadsnummer bevarade i ark och löst inlagda i omslagen. Delvis lagerfläckiga. Främre omslag till december 1779 lite defekt. *2000

Saknar som så ofta den fristående bilagan från 1778 om fisket i bohusslänska skärgården.

117. *Hushållnings journal*. Januari–december 1785–89. Sthlm, P. A. Carlbohm, 1785–86 respektive J. A. Carlbohm, 1786–89. 8:o. Ej kollationerade. 60 oskurna häften i tryckta gråpappersomslag buntade årgångsvis med snöre. Bitvis lätt lagerfläckiga. Bra svit. *3000

118. [Hushållnings journal] *Ny journal uti hushållningen*. Januari–december 1790, 1792–97. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1790–97. 8:o. Ej kollationerade. 42 oskurna häften i tryckta gråpappersomslag buntade årgångsvis med snöre. Bitvis lätt lagerfläckiga. Årgång 1791 saknas. *2000

Lundstedt 292. 1790 ändrade man namn från *Hushållnings journal* till *Ny journal uti hushållningen* och utgivningstakt från ett häfte i månaden till utgivning varannan månad. Den lades ned 1813.

119. [Hushållnings journal] *Ny journal uti hushållningen*. Januari–december 1801. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1801. 8:o. 268 s. Samtida lätt nött stänkdekorerat hfrbd med guld-

ornerad rygg och ljusröd obetydligt naggad titeletikett i glättad papp. Röda snitt. Ngt lagerfläckig. Reva upptill på s. 21 och 47. De främre tryckta omslagen medbundna. Med samtida notering ”Neweqwarns bruk” på försättsbladet. *1000

120. HYCKERT, J. F. *Tabeller som bestämma förhållandet emellan Sveriges och andre länders mynt, vikt, mått och mål*, grundade på sir Isaac Newtons, Kruses, Ludovici och Savarys m.fl. uppgifter hvad äldre mynt, vigter och mått beträffar samt på Lacroix's bestämmelser hvad de nyare angår, hvilka uppkommit i Europa under och efter revolutionen, samt alla dessas förhållande till det nya franska decimal-systemet, jemte antydning af enkla reductions-sätt uti svenska mått och mål, både uti de gamla brukliga, och de nya decimala när de blifva antagne. Sthlm, J. Hörberg, 1825. Tvär 4:o. (8), xxxii, 70 s. & 1 utvikbar tryckt tabell. Häftad i samtida gråpappersomslag vars rygg är trasig och bakre omslag saknas. Titelbladet lagerfläckigt, sista sidan likaså och med en reva upptill. I övrigt med spridda småfläckar. *300

Hesse 1030. Innehåller på s. xvi–xxxii ”Kort utkast till en svensk mynt- och finance-historia”.

121. HÜNE, A. *Vollständige historisch-philosophische Darstellung aller Veränderungen des Negerclavenhandels* von dessen Ursprung an bis zu seiner gänzlichen Aufhebung. I–II. Göttingen, J. F. Röwer, 1820. 8:o. xvi, (2), 556, (2 blanka) + vi, (2), 600 s. Två oskurna häften i samtida gråpappersomslag med handskrivna ryggtitlar. Omslagens ryggar blekta och ngt spruckna. Främre omslag till del I delvis loss. Bra ex. *20000

Del I, ”Entstehung und Wachsthum des Clavenhandels”, är en historisk översikt af slavhandels historia, del II, ”Abschaffung des Clavenhandels”, rör specifikt slaveriet i de engelska kolonierna och Amerika samt inte minst abolitioniströrelsen i samtiden.

122. HÖKERSTEDT, J. *Bevis, styrkte med exempel, angående nyttan af ärfeligt adelskap*. Sthlm, A. Zetterberg, 1792. 8:o. 39 s. + (GOLDSMITH, O.) *Landprästen i Wakefield*. Drama i fem acter, efter den engelske roman af samma namn. Upförd på Kongl. mindre theatern första gången d. januarii 1795. Sthlm, H. A. Nordström, 1795. 8:o. (4), 84 s. + *Tobaksrökaren*. Sthlm, Kongl. ordens-tryckeriet, 1791. 8:o. 14, (2 blanka) s. + (ADLERSPARRE, G.) *Fyra oförgripeliga erinringar vid den i Läsnings i blandade ämnen, förekommande af handlingen Om svenska adelns bestämmelse*. Af WälMent. Sockholm [sic], A. J. Sylvenius, 1801. 8:o. 24 s. + ENBOM, P. *Medborgeligt skalde-försök öfver et odödligt namn*. Författadt i obunden stil. Sthlm, J. P. Lindh, 1795. 8:o. 44, (9, 1 blank, 1) s. + (NORDENADLER, L.) *En swensk officers samlingar under dess wistande i Ryssland åren 1784, 1786 och 1787*. Sthlm, A. J. Nordström, 1789. 8:o. 107 s. + *Föreställning, afgifven till respektive Bruks-societeten*, vid dess allmänna sammankomst i Jern-kontoret år 1802, genom Bergslagens deputerade från Wermland, och af dem till trycket befordrad. Sthlm, C. Delén och J. G. Forsgren, 1802. 8:o. 30 s. Samtida nött hfrbd med guldornerad rygg och titeletikett i glättad papp med texten: ”Diverse”. Röda snitt. Senare anteckning i bläck på ryggen: ”Hökerstedt”. ”En swensk officers samlingar” ngt lagerfläckig och mot slutet med en fuktrand i nedre hörnet. Sista arbetet inledningsvis med trista fukt- och bläckfläckar. Andra arbetet med den samtida blyertsnamnteckningen G. A. Silfversparre. *4000

Trevligt samlingsband i diverse ämnen. Det första arbetet är en av flera stridsskrifter om adelskapets vara eller inte vara. Klemming s. 164 för *Landprästen i Wakefield* som är författad efter Goldsmiths berömda *The vicar of Wakefield*. Lund s. 67 för *Tobaksrökaren* som är skriven på vers. Åhlén & Åhlén 18.8. för *Fyra oförgripeliga erinringar*. Lundstedt förtecknar inte denna ovanliga följdskrift till Adlersparres *Läsning i blandade ämnen*. När skriften utkom väckte den boktryckeriombudsmannen J. S.

Ekmanssons förtrytelse och han krävde att få veta namnet på författaren. När boktryckaren Sylvenius inte ville uppge detta följde en lång process där Adlersparre anonymt författade inlagor till boktryckarens försvar. Detta hade dock ingen effekt, Sylvenius dömdes till böter och förlorade sitt boktryckerprivilegium. Pehr Enbom (1759–1810) utmärkte sig allt som oftast för sin högstämda ton och sitt svärmeri för Thorild och Rousseau och hans försök på den vittra banan utmynnade i samtidens hån. Hammarsköld skriver i *Svenska vitterheten* särskilt skningslös: "Visserligen måste Enbom varit intagen af en blind och öfverdrifven egenkärlek, som uppskattade hans egenskaper högt öfver deras omfång och förmåga; det tyckes äfven, som skulle en högst yttlig bildning samt en oklar åsigt af konsten och lifvet hafva derjemnte bidragit att förvirra honom. Han hade nämligen också fått i sitt hufvud föreställningen om en prosaisk poesi, den han genom en tillkonstlad sentimentalitet, en efterjagad sublimitet och en uppblåst diction sökte frambringa, i sitt 'Skalde-försök öfver ett odödligt namn'". *En svensk officers samlingar* innehåller blandade anekdoter och beskrivningar från 1780-talets Ryssland. T.ex. beskrivs militära och politiska förhållanden, ryska sedvänjor liksom städerna St. Petersburg, Tallinn och Narva. Det avslutande arbetet avtrycker på s. 16–30 utdrag ur Polhems tal inför Vetenskapsakademien år 1744. Gustaf Ulrik Silfversparre (1760–1829) var major och en tid salpetersjuderidirektör i Östergötland. Han var ägare av Näfveqvarn från 1793 till dess han sålde bruket till släkten Sederholm 1806. Silfversparre tillhörde Anckarströms krets vid tiden för mordet på Gustav III. Enligt en sägen ska Silfversparres betjänter ha grävt upp Anckarströms kropp ur Skanstulls galgbacke och begravt kungamördaren i trädgården på Näfveqvarn.

123. HØST, J. K. *Kejsar Alexander I:s lefverne och regering*. Öfversättning. Nyköping, P. E. Winge, 1818. 8:o. (16), 160 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Omslagets rygg saknar den nedre tredjedelen. Småfläckar i yttermarginalen på de första och sista sidorna. Avslutande blad ngt lagerfläckiga. *1500

Bibliotheca danica V:230. Översatt av J. F. von Köhler. Med subskribentlista. Historik över ryska tsaren Alexander I:s regeringstid fram till författarens samtid. Den danska författaren Jens Kragh Høst (1772–1842) vistades periodvis i Sverige.

124. HØST, J. K. *Kejsar Alexander I:s lefverne och regering*. Öfversättning. Nyköping, P. E. Winge, 1818. 8:o. (16), 160 s. Häftad, oskuren och ouppskuren i ngt nött och lätt solkigt gråpappersomslag. Gammal duplettmarkering i blyerts. Bra ex. *2000

125. *Iduna. En skrift för den nordiska fornålderns älskare*. I–X. Sthlm, A. Gadelius, A. Nordström respektive F. B. Nestius, 1816–24. 8:o. 90, (1 blank, 1) + 110 + 91 s. & 2 grav. notblad + 178 + 128, (2) + 130, (1) s. & 2 utvikbara grav. plr & 1 notblad med (2) s. + 212 + 161 s. & 3 utvikbara grav. plr & 1 notblad med (1) s. + 391, (1) s. & 1 utvikbar tabell & 3 utvikbara grav. plr + 374, (1) s. & 2 utvikbara grav. plr, varav en delvis handkolorerad & 2 notblad med (3) s. Fyra samtida lätt nötta hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Blåstänkta snitt. Ryggskinet med litet jack upptill på första volymen, ryggarna med svaga fläckar. Inlagan med ett fåtal småfläckar. Med Johan Sederholms namnteckningar daterade i Uppsala 1834 på frampärmarnas insidor. Musikbilagorna ska komplett omfatta elva sångstycken, men här saknas fyra av dessa: "Odalbonden", "Manhem", "Wikingen" respektive "Samlens bröder kring frihetens fana". Två av de sammanlagt tolv planscher saknas. *2250
Lundstedt 406. Utgavs av Götiska förbundet, Häfte I och III i tredje upplagan. Häfte II, IV och V i andra upplagan. Det avslutande elfte häftet saknas liksom som alltid foliohäftet med *Musik-bilagor till nionde häftet af Iduna*.

126. INSULIN, S. [preses] & JUSLENIUS, S. [respondent]. *Dissertatio mathematica, de quadratura circuli*. A.a. Uppsala, (1760). 4:o. (2), 36 s. & 1 utvikbar grav. plansch. + JOHANSSON, M. [preses] & MORÉN, T. [respondent]. *De linea mechanica a Leibnitio sinuum appellata, dissertatio*. A.a. Uppsala, J. F. Edman, (1801). 4:o. (2), 12 s. & 1 grav. plansch. + KALM, P. [preses] & SUNDELIN, J. [respondent]. *Anmärkingar, syftande på handelens förbättrande i sjö-staden Nystad*. A.a. Åbo, J.

C. Frenckell, (1771). 4:o. (4), 16 s. + KIHLESTEDT, C. O. [preses] & BORG, D. [respondent]. *Dissertatio topographico historico de parocia Romfartuna*. A.a. Uppsala, J. F. Edman, (1800). 4:o. (2), 10 s. Blått glättat pappbd från 1800-talets mitt i fint skick. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Avhandlingen om Nystad delvis med svag fuktrand nedtill. Första avhandlingen med tillskrift till Per Aron Borg på titelbladet. *1500

Liden 1 för *De quadratura circuli* som var den enda avhandling som Insulin presiderade för. Det är ett heroiskt försök att lösa den lika urgamla som omöjliga frågan om cirkelns kvadratur. Planschen visar dels en mängd geometriska figurer, dels ett antal matematiska formler och tabeller. Marklin 1 för *De linea mechanica* som var den enda avhandling Johansson presiderade för och rör sinuskurvan. Valinkoski 1978 för Kalm's avhandling om sjöstaden Nystad i Finland. Marklin 1 och Setterwall 6235 för avhandlingen om Romfartuna i Västmanland som innehåller församlingens herdaminne och flera utdrag ur jordaboken samt socknens räkenskaper på svenska.

127. IRIARTE, T. DE. *Spaniens historia i sammandrag*. Öfversatt från spanskan, af J. W. Carlberg. Sthlm, Ecksteinska tryckeriet, 1820. Liten 8:o. (8), 254 s. Bra hfrbd från 1800-talets mitt med tidstypiskt guldornerad rygg. Brunstänkta snitt. Lätt blekt rygg. En gammal bläckfläck på titelbladet. Liten reva i övre marginalen på s. 251–52. *500

I företalet skriver Jacob Wilhelm Carlberg (1780–1834) om arbetet med denna sin första tryckta översättning.

128. JENISCH, D. *Geist und Charakter des achtzehnten Jahrhunderts*, politisch, moralisch, ästhetisch und wissenschaftlich betrachtet. I–III. Berlin, 1800–01. 8:o. (2), XVIII, 496, (2) + (2), X, 584, (1) + (2), XIV, 542, (1) s. Tre fina samtida stänkdekorerade hfrbd med guldornerade ryggar, röda titel- och runda gröna nummerskyltar i glättad papp. Rödstänkta snitt. Ryggarna med ngn småfläck. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Stilig svit! *4000

129

Den tyska teologen Daniel Jenischs (1762–1804) betraktelse över 1700-talet. Banden är säkerligen bundna av Johan Carl Caloander (1752–1833) i Stockholm, en av sin tids främsta bokbindare.

129. JOSEF II. *Briefe von Joseph dem Zweyten*, als charakteristische Beiträge zur Lebens- und Staatsgeschichte dieses unvergesslichen Selbstherrschers. (Bis jetzt ungedruckt.) Zweite mit einer Einleitung "Beitrag zur Würdigung Kaiser Josephs II" vermehrte Auflage. Leipzig, F. A. Brockhaus, 1822. 8:o. (4), XXIV, I–XLVI, 140 s. Häftad, oskuren och uppskuren i ett samtida sandfärgat omslag med tryckt titeletikett på ryggen: "Briefe Joseph's II". Tryckt etikett även på främre omslag med texten: "Aufgeschnittene und beschmutzte Exemplare werden in keinem Falle wieder zurückgenommen". Fint ex!

*800

Utgiven av Franz Rudolf von Grossning. Första upplagan av kejsar Josef II:s brevväxling hade tryckts 1821, denna är något utökad.

130. *Journal für Luxus, Mode und Gegenstände der Kunst*. Mit ausgemalten und schwarzen Kupfertafeln. Herausgegeben von Carl Bertuch. 1813:1–2, 1814–19:1–3. Weimar, 1813–19. 8:o. Med 228 grav. plr, varav många handkolorerade och en del utvikbara & 2 dubbelsidiga tryckta notblad. Separat kollationering finns. Tjugo samtida ngt nötta marmorerade hfrbd med guldornerade ryggar, tegelröda titeletiketter och delvis blekta deletiketter i glättad papp. Gula snitt. Inlagan med spridda småfläckar. Ngn enstaka plansch loss eller med reva. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fin svit, men del III av årgång 1813 saknas liksom några enstaka planscher. *60000

Insprängd i pagineringen återfinns spridda nummer av tidskriften *Allgemeiner typographischer Monats-Bericht für Teutschland*. Modejournalen *Journal für Luxus, Mode und Gegenstände der Kunst* utkom under snarlika titlar 1786–1827. Den grundades av Weimarförläggaren Friedrich Justin Bertuch i samarbete med konstnären Georg Melchior Kraus

och var den första riktigt utbredda tidskriften om mode i Tyskland. Tidskriften innehåller även artiklar och planscher om teater, musik, trädgårdsskötsel med mera. De vackra handkolorerade modeplanschererna är dock det som gjort tidskriften berömd.

131. *Journal för litteraturen och theatern* 1813. Nr 1–111. Sthlm, Elmén & Granberg, 1813. 4:o. (444) s. + *Allmänna journalen* 1813. Nr 1–171. Sthlm, Elmén & Granberg, 1813. 4:o. (684) s. Samtida hfrbd med guldlinjerad rygg och röd titeletikett med texten: "Litteratur och Allmänna journalen för år 1813". Bokblocket loss i främre falsen. Bivis ngt småfläckig inlaga. Röda lackplumpar med pappersrester och samtida namnteckning på pärmarnas insidor. En del fläckar. *500

Lundstedt 380. Första arbetet utkom 1809–13 och fortsattes av det andra 1813–24. Det avslutande beslagtagna numret 112 i första arbetet saknas. De båda tidningarna redigerades av P. A. Wallmark.

132. JOUY, E. (DE). *La morale appliquée à la politique*, pour servir d'introduction aux observations sur les moeurs françaises au XIXe siècle. I–II. Paris, Pillet ainé, 1822. 12:o. Grav. porträtt, XLVIII, 319 + (4), 439, (1) s. + *Livres de fonds qui se trouvent chez Pillet*. [=rubrik]. U.o., u.å. 12:o. 12 s. Två oskurna häften i tryckta gröna omslag. De bakre omslagen lätt solkade respektive fuktfläckade. Trevligt ex. *1000

Porträttet föreställer författaren. En svensk översättning utkom 1826 och var utförd av Carl Henric Anckarsvärd. Den hade titeln: *Moralen, tillämpad politiken*.

133. JUSLENIUS D. *Suomalaisen sana-lugun coetus*. Jumalan awulla/ suurella työllä/ pitkällä ajalla/ monen neuwolla/ suomen kielen cunniaxi, cottu Daniel Jusleniuxelda. Fennici lexicci tentamen, dei auxilio, prolixo labore, longo tempore, multorum confiliis lingvæ fennicæ honori congestum a D. J. Finsk ordboks försök, med guds hielp/ genom widlyftigt arbete/ på lång tid/ med mångas råd/ till finska språkets heder sammansökt af D. J. Sthlm,

L. Salvius, 1745. 4:o. (24), 116, 119–250, 249–552 s. Samtida ganska hårt nött skinnbd med upphöjda bind, blindpressad rygg och titel "Finsk ordbok". Stänkta snitt. Inlagan med ngn enstaka fläck. Med L. J. Sederholms exlibris. De avslutande registersidorna 553–67 saknas och är ersatta med åtta blanka skrivblad. *5000

Uppställd i tre spalter med finska, latin och svenska. Daniel Juslenius (1676–1752) var präst och professor i hebreiska och grekiska vid Åbo akademi. Han flydde under den stora ofredens år till Sverige där han verkade både i profana förtroendeuppdrag och som prästman samt blev sedermera biskop i Skara 1744. Juslenius var en tidig ivrare för den så kallade fennofilin, vilken han gav uttryck för i avhandling *Vindiciæ Fennorum* från 1703. I denna lovordar han i högstämda ordalag Finland och dess folk och prisar sig lycklig att tillhöra en så ärorik nation. Han hade även i tidigare föreläsningar försökt bevisa finskans frändskap med grekiskan och hebreiskan. *Finsk ordboks försök* är den första egentliga ordboken över finska språket. Den innehåller inemot 16000 ord, insamlade ur dittills publicerad finsk litteratur, men också direkt ur folkets mun. "In the preface; Juslenius described the sound structure in finnish and the principles of finnish orthography in more detail than anyone before him [...]. Juslenius's dictionary has had lasting value. In terms of citation frequencies, it is clearly the most cited work on finnish from the period 1500 to 1800" enligt *The history of linguistics in the Nordic countries*. Det dröjde nästan 100 år innan ordboken blev ersatt av ett modernare arbete. Exemplaret har tillhört köpmannen och kommersrådet Lars Johan Sederholm (1772–1822). Han var Johan Sederholms farbror och ägde enligt Carlander ett större bibliotek som ärvdes till Näfveqvarn.

134. JÖRANSSON, C. L. *Tabeller, som föreställa förhållandet emellan Sveriges och andra länders mynt, vikt och mått*, utarbetade. Sthlm, A. J. Nordström, 1777. 4:o. Grav. titelblad, (12), 71, (1) s. + *Öresunds tulltaxa* efter den beständige gällande tarif af år 1645. Jämte åtskilliga dertil hörande underrättelser. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1783. 4:o. 40 s. + JÆRN, w. *Uträkning, som med lätthet visar, hvad et större eller mindre capital räntar*, efter 6 riksdaler specie för hvarje 100 om året, uti en och flere månader. 4:de förbättrade uplagan. Sthlm, J. C. Holmberg, 1788. 4:o. 14 s. Samti-

da hfrbd med guldornerad rygg och ljus titeletikett i glättad papp med texten: "Jörans tabeller". Röda snitt. Alla arbetena delvis ngt lagerfläckiga. Med samtida anteckning "Neweqvarns bruk" på försättsbladet. Trevligt ex. *2500

Hesse 1051 för Jöransson. En andra utökad upplaga utkom 1813. Det graverade titelbladet är signerat Akrel. Christian Ludvig Jöransson (1738–1820) var affärsman i Stockholm och deltog aktivt i den ekonomiska debatten. Det andra arbetet om Öresundstullen är en handledning för köpmän och skeppare. Jærns *Uträkning* utkom första gången 1761 och följdes av upplagor 1763 och 1777. En femte upplaga utkom 1802.

135. KARAMSIN, (N. M.). *Histoire de l'empire de Russie*. Traduite par mm. St.-Thomas et Jauffret. I–VI. Paris, imprimerie de A. Belin, 1819–20. 8:o. XLVIII, 418 + (4), 427, (3) + (4), 409, (1) + (4), 451, (1) + (4), 508, (1) + (4), 469, (1) s. & 1 utvikbar gränskolorerad karta i del I. Sex fina samtida hfrbd med guldornerade ryggar, olivgröna titel- och deletiketter i glättad papp, varav del V–VI med röda etiketter. Gula snitt. Ryggarna ngt flammiga. Enstaka småfläckar, i synnerhet på de inledande och avslutande bladen i varje volym. Del VII–XI saknas! *1200

Brunet III:643: "Cet ouvrage est jusqu'ici la meilleure histoire de Russie que l'on connaisse, mais malheureusement il est bien loin d'être terminé". Sammanlagt utkom elva volymer, föreliggande delar behandlar historien fram till början av 1500-talet. Nikolaj Karamzin (1766–1826) var rysk författare och historiker som 1803 utnämndes till rysk rikshistoriograf. 1812 förstördes merparten av hans bibliotek, dock lyckades han rädda manuskriptet till föreliggande sitt viktigaste arbete, *Istorija Gosudarstva Rossijskago*.

136. KLEE, F. *Europa från år 1815 till närvarande tid*. Efter de bästa källor. Översättning från danskan. I–III. Sthlm, E. Westrell, 1860–63. 8:o. 797, (3) + (2), 15–746, (2) + 304, XXII, (2 blanka) s. Tretton oskurna häften i tryckta bruna omslag. De senare häftena ouppskurna. Med namnteckning "Sederholm" på främre omslagen. Fin svit! *300

Arbetet, som är utgivet på Albert Bonniers förlag, har serietitelblad "Historiskt bibliothek. Europeiska staternas och folkens historia" i början av första häftet och omslagstiteln: "Europas historia efter år 1815". Frederik Alexander Gottlieb von Klee (1808-64) var dansk historiker och justitieråd.

137. *Klio. Historisk månadsskrift*. Med plancher. I:1-3 & II:1. Sthlm, Strinnholm och Häggström, 1815-16. 8:o. (4), IV, (2), 150 + (2), 159, (1) + (4), 124 + (4), 128 s. & 5 grav. plr. Samtida hfrbd med rikt gulddornerad rygg med titel- och mörkgrön deltiteletikett i glättad papp. Gula snitt. Ryggskinet ganska nött och med en reva överst i bakre falsen. Inlagan med enstaka småfläckar. Andra häftets titelblad lite solkat. Längre reva i inre marginalen på s. 121 i häfte II:1. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Saknar två häften. *750

Lundstedt 1895. Fyra häften utkom 1815 och två häften 1816, här saknas alltså det sista häftet i vardera årgång. *Klio* innehåller historiska uppsatser av traditionell karaktär, men också många kortare texter om kuriositeter av olika slag. Till uppsatsen "Män med utomordentligt långt skägg" hör en plansch som saknas i föreliggande exemplar, den skulle dock enligt registret medfölja först nästa häfte av

tidskriften. Bland artiklarna kan nämnas "Svenska Pommern" av F. Rühs, "Den förmenta prinsen af Modena", "Försök till en historisk beskrifning om upprinnelsen och tillväxten af det Brittiska continental-intresset" av A. L. Heeren, "Insurrectionen i det spanska Södra Amerika" av Robert Semple, "Om dryckeshorn", "Mosqvisto-indianernes seder och bruk" och "Märkvärdiga exempel på djur, som alldeles utomordentligt älskat menniskor".

138. KOETHE, F. A. *Zeitgenossen*. Biographie- en [sic] und Charakteristiken. I:1-4-III:1-4. Leipzig und Altenburg, F. A. Brockhaus. Rudolfstadt, gedruckt C. P. Fröbel, 1816-18. 8:o. xxxii, 184 + (8), 207, (8) + 192, xxxii + (8), 199,

(11) + 184 + (8), 192, (8) + 200, (8) + (6), 192, (28) + 200 + 207, (1 blank), 1-16, (2), 1-4 + 196 + 182, (4), 1-24, (4) s. Sex lätt nötta mellanbruna marmorade hfrbd med gulddekorerede ryggar, olivbruna titel- och deletiketter samt runda nummerskyltar. Gula snitt. Enstaka småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fin svit av de inledande tre delarna av verket. *1000

Detta är de inledande tre delarna i ett biografiskt verk som utkom i många ytterligare delar till och med år 1841. De innehåller biografier över samtida personer och varje del avslutas med några sidor "Literarischer Anzeiger".

139. *Kongl. stadgar, förordningar, privilegier och resolutioner, angående justitien och hushållningen wid bergwerken och bruken*. Med hwad som ther til hörer både inom och utom Bergslagerne uti Sweriges rike, och ther under lydande provincier, uppå kongl. may:ts allernådigste befallning, til almän nytto och efter rättelse igenom trycket utgifne år 1736. Sthlm, B. G. Schneider, (1736). 4:o. Grav. front, (50), 878, (183) s. Med grav. vinjett på s. 1. + *Kongl. stadgar, förordningar, bref och resolutioner*, angående justitien och hushållningen wid bergwerken och bruken, första fortsättningen. Ifrån och med år 1736 til och med år 1756. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1786. 4:o. (50), 757 s. & 3 utvikbara tabeller vid s. 133. + *Kongl. stadgar, förordningar, bref och resolutioner*, angående justitien och hushållningen wid bergwerken och bruken, andra fortsättningen. Ifrån och med år 1757 til och med år 1791. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1797. 4:o. (28), 777 s. & 1 utvikbar grav. plansch med tabell vid s. 704. + *Kongl. stadgar, förordningar, bref och resolutioner*, angående justitien och hushållningen wid bergwerken och bruken. Tredje fortsättningen. Ifrån och med år 1792 till och med år 1836. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1837. 4:o. (32), 1026 s. Fyra samtida ngt nötta hfrbd. De två första med upphöjda bind, blindpressade och guldornerade ryggar samt titeletiketter med texten: "Stadgar och förordn. rörande bergwerken". Den tredje volymen ngt större till formatet och med numrering "2" i guld på ryggen. Den avslutande delen med guldornerad rygg. Stänkta snitt. Små skador i skinnet längst upp på ryggarna till del I-III. Inlagan med enstaka fläckar, del IV bitvis lite lagerfläckig. Gammal notering "Neweqvarns bruk" i bläck på försättsbladen. Bra komplett, men ihopplockad svit. *3000

Innehåller förordningar från 1347 till 1836, den första är "Konung Magni privilegier för Kopparbergsmännen i Fahlun. De anno 1347". Den vackra frontspisen är signerad Jacob Folkerna och föreställer moder Svea på sin tron omgiven av allehanda uppuktande figurer, bl.a. Poseidon med sin treudd

och Hefaistos vid sitt städ. Planschen i andra fortsättningen är "Tabell öfver dimensionerna på stigar och skrindar".

140. *Kongl. Vitterhets historie och antiquitets academiens handlingar*. Elfte delen. Sthlm, H. A. Nordström, 1822. 8:o. (4), 379 s. & 3 utvikbara litograferade plr. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag med trasig rygg. Planscherna på blåtonat papper. *1200

Hesse 784 för uppsatsen om medaljer och minnespenningar. Planscherna hör till artikeln "Prof på sinnebilderna af det högsta väsendet och dess dyrkan, i det gamla egyptiska teckenspråket, med figurer" av N. G. Palin. Därutöver ingår bl.a. "Förslag till inskrifter och minnespenningar, hvilka kongl. academiens uppgifvit, eller gillat åren 1816-1821" och en lång uppsats om Sveriges folkmängd innan digerdöden av G. Lindh samt P. A. Wallmarks inträdestal i akademien.

141. KOTZEBUE, A. VON & HOFFMAN, W. *Literarisches Wochenblatt*. I-IV. Weimar, Gebrüder Hoffman, 1818-19. 4:o. (2), 388, (4) + (2), 422 + 416, (2) + (2), 420, (1) s. Del I-II och IV bundna i tre samtida marmorerade hfrbd med guldornerade ryggar, tegelbruna titeletiketter och plommonfärgade respektive blå deltiteletiketter numrerade "1", "2" och "4". Gula snitt. Inlagorna med enstaka småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Del III tagen ur band med bevarade för- och eftersättsblad och ljusgula snitt. Bara bokblocket bevarat av del III och dess deltitelblad saknas, liksom de två avslutande delarna V-VI. *1000

Del I-III utgavs av Kotzebue och de avslutande delarna IV-VI av Wilhelm Hoffman efter att August von Kotzebue mördats den 23 mars 1819. Nr 38 i tredje delen inleds med ett blad med upplysningar om tidskriftens fortlevnad.

142. LA TOCNAÏE, (J.-L.) DE. *Les causes de la revolution de France*, et les efforts de la noblesse pour en arreter les progrès. Premier volume d'un ouvrage, dont le second contient Promenade dans le Grand Bretagne, et le troisieme Promenade en Irlande. Edinburgh,

J. Mundell, 1797. 8:o. XI, (1 blank), 250, (2 blanka) s. Häftad och oskuren i lätt solkigt samtida gråpappomslag. Omslagets rygg hårt nött och bokblocket itu vid s. 112-13. Med enstaka småfläckar. Titelbladet ngt bruntonat. *900

Fristående första del av ett arbete vars senare delar utkom samma år. Med en subribentlista i början. Jacques-Louis de Bougrenet de la Tocnaye (1767-1823) var fransk militär, reseskildrare och skriftställare. Han utgav även bl.a. *Promenade d'un français en Suede et en Norvege* (1801).

143. LAGERBRING, S. *Swea rikets stats-kunskap*. Sthlm, A. J. Nordström, 1784. 8:o. (2), 210 s. Häftad i samtida ganska nött stänkdekorerat pappomslag med handskrivnen titeletikett. En del småfläckar och fuktränder. Med bröderna Bleckert Magnus och Arvid Magnus Nordenstolpes delvis raderade namnteckningar på frampärmens insida, den sistnämnda daterad 1796. *1000

Gjörwell 125. Jfr Setterwall 399 och Warmholtz 6721 (c). Skriften ingår som första delen i författarens "Sammandrag af Swea rikets historia", här har den försetts med ett annat titelblad för att säljas separat. Gjörwell skriver i en not på titelbladets baksida att arbetet är utökat med sjutton nya kapitel av Lagerbring. Bleckert Magnus Nordenstolpe (1778-1833) var major, liksom hans broder Arvid Magnus Nordenstolpe (1785-1869).

144. LAMARTINE, A. DE. *Girondisternas historia*. Öfversatt af Gustaf Thomée. I-V. Sthlm, J. Beckman, 1848-49. 8:o. 384 + 376 + 380 + 325 + 238 s. Fyra samtida hårt nötta hfrbd med guldornerade ryggar. Inlagan med enstaka fuktränder. Med Sophie Sederholms namnteckningar daterade 1879. *200

Svensk översättning av *Histoire des girondins* (1847). Ett separat häfte med sex porträtt utkom 1849. De omnämns i slutet av femte delen, men saknas här. Gironden var en moderat politisk fraktion under franska revolutionen som motarbetade jakobinerna. Namnteckningen är sannolikt Hedvig Sofia Sederholms (1831-1908), född Nordenskiöld, gift med brukspatron Johan Sederholm på Näfveqvarns bruk i hans andra äktenskap.

145. (LAMBERT, ANNE THERESE DE) *Reflexions nouvelles sur les femmes; et lettres sur la veritable education.* Amsterdam, chez Pierre Humbert, 1732. 12:o. (12), 210, (18) s. Titelbladet tryckt i rött och svart. Bra stänkdekorerat hfrbd från 1700-talets slut med guldornerad rygg och titeletikett i glättad papp. Röda snitt. Bandet ngt nött och med en större fläck på frampärmen. Försättsblad saknas. Titelbladet ngt solkigt, i övrigt med enstaka småfläckar. Flera äldre under- och förstrykningar i blyerts. *4000

Första upplagan trycktes 1727 i Paris, en ny upplaga 1730. Anne-Thérèse de Lambert (1647–1733) var fransk författare och drev en populär litterär salong i Paris som har beskrivits som centrum för dåtidens intellektuella liv i staden. Hennes *Reflexions* – som rör kvinnans situation och väsen – var inte tänkta att publiceras och när det trots allt skedde försökte hon köpa upp stora delar av upplagan. Flera piratutgåvor utkom och arbetet översattes även till engelska.

146. LANÆRUS, A. *Försök om europæiska och i synnerhet svenska folkets seder och beskaffenhet*, i anledning af kongl. Patriotiska sällskapetets i detta ämne uppgifna fråga. Sthlm, A. Zetterberg, 1788. 8:o. 128 s. Fint samtida hfrbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg och beige titeletikett i glättad papp. Röda snitt. Titeletiketten blekt, pärmhörnen lätt stötta. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Guldmonogram "C. G. S." längst ned på ryggen. *1500

Trycktes även av J. A. Carlbohm samma år och utkom i en andra upplaga 1789. Lanærus förskräcktes bl.a. av lössaktigheten och det moraliska förfallet i det samtida Sverige. Enligt *SBL* har arbetet "betecknats som ett djärvt och oförskräckt angrepp på missförhållandena i samhället". Anders Lanærus (1738–1810) var prost i Ivetofta i Skåne och erhöll 30 dukater i belöning för sin skrift.

147. [Landolt] HESS, D. *Salomon Landolt.* Ein Charakterbild nach dem Leben ausgemalt. Zürich, bey Orell, Füssli und Compagnie, 1820. 8:o. Grav. front, (8), 294 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag med handskrivnen ryggtitel. Lätt lagerfläckade marginaler. Bra ex. *2000

Biografi över schweiziska målaren och politikern Salomon Landolt (1741–1818).

148. LONDON, C. P. *Salon de 1812.* Recueil de pièces choisies parmi les ouvrages de peinture et de sculpture exposés au Louvre le premier novembre 1812, et autres productions nouvelles, avec l'explication des sujets et un examen général du salon. I-II. Paris, imprimerie de Chaignieau ainé, 1812. 8:o. 104 s. & 72 grav. plr + 128 s. & 72 grav. plr. Två fina samtida men ngt nötta marmorerade hfrbd med rikt guldornerade ryggar, titeletiketter och runda nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Spridda lagerfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *3500

Smutstitelbladet till del I med titeln: "Annales du musee et de l'école moderne des beaux-arts". Paris-salongen (Salon de Paris) var en årlig utställning av samtida konst som hade sina rötter i 1600-talet. Den hade stor påverkan på det internationella konstlivet och har beskrivits som "den viktigaste konsthändelsen i världen" från 1700-talets slut och under stora delar av 1800-talet. De många planschererna är i linjeetsning och utförda av bl.a. C. Normand och madame Soyer efter olika utställande konstnärer. Charles Paul Landon (1760–1826) var målare och författare.

149. (LEUHUSEN, C.) *Tankar om de rätta och sanskyldiga medel till Sweriges wälmåga.* Andra upplagan. Förbättrad. Sthlm, C. Stolpe, 1773. 8:o. (14), 242, (2) s. Med en träsnittsillustration på s. 52. Samtida stänkdekorerat hfrbd med upphöjda bind, guldlinjerad rygg och titeletikett i glättad papp. Stänkta snitt. Liten ytlig spricka överst i främre ytterfalsen. Samtida numrering för hand "No 20" på frampärmen, äldre numrering även på titeletiketten. På frampärmens insida en äldre svart lackplump. Inlagan med enstaka småfläckar. Titelbladet med infört författarnamn, en prisangivelse och namnteckningen O. Malmerfeldt. Fint ex! *3500

Hebbe 64. Första upplagan utkom i två delar 1761–63. Innehåller bl.a. "Om åkerbruk och ängsskötsel" på s. 6–34, "Om boskaps-skötsel och ans" på s. 34–44, "Om planteringar" på s. 45–48 och "Om skogarnas vård och fredande" på s. 48–55. Carl Leuhusen

(1725–95), som var svärson till Anders Nordencrantz, var aktiv som ekonomisk skriftställare. Olof Malmerfeldt (1763–1829) var stallmästare vid Uppsala universitet från 1793.

150. LEUTSCH, K. C. VON. *Geschichte des Preussischen Reichs* von dessen Entstehung bis auf die neueste Zeit. I-III. Berlin, in der Paulischen Buchhandlung, gedruckt bei L. W. Krause, 1825. 8:o. (2), 318 + (2), 350 + (2), 393, (2) s. & 4 utvikbara grav. kartor i del I. Tre häftade och ouppskurna volymer i samtida gråpappersomslag med handskrivna numrerade ryggar. Titelbladen lagerfläckiga, kartorna ngt lagerfläckiga. *900

151. LIDÉN, J. H. *Catalogus disputationum, in academiis et gymnasiis Sveciæ.* Atque etiam, a svecis, extra patriam habiturum, quotquot huc usque reperiri potuerunt. I-V. Uppsala, typis Edmannianis respektive J. Edman, 1778–80. 8:o. 606 + 221 + 255 + 54, (2 blanka) + 63 s. + MARKKLIN, G. *Catalogus disputationum, in academiis Scandinaviæ et Finlandiæ Lidenianus continuatus.* I-III. Uppsala, Reg. academiæ typographi, 1820. 8:o. (2), IV, 262 + 179 + 102 s. + MARKKLIN, G. *Ad catalogum disputationum in academiis et gymnasiis Sveciæ Lidenianum. Supplementa addidit.* Uppsala, Reg. academiæ typographi, 1820. 8:o. (2), 117 s. Tre ngt nötta mörka hfrbd från ca 1830 med rikt blinddekorerade och guldornerade ryggar. Blåstänkta snitt. Bra inlagor. *12500

Almqvist 1211 och Warmholtz 9212(a) för Lidén. Den avdelning som Lidéns titels andra led syftar på, tänkt att innehålla svenskar i utlandet publicerade avhandlingar, utkom tyvärr aldrig. Omfattar alla akademiska avhandlingar utgivna i Sverige t.o.m. 1777. Fortfarande standardverket på sitt område. Almqvist 1212–13 för Marklin. Marklins fortsättning på Lidéns avhandlingsbibliografi täcker tiden 1778–1819. Marklins fortsättning för åren 1820–55 (1856) ingår inte i denna svit. Gabriel Marklin (1777–1857) var entomolog och adjunkt vid Vetenskaps-societeten samt skicklig boksamlare. Han intresserade sig främst för naturvetenskaplig litteratur och svenska akademiska avhandlingar. Hans huvudsamling på det sistnämnda området uppgick till 23000 avhandlingar och den förvärvades av Kungliga biblioteket redan under hans livstid.

152. LILJEGREN, J. G. *Run-urkunder*. Aftryck för run-forskningens vänner. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1833. 8:o. XII, 307, (1) s. Bra samtida ljusbrunt hfrbd med rikt guldornerad och blindpressad ryggedekor. Blåstänkta snitt. Fint ex. *2800

Avslutas med ett topografiskt register. Behandlar även en del runtexter funna i andra länder, huvudsakligen Danmark och Norge. Översattes och bearbetades till tyska 1848-49 av Karl Oberleitner. SBL skriver att boken "är en samlad översikt av alla kända nordiska runinskrifter o har trots sin opä-

litlighet i detaljerna fortfarande betydelse som en praktisk uppslagsbok".

153. LINDBERG, J. C. *Hebreiska grammatikens hufvudreglor* med åtföljande conjugations- och declinations-tabeller. Översättning med förändringar och tillägg af H. Ahlberger. Andra upplagan. Uppsala, Leffler och Sebell, 1845. 8:o. (4), 131, (1) s. Häftad och oskuren. Ett samtida bakre blått omslag bevarat. Några spridda fläckar. Första arket loss. *300

Det danska originalet trycktes i Köpenhamn 1835. Första svenska upplagan utkom 1843, denna andra upplaga är något omarbetad och har därigenom "vunnit större nitiditet och korrekthet", allt enligt utgivaren. Avslutningsvis återfinns ett bihang om hebreisk poesi och dess rytm.

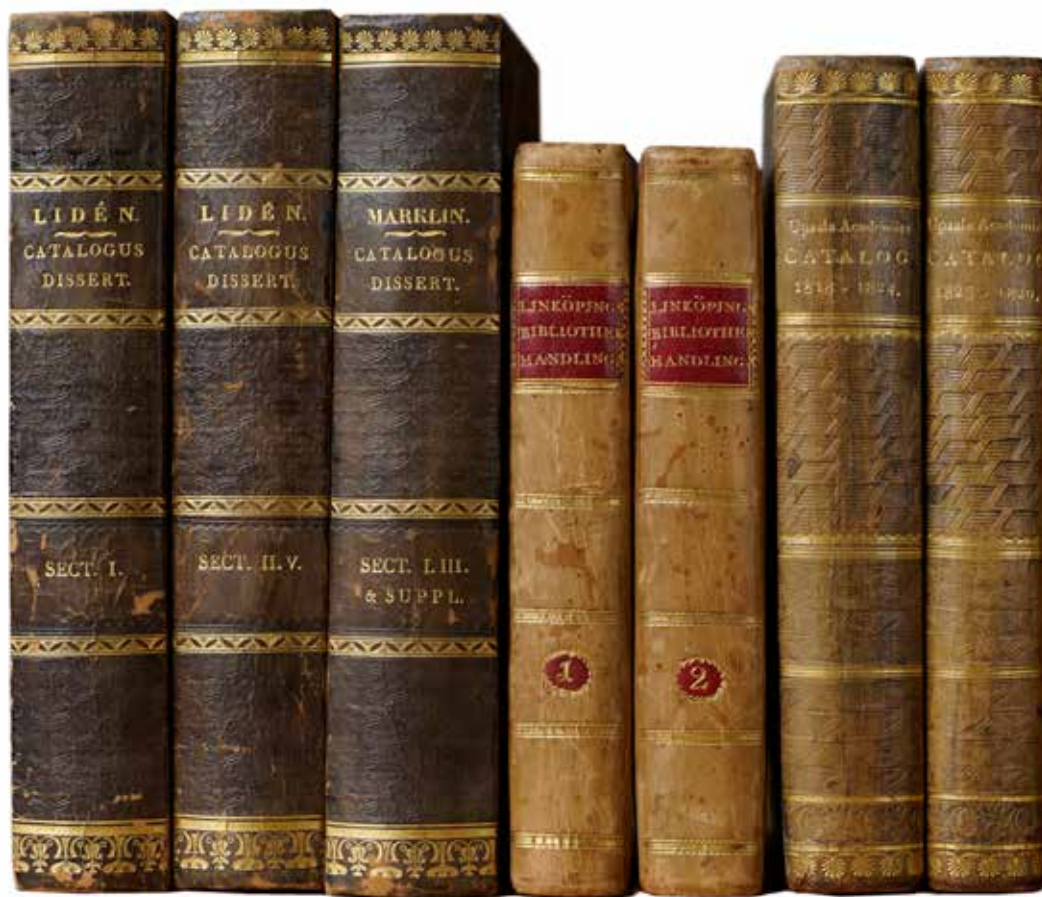
154. (LINDEBERG, A.) *Svensk biograf*. Första delen, innehållande medeltidens märkvärdigaste personer. Sthlm, O. Grahn, 1818. 8:o. (14), 302, (2) s. Samtida bra marmorerat hfrbd med rik och vacker guldornering på ryggen, ljusbrun titeletikett och formklippt dekorerad grå nummerskylt i glättad papp. Gula snitt. Titelbladet lite lagerfläckigt, liksom de avslutande bladen. Löst inlagt ett brett blått bokmärkesband. Trevligt ex. *1500

Setterwall 4381. Allt som utkom. Denna del innehåller tjugotvå biografier över medeltida svenska personligheter, från Erik den helige till Hemming Gadh.

155. (LINDNER, F. L.) *Manuscript aus Süd-Deutschland*. Herausgegeben von George Erichson. London, bey James Griphi [= Stuttgart, J. B. Metzler], 1820. 8:o. (2), 236, (1) s. Häftad och oskuren i tryckt rosa omslag. Det lite solkiga omslaget med mindre pappersförluster och skador i ryggen samt i hörnen. De inledande två bladen med fuktränder. *800

Friedrich Ludwig Lindner (1772-1845) var tysk läkare, journalist och författare, född i nuvarande Lettland. Han stödde kung Vilhelm I av Württemberg och det var sannolikt på dennes initiativ som denna kontroversiella politiska skrift tillkom. Den utkom under pseudonym och med falsk förlagsort London. Skriften propagerar för en politisk allians mellan stater i södra Tyskland vilken skulle agera som motvikt mot Preussen och Österrike. Förslaget angreps hårt i samtiden. Det är oklart om Lindner är ensam författare eller om han snarare fungerat som redaktör.

156. *Linköpings biblioteks handlingar*. I-II. Linköping, G. W. Londicer och Björckegrens enka respektive D. G. Björn, 1793-95. 8:o. (20), 371, (7) + (6), 416, (10) s. Två samtida ngt nötta ljusbruna hfrbd med guldornerade ryggar och röda titeletiketter respektive runda nummer-

skyltar i marokäng. De lite blekta ryggarna med några skrapmärken och småfläckar. Liten pappersförlust i yttermarginalen på s. 13 i del I. Med Johan Sederholms namnteckning och Alexander Sederholms bortskrapade eller överstrukna dito daterade 1828. *3000

Almquist 3166. Ranius Litteratur om Linköping 21. Hesse 1253 med bl.a. "Förteckning på de skådepe- ningar och mynt, som för närvarande finnas i Linköpings bibliothek" i del I, s. 280-302. Se även Set- terwall 5055. Utgivaren Jacob Axelsson Lindblom (1746-1819) var biskop i Linköping och blev seder- mera ärkebiskop. Handlingarna såldes till förmån för Linköpings gymnasiebibliothek. Innehåller bl.a. översikter av bibliotekets historia, förteckningar över och exempel ur den rika handskriftssamlingen. I första volymen ingår en intressant text från 1620: "Presterskapets betänkiande om exorcister, som i Capitulo Stockholmensi förördhe ähre".

157. LUTHER, M. *Andra delen af doct. Martini Lutheri Kyrko-postilla*, eller utläggningar öfwer de årliga sön- och högtids-dagars epistlar. Denne, samt den följande tredje delen, äro ifrån tyska tungomålet förswenskade, och boken med pålitelige register försedd, af Olof Rönigk. Och utgjöra desse två delar, af hela werket andra bandet. Sthlm, L. L. Grefing, 1753. 4:o. (2), 888 s. + *Tredje delen af d. Martini Lutheri Kyrko-postilla*, som innehåller förklaring öfwer några högtids- och apostla- dagars evangeliska och några epistoliska texter, samt bihang och tilökning med många anderika predikningar, utsökta ur sal. d. Lutheri öfriga skrifter. Sthlm, Historiogra- phi regni tryckerie, (1753). 4:o. 496, (46) s. Samtida nött skinnbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg och oxblodsrod titeletikett i marokäng. Klistermarmorerade snitt. Sprid- da lagerfläckar. Bladet s. 1-2 med lång reva i övre marginalen som snuddar texten. På titel- bladet svårläst namnteckning Sederholm och en anteckning att han köpt boken 1762 av Nils Burtz. Endast del II-III! *900

Del I utkom samma år och innehåller "förklaring öfwer de årliga sön- och högtids-dagars evange- lier". Köpmannen Johan Sederholm (1722-1805) bör

vara den som skrivit sin namnteckning i förelig- gande bok som han köpt av Nils Burtz. Denne var också köpman och hade tillsammans med Seder- holm köpt en tomt vid nuvarande Senatstorget ef- ter den avlidna köpmannen Johan Julius Sund. När Burtz och Sederholm avslutade sitt affärssamarbete köpte Sederholm tomten av Burtz och uppförde det så kallade Sederholmska huset, Helsingfors äldsta bevarade hus. Några år senare köpte Sederholm up- penbarligen även loss denna kyrkopostilla av Burtz. Boken tycks vara en av få äldre släktböcker som följ- de med Johan Sederholms son Alexander Magnus vid flytten till Sverige.

158. MAGNUSEN, F. *Bidrag till nordisk ar- chæologie* meddelte i forelæsninger. Köpen- hamn, B. Schlesinger, 1820. 8:o. XXIV, 208 s. Samtida lätt nött men fint hfrbd med guldor- nerad och blindpressad rygg. Stänkta snitt. Ryggen ngt blekt. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1833. Fint ex. *2500

Fiske s. 378. Med ett omfattande sakregister. En svensk översättning utkom 1822. Finn Magnusen (1781-1847), bördig från Island men verksam i Kö- penhamn, var i sin samtid en berömd fornforskare och runolog.

159. MALLETT, F. [preses] & BRANDELIUS, L. [respondent]. *De theoremae binomiali Nevtoni*. Partem I:mam. A.a. Uppsala, typis Edman- nianis, (1775). 4:o. 12 s. + MALLETT, F. [preses] & BROANDER, J. [respondent]. *Dissertatio de reductione æquationis cubicæ*. A.a. Uppsala, typis Edmannianis, (1778). 4:o. (2), 14 s. + MAL- LET, F. [preses] & FÅHRAEUS, O. J. [respondent]. *Disquisitio geometrica de bisectione angulorum in triangulo rectilieno*. A.a. Upp- sala, J. Edman, (1779). 4:o. 14 s. + MALLETT, F. [preses] & GADOLIN, J. [respondent]. *Disser- tatio gradualis de problemate catenario*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1782). 4:o. (2), 36 s. & 1 ut- vikbar grav. plansch. + MALLETT, F. [preses] & HEDENIUS, P. [respondent]. *Dissertatio gra- dualis de usu geometriæ in trigonometria sphaerica*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1779). 4:o. 14 s. & 1 liten grav. plansch. + MALLETT, F. [pre- ses] & HULTÉN, A. [respondent]. *Dissertatio*

de comparatione fluxionum binominalium. A.a. Uppsala, J. Edman, (1785). 4:o. 16 s. + MAL- LET, F. [preses] & HUSS, W. J. [respondent]. *Specimen academicum de proportione geo- metrica*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1779). 4:o. 16 s. + MALLETT, F. [preses] & NORDERLING, J. [respondent]. *Dissertatio gradualis de æqua- tione biquadratica*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1782). 4:o. 18 s. + MALLETT, F. [preses] & NORD- MARCK, Z. [respondent]. *Dissertatio de sec- tione simili linearum rectorum*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1776). 4:o. 16 s. & 1 grav. plansch. + MALLETT, F. [preses] & NORDWALL, A. [re- spondent]. *Dissertatio sistens theoremata stereometrica*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1779). 4:o. 16 s. & 1 utvikbar grav. plansch. + MAL- LET, F. [preses] & SEGERSTEDT, A. J. [respon- dent]. *Trigonometriæ hyperbolicæ elementa*. A.a. Uppsala, J. Edman, (1785). 4:o. 15 s. + ME- LANDER, D. [preses] & HALLENCREUTZ, D. [respondent]. *Disputatio de atmosphæra tel- lurem ambiente*. A.a. Partem secundam. Upp- sala, (1763). 4:o. (2), 23-50 s. + MELANDER, D. [preses] & HUSBERG, E. [respondent]. *Speci- men academicum de coelo fixarum*. A.a. Upp- sala, (1760). 4:o. 15 s. + MELANDER, D. [preses] & TÖRNGREN, J. [respondent]. *Dissertatio de inæqualitatibus motus lunæ*. Partem secun- dam. A.a. Uppsala, (1760). 4:o. 27-40 s. Blått glättat pappbd från 1800-talets mitt i fint skick. Några spridda småfläckar. Mallet-Ga- dolin delvis med stora fläckar på de första tolv sidorna. Mallet-Hultén, -Norderling och -Se- gerstedt med ljusbrun fläck upptill. Planschen i Mallet-Nordmarck lagerfläckig. Sista sidan i Mallet-Segerstedt med reva in i texten. *2500

Lidén 5, Marklin 10, 13, 20, 14, 23, 15, 18, Lidén 5, Marklin 11 och 22 för avhandlingarna under Mal- let. Lidén 6, 4 och 3 för avhandlingarna under Me- lander. Trevligt samlingsband med matematiska avhandlingar under Fredric Mallets (1728-97) och Daniel Melanderhjelm (1726-1810) presidium.

160. (MANSO, J. K. F.) *Geschichte des Preus- sischen Staates vom Frieden zu Hubertsburg bis zur zweiten Pariser Abkunft*. I-III. Frank-

furt am Main, Hermannschen Buchhandlung, 1819–20. 8:o. XVI, 394, 1–6 + XII, 338, (2) + XVI, 544 s. Tre samtida välbevarade hfrbd med rikt guldornerade ryggar och titel-, del- samt årtalsetiketter i glättad papp. Gula snitt. Första delen med några lätt lagerfläckiga blad i början, även de avslutande bladen i volymerna lite fläckiga. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fin svit! *800

Arbetet avhandlar Preussen under åren 1763–1815, d.v.s. tiden efter freden i Hubertusburg.

161. MANSTEIN, (C. H.) DE. *Mémoires historiques, politiques et militaires sur la Russie*, contenant les principales révolutions de cet empire, & les guerres des russes contre les turcs & les tartares; avec un supplément qui donne une idée du militaire, de la marine, du commerce, &c. de ce vaste empire. Nouvelle édition, augmentée de plans & de cartes; avec la vie de l'auteur. I–II. Lyon, chez J.-M. Bruyset, 1772. 8:o. XLIV, (4), 366, (2 blanka) + (2), 428 s. Häftad och oskuren i ganska nött samtida gråpappomslag. Omslagets rygg saknas och därför ngt svag i häftningen. Inlagan med enstaka fläckar, fler på smutstitelbladet och sista sidan, och en del fuktränder. Med överstruken namnteckning Fr. Öhrströmer på främre omslags insida. De tio graverade kartorna saknas! *500

Den preussiska generalmajoren Christoph Hermann von Mansteins (1711–57) memoarer behandlar i huvudsak ryska förhållanden från Katarina den storas död till inledningen av Elisabets regeringsperiod. Manstein ledde en rysk brigad i slaget vid Vilmanstrand och sårades under bataljen. Hans memoarer är utplagda kronologiskt och avsevärt utrymme ägnas händelser under hattarnas ryska krig. Föreliggande arbete trycktes första gången på engelska 1770 på David Humes initiativ. Den engelska upplagan skiljer sig väsentligt från den franska upplaga som trycktes i Amsterdam året därpå och som utgav sig för att bygga på det franska originalmanuskriptet. Föreliggande upplaga är i sin tur utökad med en biografi över författaren skriven av M. Huber. Exemplaret har tillhört Fredrik Öhrströmer (1753–1817), kyrkoherde på Väddö.

162. MARHEINECKE, P. *Predikningar*, hållna för åtskilliga församlingar i Berlin. Öfversättning. Sthlm, O. Grahn, 1817. 8:o. (8), 140 s. Samtida marmorerat hfrbd med guldornerad rygg och ljusbrun titeletikett. Gula snitt. Fint ex. *600

Philipp Marheinecke (1780–1846) var teologiprofessor i Berlin och idémässigt påverkad av Schelling och Hegel. En annan upplaga översatt av Pehr Schönberg hade utgivits av Bruzelius i Uppsala året innan. I föreliggande upplaga finns ett kort förord av den anonyma översättaren som själv hört Marheineckes predikningar i Berlin omkring 1814.

163. MARMONTEL, (J. F.). *Contes moraux*. I–III. Maastricht, J.-E. Dufour & P. Roux, 1783. 12:o. XIV, (2), 249, (3 blanka) + (4), 271, (1) + (4), 226, (1) s. Samtida hårt nött hfrbd med upphöjda bind, rikt blindpressad rygg och titeletikett i glättad papp. Röda snitt. Frampärmen helt loss! Inlagan med spridda småfläckar. Initialerna ”G: J: S.” på första titelsidan. ”Newequarns bruk” i bläck på försättsbladet. *100

Marmontels sedelärande berättelser utkom första gången 1761. De första delarna följdes upp med *Nouveaux contes moraux* 1791–93. På svenska utkom en översättning 1765 av Carl Henric König.

164. MARTIUS, J. N. *Die natürliche Magie*, aus allerhand belustigenden und nützlichen Kunststücken bestehend, zusammengetragen [=huvudtitelblad]. I–XII. Berlin und Stettin, bei F. Nicolai, 1786–97. 8:o. (26), 461, (7) + (20), 406, (12) + (28), 400, (10) + (32), 404, (10) + (2), XXVI, 410, (10) + (2), XVIII, 408, (10) + (16), 380, (10) + (16), 358, (8) + (14), 380, (6) + (12), 362, (6) + (20), 360, (6) + (2), XIV, 408, (6) s. & 155 utvikbara grav. plr & 2 utvikbara tabeller. Tolv samtida lätt nötta hfrbd med guldornerade ryggar, rosa och gröna titeletiketter i glättad papp. Röda snitt. Ett par av ryggarna med småfläckar. Delvis ngt lagerfläckiga men bra inlagor. Några fuktfläckar i marginalen, främst på huvudtitelbladens baksidor. Del III saknar plansch XV. Endast del I–XII. *10000

Totalt 20 delar utkom fram till 1805 men arbetet är sällsynt, i synnerhet i komplett skick. Första delen i ”Dritte und vermehrte Auflage” 1789. Titelbladen till del I–X anger att detta är Martius ”Unterricht in der natürlichen Magie”, del XI–XII är av allt att döma en fortsättning av Wiegleb och Rosenthal. Arbetet är i huvudsak baserat på Martius *Unterricht von der Magia naturali und derselben medicinischen Gebrauch* från 1724, vilket innehåller allehanda kemiska, fysiska och ”magiska” experiment, men även kortkonster och spel. Utgivare var Johann Christian Wiegleb (1732–1800), apotekare och kemist verksam i Langensalza i Thuringen, och Gottfried Erich Rosenthal (1745–1813).

165. MATTER, J. *De tre sista århundradenas sedliga och politiska läror*. Öfversättning från fransyskan af N. Ignell. I–II. Sthlm, L. J. Hjerta, 1844. 8:o. (8), 343 + (4), 418, (2) s. Ngt nött samtida hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg som är torr och ytligt krackelerad. Grönstänkta snitt. Inlagan med enstaka fläckar. *300

Översättning av *Histoire des doctrines morales et politiques des trois derniers siècles* (1836–37). Försättsbladet med Forssa pappersbruks vattenmärke. Detta pappersbruk låg i Vingåker i Södermanland.

166. MENZEL, K. A. *Vår tids historia*. Öfversättning från tredje förbättrade upplagan. I–III. Linköping. A. Petre, 1833–34. 12:o. 3–184 + (4), 111 + (4), 77, (2) + (2), 167, (1 blank, 2) + (4), 179, (4), 1–88 + (4), 186, (2 blanka, 4), 1–139, (1 blank, 4), 1–111, (1 blank, 4, 2, 2 blanka) s. Sex oskurna häften i tryckta gråpappersomslag, del III med trasigt omslag. Några spridda lagerfläckar. Serietitelbladet urrivet i del I:1. Med Johan Sederholms namnteckning på främre omslag till del III. *200

Översatt av C. A. Carlsson. Gavs ut som del XII–XIV av Carl Fredrik Beckers stora *Verldshistoria*, vilket även omslagen anger.

167. MICHELET, J. *Précis de l'histoire moderne*. Ouvrage adopté par le conseil royal de l'université et prescrit pour l'enseignement dans les collèges royaux et les établissements d'instruction publique. 12e édition. Bryssel, 1845.

12:0. 215 s. Häftad i samtida tryckt blått omslag, vilket är nött och naggat samt med reva längs ryggen. Första arket delvis loss. Omslaget med namnteckning ”Sederholm”. *150

168. MÜLLER, P. E. *Sagabibliothek* med anmärkningar och inledande afhandlingar. I-III. Köpenhamn, J. F. Schultz, 1817-20. 8:0. XXIV, 371 + XII, 675 + XVI, 499 s. Tre samtida svarta hfrbd med guldornerad och blindpressad ryggdekoration. Blåstänkta snitt. Ryggarna bitvis hårt nötta och fult skadade, främre ytterfalsarna spruckna på första och andra volymen. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Med Johan Sederholms namnteckning daterad Näfveqvarn 1833. *1500

Fiske s. 410. Bibliotheca danica III:632. Allt som utkom av denna viktiga utgåva av de isländska sagorna. Del I innehåller de äldre sagorna, del II de romantiska sagorna och del III sagor om Danmark, Sverige, Ryssland och Norge. På s. 140-76 i den sistnämnda delen återfinns sagor som specifikt rör Sverige. Den danska historikern, språkvetaren och biskopen Peter Erasmus Müller (1776-1834) intresserade sig tidigt för den fornnordiska sagolitteraturen och dess värde som källor till historien.

169. MYNSTER, J. P. *Prædikener paa alle søn og hellig-dage i aaret*. Andet oplag. Med forfatterens portrait. I-II. Köpenhamn, Brünichske officin, 1832. 8:0. Grav. porträtt, (6), 424 + (2), 432 s. Samtida hfrbd med rikt guldornerad rygg och fyra svarta infärgade fält. Blåstänkta snitt. Ryggen blekt, ngt nött och torr. Inlagan med enstaka småfläckar. *200

170. MÖLLER, J. G. P. *Tysk och svensk ordbok*. Förra delen. Andra upplagan, förbättrad. (Sthlm), 1801. 4:0. (10) s., 580, 579-80, 585-1274 spalter, (1) s. + MÖLLER, J. G. P. *Tysk och svensk ord-bok*. Andra delen. Andra upplagan, förbättrad. Sthlm, A. J. Nordström, 1802. 4:0. (2) s., 5-1168, 1165-1462 spalter. + MÖLLER, J. G. P. *Tysk och svensk samt svensk och tysk ordbok*. Tredje delen. Teutsch-schwedisches und schwedisch-teutesches Wörterbuch. Dritter Theil. Greifswald, A. F. Röse, 1790. 4:0. (8)

s., 1072, 1069-1116, 1121-1984 spalter. Samtida torrt och blekt hfrbd med sparsamt guldornerad rygg och olivgrön flagnad titeletikett. Rödstänkta snitt. Avnötta pärmkanter och stötta hörn. Delvis lagerfläckig. Del III bundet i ett samtida ngt nött stänkdekorerat hfrbd med upphöjda bind, sparsamt guldornerad rygg och ljus titeletikett i glättad papp. Stänkta snitt. Pärmarna och ryggen med en del skrapmärken. Med L. J. Sederholms exlibris. *650

Del I-II var allt som utkom av denna andra förbättrade upplaga. Första upplagan trycktes 1790-92 och omfattande även den tredje del som återfinns här. Del I är utgiven av Kongl. akademiska bokhandeln i Uppsala, men enligt förordet tryckt i Stockholm. Tysken J. P. G. Möller (1729-1807) var professor i retorik och historia vid universitetet i Greifswald och hans ordbok kännetecknas av sitt rika ordförråd. Trots att Möller i förordet skarpt kritiserar sin föregångare Linds arbete - ”ofullkomligt, otillräckligt och felactigt”, ”författaren synes utom des icke hafwa varit rätt mäktigt det tyska språket” - har forskningen visat att Möller i mångt och mycket själv har använt sig av Linds ordbok. I förordet till denna andra upplaga skriver Möller om sin tacksamhet till Tyskland och Sverige: ”Den ena af dessa nationer har jag at tacka för min födelse, den andra för min lycka”.

171. *Napoleon. Eine biograpische Skizze*. Aus dem Französischen übersetzt und mit Anmerkungen versehen. Mit einem Kupfer. Stuttgart und Tübingen, J. G. Cotta, 1821. Liten 8:0. Grav. front, 437, (1 blank, 1) s. Häftad i nött och lite solkiigt samtida grått pappomslag. Ryggen sprucken och bokblocket helt itu på två ställen. Porträttet och titelbladet lite naggade i nedre ytterhörnet och med en fuktrand som sedan fortsätter cirka hundra sidor. *500

Utgiven av historikern Albrecht Leuret (1778-1846). Enligt företalet översatt från franskan ur ”Galerie der Zeitgenossen” tryckt i Bryssel 1820. Frontespisen är ett porträtt i helfigur av Napoleon med sina händer på sedvanligt vis instuckna i sin rock.

172. NILSSON, S. *Skandinavisk fauna*. En handbok för jägare och zoologer. II:1. Foglarna. Lund, Berlingska boktryckeriet, 1828. 8:0.

(3, 1 blank), 144 s. Häftad och oskuren i tryckt gråpappersomslag. Omslaget ngt nött och med revor. Mindre hål i främre omslag som även går igenom titelbladet. Inlagan ngt lagerfläckad. De sista sidorna med bläckstänk i yttermarginalen. Med J. Sederholms namnteckning på omslaget daterad 1831. *2000

Schreber 267. Det tryckta omslaget anger ”Tredje bandets första häfte”. Det utkom i själva verket som del II:1, av andra omarbetade upplagan av *Skandinavisk fauna* som delvis är en bearbetning av författarens *Ornithologia suecica* (1817-21). Detta häfte innehåller avslutningen av avdelningen ”Landfoglarnas historia”. Del II:2 utkom 1834 i några få exemplar till de abonnenter som inte antog Nilssons erbjudande att i stället erhålla den nya upplagan av verket, vilken utkom 1835. Björn Dal skriver i *Sveriges zoologiska litteratur* att arbetet ”riktade sig till en bred allmänhet och blev det verk som betytt mest för den allmänna kunskapen om våra djur”, delen om fåglarna ”blev vår första ornitologiska handbok på svenska”. Arbetet kunde utges efter att Nilssons mecenat H. G. Trolle Wachtmeister lämnat ekonomisk garanti. Sven Nilsson (1787-1883) var professor i Lund och intendent för Vetenskapsakademiens zoologiska samling. Han var en av stiftarna av Svenska jägareförbundet.

173. NILSSON, S. *Skandinaviska Nordens ur-invånare*, ett försök i komparativa ethnografien och ett bidrag till människosläktets utvecklings-historia. Första delen, innehållande beskrifning öfver de vilda ur-folkens redskap, hus, grifter och lefnadssätt m.m. samt utkast till beskrifning öfver en i forntiden hit inflyttad kimbrisk koloni. Med vid pass 280 lithograferade figurer. Lund, Berlingska boktryckeriet, 1838-43. 4:0. (8), VI, I-VIII, 96, 1-16, 1-31, (1 blank), 1-56, 1-4, 1-24 s. & 1 tryckt rättelselapp & 21 litograferade plr, varav flera utvikbara. Samtida ngt nött ljusbrunt hfrbd med guld- och blindpressad rygg. Blåstänkta snitt. Skadat rygg huvud. Inlagan med enstaka fläckar. Lätt bruntoning upptill efter tidigare inlagd lapp på s. 94-95. Planschen D med kranier fuktfläckad och med en marginalreva. Plansch XIV med många små fuktfläckar i marginalerna. *2500

Med ett förordsblad till fjärde häftet i början. Planscherna är numrerade A–D och I–XVII samt signerade J. Boström och M. Körner. Planschbeskrivningar på de sista fyra sidorna. Utgavs häftesvis och endast denna första del om stenåldern utkom av denna upplaga. En utvidgad andra upplaga utkom 1862–66, vilken även behandlade bronsåldern. En engelsk upplaga utkom 1868 och en tredje upplaga trycktes 1872. Sven Nilsson (1787–1883) var naturforskare, arkeolog och kyrkoherde. *Skandinaviska Nordens ur-invånare*, Nilssons huvudarbete som arkeolog, är som titeln antyder ett försök att utifrån arkeologi, sägner och andra källor bestämma den skandinaviska halvöns tidigaste invånare. Arbetet innehåller bl.a. vidlyftiga spekulationer utifrån formerna på forntida kranier (inspirerade av Anders Retzius) och författaren argumenterar för att samerna tjänat som förebild för folksagans dvärgar. *SBL* skriver att Nilsson i föreliggande arbete uppnådde ”uppmärksammade men för senare forskning ej bärkraftiga resultat”.

174. NORDENSKIÖLD, A. (E.). *Beskrifning öfver de i Finland funna mineralier*. Helsingfors, Finska litteratur-sällskapets tryckeri, 1855. 8:o. x, 162, (1) s. Häftad och oskuren med nött och solkigt omslag, vars fram och baksida är helt lösa. Bokblocket sprucket och lite loss i häftningen. Sista bladen lite solkiga. *3500

En andra upplaga utkom 1863. Arbetet är författat av den sedermera ryktbara polarforskaren Adolf Erik Nordenskiöld (1832–1901) som vid denna tid var licentiat i sin födelsestad Helsingfors. Han blev 1858 professor vid Naturhistoriska riksmuseets mineralogiska avdelning i Stockholm. Försök gjordes 1867 och 1874 att värva Nordenskiöld som professor till Finland, men han avböjde. *SBL* kallar *Beskrifning* för hans ”viktigaste arbete från denna tid”. Enligt förordet är det skrivet eftersom Finland ännu saknade en fullständig mineralogi och att mycket av det som tidigare skrivits publicerats i artiklar i olika svåråtkomliga tidskrifter. Adolf Erik Nordenskiölds syster Hedvig Sofia gifte sig 1866 med Johan Sederholm på Näfveqvarns bruk.

175. NORDFORSS, E. *Nytt svenskt och fransyskt hand-lexikon*, af Erik Nordfors, jemte flere språkkännare. I–II. Sthlm, C. F. Marquard, 1805. 12:o. (8) s, 1604 spalter + (2) s., 2400 spalter. Två ganska nöta samtida hfrbd med guldlinjerade ryggar och olivbruna titeletiketter i glättad papp. Ryggarna ojämnt blek-

ta och flammiga. Bläckfläck i nedre snittet på andra volymen. Inlagen med enstaka spridda fläckar. Initialerna ”J. E. S.” på snittet till del I. Anteckningen ”John och Alexander Sederholm” daterad i Uppsala 1825. *400

Tryckaren Carl Fredrik Marquard skriver i förordet att Nordfors (1771–1806) utarbetade del I till och med spalt 528 och del II till och med spalt 1320 samt att korrekturet granskades av D. E. Pilgren. Lexikonet användes uppenbarligen av bröderna Sederholm under deras studietid i Uppsala.

176. NORDLANDER, N. [preses] & LINDBERG, A. [respondent]. *De officiis ministerii ecclesiastici necessariis a minus necessariis distinguendis*. A.a. Uppsala, reg. acac. typ., (1832). 4:o. (4), 16 s. + NORDMARK, Z. [preses] & CARLESTRÖM, A. [respondent]. *Dissertatio de reflexo ad superficiem sphaericam, inter duo puncta data, lumine*. A.a. Uppsala, J. F. Edman, (1800). 4:o. (2), 8 s. & 1 grav. plansch. + NORDMARK, Z. [preses] & FORSSTRÖM, J. E. [respondent]. *De diversa, pro diverso considerandi modo, vis centrifugae notione dissertatio physico-mathematica*. A.a. Uppsala, J. F. Edman, (1800). 4:o. (4), 8 s. & 1 grav. plansch. + NORDMARK, Z. [preses] & RUUS, N. [respondent]. *Dissertatio de via luminis reflexi brevissima, veteribus cognita*. A.a. Uppsala, J. F. Edman, (1799). 4:o. (4), 7 s. & 1 grav. plansch. + PALMBLAD, V. F. [preses] & HELLMAN, A. F. [respondent]. *De verbi ekho* [grekisk text] *cum participio alius cujusdam verbi constructione*. Partem priorem. Uppsala, reg. acad. typogr., (1834). 4:o. (4), 12 s. Glättat blått pappbd från 1800-talets mitt. Lite bågna pärmar. Tredje arbetet med anteckning A. Oleberg på sista sidan. Fjärde arbetet med tillskrift till kandidat Frunck och många små bläckstänk på titelbladet. *400

Marklin 1, 40, 42, 38 och 12. Samlingsband med avhandlingar från Uppsala universitet. *De officiis* var den enda avhandling Nordlander presiderade för. Den rör kyrkliga befattningar och slutar mitt i en mening, men är allt som utkom. *De reflexo* behandlar ljusets reflektering från en sfärisk yta. *De diversa* redogör för observationer om centrifugalkraf-

ten. *De via luminis* samlar antika vetenskapsmäns uträkningar av ljusets reflektion. Samlingsbandets sista avhandling om grekisk grammatik är inkomplett, del II utkom samma år.

177. (NORDSTRÖM, J. J.) *Bref om det från år 1863 hvilande förslag till ombildning af svenska representationen*. Af Thomas Frisk. Sthlm, E. Westrell, 1865. 8:o. (4), 98, (1) s. Häftad, oskuren och delvis ouppskuren i grått tryckt omslag. Bokblocket sprucket i ryggen och några mindre revor i omslaget. *200

Representationsreformen, det vill säga tvåkammarriksdagen, infördes 1866.

178. (ODENCRANTZ, J.) *Kongl. Götha hofrätts presidenter, ledamöter och betjäning* med någre biographiske och genealogiske underättelser. Linköping, Groth & Petre, 1803. 8:o. (9), 18, (1 blank, 1), 19–21, (1), 22–32, (1), 35–116, (1 blank, 1), 117–153, (1), 154–157, (1 blank, 1), 158–160, (1), 161–165, (1), 166–171, (1 blank, 1), 172–183, (1 blank, 1), 184–187, (1 blank, 1), 188–189, (1 blank, 1), 190–193, (1 blank, 1), 194–195, (1 blank, 28) s. Samtida hfrbd med guldekoreerad rygg och ljus titeletikett. Ryggen blekt och med några småfläckar. Småveck i övre hörnet på s. 38–45. Fint ex. *1500

Ågren 319. Företalet är undertecknat av J. A. Lindblom.

179. PAGÈS, F. *Histoire secrète de la révolution française*. Depuis la convocation des notables jusqu'à ce jour (1er novembre 1796, v. st.); contenant une foule de particularités peu connues, et des extraits de tout ce qui a paru de plus curieux sur notre révolution, tant en France qu'en Allemagne et en Angleterre. I–III. Paris, chez H. J. Jansen respektive Deterville, 1797. 8:o. 498 + 537, (7) + (4), 506 s. Tre samtida ljusbruna hfrbd med sparsamt guldernerade ryggar, tegelröda titeletiketter och gröna nummerskyltar i glättad papp. Röd-stänkta snitt. Ryggarna ngt blekta och med ett par fläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Bra ex. *1500

Allt som utkom. En utvidgad upplaga i sex delar trycktes 1798.

180. [Patriotiska sällskapet] *Kongl. maj:ts nådige stadfästelse uppå svenska Patriotiska sällskapets grund-reglor*; gifven Stockholm, i rådkammaren den 12 februarii 1772. Sthlm, J. G. Lange, 1773. 8:o. 36 s. Häftad och oskuren i samtida lagerfläckt gråpappersomslag. Lätt lagerfläckig.

*1000

Stadfästelsen vid sällskapets bildande 1772. Revideringar utkom 1814 och 1827.

181. (PEUCHET, J.) *Campagne des armées françaises en Prusse, en Saxe, en Pologne, sous le commandement de s.m. l'empereur et roi, en 1806 et 1807*. I-IV. Paris, F. Buisson, 1807. 8:o. VIII, 334 + IV, 360 + VI, 325 + XVI, 444 s. & 14 grav. porträtt & 1 utvikbar gränskolorerad grav. karta. Fyra oskurna häftade volymer i samtida klistermarmorade omslag med tryckta titeletiketter. Omslagens ryggar ngt blekta, nötta och delvis spruckna. Inlagan med spridda lagerfläckar och fuktränder. Sex av de tjugo porträtten saknas.

*2000

Den andra planschen i del II föreställer "Le maréchal de Bernadotte, prince de Ponte-Corvo", vilken några år senare som bekant fick andra uppgifter. Arbetet skildrar fjärde koalitionskriget och Napoleons fälttåg.

182. (PFANNENSCHMIDT), JULIE BUROW. *Barnavård och flickors uppfostran i hemmet och skolan*. Översättning från tyskan. Helsingfors, J. Simelii arfvingar, 1862. 8:o. VIII, 164 s. Ganska nött och fläckigt grönt tryckt opappbd. Häftningen lite sprucken efter titelbladet.

*900

Översatt av L. Heimbürger. Bakre pärmen med reklam för litteratur från Frenckell & sons förlag i Helsingfors. Om flickors husliga plikter och kvinnans ställning i samhället. Julie Pfannenschmidt (1806-68) publicerade sig ofta under sitt flicknamn Burow. Förordet i denna bok är daterat 1855.

183. *Pharmacopoea svecica*. Sthlm, ex typographia regia, 1826. 8:o. (7, 1 blank), 222 s. Samtida ngt nött men trevligt hfrbd med guldornerad och blindpressad ryggdekor. Blåstänkta snitt. Pärmlanterna nötta, ryggen med ytliga sprickor. Några fläckar på s. 112-15. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1834.

*900

Bibliotheca Walleriana 7410. Första upplagan utkom 1775. Denna upplaga i behändigt format utkom mellan den femte 1817 och den sjätte 1845.

184. *Planches relatives a l'exercice de l'infanterie, suivant l'ordonnance du roi, du premier juin 1776*. Mises en petit format chez Collignon, imprimeur-libraire, à Metz. Metz, Collignon, u.å. 12:o. XL s. & 17 utvikbara grav. plr. Häftad och oskuren i samtida marmorerat omslag med närmast bortnött rygg. Inlagan med ngn småfläck. Fuktfläckar på bakre omslag och s. XIX-XX, ngn småfläck även på de två intilliggande planschererna.

*1500

Flera senare upplagor utkom. Bibliothèque nationale de France förtecknar en upplaga av Collignon tryckt 1786, av allt att döma en annan upplaga än denna som är tryckt i litet format. Planschererna avbildar olika truppformationer.

185. POMEY, F. *Magnum dictionarium regium*. I. Latino-Gallico-Germanicum. II. Gallico-Germanico-Latinum. III. Germano-Latino-Gallicum. [...] Das Grosse Königliche Wörter-Buch [...]. Köln & Frankfurt, C. J. Ben-cards sel. Erben, 1730. 4:o. (4), 64, 1-344, 1-355 s. Samtida hårt nött skinnbd med upphöjda bind och brungrön titeletikett med texten: "Tome II". Stänkta snitt. Inlagan med spridda fläckar. Flera bläckfläckar inledningsvis, en del samtida marginalanteckningar på svenska. Samtida initialer "J. C. N. B" på försätts-bladet och anteckningen "Näfveqvarns bruk". Den franska avdelningen saknas. *300

Inleds med kortare avdelningar på alla de tre språken med beskrivning av botanik, jakt och falkjakt samt "vingt descriptions de diversés choses". Den andra pagineringsviten är den trespråkiga ord-boken utgående från latin, medan den tredje utgår från tyskan. Exemplet saknar avdelningen som utgår från franskan.

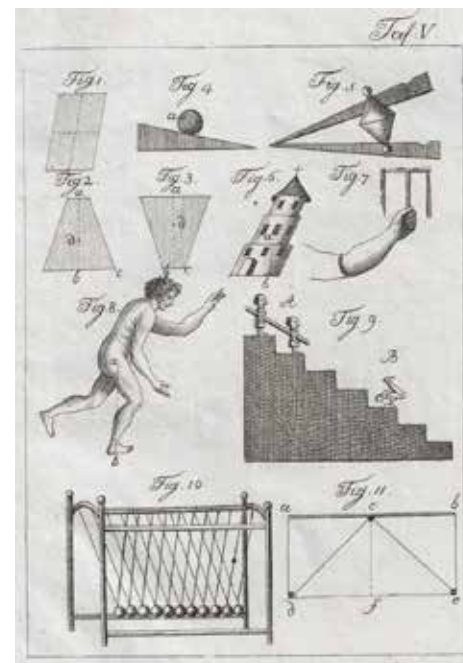
186. POPPE, J. H. M. (VON). *Der physikalische Jugendfreund* oder fassliche und unterhaltende Darstellung der Naturlehre mit der genauesten Beschreibung aller anzustellenden Experimente, der dazu nöthigen Instrumente, und selbst mit Beyfügung vieler belustigenden physikalischen Kunststücke. I-V. Frankfurt am Main, F. Wilmans, Druck von C. L. Brede in Offenbach, 1811-16. Liten 8:o. (12), 268 + (6), 245, (5) + (6), 282 + (8), 264 + (6), 313 s. & 29 grav. plr. Fem samtida glättade blå snarlika men ej uniforma pappbd med gulddornerade ryggar och röda titeletiketter av glättad papp. Gula snitt. På några av ryggarna är gulddorneringen oxiderad. Inlagan med enstaka fläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. De tre avslutande delarna saknas. Inkomplett men charmig svit! *2000

Johann Heinrich Moritz von Poppe (1776-1854) var tysk matematiker. Planscherna avbildar allehanda

instrument som används i de i texten beskrivna experimenten, t.ex. luftpumpar, luftballonger, speglar, linser och magneter. Förutom denna lärobok i fysik för ungdomen gav Poppe även ut *Der astronomische Jugendfreund*, *Der meteorologische Jugendfreund* och *Der technologische Reise- und Jugendfreund*.

187. PRADT, (D. DUFOUR) DE. *L'Europe et l'Amérique, depuis le congrès d'Aix-La-Chapelle*. I-II. Paris, chez Bechet, imprimerie de Denugon, 1821. 8:o. (4), XXVI, (2), 255, (1) + (4), 257, (2) s. Två häftade och oskurna volymer i glättade koboltblå samtida omslag med tryckta titeletiketter. Omslagen lite nötta, mer på ryggarna som även har revor. *2500

Sabin 64891. Dominique Dufour de Pradt (1759-1837) var under sitt liv diplomat, biskop och historiker. Han stod under flera år nära Napoleon, vilken utnämnde honom till ärkebiskop i Mechelen 1808.

188. RABENIUS, L. G. *Lärobok i svenska kameral-lagfarenheten*. Försök. Andra upplagan öfversedd. Örebro, N. M. Lindh, 1832. 8:o. (6), VII, (3), 502, (19) s. & 2 dubbelsidiga tryckta tabeller, varav en utvikbar. Samtida lätt nött hfrbd med trevlig guldornerad och blindpressad rygg. Blåstänkta snitt. Inlagan med ett fåtal småfläckar. Understrykning med samtida rödpenna på s. 394, 396 och 399. Bra ex. *750

Första upplagan trycktes 1825, denna andra upplaga har ett nytt förord utöver det ursprungliga. I det omtalas att en hel del här är rättade och ändringar har införts utifrån de kameralförfattningar som utkommit sedan första upplagan. Lars Georg Rabenius (1771–1846) var rättslärare och professor i Uppsala. Denna lärobok var långt in på 1900-talet ett ofta använt referensverk inom juridiken.

189. RAMBACH, J. J. *Härliga betraktelser öfver vår frälsares Jesu Christi in- och utvärtes lidande i örte-gården*, in för judarnas andeliga råd, wid Pilati och Herodis domstol, samt på berget Golgatha, efter the fyra ewangelisters samdrächtiga beskrifning på tyska språket samman fattade, och nu mera them enfaldigom til uppbyggelse, för theas förträfflighet skul, på vårt modersmål bekostade, och til trycket befordrade af Johan Bäckström. Sthlm, 1743. 4:o. (28), 1120, (34) s. Samtida hårt nött skinnbd med upphöjda bind, blindpressad ryggdekor och titeletikett i papp. Stänkta snitt. Ryggskinnet delvis trasigt. Försätsbladet med bläckkludd och äldre lagning. Titelbladet uppfodrat med två långa lagade revor nedtill. De första bladen med fuktfläckar och solkigheter, i övrigt med några spridda småfläckar. På frampärmens insida i barnslig blyertsskrift "Herr Iohan Sederholm", samma namn återfinns även i bläck på titelbladet. *500

Första delen behandlar Kristi lidande i ortagården, och den andra hans lidande inför Pilatus och Herodes. På titelbladet anges: "Och finnes til köps för 7. dal. exemplaret på tryck- och 9. dal. kopparmynt på skrif-papper, hos direct: herr Pet. Momma. Och uti boden wid porten i det mindre Henningiska-huset n:o 163. gent emot then Förgyllda Penningen straxt

wid Norre-bro; samt i bok-bind: herr Jac. Linds bod wid Söder-sluts". Med en bokbindaranvisning på s. 446 som lyder: "Thenne förre delen bindes förlorad in, til et annat år, wil Gud, tå then sednare delen kan beqwämeligen bindas uti samma band". Den andra delen saknar eget titelblad. Prästen Johann Jacob Rambach (1693–1735) var professor i teologi i Giessen. Johan Sederholm (1722–1805) var köpman i Helsingfors. Han byggde upp en ansenlig förmögenhet och köpte tomt vid nuvarande Senatstorget. På tomten uppfördes 1756–57 ett stenhus som "i långa tider framstod som stadens förnämsta och prydligaste privata boningshus" och idag räknas som Helsingfors äldsta hus.

190. RASK, R. K. *Angelsaksisk sproglære* tillige med en kort læsebog. Sthlm, Hedmanske bogtrykkeri, 1817. 8:o. (8), 44, 1–168 s. Samtida lätt nött hfrbd med rikt och vackert guldornerad rygg och obetydligt naggad titeletikett i glättad papp. Gula snitt. Ngn enstaka småfläck, t.ex. på titelbladet. Det avslutande bladet med lagningar med små bokstavs-förluster, lagning i marginalen även på s. 160. Med Johan Sederholms namnteckning daterad Uppsala 1831. Den graverade planschen, som avbildar anglosachsiska bokstäver och skrift, saknas! *1000

Bibliotheca danica IV:52. Språkforskaren Rasmus Kristian Rask (1787–1832), som i *Printing and the mind of man* kallas "one of the founders of the modern science of language", uppehöll sig tidvis under 1810-talet i Stockholm. Ingar Bratt skriver i *Engelskundervisningens framväxt i Sverige*: "Denna lärobok var dock ej avsedd för vetenskapliga studier i engelska, en verksamhet som var helt främmande för den tidens universitet. I stället riktades den till danskar och svenskar som gjorde anspråk på 'lærd kundskap' i sina respektive modersmål. Enligt Rask betraktades nämligen anglosachsiskan av äldre språkforskare som de nordiska språkens ursprung".

191. [Rask] *Hermod*. [Det No]rdiske oldskrift-selskabs tidende for 1825 og 1826. Besørget af R. Rask. Köpenhamn, H. F. Popps bogtrykkeri, 1827. 8:o. (2), 136 s. Med grav. illustration på s. 17 och ett litet grav. nottryck på s. 128. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag med skadad rygg. Ngt loss i häftningen. Huvudtitelbladet med tumstort

hål efter att ha klibbat ihop med omslaget, vilket har orsakat förlust av några bokstäver i titeln. Med J. Sederholms namnteckning daterad Uppsala 1832. *900

Bibliotheca danica II:570. Fiske s. 238. Allt som utkom. Det Nordiske oldskriftselskab grundades i Köpenhamn 1825 av Carl Christian Rafn, Rasmus Rask med flera. Syftet var att befrämja spridandet av fornnordisk litteratur, kunskapen om nordisk forntid och studiet av densamma. *Hermod* var sällskapets kortlivade tidskrift och innehåller bl.a. recensioner av Geijers *Svea rikets häfder*, *Asarne* av Ling och Foss översättning av Tegnér's *Fritiofs saga*.

192. RAUMER, F. VON. *Vorlesungen über die alte Geschichte*. In zwei Theilen. I–II. Leipzig, F. A. Brockhaus, 1821. 8:o. XII, (2), 436 + (6), 402 s. Nära samtida hfrbd med breda upphöjda bind, guldornerad och blindpressad rygg. Röda stänkta snitt. Ryggen torr och med några fläckar. *400

Föreläsningarna avhandlar de antika högkulturerna.

193. REGNÉR, G. *Första begreppen af de nödigaste vettenskaper*. Till svenska barns tjenst. Femte upplagan, ånyo öfversedd och tillökt med synkronistiska tabeller. Sthlm, C. F. Marquard & C. Delén, 1807. 8:o. (8), 176, 1–239, (1) s. Samtida ngt nött och ganska fläckigt hfrbd med guldlinjerad rygg och lite naggad titeletikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Ngt lagerfläckig inlaga. Några anteckningar i texten. På frampärmens insida en överstruken namnteckning upptill och nederst en samtida tryckt liten etikett med initialerna "I. B. M." *500

Utkom i totalt tio upplagor, den första 1780 och den sista 1839. Med ett nyskrivet förord av författaren och ett utdrag ur Kanslersgilletts protokoll att Regnér ansökt att hans arbete skulle antas som skolbok vid de mindre lärohusen. Med anledning av detta fann Kanslergillet att en ny, rättad upplaga av arbetet skulle tryckas. Gustaf Regnér (1748–1819) föddes i Östergötland och var ämbetsman, översättare, kritiker och tidskriftsutgivare. Från mitten av 1770-talet var han närmast ett redaktionellt biträde åt Gjørwell.

194. REGNÉR, G. *Första begreppen af de nödigaste vetenskaper*. Till svenska barns tjänst utgifne. Sjunde upplagan, betydligt tillökt och förbättrad. Sthlm, Ecksteinska boktryckeriet respektive O. Grahn, 1820. 8:o. XII, 288, 1-205, (1) s. Samtida ganska nött hfrbd med guldlinjerad rygg och brun titeletikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Ryggen flammig. Inlagan med enstaka småfläckar. Reva in i texten på s. 265. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1823. *300

195. RICHELET, (C.)-P. *Dictionnaire de la langue française*, ancienne et moderne; augmenté de plusieurs additions d'histoire, de grammaire, de critique, de jurisprudence, et d'une liste alphabetique des auteurs et des livres citez dans cette dictionnaire. Nouvelle edition augmenté d'un grand nombre d'articles. I-II. Amsterdam, aux depens de la Compagnie, 1732. 4:o. (4), LII, 837 + (4), 939 s. Titelbladen tryckta i rött och svart och med grav. vinjetter. Två stiliga men ngt nötta hfrbd från början av 1800-talet med guldornerade ryggar, brunröda titeletiketter och mörkbruna deletiketter i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna lite torra och flammiga. Stötta pärmhörn. Enstaka fläckar. Kort anteckning på franska om utgåvan på försättsbladet. Med Fr. Ph. Klingspors grav. exlibris och anteckningen "Näfveqvarns bruk". *1500

César-Pierre Richelet (1626-98) författade en av de första stora franska ordböckerna *Dictionnaire françois, contenant les mots et les choses* 1680. Den utkom i ett stort antal mer eller mindre bearbetade upplagor, däribland denna. Fredric Philip Klingspor (1761-1832) var militär och ståthållare i Stockholm. Hans boksamling om 2078 poster såldes efter tryckt förteckning den 9 april 1823. I den återfinns föreliggande exemplar som post 73-74 i kvartoavdelningen. Flera böcker från auktionen inhandlades för Johan och Alexander Sederholms räkning, uppenbarligen avsedda att användas i deras undervisning.

196. RICORD, (A.). *Correspondance entre un anglais et un français relative à l'état actu-*

*el de leurs nations et aux différens partis qui les divisent; contenant une relation exacte du massacre de Manchester, l'acte d'installation du second congrès de la république de Venezuela, et l'histoire du théâtre français que l'on essaya d'établir à Londres en 1749, et que l'on y a clandestinement établi en 1813. Publiée par Ricord ainé. Paris, Baudouin freres, 1820. 8:o. (2), 310 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag med tryckt titeletikett. Omslaget lite fuktfläckt och klätt med makulatur på insidan. Häftningen sprucken mellan s. 16 och 17. *1750*

197. RIEGELS, N. D. *Historia om Christian V, konung i Danmark*. Ut i sammandrag. Sthlm, H. A. Nordström, 1795. 8:o. XXXII, 146 s. Samtida ngt nött men bra hfrbd med upphöjda bind, svartlinjerad rygg och titeletikett i glättad papp. Stänkta snitt. Litet nagg nederst på ryggen. Med Gust. Montgomeries namnteckning på titelbladet och gammal numrering "n:o 163". *1000

Gjörwell 196. Bibliotheca danica III:216. Översatt av C. J. Knös och utgiven av C. C. Gjörwell som även författat företalet på s. III-XXX. En andra upplaga utkom 1810. Det danska originalet, av vilket det svenska arbetet är ett sammandrag, trycktes i Köpenhamn 1792.

198. RIGEL, F. X. *Der siebenjährige Kampf auf der Pyrenäischen Halbinsel vom Jahre 1807 bis 1814; besonders meine eigenen Erfahrungen in diesem Kriege nebst Bemerkungen über das spanische Volk und Land. II-III. Rastatt, auf Kosten des Verfassers und bei ihm selbst, 1819-21. 8:o. (16), 450, (4) + (8), 647, (1) s. & 5 grav. plr. Två häftade och oskurna volymer i samtida ngt nötta och fläckade gråpappomslag. Del I saknas liksom 2 planscher i del II och (som ofta) de tre bataljplanerna i del III! *300*

Författaren Franz Xaver Rigel (1783-1853) var militär och hade i fransk tjänst deltagit i Napoleons fälttåg i Spanien, erfarenheter som låg till grund till föreliggande arbete. Planscherna som ingår i detta

exemplar avbildar bolerodansare, en "gitano und seine frau", Talavera, Herkulestemplet i Talavera och bron vid Almaraz.

199. (RINMAN, C.) *Berättelse, ingifwen til högl. kgl. Bergs-collegium, om en, uppå dess befallning, uti Sawolax och Carelen, verkställd förrättning, år 1792*. Sthlm, J. C. Homlberg [sic], 1794. 8:o. 146 s. + (RINMAN, C.) *Korrt underrättelse om sättet att smälta sjö- och myrmalmer uti blästerugnar*. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1794. 8:o. 123 s. & 2 utvikbara grav. kartor. Samtida ngt nött hfrbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg och titeletikett i glättad papp med texten: "Relation om Savolax och Carelen". Rödstänkta snitt. Litet nagg på titeletiketten. Det första arbetet med en del samtida förböckningar i marginalen mot slutet. Trevligt ex. *10000

Det första arbetet med ett förord daterat i Eskilstuna den 8 maj 1794. Carl Rinman (1763-1826) var son till bergsrådet Sven Rinman och blev själv 1782 auskultant i Bergskollegium och vidareutbildades som faderns medhjälpare. 1792 fick han i uppdrag av regeringen att undersöka malmtillgångarna i Finland och undervisa om sjö- och myrmalms smältning i blästerugnar. Rinmans sätt att genomföra detta uppdrag bidrog till att han fick bergmästares titel 1793, samma år som han efterträdde fadern som direktör för svartsmidet och Eskilstuna fristad. Han var enligt ett nära samtida omdöme "en framstående metallurg och ämbetsman, även om han icke hade faderns lysande begåvning".

200. RINMAN, S. *Afhandling rörande mekaniquen*, med tillämpning i synnerhet till bruk och bergverk. II. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1794. 4:o. Grav. titelblad, (14), 574, (1) s. Samtida stänkdekorerat hfrbd med guldornerad rygg, rosa titeletikett och mörkgrön oval nummerskylt i glättad papp. Gula snitt. Ngn liten småfläck i en i övrigt ren och fin inlaga. Saknar del I och planschbanden! *500

Afhandling rörande mekaniquen författades på uppdrag av Bruks societeten. Del I som utkom först 1800 var författad av Erik Nordwall. Denna del är författad av Sven Rinman (1720-92) som kallats "den svenska bergshanteringens fader".

201. ROBERTSON, W. *The history of America*. I-II. Edinburgh, printed for Mundell, Doig & Stevenson, 1808. 8:o. xxxi, (1 blank), 434 + IV, 483 s. Två vackra samtida lätt nötta hfrbd med guldornerade ryggar, titeletiketter och ovala nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna med en del småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Bra ex. *1750

Sabin 71973 för originalet som utkom 1777. Med ett förord daterat 1788. William Robertson (1721-93) var präst och skotsk historiker verksam vid universitetet i Edinburgh. En förkortad svensk översättning trycktes 1796 under titeln *Americas historia*.

202. ROGBERG, C. G. *Predikningar*. I-II. Uppsala, Palmblad, Sebell & c., 1835. 8:o. (6), 389 + (8), 468 s. Första delen i ganska nött samtida hfrbd med dekorativt guldornerad rygg. Brunstänkta snitt. Sidorna 295-98 loss. Andra delen häftad och oskuren i samtida gråpappomslag med tryckt rygg-titeletikett. Det lite fläckiga omslaget med skador i ryggpappen. Inlagorna med några lätt lagerfläckiga blad. *100

En andra upplaga kom 1838. Carl Georg Rogberg (1780-1834) var kyrkoherde i Gamla Uppsala och känd predikant.

203. ROLLIN, (C.). *Histoire ancienne des égyptiens, des carthaginois, des assyriens, des babyloniens, des medes et des perses, des macédoniens, des grecs*. Nouvelle édition. I-XIII. Paris, chez les freres Estienne, 1775. 12:o. Grav. porträtt, xxxvi, 491 + 523 + VIII, 616 + VIII, 479 + VIII, 515, (3) + 591 + 525, (3) + 580 + 500 + 460 + VI, 625 + VIII, 616 + (8), 472 s. & 6 utvikbara grav. plr. Tretton ngt nötta hfrbd med upphöjda bind, guldlinjerade ryggar och mossgröna titel- och deletiketter. Röda snitt. Ryggskinnat skadat upptill på del II, VIII och XII. Inlagan med enstaka spridda fläckar. I första volymen anteckningen "N:o 399 Höjer" och namnteckningen "Carl H. Ekstrand, Uppsala 1832". *1800

Komplett svit av Rollins standardverk om forntida kulturer som trycktes första gången 1730-38. I del

XIII ingår ett omfattande register och en kronologisk tabell. Planscherna avbildar Syrakusa, Kyrosexpeditionen, Alexanders och Darius marscher, kustmotiv med fyror ("Signaux par le feu"), fem olika kolontyper samt ett romerskt krigsläger. Carl Henrik Ekstrand (1803-66) var biblioteksamanuens och utgav bl.a. *Uppsala akademies matrikel* 1832. Ekstrand gifte sig 1835 med Johan Sederholms mamma Beata Catharina. Efter Ekstrands död ärvdes en tredjedel av hans bibliotek av Edvard Sederholm. Carlander skriver att Sederholms del av biblioteket såldes på auktion 1894 omfattande 1540 poster. Uppenbarligen blev en del böcker - som dessa - ändå kvar i familjen och donerades till Sigtunastiftelsen 1939.

204. (RON, J. DE) *Handbok i ståljerns-beredningen*. 1. delen. Malmrostningen. Falun, J. F. Åkerbloms boktryckeri, 1843. 8:o. 127, (1) s. & 1 stor utvikbar litograferad plansch. Häftad och oskuren i tryckt blått omslag, det främre med en två cm lång reva upptill. Inlagan med några få marginalnagg. *300

Del II utkom 1844 och behandlar tackjärnstillverkningen. Med tryckt dedikation till N. G. Sefström. Jacob de Ron (1808-74) var brukspatron på Svabensverk i Hälsingland och grosshandlare.

205. RONANDER, C. W. H. *Årsberättelse om Svenska läkare-sällskapets arbeten*. Lemnad den 5 oktober 1830. Sthlm, B. M. Bredberg, 1831. 8:o. (2), 236, (2) s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Spridda små lagerfläckar. Samtida blyertsnotering "Näfvequarn" på titelbladet. *900

Carl Wilhelm Henrik Ronander (1794-1847) författade Svenska läkaresällskapets årsberättelser för 1830 och 1831. Årgången innehåller allehanda nyheter på medicinens område. En del är av det kuriösare slaget: på s. 41-42 beskrivs de "sammanväxte siemeserne" (Chang och Eng Bunker) och på s. 42-43 Ritta och Christina Parodi, ett än mera sammanvuxet syskonpar som endast blev ett halvår gamla.

206. ROSEN, O. G. VON. *Die Numismatik oder Geschichte der Münzen älterer, mittlerer und neuerer Zeiten*. Dorpat, J. C. Schünmann, 1816. 8:o. XII, 196 s. Samtida marmorerat hfrbd med fint guldornerad rygg inkluderande trumpeter och titeletikett i glättad papp

med texten "Numismatik". Gula snitt. Ryggskinnat med en mindre fläck upptill. De inledande tjugo sidorna ngt lagerfläckiga. Med L. J. Sederholms exlibris. Trevligt ex. *3500

Med subskribentlista i början. Om myntväsendets historia, från äldsta tider till samtiden. Berör även flyktigt svensk myntprägling.

207. ROSENBORG, W. *Om riksdagar*. Föreläsningar hållna vid Helsingfors universitet, vårterminen 1863. Helsingfors, T. Sederholm, 1863. 8:o. (6), 304 s. Häftad och oskuren i tryckt gult omslag. Omslaget lätt nött och lite solkigt, det bakre med bortrivet övre hörn. Bra ex. *300

Johan Wilhelm Rosenborg (1823-71) var finländsk jurist och professor i kameral- och politilagfarenhet samt statsrätt.

208. ROSENSTEIN, N. VON. *Försök til en afhandling om uplysningen*, til dess beskaffenhet, nytta och nödvändighet för samhället, underståldt kongl. Vetenskaps-academien vid præsidii nedläggande den 26 augusti 1789. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1793. 8:o. (8), 217, (5) s. Med grav. titelvinjett. Samtida lätt nött hfrbd med guldornerad rygg och beige titeletikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Ryggen lite fläckig och ytterfalsarna med några minimala maskhål. Pärmarnas insidor samt för- och eftersättsbladen lagerfläckiga. Bra inlaga. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *1500

Rosensteins omarbetade och utvidgade tal om upplysningen som ursprungligen hölls i Vetenskapsakademien 1789. Skriften, som har kallats den främsta svenska upplysningsskriften, tar utgångspunkt i Lockes empirism och understryker förnuftets och jämlikhetens betydelse för ett lyckligt samhälle. Rosenstein distanserar sig från upplysningen sådan den kommit till uttryck i revolutionens Frankrike där likhet i rättighet och likhet i egendom blandats samman.

209. (ROSSI, A. S. DE) *De la révolution Piémontaise*. Troisième édition. Revue, corrigée et augmentée de notes et de l'analyse de la

constitution Sicilienne. Paris, Cosson, 1822. 8:o. (8), IV, 224 s. Häftad och oskuren i tryckt omslag. Omslagets rygg trasig, även i övrigt nött. Inlagan med spridda småfläckar. Smuts-titelbladet med marginalreva. *1000

Första upplagan utkom 1821. Annibale Santorre De Rossi (1783–1825) var militär och ledare för revolutionen i Piemonte 1821. Intentionen var att göra området fritt från österrikisk överhöghet men samma år tvingades han fly landet. Han dog så småningom i strid i Grekland. De inledande bladen är bokrekla för Corrèards bokhandel i Paris och tryckt av P. Dupont. Bland böckerna som annonseras märks Shelleys *Frankenstein* som puffas med en recension ur *Courrier Français*.

210. ROTHOF, L. W. *Jordmärg tjänlig til ma-ger jords förbättring*, flerstädes i Swerige funnen samt til dess art och nytta beskrefwen. Göteborg, Stakbergska boktryckeriet, 1773. 8:o. (8), 263, (1) s. Häftad i samtida gråpappomslag vars bakre omslag har några fuktfläckar. Blåstänkta snitt. Bladet s. 5–6 skadat och med flera äldre lagningar och viss textförlust. I övrigt ett bra ex. *300

Hebbe 621. Förordet är daterat Alingsås. Lorens Wolter Rothof (1724–87) deltog i Linnés exkursioner under 1740-talet. Han fick 1753 genom sin lärares rekommendation en lektorstjänst vid Jonas Alströmers schäferiskola på Højentorp. Detta är Stakbergs sista tryckta arbete vilket framgår av den avslutande sidans text där tryckfelen ursäktas med ”boktryckarens herr Eric Stakbergs sjukdom i flere månader och omsider timade dödsfall”. Med erbjudandet: ”Emot contant betalning för 10 lämnar auctor 12 exemplar”.

211. RÜHS, F. *Svea rikets historia från de äldsta tider till konung Carl XII:s död*. I–V. Sthlm, E. A. Ortman respektive Z. Haeggström, 1823–25. 8:o. (2), XXVI, 363, (1) + (2), 352 + (2), 573, (3) s. & 1 utvikbar tryckt tabell + 621, (3) + 707, (5) s. Fyra samtida hfrbd med breda upphöjda bind, guldornerade och blindpressade ryggar, vilka är blekta, torra samt ngt nötta och fläckiga. Vackra blå marmorerade snitt. Femte delen med spridda småfläckar och en fuktrand i övre hörnet på de första sidorna. *900

Setterwall 459. Översatt av A. M. Strinnholm. De sista bladen i del III–V är bokrekla. En andra upplaga av del I–II utkom 1826. Den tyska historikern Christian Friedrich Rühls (1781–1820) var född i Greifswald och ansåg svenskan vara sitt andra modersmål. Han översatte flera svenska författare och gav själv ut arbeten om Sveriges och Finlands historia. *Svea rikets historia* är en översättning av hans mest betydande verk, *Geschichte Schwedens*, som utkom 1803–14 och hyllades av bl.a. E. G. Geijer.

212. SAINT-MARTIN, (L.-C.). *Œuvres posthumes*. I–II. Tours, chez Letourmy, 1807. 8:o. xxx, (2), 406, (2) + (4), 482, (2) s. Två samtida ljusbruna hfrbd med sparsamt blindpressade ryggar, tegelbruna titeletiketter och runda nummerskyltar. Röda snitt. Ryggarna nötta och fläckiga, andra volymens rygg lagad upp-till. Fuktfläckar på pärmarna. Svaga fuktränder i slutet av första delen. Ngt lagerfläckad i början och slutet av andra delen. *3000

Louis-Claude de Saint-Martin (1743–1803) var fransk filosof och teosof. Han översatte mystikern Jacob Böhme till franska och var intresserad av Swedeborgs lära. Hans texter inspirerade till instiftandet av den esoteriska kristna Martinistorden.

213. SALLUSTIUS, CRISPUS CAJUS. *Opera quae supersunt, omnia*. Ex recensione Gottlieb Cortii. Glasgow, R. & A. Foulis, 1751. 8:o. (4), 349, (1 blank, 2) s. Samtida ljusbrunt skinnbd med upphöjda bind, rik guldornering och röd titeletikett. Rödstänkta snitt. Hårt nött och naggad rygg där främre ytterfalsen är sprucken och frampärmen delvis loss. En del småfläckar. De inledande och avslutande bladen bruntonade i marginalerna. Johan Sederholms namnteckning från Uppsala 1832. *300
ESTC T132315. Det sista bladet är bokrekla från bröderna Foulis.

214. *Samling, hwaruti äro under allmänna lagens balkar, capitel och paragrapher uptagne* sådane til efterlefnad nu gällande författningar och stadgar, hwilka antingen ändra eller förklara sjelfwa lagen i åtskillige rum, eller ock angå ämnen, som äga med dem

et närmare sammanhang; författad och utgifwen på kongl. maj:ts nådiga befallning, år 1807. Sthlm, J. P. Lindh, 1807. 4:o. (2), 712, (2) s. + *Register öfwer den på kongl maj:ts nådiga befallning utgifne samlingar aff författningar och stadgar*, som ändra eller förklara lagen i åtskillige rum. Sthlm, J. P. Lindh, 1808. 4:o. (2), 142 s. Samtida ngt nött hfrbd med sparsamt guldornerad rygg och ljusbrun titeletikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Pärmkanterna nötta, ryggen med skrapmärken. Några enstaka lätt lagerfläckade blad och smärre fuktränder i nedermarginalen. Med L. J. Sederholms exlibris. *900

Denna samling, som vanligen benämns ”1807 års lagsamling”, gavs ut på både svenska och tyska för att användas i Pommern som lades under svensk lag först år 1806. Upplagan med den tyska parallelltexten hade dock en mycket liten spridning både i Tyskland och Sverige eftersom Pommern strax därefter förlorades. Detta är den svenska upplagan som gavs ut i nya utökade upplagor ända fram till 1870.

215. *Samling, hwaruti äro under allmänna lagens balkar, capitel och paragrapher uptagne* sådane til efterlefnad nu gällande författningar och stadgar, hwilka antingen ändra eller förklara sjelfwa lagen i åtskillige rum, eller ock angå ämnen, som äga med dem et närmare sammanhang; författad och utgifwen på kongl. maj:ts nådiga befallning, år 1807. Sthlm, J. P. Lindh, 1807. 4:o. (2), 712, (2) s. + *Register öfwer den på kongl maj:ts nådiga befallning utgifne samlingar aff författningar och stadgar*, som ändra eller förklara lagen i åtskillige rum. Sthlm, J. P. Lindh, 1808. 4:o. (2), 142 s. + *Kongl. maj:ts nådiga förklaring öfwer allmänna lagens stadganden* i åtskilliga rum, och hwad i wisse ämnen, som dermed äga gemenskap, blifwit tid efter annan särskildt förordnad; gifwen Malmö den 23 martii 1807. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1807. 4:o. (30, 2 blanka) s. + *Fortsättning till år 1819 af den år 1807 på kongl. maj:ts nådiga befallning utgifne Samling af sådane till efterlefnad gällande författningar och stadgar*,

hwilka antingen ändra eller förklara sjelfwa lagen i åtskillige rum, eller ock angå ämnen, som äga med dem ett närmare sammanhang. Sthlm, H. A. Nordström, 1819. 4:o. 227, (1) s. + *Fortsättning af de åren 1807 och 1819 utgifne Samlingar* af sådana till efterlefnad gällande författningar och stadgar, hwilka antingen ändra eller förklara sjelfwa lagen i åtskillige rum, eller ock angå ämnen, som äga med dem ett närmare sammanhang; författad och utgifwen på kongl. maj:ts nådiga befallning, år 1831. Sthlm, S. Rumstedt, 1831. 4:o. (2), 378 s. Tre samtida ngt nötta ljusbruna hfrbd med guldlinjerade ryggar och titeletiketter i glättad papp. Formaten och utseendena på titel-

etiketterna ngt avvikande. Rödstänkta snitt. Ryggskinnnet till del I ngt skadat överst på ryggen. Inlagorna bitvis lite lagerfläckiga. Titelbladet i första volymen lagerfläckigt, liksom det avslutande bladet. *2000

Det första arbetet, som vanligen benämns ”1807 års lagsamling”, gavs ut på både svenska och tyska. Det var avsett att användas i Pommern som lagts under svensk lag först år 1806. Upplagan med den tyska parallelltexten fick dock mycket liten spridning både i Tyskland och Sverige eftersom Pommern strax därefter förlorades. Den enspråkigt svenska upplagan gavs ut i nya utökade upplagor ända fram till 1870. Denna svit innehåller fortsättningar och kommentarer till 1807 års lagsamling för åren fram till 1831.

216. *Samlinger til det norske folks sprog og historie*. Udgivne af et samfund. I-III. Oslo, trykt i det Lundhske bogtrykkeri af C. L. Rosshauw, 1833-35. 4:o. VII, (1 blank), I-XXIII, (1 blank), 610 + IV, 649 s. & 1 plansch + 635, (2) s. & 2 plr. Tre samtida ngt nötta, mörkbruna hfrbd med rikt gulddornerade och blindpressade ryggar. Stänkta snitt. Ryggskinnen med ett par skrapmärken och tredje volymen med spricka nedtill i främre ytterfalsen. Trevlig svit, men saknar del IV-VI. *2000

Innehåller ett stort antal äldre källtexter till den norska historien och det norska språket, men även en del för svenskt vidkommande, bl.a. om Jämtland, 1611-12 års krig och Hannibal Sehesteds kopiebok från Bohuslän 1645 samt en kommentar om 1813 års traktat mellan Sverige och Storbritannien. Dessa tre inledande delar är sannolikt inköpta av Johan Sederholm under hans studietid i Uppsala. De avslutande delarna IV-VI utkom 1836-39, det vill säga efter det att Sederholm lämnat universitetet. Under alla omständigheter var detta alla delar som ingick i donationen till Sigtunastiftelsen 1939.

217. SCHARTAU, GUSTAVA. *Ekonomisk handbok*. I. Sthlm, Ecksteinska boktryckeriet, 1830. 8:o. (7, 1 blank), V, (1 blank), I-IX, (1 blank), 376, (1 blank, 1) s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag med trasig rygg. Spridda småfläckar, hårdare lagerfläckig på de avslutande bladen. Med Hedvig Sophie Nordenskiöld's namnteckning på främre omslagets insida. Saknar del II! *900

Leijonhufvud & Brithelli s. 148. Du Rietz 92. Innehåller en mängd hushållsföreskrifter hämtade ur utländska källor. Med en rekommendationsskrivelse från P. A. Granberg på Lantbruksakademiens vägnar som klargör att de ”bestå af en samling äldre och nyare föreskrifter till de viktigaste och mest förefallande hushålls-förrättningar” och ”att den, i de ämnen den afhandlar, skall i de flesta fall kunna med nytta rådfrågas”. Gustava Schartau (1783-1849) skrev många skrifter inom hushållningens område. Hedvig Sofia Nordenskiöld (1831-1908) gifte sig 1866 med Johan Sederholm.

218. (SCHARTAU, J. E. & WALLMARK, P. A.) *Handlingar till historien om revolutionen i Sverige 1772*, till större delen antingen hemtade ur fransyska arkiver, eller grundade på acter, som i dem förvaras; förut icke på svenska utgifne. Utgörande tredje delen af Hemliga handlingar hörande till Sveriges historia efter konung Gustaf III:s anträde till regeringen. Sthlm, Ecksteinska tryckeriet, 1825. 8:o. XXII, (8), 360 s. Häftad och oskuren i tryckt gråpappersomslag med handskrivnen ryggtitel. Omslaget lite naggat, det främre delvis loss och bokblocket med ett par sprickor i ryggen. Bra ex. *1000

Setterwall 3334. Tryckt som den tredje och sista delen av den viktiga urkundspublikationen *Hemliga handlingar hörande till Sveriges historia efter konung Gustaf III:s anträde till regeringen*, vilket även parallelltitelbladet anger. Omslaget med bokreklam från Eckstein.

219. (SCHLEGEL, A. W.) *Copies des lettres originales et dépêches des généraux, ministres, grands officiers d'état, etc., écrites de Paris à Buonaparte pendant son séjour à Dresde*, ainsi qu'une correspondance de divers personnages de cette même famille entr'eux; interceptés par les avant postes des alliés dans le Nord de l'Allemagne. Seconde édition. Paris, imprimerie de Nouzou, 1815. 8:o. (2), IV, I-XX, 298 s. & 1 utvikbar dubbelsidig tryckt tabell. Häftad i samtida gult glättat omslag med spår av handskrivnen ryggtitel. Gula snitt. Främre omslag med liten reva nedtill. Titelbladet ngt lagerfläckigt. Charmigt ex. *2000

Första upplagan utkom 1814. Brevet är samlade och kommenterade av den tyska filosofen, kritikern och romantikern August Wilhelm Schlegel (1767–1845). Denne hade kommit till Sverige 1812 tillsammans med madame de Staël som rekommenderat honom hos kronprins Karl Johan. Schlegel kom att verka i kronprinsens personliga stab för ”publicistisk propaganda för frihetens sak” under fälttåget 1813–14 enligt SBL.

220. SCHMIDT-PHISELDEK, K. F. VON. *Die Politik nach den Grundsätzen der heiligen Allianz*. Köpenhamn, C. Gräbe, 1822. 8:o. XIV, 318, (1) s. Häftad och oskuren i lila tryckt omslag som är ganska nött och mörknat. Blekt rygg. Bra inlaga. *650

Bibliotheca danica I:1053. Med ett företal daterat i Köpenhamn i maj 1822.

221. SCHRÖDER, J. H. *Samlade skrifter*. Första bandet. Uppsala, C. A. Leffler, 1856. 8:o. (6), 266 s. Häftad och oskuren men svag i häftningen. Ngn småfläck. Ett löst bakre och ett trasigt främre omslag bevarat med J. Sederholms namnteckning. *150

Allt som utkom. Författaren dog året efter utgivningen. Innehåller minsteckningar över J. Halenbergs, J. O. Wallin, E. M. Fant och Adolf Törners samt skrifter till Uppsala universitets och Vetenskapssocietetens historia.

222. SCHWERIN, F. B. VON. *Bidrag till kännedom af fäderneslandet*. Uppsala, Zeipel och Palmblad, 1817. 8:o. (6), 121, (1) s. + *Anmärkingar vid herr grefve Fr. Bogisl. v. Schwerins Bidrag till kännedom af fäderneslandet*. Sthlm, Elméns och Granbergs boktryckeri, 1817. 8:o. 27 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag med spår av handskrivna ryggtitel. ”Anmärkingar” löst bifogad, häftad, oskuren och med ngn småfläck. *1500

Setterwall 5607. Hesse 1554. En andra upplaga utkom 1903. Schwerins arbete består av två längre uppsatser, ”Om spannmålsprisen och om myntförhållandet från år 1624 till närvarande tid” och ”Om rörelse-kapital och om kredit”. Den anonyma skriften *Anmärkingar* kommenterar Schwerins tankar

om myntfot och ekonomi. Greven, riksdagsmannen och prosten i Sala F. B. von Schwerin (1764–1854) stod uppsalaromantikerna nära och understödde frikostigt flera av deras publikationer. Han medverkade bl.a. i det första numret av *Phosphoros*.

223. SCHWERIN, F. B. (VON). *Grund-linier till staternas historia*. I–II. Uppsala, Stenhammar och Palmblad, 1811–13. 8:o. (8), 339 s. & 5 utvikbara tryckta tabeller + (8), 388 s. Två samtida trevliga lätt nötta hfrbd med rikt guldornerade ryggar, titel- och nummeretiketter i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna lite flammiga. Inlagan bitvis lätt lagerfläckig. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fint ex. *1000

Inleds med en uppsats ”Om historien och dess studium”.

224. SCHWERIN, F. B. VON. *Om förlägenheten i allmänna rörelsen*, orsakerna dertill och botemedlen deremot; yttrande till höglofl. särskildta utskottets protokoll den 6 juni 1815. Sthlm, A. Gadelius, 1815. 8:o. (2), 121, (1 blank, 3) s. & 16 delvis utvikbara tryckta tabeller. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Tabellbladen VI–IX ouppskurna. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Bra ex. *500

Bring s. 201. Under riksdagen 1815 var Schwerin ordförande i det särskilda utskott som tillsatts för att avhjälpa den ekonomiska kris, kallad ”Förlägenheten i allmänna rörelsen”, som följde på kriget i Europa under början av 1800-talet. I debatten om hur denna bäst skulle avhjälpas var Schwerin en av de viktigaste aktörerna. Meningsmotståndare till den konservativa Schwerin var den frihandelssinnade falangen med G. F. Wirsén, A. G. Mörner och H. Järta i spetsen.

225. SCHÖN, P. H. *Bewis, grundade på egna rön, att svenska jordbrukarens kalkuler äro riktigare än herr öfwer-direktörens Grevesmöhlens*, wid uppgiften att odla foderväxter på trädesgården; upplysta genom tabell och kalkuler. Sthlm, C. Delén, 1804. 8:o. (8), 171, (1) s. & 1 utvikbar tabell. Häftad, oskuren och ouppskuren i samtida gråpappersomslag. Bra ex. *250

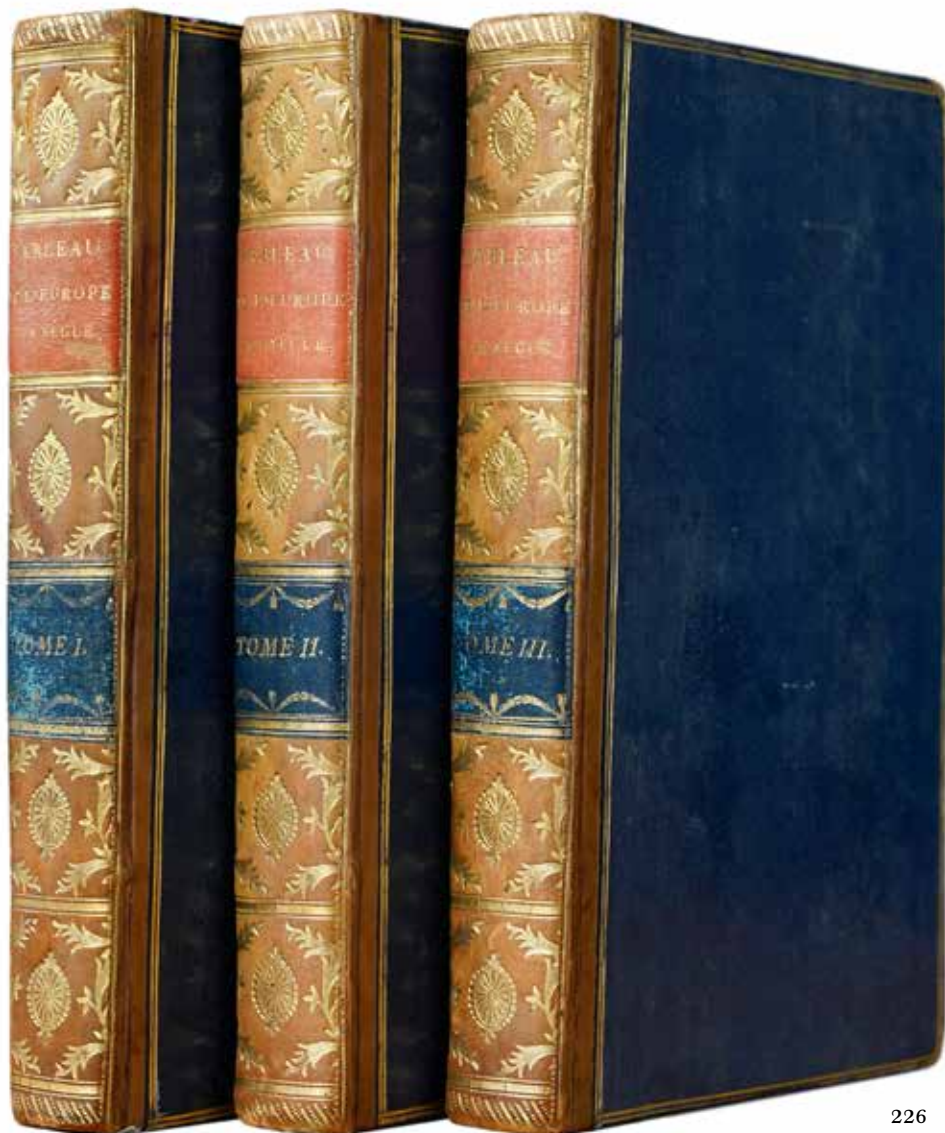
Grevesmöhlens första tryckta skrift utkom 1802 och handlade om bästa sättet att använda trädesjorden. Den fick Patriotiska sällskapets stora pris. Detta är en av de polemiska skrifter som följde. Peter Hinrich Schön (1765–1821) utgår från sina erfarenheter som jordbrukare vid säterierna Högtorp, Ladvik och Sätra i Södermanland åren 1797–1803.

226. SÉGUR l'aine, L. P. *Tableau historique et politique de l'Europe depuis 1786 jusqu'en 1796, ou l'an 4; contenant l'histoire des principaux evenemens du regne de F. Guillaume II, roi de Prusse, et un précis des revolutions de Brabant, de Hollande, de Pologne et de France*. Seconde édition, revue et corrigée. I–III. Paris, chez Buisson, an IX (1801). 8:o. Grav. porträtt, (4), IV, I–XXXIV, 35–398 + (4), 372 + (4), 402 s. Tre stiliga samtida hfrbd med rikt guldornerade ryggar, röda titel- och blå deletiketter i glättad papp. Pärmarna med glättat mörkblått papper och ramtryck i guld. Gula snitt. Inlagan med enstaka fläckar och mindre solkigheter. Med Fr. Ph. Klingspors grav. vapenexlibris. Vacker svit! *3500

Om de senaste årtiondenas omvälvande händelser i Europa. Fredric Philip Klingspor (1761–1832) var militär och ståthållare i Stockholm. Hans boksamling om 2078 poster såldes efter tryckt förteckning den 9 april 1823. Flera böcker från auktionen inhandlades för Johan och Alexander Sederholms räkning, uppenbarligen avsedda att användas i deras undervisning.

227. SJÖBORG, N. H. *Försök till en nomenklatur för nordiska fornlemningar*. Sthlm, C. Delén, 1815. 8:o. XVI, 203 s. & 3 utvikbara grav. plr på två blad. Samtida grönt glättat pappbd med tegelröd titeletikett i papp som är lätt flagnad. Rödstänkta snitt. Ngn enstaka småfläck. Stpl ”W:m Tottie” på titelbladets baksida. Fint ex. *1250

Historikern Nils Henric Sjöborg (1767–1838) blev professor i Lund 1799. Genom Lars von Engeströms förordnande utnämndes han 1814 till en sorts antikvitetsintendent för hela riket, med uppgift att resa runt i landet och inventera och granska forn lämningar. När förordnandet gick ut 1816, omvandlades det till tjänstledighet på livstid. Wilhelm Tottie (1784–1831) var grosshandlare i Stockholm och hans

efterlämnade ”utmärkt väl conditionerade samling af böcker och kartor” såldes på bokauktion i Stockholm 1832.

228. SJÖBORG, N. H. *Skånska palte boken*, Skånes höfdinga längd, samt uppgift på fordne skånske prester, embetsmän och possessionater. Lund, Swanborg & comp., 1814. 8:o. (10), 241–394 s. Häftad, oskuren och ouppskuren i ett samtida charmigt omslag av blad från en Ciceroupplaga vilket på utsidan färgats rött och stänkt med gråblå färg. Omslagets rygg nött, främre omslag med en pappersförlust. Inledningsvis med stor men svag fuktrand. Liten skada på en av bokstäverna i titeln. *1750

Setterwall 5846. Utgör del I:3 av författarens *Samlingar til Skånes historia och beskrifning* men publicerades också – som här – med separat titelblad.

229. SJÖGREN, H. *Lexicon manuale latino-svecanum* et sveco-latinum. Ex altera editione auctoris emendatori et auctiori denuo editum. Sthlm, C. Delén, 1814. 8:o. (8), 793, (1), 1–259, (1) s. Samtida hårt nött hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg samt naggad titeletikett i glättad papp. Frampärmen med knäckt nedre hörn. Genomgående aningen solkig och med diverse fläckar samt kludd. Med Johan och Alexander Sederholms namnteckningar daterade i Uppsala 1826 samt J. F. W. Sederholms dito i Nyköping 1850. *300

Första upplagan trycktes 1775 och andra 1795 samt en fjärde upplaga 1832. På titelbladet anges J. P. Marquardt i Stockholm som tryckare, men detta är en ny upplaga från samma år som trycktes av Carl Delén. Håkan Sjögren (1727–1815) var präst och skolman och mest känd för eftervärlden genom sitt lexikon, vilket förblev det bästa och i de svenska skolorna mest begagnade ända till dess att det 1871 ersattes av Cavallins lexikon. Exemplaret har tillhört Johan Sederholm (1813–83) och hans bror Alexander och uppenbarligen studerats flitigt under deras studietid i Uppsala. Johan Sederholm övertog senare skötseln av Näfveqvarns bruk där han var brukspatron till sin död. Hans son Johan Fredrik Vilhelm Sederholm (1841–77) var liksom sin farbror Alexander militär.

230. SJÖGREN, H. *Liber memorialis latino-svecanus*, continens primitiva latina, ex derivata quaedam usitata, exemplis aliquot & accentibus illustrata: usui tironum latininitatis destinatus. Det är latinsk och svensk minnes-bok, som innehåller latinska stamord, och några de brukligaste derivata, här och där uplysta med exempel och accenter: ämrad till deras tjänst som börja lära läsa latin. Femte upplagan. Växjö, kongl. Gymnasii boktryckeriet, 1821. 8:o. 79 s. Samtida enkelt men bra stänkdekorerat hfrbd. Rödstänkta snitt. Ryggen lite flammig. Titelbladet med några samtida bläckfläckar. Med M. Ridderbjelkes darriga namnteckning daterad i Sala 1825 på bakre pärmens insida och Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1825 på den främre. *500
Första upplagan utkom 1771, detta är den sista upplagan.

231. *Skandia*. Tidskrift för vetenskap och konst. Utgifven af Svenska litteratur-föreningen. I-X. Uppsala, Palmblad & c. respektive Palmblad, Sebell & c. respektive Leffler & Sebell, 1835-37. 8:o. (2), 257, (1 blank), 261-412, (2) + 3-192, 195-414, (2) + 3-174, 177-360, (6) + 3-171, (1 blank), 175-466, (4) + 3-156, 161-386, (3, 1 blank, 1) + 3-144, 147-332, (4) + 3-164, (2), 169-282, (3) + 3-130, 131-238, (2) + 120, (2) + 139, (1 blank, 3) + (2), 143-297, (1 blank, 2) s. Åttaningen nötta och torra samtida hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar samt stänkta snitt. Häfte IX:1 och X:1-2 i tre oskurna och delvis ouppskurna häften i tryckta gråpappersomslag, vilka delvis är nötta i ryggar. Häfte IX:2 saknas! *900

Lundstedt 1287. Almquistiana 303-04. Allt som utkom förutom det saknade häftet IX:2. Rättelapparna till del IV och VI återfinns infästa längst bak i volymerna och innehåller tryckuppgifter. De två hoppen i pagineringen har uppstått på grund av slarv vid sättningen. Utgavs av Svenska litteratur-föreningen parallellt med deras ordinarie tidning, *Svenska litteratur-föreningens tidning*, som främst skulle innehålla anmälningar av nyutkomna litteratur. *Skandia* samlade de vetenskapliga

artiklarna och varje del utkom i två häften. Bland skribenterna märks bl.a. Atterbom och Almquist.

232. *Skandinavisk museum*. Ved et selskab. 1:ste bind. Köpenhamn, K. H. Seidelin, 1798. 8:o. Grav. titelblad, (2), 446 s. Häftad och oskuren med fragment av bevarad tryckt ryggtitel-etikett. Inledande bladen lätt nötta, det sista bladet med avrivet stycke i nedersta marginalen. Endast del I av VII. *1000

Hesse 1361. Sju delar utkom åren 1798-1803. Denna del innehåller bl.a. artiklarna "Hvorfor den christnelære fortrængte Odins" av P. F. Suhm, "Omet gammelt svenskt manuscript paa Universitetsbiblioteket i Kjöbenhavn" av Nyerup och "Om dronning Margarethas mynt" av signaturen "M", vilket Hesse uttyder som Adolph Modeer. Det rör sig om ett utdrag ur dennes *Inledning til nærmere kunskap om svenske mynt och skådepenningar: från början och intil dess svenska spiran lemnades af konung Håkan Magnusson* från 1796.

233. *Skrifter af Sällskapet för allmänne medborgerlige kunskaper*. I-III. Sthlm, J. P. Lindh respektive J. A. Carlbohm, 1794-96. 8:o. 185, (1), 199-232, (2) + 222, (2) + 220, (2) s. Häftad i samtida solkat gråpappomslag med defekt rygg. Ngt lagerfläckig och med enstaka fläckar. Endast del I-III av V! *900

Lundstedt 317: "Tidskriften upphörde i följd af kongl. maj:ts afslag å boktryckaren J. A. Carlbohms ansökan om privilegium å dess utgivande 1798 16/10." Den första delens första stycke är tryckt av J. P. Lindh 1794, s. 187-98 är överhoppade i pagineringen. Tidskriften utkom med sex "stycken" i varje del. Utgivare var sällskapets sekreterare Adolph Modeer, vilken även författat de flesta av texterna. Bland artiklarna kan nämnas: "Gifves någon skillnad imellan man och qvinna mer, än den, som är imellan deras särskildte kön?", "Förslag til giftermåls och folkökningens befrämjande", "Något rörande handeln imellan de danske och folket i svenska lappmarken och Westerbotten m.m." och "Tabell, angående utskæppningen af metaller".

234. SNORRE STURLASSON. *Konunga-sögur*. I-II. Sthlm, Elmén et Granberg, 1816-17. 8:o. Extra grav. titelblad, (2), 362 s. + extra grav. titelblad, (2), 440 s. Två vackra samtida alrotsmarmorerade pappbd med guldlinjerede

234

ryggar och bruna mönsterpressade titeletiketter. Blåstänkta snitt. Första volymen lite skadad nederst på ryggen. Del II med spridda lagerfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning daterad Stockholm den 24 december 1826. Löst bifogad en samtida handskrift i oktavformat med sju sidig översättning till svenska av det isländska förordet "Formállin". Tredje delen som utkom 1829 saknas! *1000
Fiske s. 536. Del III utkom först 1829. De extra titelbladen avbildar bl.a. Uppsala hednatempel och Nidarosdomen. Detta är den isländska originaltexten omtryckt efter Köpenhamnsutgåvan 1777-83. En svensk översättning utgavs samtidigt med denna upplaga.

235. (SPITTLER, L. T.) *Historia om revolutionen i Danmark år 1660*. Översättning av C. G. W. Örebro, N. M. Lindh, 1809. 8:o. (2), 205 s. Häftad och oskuren i samtida ngt nött gråpappomslag med tryckt titeletikett. Inlagan med enstaka småfläckar. Trevligt ex. *500

Bibliotheca danica III:195. Översättning av C. G. Wadström. Ludwig Timotheus Spittler (1752-1810) var tysk historiker och politiker. Originallet *Geschichte der dänischen Revolution im Jahr 1660* trycktes i Berlin 1796.

236. *St. Petersburgische Zeitschrift*. 1822. I:3. St. Petersburg, in der Buchdruckerei der besondern Kanzellei des Ministeriums des Innern, 1822. 8:o. 97-144 s. Häftad och oskuren i samtida tryckt blekrött omslag. Omslagets rygg med reva. *300

I detta häfte avtrycks några brev av Katarina II och på s. 120-23 återfinns artikeln "Bengalens giftige Nesseln".

237. STANG, F. *Systematisk fremstilling af kongeriget Norges constitutionelle eller grundlovbestemte ret*. Oslo, J. C. Abelsted, 1833. 8:o. XVI, 656 s. Samtida hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg med vågskål och lagbok i guld. Stänkta snitt. Ryggen ngt blekt och flammig samt med en del skrapmärken. Den rena inlagan med ngn enstaka småfläck. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1833. *1200

Frederik Stang (1808-84) var norsk rättslärare och räknas som en av rättsvetenskapens grundläggare i Norge, delvis tack vare *Systematisk fremstilling* som var den första handboken i norsk författningsrätt.

238. STICHÆUS, J. F. *Samling af de till efterlefnad gällande bref, förklaringar och föreskrifter, hvilka af hans kejsersl. maj:t, äfvensom ifrån expeditionerne i dess senat för stor-furstendömet Finland blifwit utfärdade uti justitiæ-oeconomia- och politia-ärender*. Första delen, från och med år 1809 till och med år 1820. Åbo, J. C. Frenckell & son, 1821. 4:o. (32), 441, (1) s. Samtida fint hfrbd med marmorerat pärmapper, guldornerad rygg, två bruna titeletiketter och rund olivgrön nummerskylt. Blekgula snitt. Inlagan delvis tryckt på tjockt papper. Fuktrand mot slutet vars text också har en del spegeltryck. Endast del I. *400

Ytterligare delar utkom.

239. STIERNMAN, A. A. (VON). *Alla riksdagens och mötens besluth/ samt arfföreningar/ regements-former, försäkringar och bewillningar/ som/ på allmänna riksdagar och möten/ ifrån år 1521 intil år 1727 gjorde/ stadgade och bewiljade äro; med the för hwart och ett stånd utfärdade allmänna resolutioner*. Nu till fäderneslandets dienst och nytta tilhopa samlade/ och med en fullkomlig förteckning och ordaregister utgifne. I-II. Sthlm, J. H. Werner, 1728-29. 4:o. (24), 840 + (22), 841-1874 s. Samtida hårt nött halvpergamentbd med infärgad guldtryckt titel på den solkiga ryggen. Rödständta snitt. Båda pärnarna hårt nötta och med skadade nedre hörn. Inlagan med spridda lager- och fuktfläckar samt med skadade nederhörn i början och mot slutet. Samtida anteckningar på för- och eftersättsbladen. Del III och bihanget saknas. *500

Warmholtz 7088. Stiernmans arbete avtrycker en mängd riksdagsbeslut 1521-1727 och var länge ett standardverk. Föreliggande delar löper fram till år 1680.

239

240. STIERNMAN, A. A. (VON). *Alla riksdagens och mötens besluth/ samt arfföreningar/ regements-former, försäkringar och bewillningar/ som/ på allmänna riksdagar och möten/ ifrån år 1521 intil år 1727 gjorde/ stadgade och bewiljade äro; med the för hwart och ett stånd utfärdade allmänna resolutioner*. Nu till fäderneslandets dienst och nytta tilhopa samlade/ och med en fullkomlig förteckning och ordaregister utgifne. I-III + *Bihang*. Sthlm, J. H. Werner, 1728-33 respektive L. Salvius, 1743. 4:o. (24), 840 + (22), 841-1874 + (24), 1875-2766 + (4), 489 s. Fyra samtida ngt nötta stänkdecorerade hfrbd med upphöjda bind, guldlinjerade ryggar, olivgröna titeletiketter och svarta deletiketter. Stänkta snitt. Bihangets band har rosa titeletikett och lite avvikande utseende även i övrigt. Bra inlagor. På frampärmarnas insidor till de tre första volymerna är trevliga religiösa gravyrer inklistrade. På frampärmens insida till bihanget är en trevlig laverad teckning infäst. Med E. (?) Redins samtida namnteckning och Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1832. Bra svit. *4000

Warmholtz 7088-89. Stiernmans arbete avtrycker en mängd riksdagsbeslut 1521-1727 och var länge ett standardverk. Den trevliga teckningen i blyerts och tusch fäst på insidan av pärmen till bihanget avbildar en man i helfigur med en korg på armen.

241. STRIDSBERG, C. *Fransysk grammaire*. Efter de nyaste och bästa språk-lärares grunder, författad. Femte upplagan. Sthlm, O. Grahn, 1810. 8:o. (8), 240 s. + STRIDSBERG, C. *Chrestomathie*, eller: samling af tjenlig läsning för begynnare i fransyska språket. Sthlm, H. A. Nordström, 1810. 8:o. 72 s. Samtida marmorerat hfrbd med guldlinjerad rygg och brun titeletikett i glättad papp. Rödständta snitt. Främre ytterfalsen delvis sprucken upptill och ryggen med några små fläckar överst. Fin inlaga med ngn enstaka lagerfläck. Med L. J. Sederholms exlibris. *500

Första upplagan trycktes 1793. Författaren skriver i sitt förord att han dristat sig till att skriva en

fransk grammatik, trots det goda rykte som Pepliers grammatik åtnjuter. Sedan övergår företalet i en jämförelse mellan Pepliers och Stridsbergs arbeten och utmynnar i den slutsatsen att Stridsbergs nya grammatik på många vis äger företräde framför Pepliers. Trots det skriver Leonardsson i *Den franska grammatikens historia i Sverige* att Stridsberg i allt väsentligt är lika traditionell och ålderdomlig som sin föregångare och sammanfattar hans grammatik som: "ett försök till en moderniserad, luttrad Pepliers; allmängrammatikalisk grundsyn: en myckenhet av teori och analys, jämförelsevis få exempel". Carl Stridsberg (1755–1819) var läroboksförfattare, skolman, lärare till kronprins Gustav (IV) Adolf, kunglig bibliotekarie och präst. Genom sina läroböcker gav han undervisningen i det svenska läroverket en modernare prägel. Med den realskola han drev på Riddarhomen 1782–89 och dess organisation anses han ha påverkat den allmänna opinionen i skolfrågor och fick därigenom ett betydande inflytande på såväl 1807 som 1820 års läroverksstadgar.

242. STRIDSBERG, C. *Lärobok för begynnare i tyska språket*. Sjetta och förbättrade upplagan. I–II. Sthlm, J. A. Carlbohm respektive C. F. Marquard, 1804. 8:o. (8), 90 + 158 s. Samtida stänkdekorerat hfrbd med guldornerad rygg med svartpressade romber och ljus titeletikett i glättad papp. Stänkta snitt. Flammig rygg och frampärmen med fläckar. *750

Den andra delen är en tysk krestomati med bl. a. fabler som "Der dankbare Jude" och "Auszug aus des H:n P. Brydones Reise auf den Aetna". Stridsbergs lärobok utkom i nio upplagor mellan åren 1783 och 1824.

243. STRIDSBERG, C. *Lärobok för begynnare i tyska språket*. Sjunde upplagan. I–II. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1809. 8:o. (8), 90 + 174 s. Samtida ngt nött stänkdekorerat hfrbd med sparsamt guldornerad rygg och olivgrön titeletikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Ryggskinnets lite flammigt. Titelbladet med ett par lagerfläckar. Med L. J. Sederholms exlibris. *500

244. (STRINNHOLM, A. M.) *Fragmenter till kejsar Napoleons historia*. I–III. Sthlm, Strinneholm och Häggström, 1813–14. 8:o. (4), 343, (1) + (2), 347–1026, 1–40, (2) + (4), 316, (4) s. Tre vackra samtida marmorerade hfrbd med

guldornerade ryggar, titeletiketter och nummeretiketter i glättad papp. Gula snitt. Det andra titelbladet delvis uppfodrat och med gammal lagning. Sista bladet i andra delen, som består av register och rättelser, med lagning in i texten med viss textförlust. Inlagan med ngn enstaka liten lagerfläck. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fin svit. *2750

Allt som utkom. Tredje delen har huvudtiteln "Tredje afdelningen, historisk och politisk tafla af Europa, ifrån år 1804 till år 1811, eller tredje afdelningen af fragmenter till kejsar Napoleons historia". Strinneholms *Fragmenter* är delvis bearbetade efter E. M. Arndts *Geist der Zeit*. Ett separat utdrag *Napoleon, såsom menniska, hjelte och eröfrare* gavs ut 1814. Anders Magnus Strinneholm (1786–1862) var historiker, boktryckare och översättare.

245. STRUVE, O. G. *Essais ou réflexions intéressantes relatives à la chymie, la médecine, l'économie et le commerce, avec une dissertation sur la question: Si les causes des maladies de l'ame & des nerfs ont toujours leur siege dans le cerveau?* Lausanne, F. Grasset & comp., 1772. 8:o. (8), 223 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Omslaget ngt solkat och fuktskadat samt med skadad rygg. Bra inlaga. *4000

246. STRÖM, I. A. AF. *Handbok för skogshushållare*. Tredje tillökta och förbättrade upplagan, med 11 tabeller och 8 plancher. Sthlm, Nordströmska boktryckeriet, 1837. 8:o. VIII, (2), 320 s. & 10 tryckta tabeller, varav 8 utvikbara & 5 utvikbara grav. plr, varav två dubbelsidiga, & 1 utvikbar handkolorerad grav. karta. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag vilket har stora fuktränder. Bokblocket delvis loss från omslaget. Delvis lagerfläckig och med spridda fuktfläckar, men planscherna rena. Marginalreva på s. 139–40 och i första planschen. *750

Hebbe 1808. Första upplagan trycktes 1822 under titeln: *Förslag till en förbättrad skogshushållning i Sverige*. Andra upplagan utkom 1830 och en fjärde 1846. Den fina kolorerade kartan är en modellförlaga till en lantmäterikarta över en skog. Israel Adolf af Ström (1778–1856) var bl. a. intendent för Djurgår-

den och bidrog aktivt till dess förskönande. Han inrättade 1826 en privat skogsundervisningsanstalt som var en föregångare till Skogsinstitutet. Som chef för det sistnämnda genomförde Ström enligt *SBL* så omfattande reformer "att han kan sägas ha varit grundläggaren av en ordnad skogshushållning i landet".

247. STÅHL, M. L. *Biographiske underrättelser om professorer vid kongl. universitetet i Lund* ifrån dess inrättning till närvarande tid. Kristianstad, Schmidt & comp., 1834. 8:o. (4), 378, (6) s. Samtida ljusbrunt hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Blåstänkta snitt. Ryggskinnets ngt nött och torrt. De två inledande bladen ngt lagerfläckiga, de avslutande bladen med lite tråkig bruntonad fläck, huvudsakligen i yttermarginalen. *750

Ågren 1293. Ett kort supplement utkom 1840 med titeln "Nu lefvande professorer vid kongl. universiteterna i Upsala och Lund; med de uppgifter om hvar och en, som författaren kunnat inhämta". Magnus Laurentius Ståhl (1761–1843) var rektor i Ystad och Kristianstad, professor och kunglig ordenshistoriograf. Sjöström skriver i *Skånska nationen* att Ståhl var "särdeles bevandrad i lärdoms- och personalhistoria; hans samling af biografier och liktal lärer varit den största på någon enskild hand inom riket".

248. STÅLHAMMAR, O. F. *Swenska justitiæ- och politiæ-wärket*, af riksens allmänna lag, regerings-form, äldre brukelige och nyare kongl. stadgar, förordningar, privilegier, resolutioner och bref, sammandragit, och uti de mäst förekommande och angelägnaste mål, under alphabetisk ordning förestäldt; samt några, de romerske lagklokas ordalag, med våra svenska, på tillfällige rum, jämnförde, och utur lärda mäns skrifter förklarade. Sthlm, L. L. Grefing, 1749. 4:o. (6), 570 s. Samtida ståtligt men ganska nött skinnbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg och olivgrön titeletikett i papp. Stänkta snitt. Ryggskinnets hårdare nött och med en reva nedtill i frampärmens ytterfals. Svag fuktrand överst i ryggmarginalen på de första trettio sidorna. Fuktrand även vid s. 500. Anteckning i bläck "Neweqvarns bruk" på försättsbladet. *500

Uppställd alfabetiskt från "abalienera" till "zigeuner" med hänvisningar till gällande lagparagrafer.

249. (SUHM, P. F.) *Samlinger till den danske historie*. Første binds første hæfte. Köpenhamn, Kongelige universitets bogtrykkerie, 1779. 4:o. (10), 168 s. Fint samtida lätt nött hfrbd med upphöjda bind, sparsamt guldornad rygg och röd titeletikett i skinn med texten: "Suhms samling til den danske historie". Grönstänkta snitt. Ngn enstaka småfläck. Två gamla biblioteksnumreringar varav en överstruken. Endast första häftet. *1250

Bibliotheca danica III:7. Setterwall 223. Utgiven på A. H. Godiches änkas förlag. *Samlinger* utgavs av P. F. Suhm 1779-1784 i två delar med tre häften i varje del. Detta är endast första häftet. Publikationen samlade otryckta urkunder till Danmarks historia. Detta häfte innehåller "En samling om gamle gilder og gildes-skraaer i Odense" av J. Bircherod på s. 1-47, "Om Elephant-ordenens ælde, og mere ordenen angaaende" på s. 48-59, "Pavelige buller om Elephant-ordenen" på s. 60-69, "Præsternes i Fyen indgivne beretninger om fyenske oldsager, til d. Oluf Worm 1623" på s. 70-92, "Gammel dansk och norsk myntes forklaring" av J. A. Hoppener på s. 93-96, "Beskrivelse over Skaane efter de i følge en kongelig befaling i aaret 1624 fra hver provst til d. Oluf Worm indsendte efterretninger" på s. 97-145, "Udtag af Mogens Olsen Aargaards tanker om herregaardene Irup og Ølands, samt nogle de værende oldsagers, navn og alder" på s. 146-48, Underdanigste relation om miin og Fredrich von Ahlefelds [---] udi den os begge anbefalede extra-ordinarie ambassade udi kongel. majest. cancelie efter vores instructions indhold, indleveret den 13 october 1659" av O. Krag på s. 149-64 och "S: Jacob Ullfeldts beretning om den legation, hannem betrod vaar aff kongl. maj. Friderich II udi Rydsland" på s. 165-68.

250. SUNDEVALL, C. J. *Lärobok i zoologien för begynnare*. Lund, Berlingska boktryckeriet, 1835. 8:o. (2), 136 s. Samtida lätt nött klotryggbd. Blåstänkta snitt. Några lagerfläckiga blad. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1835. Bra ex. *750
Åtta upplagor utkom till och med 1872. En fristående *Zoologisk handatlas för skolor eller figurer till lärobok i zoologien* utkom 1843. Zoologen Carl J. Sundevall (1801-75) är mest känd för sitt storverk *Svenska foglarna*.

251. SUNDEVALL, C. J. *Lärobok i zoologien för begynnare*. Tredje upplagan. Lund, Berlingska boktryckeriet, 1847. 8:o. (4), 146 s. Samtida ganska nött enkelt hfrbd. Grönstänkta snitt. Mindre skador i pärmarnas ytterfalsar. Titelbladet fult bruntonat. Inlagan i övrigt bruntonad och delvis rätt lagerfläckig. En liten samtida oläslig svartstpl på frampärmens insida. *200

Första upplagan utkom 1835. En fristående *Zoologisk handatlas för skolor eller figurer till lärobok i zoologien* utkom 1843. Zoologen Carl J. Sundevall (1801-75) är mest känd för sitt storverk *Svenska foglarna*.

252. *Svea. Tidskrift för vetenskap och konst*. I-III. Uppsala, Palmblad & c., 1818-20. 8:o. Grav. front, (4), 226, 225-228 s. + grav. front, (4), 326, (1) s. + grav. front, (4), 209, 231-248 s. Tre grå opappbd med hårt nötta och söndriga ryggar. Närmast oskurna inlagor. Enstaka lagerfläckar. Endast III av XIV häften. *500

Lundstedt 1280. *Svea* var på många vis en utlöpare av *Svensk litteratur-tidning*, men avsedd att publicera längre och mer vetenskapliga artiklar än vad dess föregångare hade gjort. Palmblads idé var att *Svea* skulle undvika att allt för mycket sammankopplas med fosforisterna och "genom sin fridälskande form locka till inbjudande de allvarsamma männen". Innehållsmässigt orienterade sig *Svea* mer mot politik och samhällsliv och gav uttryck för den nya skolans politiskt konservativa prägel, men i ett mindre polemiskt tonfall. Redaktör var i tur och ordning G. W. Gumælius, V. F. Palmblad och E. A. Schröder. Bland bidragsgivarna märks bl.a. Franzen, Geijer och Atterbom.

253. *Svea. Tidskrift för vetenskap och konst*. I-XI. Uppsala, Palmblad & c., 1824, 1819-27. 8:o. Grav. front, (2), 277, (3) s. + grav. front, (4), 326, (1) s. + grav. front, (4), 209, 231-248 + (4), 230, (1) + (4), 267, (1) + (4), 193, (1) + 316 s. & 1 utvikbar tabell + 132, (4), 158, (2) + 144 s. & 1 utvikbar grav. plansch + 200, (2), 84, (4) + (2), 220, 334, (4) + 440, (2) s. Sju samtida mörkbruna ngt nötta hfrbd med guld- och blindpressad ryggdekor. Stänkta snitt. Ryggskinnen med några skrapmärken, främst på del IV. Inlagan

bitvis lagerfläckig. Häfte 12 respektive 13-14, vilka också utgör häfte 1-2 i "Ny följd", saknas här. *900

Lundstedt 1280. Första häftet i andra upplagan, den första utkom 1818.

254. *Svenska Patriotiska sällskapets handlingar*. II:1. Sthlm, J. G. Lange, 1771. 8:o. VII, (1), 134, (2 blanka) s. Med grav. titelvinjett. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Ngt lagerfläckig. Titelbladet lite solmigt. *1000

Marklund 4789 för Fryxells uppsats. Titelvinjetten är signerad Lantingshausen. Handlingarna utkom i sammanlagt sex delar. Föreliggande häfte innehåller uppsatserna "Om Västerbottens och Lappmarkens upodling" av Friedrich Fryxell på s. 1-28, "Svar på frågan: hvad skulle säkrast upmuntra hvar och en jordbrukare, at upodla jorden, af hvad natur den, i anseende til ägande rätten, vara må?" av Adolph Modeer på s. 28-56 och "Åkerbrukets hinder och hjälpmedel" av Jonas Dubb på s. 57-134.

255. *Svenska Patriotiska sällskapets handlingar*. II:3. (Sthlm, J. G. Lange, 1774). 8:o. 235-333, (1) s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Inlagan delvis lagerfläckig. *500

Föreliggande häfte innehåller uppsatserna "Svar på frågan om: Om någon, och hvad förmon eller förderf, landtmannen igenom hållskjutsen tilskynas m.m.?" av Adolph Modeer på s. 235-54 och svar på samma fråga av Israel Acrelius, Emanuel Drangel, Johan Gagnern och Pehr Linderberg på s. 254-93, "Oförgripelige tankar, om Dal-orten och dal-folket" av Magnus Biuggren på s. 293-306, "Tilläggnings vid föregående ämne" av P. N. Christiernin på s. 306-10, "Om upstädernas nuvarande tilstånd och deras upkomst" av Adolph Modeer på s. 311-31 och "Utdrag ur Kongl. Patriotiska sällskapets dag-bok" på s. 331-33.

256. *Svenska Patriotiska sällskapets handlingar*. III:1. Sthlm, J. G. Lange, 1774. 8:o. (8), 128 s. Med grav. titelvinjett. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Inlagan lite lagerfläckig. *1500

Titelvinjetten är signerad Lantingshausen. Föreliggande häfte innehåller uppsatserna "Svar på

frågan: Om til undvikande af täta ombyten i moder, samt hämmande af lurendrägerier, förmonligt kunde blifva, at i Sverige antaga en nationel kläde-drägt" av Eric Waller på s. 1-58 och svar på samma fråga av Adolph Modeer, P. Juringius och J. B. Mean på s. 58-128.

257. *Svenska Patriotiska sällskapets handlingar*. III:3. (Sthlm, J. G. Lange, 1774). 8:o. 251-370 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Lagerfläckig. *1000

Föreliggande häfte innehåller uppsatserna "Någre anledningar til hushållningens uphjelpande uti Dalarne" av Joh. Fridrichsson Angerstein på s. 251-67, "Undersökning om Svea rikets folkmängd" av Adolph Modeer på s. 267-351, "Om orsakerna till det mycket på vår tid förökta tiggeriet, samt medlen, hvarigenom det tyckes kunna hämmas och förminska" av Sven Hof på s. 352-57, "Berättelse om pommerska hushållningen" av A. G. Barchæus på s. 357-66 och "Några anmärkningar, rörande landt-hushållningen" av A. F. Ristell på s. 367-70.

258. *Svenska Patriotiska sällskapets handlingar*. IV:1. Sthlm, J. G. Lange, 1776. 8:o. (2), 100 s. Med grav. titelvinjett. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag vars framsida är trasig. Lagerfläckig. *500

Hebbe 210. Föreliggande häfte består i sin helhet av "Undersökning om landtbrukets öden i Sverige" av Fredrik Mozelius.

259. *Svenska Patriotiska sällskapets handlingar*. IV:2-3. (Sthlm, J. G. Lange, 1774). 8:o. 101-248 s. & 3 utvikbara grav. kartor & 2 utvikbara tryckta tabeller. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Lagerfläckig. *750

Föreliggande häfte består i sin helhet av artikeln "Om et upodlings-sällskap i Sverige m.m." av C. L. Stårck. De fina kartorna, varav den första är signerad C. Bergqvist, visar "En landt-egendom i sin linda", "En landt-egendom under sin upodling" och "Charta öfwer en del af ägorna till en bonde-gård uti Hallands län". Den sistnämnda ligger vid Nissan och gränsar till Boås och Moshults ägor.

260. *Svenska Patriotiska sällskapets handlingar*. V. Sthlm, J. G. Lange, 1777. 8:o. 134, (1) s. Med inklistrad grav. titelvinjett. Häftad och

oskuren i samtida ngt nött gråpappersomslag. Bakre omslag med en reva. Lagerfläckig. *750

Titelvinjetten signerad A. Lantingshausen. Föreliggande häfte innehåller artiklarna "Tankar angående jordbrukets uphjelpande uti Savolax, Carelen och en del af Tawastland" av Conrad Weber på s. 3-17, Johan L. Munthes svar på Patriotiska sällskapets fråga om hinder för odling av hampa i städerna och ytterligare svar på samma fråga av P. A. Gadd, Israel Ström och D. D. Svebilius på s. 18-83. Häftet avslutas med Tiburtz Tiburtius "Tankar uti hushålls-ämnen" på s. 84-100 och A. Zettréns "Om allmänna hushålls-grunder på s. 101-34.

261. *Svenska trädgårdssällskapets årskrift 1843*. Sthlm, L. J. Hjerta, 1843. 8:o. 94, (1) s. Träsnittsvinjett på titelbladet. Häftad, oskuren och uppskuren i samtida grönt omslag, vilket har en liten fläck på framsidan. Ryggen med spricka. Ngt lagerfläckig inlaga. *650

Hebbe 1573. Lundstedt 145. Årsskriften utkom 1834-63. Med en medlemsförteckning på 30 sidor, en innehållsrik årsberättelse, artiklarna "Kort anvisning att sköta krukväxter i boningsrum" av Daniel Müller och "Några ord om Camellier, med särskildt afseende å deras odling i boningsrum" av Abr. Roman.

262. *Svenska trädgårdssällskapets årskrift 1844*. Sthlm, L. J. Hjerta, 1844. 8:o. (2), 117, (1) s. Träsnittsvinjett på titelbladet. Häftad, oskuren och uppskuren i samtida grönt omslag. Omslagets rygg med mindre reva. Bitvis lite lagerfläckig. *400

Häftet innehåller till största delen ledamotsförteckningar och diverse årsberättelser, men även en underrättelse vid fröutdelningen 1844 och "Om odling af ettåriga kalljords-växter" av Daniel Müller.

263. *Svenska trädgårdssällskapets årskrift 1845*. Sthlm, L. J. Hjerta, 1845. 8:o. 153, (1 blank, 1) s. Träsnittsvinjett på titelbladet. Häftad i samtida grönt omslag. Mindre reva i främre omslag. *500

Häftet innehåller till största delen ledamotsförteckningar och diverse årsberättelser samt artiklar om växthuset i föreningens trädgård. I slutet återfinns ett föredrag av professor Elias Fries om väderlekens inflytande på växtkulturen och "An-

teckningar under en resa i norra Tyskland sommaren 1844, till inhämtande af trädgårds-odlingens framsteg" av Daniel Müller.

264. *Svenska trädgårdssällskapets årskrift 1846*. Sthlm, L. J. Hjerta, 1846. 8:o. 126, (1) s. Träsnittsvinjett på titelbladet. Häftad i samtida blått omslag. Ngn enstaka lagerfläck. Bra ex. *600

Häftet innehåller till största delen ledamotsförteckningar och diverse årsberättelser samt artiklar om växthuset i föreningens trädgård. I slutet återfinns uppsatser om vilda växter i trädgårdarna, potatisodling från frö, Ludvigsbjergs trädgård på Cap i Sydafrika och assessor Plagemans trädgård i Umeå.

265. *Svenska trädgårdssällskapets årskrift 1846*. Sthlm, L. J. Hjerta, 1846. 8:o. 126, (1) s. Träsnittsvinjett på titelbladet. Häftad i samtida blått omslag. Ngn enstaka småfläck. Gammal duplettmarkering i blyerts. Bra ex. *600

266. *Svenska trädgårdssällskapets årskrift 1852*. Sthlm, J. Beckman, 1852. 8:o. 87, (1 blank, 1) s. Träsnittsvinjett på titelbladet. Häftad i samtida grönt omslag. Ryggen med mindre revor. Ett par små omslagsfragment har fastnat på titelbladet. Med en svag fuktrand. Med diskret blyertstillskrift. *400

Häftet innehåller i början medlemsförteckningar och diverse årsberättelser. Därefter följer bl.a. "Berättelse om några några förhållanden med trädgårdsväxter i Umeå under sommaren 1851" av C. F. Plageman, två texter av H. Sponholz och recept på olika rabarberätter av A. Retzius.

267. *Svenska trädgårdssällskapets årskrift 1860*. Sthlm, J. Beckman, 1860. 8:o. xvi, 86, (2) s. Träsnittsvinjett på titelbladet. Några träsnittsillustrationer i texten. Häftad i samtida grönt omslag med tillskriften: "hr brukspatron J. Sederholm". Omslagets rygg med ett par sprickor. Bra ex. *600

Häftet innehåller i början ledamotsförteckningar, diverse årsberättelser och program. Därefter följer flera texter om fruktträd av bl.a. Olof Eneroth, om hyacinter i glas med ett helsidestränsnitt på s. 69, om grön sparris, om Östra Vingåkers skolträdgård

med plan över trädgården och tre korta texter efter Lindley, däribland "Är det skadligt eller icke att hafva växter i boningsrum?"

268. *Sveriges historiska och politiska visor*. Samlade och utgifna af Gunnar Olof Hyltén-Cavallius och George Stephens. Första delen. Från äldre tider intill år 1650. Örebro, N. M. Lindh, 1853. 8:o. XII, 372 s. Med nottryck från s. 357 till slutet. Nära samtida svart ngt nött hfrbd med guldornerad rygg. Bruna sprängda snitt. Ngt hårdare nött i ytterfalsarna. Inledningsvis med stor men svag fuktrand. Ngn småreva i marginalen. Med Johan Sederholms namnteckning. *400

Allt som utkom av denna viktiga urkundssamling till Sveriges äldsta visdiktning.

269. *Sveriges rikets lag*, gillad och antagen på riksdagen år 1734. Sthlm, P. Hesselberg, 1780. 4:o. (26), 426, (60) s. Samtida hårt nött skinnbd med upphöjda bind, guldornerad rygg och titeletikett i glättad papp. Röda snitt. Liten reva i skinnet överst i framfalsen och titeletiketten med repor. Bitvis ngt lagerfläckig, fläckar i marginalen på s. 341-44. Samtida anteckning i bläck på s. 2. Samtida namnteckning Joh. Er. Ringström, C. J. Örnbergs namnteckning daterad den 6 april 1800 och Johan Sederholms från Uppsala 1832. Stort ex. *4500

Colliander s. 521. Detta är varianten utan domarregler. Boktryckaren Peter Hesselberg hade 1779 färdigställt två upplagor av lagen, vilka på grund av betydande tryckfel indragits och förbjudits. Detsamma gällde en upplaga från 1775. I december 1779 lämnade han en inlaga till Kanslikollegiet där han anmälde att han åter igen vill ge ut lagboken och "oansedt den dryga kostnad jag i år använt på en ny och från tryckfel renad upplaga af Sveriges rikets lag [...] har jag dock beslutit, at deraf lämna ännu tvenne nya upplagor, en i 4:o och en i 8:o. För niditytetens skull komma dertill at nyttias helt nya och vackra stilar samt deremot i godhet swarande papper hela boken igenom, för att få den så wäl som min nu redan senast gjorde upplaga correcte och frie från tryckfel, komma de för aftryckningen at genomgå af flere skickelige och i den saken wäl öfwede correctorer; och för att göra dem så mycket mera nyt-

tige för allmänheten [...] komma de at försees med kortta anmärkningar, hwilka gifva anwising på de kongl. bref och förordningar, hwarigenom lagen på ett och annat ställe blifwit i senare tider förklarad och ändrad". Lagböckerna gavs ut men tyvärr genomfördes inte planen med hänvisningar och anmärkningar. Peter Hesselberg förlorade strax därpå sitt privilegium att trycka lagen till kungl. boktryckaren Henrik Fougte efter en mycket uppmärksam strid om det värdefulla privilegiet. Även föreliggande upplaga förbjöds därmed. Den tidigare ägaren Johan Erik Ringström (1746-1820) lämnade sin faders restaurangverksamhet i Stockholm och reste till Frankrike där han gick med i franska armén, blev officer, men avslutade denna bana för att studera språk i Paris, bl.a. kinesiska. Återkommen till Stockholm arbetade han som översättare och sammanställde en handskreven kinesisk grammatik som han skänkte till kronprins Gustav Adolf. Han användes ofta som tolk av sjöassuranskompanier och fick då tillfälle att lära sig sjölagsrätt. Hans *Sjölags- och seglationslexicon* utkom 1816. Han framlevde sina sista år i fattigdom och obemärkthet. Lagboken är uppenbarligen inköpt under Johan Sederholms studietid i Uppsala.

270. *Sveriges rikets lag* gillad och antagen på riksdagen år 1734. Sthlm, H. Fougte, 1780. Stor 12:o. (20), 398, (1) s. Med grav. titelvinjett. Samtida ljusbrunt hfrbd med upphöjda bind, sparsamt blindpressad rygg och titeletikett i glättad papp. Stänkta snitt. Det stänkdekorerade pärmapperet ngt avskavt. Mindre fläck i yttermarginalen på s. 35-38. Med L. J. Sederholms exlibris. Fint ex! *3000

Colliander s. 522. Detta är den så kallade "dukatupplagan" av 1734 års lag. Den trycktes i kvarto- och duodesformat och var den första upplagan som sattes med antikvastilar. I striden med Hesselberg om privilegiet att trycka lagboken komponerade Fougte detta tryck som av många anses som den vackraste lagupplagan från 1700-talet. Fougte utlovade dessutom att den som hittade ett tryckfel skulle erhålla en dukat i belöning. 1781 gick Fougte segrande ur striden och tilldelades lagboksprivilegiet.

271. TAPPE, A. W. [*Neue theoretisch-praktische russische Sprachlehre* für Deutsche [...]. Vierete verbesserte und vermehrte Auflage. St. Petersburg, 1815]. 8:o. 320 s. & 1 grav. bokstavsplansch. Samtida trevligt hfrbd med

guldornerad rygg och tegelröd titeletikett i glättad papp med texten: "Tappes Russische Sprachlehre". Rödstänkta snitt. Ryggskinnet med några fläckar. Inlednings- och avslutningsvis lagerfläckig. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Saknar inledande fyra blad med titelblad, förord och register! *900

Uppgifter om första upplagan har varit svåra att finna, en andra upplaga trycktes 1812 och detta är den fjärde upplagan. August Wilhelm Tappe (1778-1830) var verksam vid det kejserliga gymnasiet i Viborg.

272. TAPPE, A. W. *Erstes Russisches grammatisches Lesebuch* über die Formenlehre, oder: Russische Übersetzungen der deutschen Aufgaben nach den Hauptlehren der Grammatik in der Sprachlehre. Als Anhang zur dritten Auflage des Russischen Elementar-Lesebuchs für Deutsche. St. Petersburg, "beim Verfasser, in der deutschen Hauptschule zu St. Petri", 1812. 8:o. 32 s. Samtida tunt fint hfrbd med guldornerad rygg men utan titeltryck. Röd-stänkta snitt. Lagerfläckigt titelblad, i övrigt ngn enstaka lagerfläck. Tryckt på blåtonat papper. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Bra ex. *2000

273. TAPPE, A. W. *Neues Russisches Elementar-Lesebuch*, für Deutsche, enthaltend: Sentenzen und Maximen, Fabeln, Anecdoten, eine geographisch-statistische Uebersicht Russlands, eine Komödie im Auszuge und Bruchstücke aus Karamsins Schriften. Durchaus accentuirt, nebst Uebersetzungen, Wörtern und Phraseologien, als zweite Abtheilung der russischen Sprachlehre. Zweite verbesserte Auflage. St. Petersburg, F. Drechsler, 1811. 8:o. (8), 120 s. Samtida trevligt hfrbd med guldornerad rygg med blomsterdekor och tegelröd titeletikett i glättad papp. Röd-stänkta snitt. Titelbladet och sista sidan lätt lagerfläckiga. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fint ex. *3000

Första upplagan utkom 1810. Med två företal daterade i St. Petersburg 1810 respektive 1811.

274. *The årlige evangelier och epistlar, jämte böne-boken*, med flera stycken, som på följande sida äro upptecknade. Sthlm, J. G. Lange, 1780. 8:o. (2), 424, (4) s. Samtida ganska hårt nött marmorert skinnbd med upphöjda bind, guldornerad rygg och mörkröd titeletikett i marokäng. Helt ciselerat guldsnitt. Ryggskinnnet avskavt överst. För- och eftersättsbladen lagerfläckiga. *100

Utgavs tillsammans med en psalmbok som tyvärr saknas här. De är tryckta i ett större format än vanligt.

275. THIÉBAULT, D. *Mes souvenirs de vingt ans de séjour a Berlin; ou Frédéric le grand, sa famille, sa cour, son gouvernement, son académie, ses écoles, et ses amis littérateurs et philosophes. Troisième édition, revue par A. H. Dampmartin. Quatre vol. in-8°, avec le portrait de Frédéric II et celui de l'auteur. I-IV. Paris, chez A. Bertrand, imprimerie de Poulet, 1813. 8:o. 331 s. & 2 grav. porträtt + (4), 359, (1) + (4), 367 + (4), 388 s. Fyra samtida stiliga hfrbd med rikt guldornerade ryggar, ljusa titel- och blågrå nummeretiketter i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna lätt nötta. Inlagan med några enstaka lagerfläck. Fin svit!*

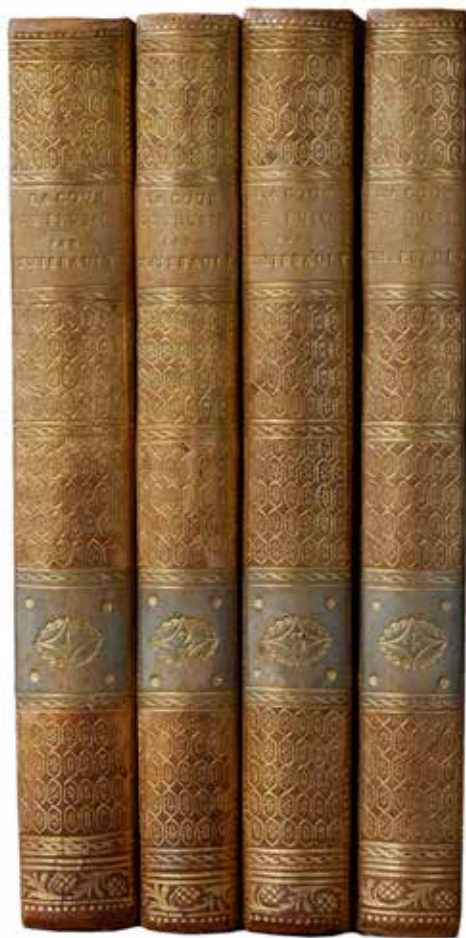
*3000
Dieudonné Thiébault (1733–1807) var poet och skriftställare samt nära vän till Fredrik II av Preussen.

276. TRAFVENFELT, C. *Års-berättelse om Svenska läkare-sällskapets arbeten*. Lemnad den 3 oktober 1815. Af sällskapet till trycket befordrad. Sthlm, A. Gadelius, 1815. 8:o. (2), 110, (1) s. Häftad i samtida gråpappersomslag. Ett fåtal lagerfläckar. *750

Carl Trafvenfelt författade de årgångar av årsberättelserna som utkom åren 1813–17. De innehåller en mängd uppgifter hämtade ur utländsk och inhemsk litteratur, av särskilt intresse är de många fallbeskrivningarna som inrapporterats av läkare runtom i landet. En del fallbeskrivningar är mera uppseendeväckande än andra: ”Hr Zetterman omtalar, att under hans vistande i Tyskland sistl. fälttåg, en af kärlek förryckt menniska förrättat castration på sig sjelf och derefter begifvit sig med sina tätt in vid

skambenens fogning [...] afskurna genitalia till polisen och dem der deponerat. Det är märkvärdigt att mannen, ehuru af en svag kroppsbyggnad, efter 6 veckor utgeck läkt från lasarettet?”

277. TRAFVENFELT, C. *Års-berättelse om Svenska läkare-sällskapets arbeten*. Lemnad den 1 oktober 1816. Af sällskapet till trycket befordrad. Sthlm, A. Gadelius, 1816. 8:o. (2), IV, 145, (1) s. Häftad i samtida gråpappersomslag. Enstaka småfläckar. *1000

Denna årgång innehåller bl.a. en obduktionsrapport från J. W. Rudolphi för en man som blivit dödad i en duell. På s. 19–26 beskrivs bruket av flugsvamp som berusningsmedel på Kamtjatka.

278. TRAFVENFELT, C. *Års-berättelse om Svenska läkare-sällskapets arbeten*. Lemnad den 7 oktober 1817. Af sällskapet till trycket befordrad. Sthlm, A. Gadelius, 1817. 8:o. (2), IV, 149, (1) s. & 1 utvikbar tryckt tabell. Häftad i samtida gråpappersomslag. Enstaka fläckar. Litet hål på s. 32 med förlust av ngn bokstav. *750

I denna årgång beskrivs bl.a. några fall av vattuskräck (rabies) i Skåne.

279. TÖRNEBLADH, I. *Författnings-sammandrag* eller handbok för kommunal-myndigheter. Utgifwen år 1863. Sthlm, E. Westrell, 1863. Stor 12:o. (4), 275, (5) s. & 6 utvikbara tryckta tabeller. Ljusbrunt lätt nött mönsterpressat oklotryggbd med tryckta pärmar. Bra ex. *400

Ivar Törnebladh (1828–1920) var vice häradshövding och länsnotarie i Stockholms län. Ett litet supplement utgavs året därpå. 1862 års kommunallagstiftning innebar att det tidigare förvaltningsorganet socknen ersattes av kommunen. Törnebladhs arbete ersatte G. O. Silléns därigenom oanvändbara handbok för sockennämnder.

280. *Uppmuntraren på resor*. En samling af historiska notiser, humoristiska noveller, anekdoter och curiosa m.m. Med 6 plancher. Sthlm, P. G. Berg, 1844. 8:o. VI, 256 s. & 6 litograferade plr. Samtida blekt violett mönsterpressat klbd. Blåstänkta snitt. Några gamla små bläckfläckar i marginalen mot slutet, vilka även syns på bakre pärmen. Några av planscherna lagerfläckiga. *1500

Innehåller ett stort antal texter som t.ex. ”Skeppsbrott och ångbåtars explosion”, ”Skäggets historia” och ”Themstunnelns öppnande”. En typisk produkt från P. G. Bergs förlag.

281. *Uppsala academies catalog för vår-terminen 1830.* Uppsala, Palmlblad & c., 1830. 8:o. (48) s. + Dito höst-terminen 1830. (48) s. + Dito vår-terminen 1831. (49) s. + Dito höst-terminen 1831. (32) s. Häftade tillsammans i samtida gråpappersomslag med trasig rygg och vars bakre omslag saknas. Sista bladet bruntonat, med revor och nagg samt helt loss. Med Johan Sederholms namnteckning daterad Uppsala 1832. 1831 års höstkatalog saknar sannolikt ett ark på slutet! *300

Ågren 1700. Katalogerna härrör från Johan Sederholms (1813-83) studietid i Uppsala.

282. (UVAROV, s. s.) *Kejsaren Alexander, och Buonaparte.* Öfversättning. Åbo, J. C. Frenckell & son, 1814. 8:o. (4), 51 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Bra ex. *2000

Översättning av *Императоръ всепочуйскій и Buonapme* som tryckts samma år. Med ett företal signerat "Ouvaroff" i vilket författaren skriver: "Herr de Chateaubriands sist af trycket utgifna skrift har gifvit anledning till denna". Sergej Semenovič Uvarov (1786-1855) var inflytelserik rysk statsman och tänkare. Han har lånat sitt namn till uvarovit, ett mörkt smaragdgrönt mineral som är den enda genomgående gröna granatarten.

283. (WALBERG, C. G.?) *Konsten att drifva räfvar ur hus.* Prisskrift. Innehållande: afhandlingar om konst, räfvar och hus; stora räfvar i stora hus, stora räfvar i små hus, små räfvar i stora hus, små räfvar i små hus; jemte ett bihang om räfslägtet i allmänhet. Andra upplagan. Tillökt med en korrt beskrifning om varg-räfvar hos irokeserna i Norra Amerika. Sthlm, C. Nyberg, 1818. 8:o. 23 s. Häftad och oskuren. Titelbladet och s. 17-23 lite lagerfläckiga. *500

Författarattribuering enligt S. E. Bring, även C. G. Nordforss har föreslagits som författare. Första och tredje upplagan utkom samma år. Bakom den omständliga titeln döljer sig ett dagspolitiskt inlägg i fabelform.

284. WALLIN, J. O. *Inträdes-predikningar i Solna och Ulriksdals församlingar.* Sthlm, Elméns och Granbergs tryckeri, 1810. 8:o. (4), 35, (1) s. + WALLIN, J. O. *Den skönaste arfwedelen.* Christelig predikan, hållen i Adolf Fredriks kyrka, första söndagen efter trettondedagen 1817, och på församlingens begäran till trycket lemnad. Tredje upplagan. Sthlm, O. Grahn, 1817. 8:o. 22, (1 blank, 1) s. + WALLIN, J. O. *Hwad läre wi af Christi frestelser?* Christelig predikan, hållen i Adolf Fredriks kyrka, första söndagen i fastan 1817. Sthlm, O. Grahn, 1817. 8:o. 24 s. + WALLIN, J. O. *Religionens warning mot tidens willfarelser.* Christelig predikan, på åttonde söndagen efter h. trefaldighets 1817, enligt fleras begäran till trycket lemnad. Sthlm, O. Grahn, 1817. 8:o. 24 s. + WAL-

LIN, J. O. *Sanning och frid.* Christelig predikan, hållen i Adolf Fredriks kyrka, jubeldagen den 31 oktober 1817. Sthlm, O. Grahn, 1817. 8:o. 24 s. + WALLIN, J. O. *Tal wid inwigningen af en ny begravningsplats för Westerås* och St. Ilians församlingar den 4 juli 1818. Tryckt på församlingarnas begäran. Sthlm, O. Grahn, 1818. 8:o. 24 s. + WALLIN, J. O. *Predikan på klago-dagen den 29 april 1818* hållen i Adolf Fredriks kyrka. Sthlm, O. Grahn, 1818. 8:o. 28 s. + WALLIN, J. O. *Helsing och farväl till Adolf Fredriks församling,* sjetta söndagen efter påsk 1813 och 1818. Sthlm, O. Grahn, 1818. 8:o. 48 s. + WALLIN, J. O. *Christelig inträdes-predikan i Westerås domkyrka,* 5:te söndagen efter h. trefaldighets 1818. Tryckt på åhörarnes begäran och bekostnad. Inkomsten tillfaller stadens fattig-cassa. Västerås, T. R. Björkbom, 1818. 8:o. 29, (3 blanka) s. Samtida marmorerat hfrbd med gulddornerad rygg och ljusbrun titeletikett i glättad papp. Gula snitt. Enstaka lagerfläckar, huvudsakligen i "Sanning och frid". Det sista arbetet i ngt mindre format. Fint samlingsband. *3000

Trevligt samlingsband med Wallins predikningar. Den inledande skriften såldes häftad "för 8 skill. b:co, till förmon för de fattiga i Solna". Denna predikan hölls i samband med att Wallin tillträdde som kyrkoherde i Solna församling och avslutas med "Gamla psalmen n:o 101, omarbetad" på s. 34-35. *Den skönaste arfwedelen* såldes häftad och skuren för 8 skilling banco, den första upplagan såldes till förmån för missväxtdrabbade prästfamiljer i Västerdalarna som tvingats nyttja bark och mäsik för livets uppehälle. *Religionens warning* avslutas på s. 23-24 med den av Wallin skrivna "Den allestädes-närwarande" (på tyska melodien "Solli' ich meinen Gott nicht fingen"). På s. 19-22 i *Tal wid inwigningen af en ny begravningsplats* återfinns Johan Gustaf Schultz "Berättelse om Westerås och St. Ilians församlingars nya begravningsplats". Skriften inleds med psalm 448. På s. 18 återfinns ett stycke av psalm nr 484 och på sista bladet "Döds-psalm" (nr 481 i 1819 års psalmbok). *Predikan på klago-dagen* avslutas med en dikt: "Hell konung!" skriven med anledning av Karl XII:s begravning. På sista sidan i *Helsing och farväl* återfinns dikten "Vid nedgåendet från predikstolen". *Christelig inträdes-predikan* hölls i samband med att Wallin tillträdde som domprost i Västerås, en tjänst han erhållit redan 1816.

285. WALLMARK, P. A. *Johan Gutenberg*. Hans uppfinning, dess utbredande och framsteg. Historiskt utkast i anledning af boktryckeri-konstens fjerde jubel-år; uppläst vid den i Frimurar-ordens lokal af Boktryckeri-societeten föranstaltade fest, den 5 juli 1840. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1840. 4:o. Front, (2), 114 s. Texten satt inom typografiskt ramverk. Häftad och oskuren. Det söndriga tryckta gula omslaget löst men bevarat. *300

Almquist 4986. Boken trycktes i flera olika utföranden. Detta är den vanliga upplagan utan något färgtryck.

286. WENSTRÖM, C. E. *Det christeliga hemmet*, framställt i trenne predikningar på första, andra och tredje söndagen efter trettondedagen, i Stockholms storkyrka 1843. På åhörarens begäran till trycket lemnade. Andra upplagan. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1843. 8:o. 72 s. Samtida ngt blekt violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Bra ex. *250

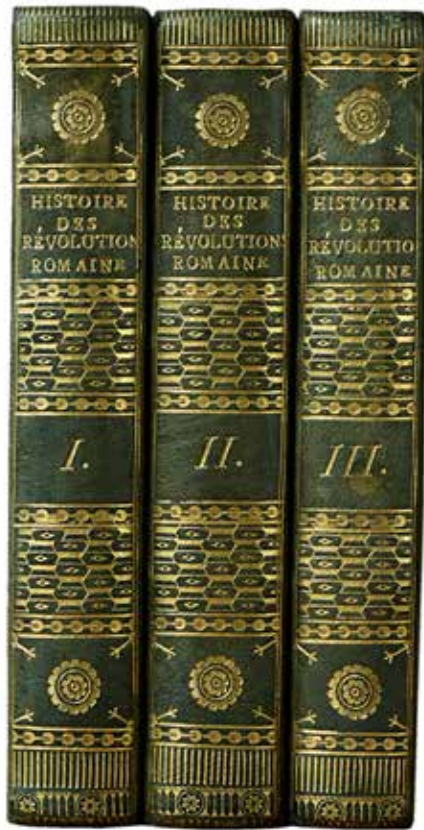
Carl Edmund Wenström (1810–79) var hovpredikant och kontraktsprost i Västerås stift samt kyrkoherde i Falun. Han är kanske mest bekant för sin komplettering av Westéns *Svenska kongl. hofclericiets historia*.

287. VENTURINI, K. *Russlands und Deutschlands Befreiungskriege von der Franzosen-Herrschaft unter Napoleon Buonaparte in den Jahren 1812–1815*. I–IV. Leipzig und Altenburg, F. A. Brockhaus, 1816–19. 8:o. XXXII, 502, (17) s. & 1 utvikbar grav. karta & 4 litograferade plr, varav 1 handkolorerad uniformsplansch + XXII, 599 s. & 1 grav. utvikbar karta & 6 litograferade plr, varav 3 handkolorerade uniformspl + xx, 548 s. & 1 utvikbar gränskolorerad grav. karta & 6 litograferade plr, varav 3 handkolorerade uniformspl + XVI, 652, (1) s. & 1 grav. och 3 litograferade plr.

Fyra stiliga samtida hfrbd med vackra guldornerade ryggar och titel- och deltiteletiketter i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna med några småfläckar. Ett fåtal blad ngt fläckiga. Titelbladen till del II och IV bruntonade. Del I saknar två plr och den kvarvarande uniformsplanschen är nästan loss. Kartan med en reva i vikningen. Del IV saknar tre plr, de kvarvarande porträttplanschererna i slutet lösa. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Saknar sammanlagt 5 plr. *2000

Arbetet innehåller flera fina uniformsplanscher, i del II återfinns en handkolorerad plansch som avbildar svenska kyrassjärer och grenadjärer.

288. VERTOT, (R. AUBERT) DE. *Histoire des révolutions arrivées dans le gouvernement de la république Romaine*. Huitième édition. I-III. Paris, chez les libraires associés, 1778. Liten 8:o. xxviii, 372, (13) + 424, (12) + 398, (10) s. Tre samtida mycket lätt nötta gröna halvmarokängbd med rikt guldornerade ryggar. Gula snitt. Ryggen till del III med svag fläck. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Med Fr. Ph. Klingspors grav. exlibris. Fin svit! *2000
Åttonde upplagan av detta arbete som trycktes första gången 1719 och anses vara författarens viktigaste. Historikern René Aubert de Vertot (1655-1735) skrev även en mycket spridd *Histoire des révolutions de Suede*. Fredric Philip Klingspor (1761-1832) var militär och ståthållare i Stockholm. Hans boksamling om 2078 poster såldes efter tryckt förteckning den 9 april 1823. I den återfinns föreliggande exemplar som post 479-81 i oktavavdelningen. Flera böcker från auktionen inhandlades för Johan och Alexander Sederholms räkning, uppenbarligen avsedda att användas i deras undervisning.

289. (WESTE, E. W.) *Parallèle des langues française & suédoise; ou dictionnaire françois & suédois*. Composé sur ceux de l'académie françoise & de m:r Sahlstedt, & enrichi d'un grand nombre d'articles tirés des meilleurs dictionnaires & autres recueils dans les deux langues. Contenant les articles suédois. I-IV. Sthlm, J. C. Holmberg respektive P. Sohm, 1795-1807. 8:o. (12), 320, 319-67, 370-1130, (8) + (4), 659, 650-52, 663-1070, (2) s. + (12), 320, 319-66, 369-1130, (8) + (4), 659, 650-52, 663-1070, (2) + (7), xxviii, (1 blank) s., 1972 spalter, (3) s. + (4) s., 1982 spalter, (1) s. Fyra samtida ganska nötta hfrbd med guldlinjerade ryggar och bruna titeletiketter i glättad papp. Röd-stänkta snitt. De blekta ryggarna med smårevor och hårdare nötningar överst och nederst samt fläckar. Några spridda lagerfläckiga blad. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Del IV saknar ett sista opaginerat blad med fortsättning av erratalistan. *600

Erik Wilhelm Weste (1753-1839) var lexikograf och en av initiativtagarna till utgivandet av Bellmans *Fredmans epistlar* 1790.

290. (WESTÉN, A.) *Svenska kongl. hofclericiets historia*. I:1-3. Sthlm, Kumlinska tryckeriet, 1799 respektive Örebro, N. M. Lindh, 1801-14. 8:o. Extra grav. titelblad, (16), 746 s. + extra grav. titelblad, (2), 863, (3) s. + extra grav. titelblad, (8), xiv, 969, (5) s. Tre lätt nötta hfrbd från 1830 med guldornerade och blindpressade ryggar. Stänkta snitt. Sista bladet i del II med litet hål i marginalen. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1830. Saknar ett porträtt i del I:3. Fin svit. *2500

Ågren 882. En fristående supplementvolym som sammanställdes av Wenström trycktes först 1850. Det graverade extratitelbladet är utfört av Heland. Aron Westén (1737-1814) var hovpredikant och vid sin död kyrkoherde i Arboga. Verket är fortfarande ett användbart herdaminne över det vid hovet verk-samma prästerskapet. De publicerade delarna var endast avsedda som en första avdelning i ett större arbete. Westén efterlämnade i manuskript en andra del som beskrev kungarnas omsorg om religionen samt den offentliga gudstjänsten och den privata religionsutövningen vid hovet genom århundradena. Detta blev dock aldrig utgivet.

291. WIBORG, E. *Anviisning til at kjende og behandle quærke, hestekopper og snive*. Udgiven til brug for landmanden. Köpenhamn, Z. Breum, 1801. 8:o. (6), 152, (1) s. Samtida enkelt ngt nött hfrbd med upphöjda bind och sparsamt blindpressad rygg. Röd-stänkta snitt. Spridda svaga lagerfläckar. Bitvis lätt lagerfläckig. Med anteckning "Nyeqvarns bruk" på titelbladets baksida. *1500

Bibliotheca danica II:304. Flera av den danska veterinären Erik Wiborgs (1759-1822) arbeten översattes till svenska, bl.a. ett utdrag ur detta arbete under titeln *Anviisning att känna, förekomma och bota häst-sjukdomen quarka* som trycktes 1827.

292. WILLKOMM, K. G. *Qvinnan inför vår herre*. Öfversättning af J. C. Flodman. (I-IV). Sthlm, Z. Hæggström, 1844. 12:o. (4), 167, (1) + (2), 222 + 196 + 152 s. Samtida ngt nött violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ngt blekt och frampär-

men med fuktfläckar. Enstaka småfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *500

Delarna har undertitlarna: "vid hennes inträde i lifvet, efter hennes första nattvardsgång", "i sina förhållanden som maka", "i sina förhållanden som moder" och "i sina förhållanden som enka". De två första delarna är "Öfversättning från andra upplagan" och arbetet är en komplett vägvisare genom livet för den troende kvinnan. Karl Gottlob Willkomm (1776-1849) var kyrkoherde i Herwigsdorf och författare av andaktsböcker. Arbetet är översatt av Johan Christofer Flodman (1794-1870), präst och katekesförfattare.

295. [Voltaire] LEPAN, (E. M. J.). *Vie politique, littéraire et morale de Voltaire, où l'on refute Condorcet et ses autres historiens*, en citant et en rapprochant un grand nombre de faits inconnus et tres curieux. Paris, Cordier, 1817. 8:o. (4), xv, (1 blank), 329 s. Samtida stänkdekorerat lätt nött hfrbd med guldornerad rygg och blekt tegelröd titeletikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Några spridda småfläckar, främst i marginalen. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Bra ex. *900

Med författarens namnteckning på smutstitelbladet för att garantera att exemplaret inte är ett pirattryck. Édouard-Marie-Joseph Lepan (1765-1844) var fransk historiker som i *Cahiers Voltaire* 2012 betecknas som en beryktad anti-voltairian.

294. WÅHLIN, C. *Fäderneslandets historia och stats-kunskap för begynnare*, med bifogade genealogiska tabeller, öfver svenska konunga slägterne, samt konunga riket Norriges stats-kunskap. Nionde tillökta upplagan. Lund, C. F. Berling, 1816. 8:o. (8), 341, (1) s. & 1 utvikbar tryckt tabell. Samtida ngt nött hfrbd med guldlinjrad rygg och grön titeletikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Ryggen ngt fläckad. *300

Första upplagan trycktes 1787, denna nionde upplaga har ett nyskrivet förord där författaren påpekar att hans arbete utgått i flera tusen exemplar och "är antagen till allmänt bruk, wid offentlig och enskild underwisning". Detta är den första upplaga som även inkluderar Norge. Christian Wåhlin (1761-1829) var domprost i Lund och politiker.

295. (ZSCHOKKE, H.) *Andaktsstunder* eller christeliga betraktelser för hwar dag i året öfver de för menniskan vigtigaste föremål. En daglig andaktsbok för christeliga hushåll, till befordrande af sann gudaktighet. Öfversättning från tolfte tyska upplagan. Örebro, N. M. Lindh, 1828-30. 8:o. (6), 546 + (4), 547 + (8), 497 + (6), 515, (15) s. Fyra samtida snarlika hfrbd med guld- och blindpressad ryggdekor. Stänkta snitt. Ryggarna aningen torra, nötta och med skrapmärken. Ryggen till del III ngt mörkare i skinnet. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Med Johan och Alexander Sederholms namnteckningar daterade i Uppsala 1830. *200

Svensk upplaga av *Stunden der Andacht* (1809-16) som ska ha utkommit i 27 upplagor redan under Zschokkes livstid. De fyra delarna omfattar var sitt kvartal, med betraktelser för varje dag. I subskribentförteckningen återfinns representanter för alla stift, t.ex. J. A. Carlson i Uppsala som tecknade sig för 75 exemplar. Johan Sederholm (1813-83) studerade som ung i Uppsala tillsammans med sin bror Alexander (1815-99).

296. (ÅKERHJELM, J.) *Sveriges rikets lag, stäld uti alexandrinisk wers*; af en lagen tilgifwen: J. ÅHr 1746. Sthlm, Kongl. tryckeriet, hos P. Momma, 1748. 8:o. (20), 423, (1), 1-66, (2) s. Trevligt samtida ngt nött brunt hfrbd med upphöjda bind, guldlinjrad rygg och infärgat svart titelfält: "Lag-bok på wers". Stänkta snitt. Ytlig skada i ryggpapperet på bakpärmen. Frampärmens insida med gipsfläck och spår av gammal auktionsremsa. Försättsbladet med litet hål. Spridda lagerfläckar, de två sista bladen lite hårdare. Med Carl Ericson Öijers namnteckning daterad 1770 på titelbladet. Med Johan Sederholms namnteckning på frampärmens insida. *3500

Colliander s. 546. Warmholtz 8162. Bladet paginerat 287-88 är utbytt som vanligt enligt anvisningen på sista sidan. Jacob Åkerhielm (1701-59) tjänstgjorde dels som häradshövding, dels som praktiserande advokat. Arbetet inleds med giftermålsbalken och fortsätter därefter med hela lagtexten. Som ett exempel kan anföras att passagen "Vill man hjonalg

bygga; då skall han mö av hennes giftoman begära och ej med våld taga eller hemligen till sig locka" i 1734 års lag i Åkerhielms version lyder: "Vill man i gifte gå; då skall han mö begära / av hennes giftoman med hövlighet och ära, / och ej med våldsamhet han henne taga må / ej heller löndomsvis hem till sig locka få". Året därpå gavs själva lagindexet ut av D. C. Hinnel, även denna gång på alexandrinisk vers. Johan Sederholm (1722-1805) var köpman i Helsingfors. Han byggde upp en anseelig förmögenhet och köpte tomt vid nuvarande Senatstorget. På tomten uppfördes 1756-57 ett stenhus som "i långa tider framstod som stadens förnämsta och prydligaste privata boningshus" och idag räknas som Helsingfors äldsta hus.

297. ÖDMANN, S. *Försök öfver Johannis uppenbarelse*. Öfversedd och tillökad upplaga. Sthlm, H. A. Nordström, 1805. 8:o. (34), 283, (3) s. Samtida stänkdekorerat hfrbd med ljus titeletikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Bokbindarstpl "HW." i hörnet på bakpärmens insida. Ngt flammig, nött och torr rygg. Samtida anteckning "Neweqvarns bruk" på försättsbladet. *800

Första upplagan trycktes i Uppsala 1803. Ödmanns kommentar till Uppenbarelsboken är delvis skriven i polemik mot J. Hallenbergs uppmärksammade Historiska anmärkningar öfver Uppenbarelse boken som trycktes 1800.

II: Geografi och resor

395

377

187

401

389

394

298. AGRELL, O. *Ytterligare bref om Maroco*, samt till en del om Spanien och Portugal. Sthlm, C. F. Marquard, 1807. 8:o. (8), 457, (7) s. Häftad och oskuren i samtida trasigt gråpappersomslag med handskreven ryggtitel. Inlagan med spridda lätt lagerfläckiga blad. *2000

Den föregående delen *Bref om Maroco* hade utkommit 1796. Författaren skriver i förordet att denna del utkom så pass sent eftersom han inte fått tillgång till de handskrifter som ligger till grund för boken förrän hösten 1806. Olof Agrell (1755–1832) var diplomat och historiker. *SBL* skriver: ”Sin egentliga berömmelse har A. hämtat av de båda band resebrev, som utgöra det bestående resultatet av hans första marockanska sejourer, under årtiondet 1789–99. [...] Att A:s skildringar icke bidrogo mycket till den geografiska kunskapens vidgande, ligger i sakens natur, då författaren knappast kom utanför Tanger, om man fränser de tre gånger, han var med om att överbringa de sedvanliga presenterna till sultanen (1791, 1795, 1799), vilka resor dock i intet fall förde honom synnerligen djupt in i landet. Men i etnografiskt hänseende erbjuda de ett ganska betydande material trots de språkliga missförstånd, som naturligt nog emellanåt vanpryda framställningen; och som historisk källa synas de minst vara förtjänsta av att glömmas, då de åtminstone ge en detaljrik bild av utsidan av de politiska händelserna i Marocko under den tid, då den ännu regerande scherifdynastin Tiläli stod på höjden av sin makt”. Denna andra del rör till stora delar Spanien och Portugal, men innehåller även ett ”Sammandrag af Marocos, det gamla Mauritanians historia” på s. 411–57.

299. ALLVIN, J. *Beskrifning öfver Östbo härad i Jönköpings län*. Jönköping, A. W. Strehlenert, 1852. 8:o. Litograferat titelblad, (6), 263, (1) s. & 4 litograferade plr, varav 1 utvikbar & 3 utvikbara tryckta tabeller. Samtida ngf nött hfrbd med tidstypiskt guldornerad rygg. Blåsprängda snitt. Ryggen ojämnt blekt och torr. På försättsbladet Henric Vougts namnteckning samt anteckning: ”1 charta i fodral hörer till boken”. Den kartan saknas dock nu. *250

Setterwall 5962. Cappelin s. 4. Jonas Allvin (1777–1866) var förste lantmätare i Jönköpings län och författade flera topografiska arbeten. I förordet skriver han att han är glad över att ha uppfyllt riksantikvariens J. Liljegrens önskan om en sockenbeskrivning av sin hembygd till vilken Liljegren själv

samlat material som vid hans alltför tidiga bortgång deponerades i Riksarkivet. Exemplaret har sannolikt tillhört politikern Henric Vougt (1820–81).

300. *Amerikanisches Magazin* oder authentische Beiträge zur Erdbeschreibung, Staatskunde und Geschichte von Amerika, besonders aber der vereinten Staaten. Herausgegeben von Professor Hegewisch und Professor Ebeling in Hamburg. I:1–4. Hamburg, C. E. Bohn, 1795–97. 8:o. (12), 190 + (2), 166 + (2), 200, (2) + (2), 184 s. & 1 utvikbar tabell. Samtida lätt nött stänkdekorerat hfrbd med guldornerad rygg, titeletikett och grön oval nummerskylt i glättad papp. Stänkta snitt. Ryggen lite blekt och med några obetydliga småfläckar. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Bra ex. *22000

Sabin 1287. Allt som utkom. Med ett företal av C. D. Ebeling. Samlar ett stort antal texter om USA, exempelvis ur arbeten av Tench Coxe, brev av Washington och Franklin, John Lowells lovtal till James Bowdoin och utdrag ur resebeskrivningar. Ämnena varierar: ett utdrag ur Benjamin Smith Bartons *A memoir concerning the fascinating faculty which has been ascribed to the rattlesnake* följs av en text om de amerikanska poeterna John Trumbull, David Humphreys och Timothy Dwight.

301. ANGELINI, J. E. *Underrättelser om Köpenhamn*, samlade och utgifne af J. E. Angelini; tillika med en graverad karta öfver denna hufvudstad. Sthlm, C. F. Marquard, 1806. 8:o. (8), 247, (1) & 1 utvikbar grav. karta. + HAUBER, E. C. *Beskrivelse over den kongelige danske residentsestad Kiøbenhavn* og de kongelige slotte paa landet. Oversat efter det tredje tydske oplag, forøget og forbedret. Med grundtegningen af Kiøbenhavn, stukken i kobber. Köpenhamn, Rothes förlag, 1783. 8:o. (8), 232 s. & 1 utvikbar grav. karta. Samtida ngf nött hfrbd med sparsamt guldornerad rygg och brun titeletikett i glättad papp. Stänkta snitt. Ryggen delvis med mörka fläckar. Inlagan med bara ngn enstaka småfläck. Kartans beskrivning har några samtida handskrivna kompletteringar, bl.a. ”Judarnas kirke”. Med anteckning: ”John & Alexander Sederholms: 1828”. *1750

En andra upplaga av *Underrättelser om Köpenhamn* trycktes av Peter Sohm 1807. Jöns Eric Angelini (1779–1807) var författare och översättare. Bibliotheca danica II:606 för Hauber som är en översättning från tyskan av Lars C. Dan. Kartorna i bägge arbetena är stadskartor över Köpenhamn.

302. ARCHENHOLZ, J. W. VON. *England und Italien*. Zweite gänzlich umgearbeitete und beträchtlich vermehrte Ausgabe. I–V. Leipzig, Verlage der Dykischen Buchhandlung, 1787. 8:o. XIV, (6), 282 + (8), 270 + (12), 435 + (6), 233 + (8), 301, (3) s. Med fem grav. titelvinjetter. Fem bra samtida ngf nötta hfrbd med guldornerade ryggar, rosa titeletiketter och runda gröna

nummerskyltar i papp. Stänkta snitt. Ryggarna lite blekta och med några småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *3000 Första upplagan hade tryckts 1785.

303. (ARCHENHOLZ, J. W. VON & BRAN, F. A.) *Minerva*. Ein Journal historischen und politischen Inhalts. Juni–Juli 1818. Jena, A. Schmid und Comp. respektive Bran'schen Buchhandlung, 1818. 8:o. (4), 353–524, (2) + 160 s. Två oskurna häften i tryckta omslag. Junihäftet med sönderrivet omslag. *500

De två häftena innehåller bl.a. artiklarna ”Ueber den gegenwärtigen Zustand von St. Domingo”, ”Oeffentliche Verhandlungen in der Republic von Hayti” och ”Fernere Beiträge zur Geschichte der neuesten Ereignisse in Brittischen Ostindien”.

304. *Archiv for de nyeste og mærkwærdigste rejsebeskrivelser*. I:[1–3]. Köpenhamn, J. F. Morthorstes enke, 1797. 8:o. (2), 176 + (4), 194 + 224 s. Samtida ngt nött stänkdekorerat hfrbd med guldornerad rygg och titeletikett i glättad papp. Rödstänkta snitt. Ryggen med några obetydliga småfläckar och lite naggad titeletikett. Fläckar på s. 1–6 i del I:1, i övrigt enstaka småfläckar. Titelbladet till Brissots resor saknas liksom det eventuella titelbladet till andra delen av Benyowsky. Endast första delen. *400

Detta är del I:1–3 av *Archiv for de nyeste og mærkwærdigste rejsebeskrivelser* som utkom i minst tjugo delar till och med 1803. Del I:1 innehåller Maurice Benyowskys resor i Sibirien och Ryssland, den andra hans resor i Afrika och den tredje Jacques Pierre Brissots resor i Nordamerika.

305. BARTHÉLEMY, (J.-J.). *Voyage en Italie*; imprimé sur ses lettres originales écrites au comte de Caylus. Avec un appendice, où se trouvent des morceaux inédits de Winckelmann, du P. Jacquier, de l'abbé Zarillo, académicien d'Herculanum et antiquaire du roi de Naples, et d'autres savans; publié par A. Sérieys, bibliothécaire du Prytanée, et communiqué pendant l'impression au sénateur, neveu de cet académicien, et au directeur

de monnoi des médailles, son compagnon de voyage en Italie. Seconde edition, augmentée d'une notice sur madame de Choiseul. Paris, F. Buisson, an X (1802). 8:o. (4), xxiv, 448 s. & 1 grav. plansch. Trevligt samtida lätt nött mörkgrönt hfrbd med rikt guldornerad rygg och röd titeletikett i saffian. Gula snitt. Titelbladet ngt mindre till formatet. Inlagan med enstaka småfläckar. Registret med några samtida understrykningar. Ur Badins bibliotek och med Fr. Ph. Klingspors grav. exlibris. Fint ex. *12000

Första upplagan utkom 1801. Planschen vid s. 159 föreställer två ”haches”, det vill säga spiror eller hackor från Capitolium med ett fårhuvud högst upp. Den franska arkeologen Jean-Jacques Barthélemy (1716–95) gjorde 1755–57 en resa i Italien i egenskap av direktör för myntkabinettet i Paris. Utgåvan samlar 49 brev från Barthélemy till greve Caylus. Fredric Philip Klingspor (1761–1832) var militär och ståthållare i Stockholm. Hans boksamling om 2078 poster såldes efter tryckt förteckning den 9 april 1823. I den återfinns föreliggande exemplar som post 531 i oktavavdelningen. Flera böcker från auktionen inhandlades för Johan och Alexander Sederholms räkning, uppenbarligen avsedda att användas i deras undervisning. Markeringarna i detta exemplar är gjorda av Badin på vars bokauktion den 30 oktober 1822 denna titel återfanns som nr 140 bland oktaverna. Adolph Ludvig Gustaf Albrecht Couschi Fredrik Badin (1747–1822) kom från den danska västindiska ön St. Croix via en dansk sjökaptan till Sverige. Han skänktes som en gåva till drottning Lovisa Ulrika och uppfostrades vid hovet som ett exotiskt inslag. Han hade kungafamiljen som beskyddare, tjänade flera kungar och stod modell för Crusenstolpes roman ”Morianen”. Carlander har skrivit om Badins boksamling sådan den framstår i bokauktionskatalogen: ”den bestod af 42 band in folio, 119 in qvarto, 718 in octavo och 24 in duodecimo samt 19 nr: kartor och gravyrer. De flesta böckerna voro franska, ett mindre antal svenska samt ett par tre på latin och engelska. Högst få arbeten hörande till s.k. belles lettres funnos. De allra flesta böckerna voro gedigna arbeten i religion, [...] historia, reseskildring och naturkunnighet”. Bokbandet är med all sannolikhet beställt av Klingspor efter det att han förvärvat boken men bokbindaren har återanvänt åtminstone frampärmen av Badins band så att det på främre pärmen av det nuvarande bandet går att under det marmorerade pärmapparet skönja Badins präglade pärmexlibris, dock placerat upp och ned.

306. (BARTHÉLEMY, J.-J.) *Voyage du jeune Anacharsis en Grèce*, dans le milieu du quatrième siècle avant l'ère vulgaire. I–IX. Deux-Ponts (Zweibrücken), chez Sanson et compagnie, 1793. Liten 8:o. (4), 369 + (4), 359 + 351, (1) + (4), 289, (1) + (4), 377, (1) + (4), 373, (1) + (4), 300, (1) + (4), 379, (1) + (4), 324 s. Nio samtida ljusa stänkdekorerade hfrbd med guldornerade ryggar, ljusröda titeletiketter och runda gröna nummerskyltar i glättad papp. Röd-stänkta snitt. Ryggarna lite blekta och flammiga. Första volymen ngt lagerfläckig i början och slutet. Femtio sidor i mitten av del IX ngt lagerfläckiga. Inlagan med enstaka småfläckar i övrigt. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Stilig svit! Ett planschband i kvartofomat utkom separat och saknas i detta ex. *2000

Författarens mest kända arbete vilket utkom första gången 1788. Det är en slags uppföljare till den verklige Anacharsis reseberättelse från 500-talet före Kristus. Förkortade svenska översättningar av denna berömda fiktiva reseskildring trycktes 1791 och 1825–26.

307. (BECKER, G. W.) *Südamerika wie es war und jetzt ist*, oder: Ursprung und Fortgang der Revolution daselbst bis 1819. Von * r. Leipzig, Rein'schen Buchhandlung, 1820. 8:o. XVI, 350, (1) s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag med handskrivnen ryggtitel. Ryggen blekt. Inledande två bladen med svag gultonad fläck och några lagerfläckar. *4500

Sabin 4245. Om de latinamerikanska självständighetskrigen.

308. BENZENBERG, J. F. *Briefe geschrieben auf einer Reise durch die Schweiz im Jahr 1810*. I–II. Düsseldorf, J. H. C. Schreiner, 1811–12. 8:o. (8), 296, (7) + (12), 514 s. & 4 utvikbara grav. plr. Två samtida marmorerade hfrbd med trevligt guldornerade ryggar, rosa titeletiketter och grå deletiketter. Gula snitt. Enstaka lagerfläckar i början och slutet av volymerna. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *10000

Johann Friedrich Benzenberg (1777–1846) var tysk fysiker och framstående astronom. Föreliggande arbete är en vetenskaplig beskrivning i brevform av en resa till Schweiz.

309. *Bibliothek der neuesten und wichtigsten Reisebeschreibungen zur Erweiterung der Erdkunde nach einem systematischen Plane bearbeitet, und in Verbindung mit einigen anderen Gelehrten gesammelt und herausgegeben von M. C. Sprengel, fortgesetzt von T. F. Ehrmann. I–L. Weimar, Landes-Industrie-Comptoir, 1800–14. 8:o. Med 54 utvikbara, delvis gränskolorerade grav. kartor & 27 grav. plr, varav vissa utvikbara & 4 utvikbara tabeller. Detaljerad kollationering finns. Femtio samtida hfrbd med vackert guldornerade ryggar med ljuskronor och sädesaxbuketter samt vinröda eller beige titeletiketter och ovala turkosa nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna ngt torra och blekta samt med spridda mörka fläckar. Spricka nedtill i främre ytterfalsen till del II. Bra inlagor med enstaka fläckar. Sista bladet i del IV med större bruntonad fläck och äldre uppfodring på baksidan. En av kartorna i del XVII med lång reva. Gammal välgjord lagning i en av planscherna i del XXXVII. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Komplet svt. *150000*

Med register i del XXIV, XXXVI och L. Komplet svt av denna viktiga serie översättningar av resebeskrivningar från hela världen. Det rör sig till övervägande del om resor utanför Europa, men för svenskt vidkommande kan nämnas Skjöldebrands *Beschreibung der Wasserfälle und des Kanals von Trollhätta in Schweden. Und Reise nach dem Nordkap im Jahre 1799* och J. Meermans *Reise durch den Norden und Nordosten von Europa in den Jahren 1797 bis 1800*. Många av delarna innehåller flera resebeskrivningar med separata titelblad och paginering. Sviten – som innehåller ett stort antal vackra kartor och planscher – fick en fortsättning i *Neue Bibliothek der wichtigsten Reisebeschreibungen zur Erweiterung der Erd- und Völkerkunde* (1815–35). Förteckning över samtliga ingående verk lämnas på begäran.

310. *Neue Bibliothek der wichtigsten Reisebeschreibungen* zur Erweiterung der Erd- und Völkerkunde; in Verbindung mit einigen anderen Gelehrten gesammelt. I-LXV. Weimar, im Verlage des Landes-Industrie-Comptoirs, 1815–35. 8:o. Med 62 kartor, 39 planscher, 12 tabeller, 1 notblad & 1 porträtt. Separat kollationering finns. Del I-XXVII i tjugosju samtida ngt nötta hfrbd med vacker guldornering inkluderande två ljuskronor och två sädesaxbuketter, titel- och nummeretiketter i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna ngt torra och blekta samt med spridda fläckar. Del XXVIII-LX i trettio tre samtida marmorade hfrbd med guldornerade ryggar, beige titel- och ljusblå deletiketter i glättad papp. Grönstänkta snitt. De tre följande delarna i ngt nötta och delvis blekta liknande samtida hfrbd och de två sista i samtida ngt nötta marmorade hfrbd med guldornerade ryggar och röda titel- respektive blå titeletiketter i glättad papp. Grönstänkta snitt. Enstaka ryggar med smärre fläckar och ett par av etiketterna ngt skadade. Bra inlagor med enstaka lager- och småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Sista delen saknar en karta. Fin svit! *175000

Den sänär som på en karta i sista delen kompletta sviten innehåller en mängd viktiga resebeskrivningar, inte minst från Afrika, Asien, Australien och Sydamerika, t.ex. Matthew Flinders *Reise nach dem Austral-Lande* och J. L. Burckhardts *Reisen in Arabien*. För svenskt vidkommande kan nämnas Cateau-Calleilles *Gemälde der Ostsee*, som innehåller fina kartor och planscher från Stockholm, och Brookes *Ein Winter in Lappland und Schweden*. Verket, som gavs ut av F. J. Bertuch, föregicks av *Bibliothek der neuesten und wichtigsten Reisebeschreibungen zur Erweiterung der Erdkunde* i 50 delar utgivna 1800–14. Förteckning på de verk som ingår i sviten lämnas på begäran.

311. BLADH, C. E. *Resa till Montevideo och Buenos Ayres*, jemte beskrifning öfver Platafloden och de förenta provinserna af samma namn, Paraguay, Misiones och republiken Oriental del Uruguay, eller Cisplatina. Sthlm, L. J. Hjerta, 1839. 8:o. (14), 400, (2) s. & 1 utvikbar tryckt tabell. Häftad och oskuren i sand-

gult tryckt omslag. Bokblocket helt sprucket i ryggen. Omslaget ngt nött, lite solkat och med ett par smårepor. Tabellen lagerfläckig, liksom de omgivande arken på s. 257–320. *2500

Sabin 5713. Österbottningen Carl Edvard Bladh (1790–1851) tillbringade sin studietid i Åbo där han befann sig vid krigsutbrottet 1808. De ryska trupperna nådde så småningom Bladhs föräldragård Benvik som plundrades och såväl Bladh som hans far tillfångatogs. Bladh fick enligt egen uppgift med en snara om halsen springande följa en ridande kosack. Han ska på det viset ha tillryggalagt fyra mil på fem timmar och fick som konsekvens därav en strup- och bröståkomma som han aldrig blev fullt återställd ifrån. På grund av detta sökte han sig så småningom till ett varmare klimat i Sydamerika. Där kom han att ägna sig åt affärer och spenderade sju år i Chile innan han 1828 flyttade till Buenos Aires. Efter misslyckade affärer återvände han efter några år till Sverige och blev grosshandlare i Stockholm. *SBL* skriver ”Efter bosättningen i Sverige företog sig B. att skildra de sydamerikanska länder, han lärt känna. Hans framställning är livlig, klar och underhållande samt präglad av autopsi, hans intressen mångsidiga: geografi och natur, seder och bruk, tillgångar, produkter och näringar äro föremål för hans intresse likaväl som de olika landens historia, de samtida brytningarna under och efter frihetskrigen och de ledande personligheterna. Det är den vita befolkningen, B. egentligen lärt känna, och det är så gott som uteslutande dess förhållanden, som tecknas, även om en och annan uppgift om indianerna, merendels ur andra hand, ej saknas”.

312. BOHMAN, J. *Wettern och dess kuster*. Första resan. Ett helt för sig, innefattande Götha kanal, Carlsborgs fästning och Motala mekaniska verkstad, jemte drag ur grefve von Platens lefverne. I. Norrköping, A. Bohlin, 1834. 8:o. (18), 256, (1) s. & 1 litograferad plansch & 1 utvikbar tryckt tabell. Häftad och oskuren i tryckt grått omslag. Ryggen med lite nagg. Spridda småfläckar. Maskhål i övre marginalen på s. 99–165. Bra ex. Endast första delen!

*2250

Setterwall 5621. Bring 537 nämner inte den utvikbara tabellen. Denna ”första resa” är ”ett helt för sig”, det vill säga fristående. En andra resa trycktes 1840 och innehåller ”Wetterns special-beskrifning, jemte hithörande äldre märkvärdigheter”. Planschen sitter som frontespis och föreställer familjen von Platens grav vid Motala.

313. BORCH, (M. J. DE). *Briefe über Sicilien und Maltha*, von dem H. Grafen von Borch an H. G. von N. geschrieben im Jahr 1777 als ein Supplement zu der Reisbeschreibung von H. Brydone, mit Charten vom Etna, von dem alten und neune Sicilien, nebst 24 Kupferstichen. I-II. Bern, bey der neuen typographischen Gesellschaft, 1783. 8:o. (18), 198 + (4), 202, (2) & 20 delvis utvikbara grav. plr. Två fina lätt nötta samtida hfrbd med rikt guldornerade ryggar, röda titel- och gröna deletiketter i marokäng. Röda snitt. Första försättsbladet med bortklippt namnteckning upptill. Några svaga småfläckar. I andra delen är de två planscherna vid s. 79 och även de två vid s. 116 utrivna och saknas. Likaså saknas de tre kartorna som ska vara bundna i slutet av första delen. *400

418

313

Michel-Jean Borchs *Lettres sur la Sicile et sur l'île de Malthe, pour servir de supplément au voyage en Sicile et a Malthe de monsieur Brydone* utkom 1777. Som framgår av titeln knyter Borch an till och kritiserar uppgifter i Patrick Brydones *A Tour Through Sicily and Malta* som utkommit 1773. En bearbetning av Brydone och Borch utkom på svenska 1791 med titeln: *Sicilien och Maltha, bref af herrar Brydone och von Borch. Öfversatte med tilläggningar utur Svinburne, Riedesel, med flera, af Samuel Ödmann.*

314. BORNEMANN, W. *Einblicke in England und London im Jahre 1818*. Ausführliche Bearbeitung der in öffentlichen Blättern schon mitgetheliten Bruchstücke. Berlin, E. S. Mittler, 1819. 8:o. (4), 243 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Omslagets rygg delvis trasig. Titelbladet med mindre solkfläck i nedre ytterhörnet, i övrigt bra inlaga. *2250

315. BRACKENRIDGE, H. M. *Reise nach Südamerika*. Unternommen auf Befehl der amerikanischen Regierung in den Jahren 1817 und 1818 auf der Fregatte Kongress. Aus dem Englischen. I-II. Leipzig, G. J. Göschen, 1821. 8:o. IV, 384 + (2), 452 s. Två häftade volymer i samtida gråpappersomslag med handskrivna titlar. Omslagens ryggar blekta och med varsin spricka, men bokblocken håller ihop. Inlagan med några enstaka småfläckar. Litet nagg längst ut i yttermarginalen på de första åtta sidorna i del I. *6000

Sabin 7181. Originalen utkom 1819 under titeln: *Voyage to South America, performed by order of the American government, in the years 1817 and 1818, in the frigate Congress*. Henry Marie Brackenridge (1786-1871) var amerikansk författare och politiker. 1817 utnämndes han till sekreterare för "The South American Commission" och besökte Sydamerika för att bilda sig en uppfattning om majrevolutionen och argentinska självständighetskriget. Kommissionen rekommenderade så småningom USA att erkänna den nya staten Río de la Platas förenade provinser (Provincias Unidas en Sud-América).

316. BROLING, G. *Anteckningar under en resa i England* åren 1797, 1798 och 1799 [...] på Bruks societetens anmodan utgifne. I-III. Sthlm,

J. P. Lindh respektive O. Grahn, 1811-17. 8:o. Grav. titelblad, (10), 330 s. + grav. titelblad, (2), 384 s. + grav. titelblad, grav. dedikationsblad, (8), 448 s. Med några illustrationer i texten. Tre samtida marmorerade hfrbd med fint guldornerade ryggar, ljusbruna titeletiketter och olivgröna formskurna nummerskyltar av glättad papp. Gula snitt. Titel- och smutstitelbladen till andra delen ngt lagerfläckade, i övrigt en ren inlaga. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fin svit. Planschdelen saknas. *3000

Gustaf Broling (1766-1838) blev efter studier i Uppsala bergsproberare i Bergskollegiets tjänst. Föreliggande resa företogs 1797-99 med ekonomiskt understöd av Bruks societeten. Broling skulle för Collegium medicum och Bergskollegiums räkning besöka anläggningar och fabriker. Tack vare sina kunskaper kunde han göra värdefulla iakttagelser även när besökarens frihet var inskränkt för att skydda fabriks hemligheter. Efter återkomsten till Sverige kunde Broling genom beskrivningar eller biträde vid fabrikers organiserande sprida engelska idéer, t.ex. vid byggandet av Sveriges första ångmaskin. *Anteckningar under en resa i England* har beskrivits som ett mellanting mellan en resebeskrivning och en handbok i engelska natur- och samhällsförhållanden. Arbetet väckte stort bifall och Svenska akademien belönade det 1813 med det Lundbladiska priset med särskild hänsyn till dess lediga språk.

317. BROLING, G. *Anteckningar under en resa i England* åren 1797, 1798 och 1799 [...] på Bruks societetens anmodan utgifne. I-III. Sthlm, J. P. Lindh respektive O. Grahn, 1811-17. 8:o. Grav. titelblad, (10), 330 s. + grav. titelblad, (2), 384 s. + grav. titelblad, grav. dedikationsblad, (8), 448 s. Med några illustrationer i texten. Tre häftade och oskurna volymer i samtida nötta glättade blå pappersomslag med tryckta titeletiketter. Titeletiketterna till del I och II skadade. Andra delen ngt lagerfläckig, med en bläckfläck i övre marginalen i början och inlagda torkade blommor med tillhörande fuktfläckar på två uppslag. Tredje delen med en inledande liten brunfläck. Den separat utgivna planschdelen saknas. *1500

318. BROUGHTON, T. *Neueste Gemälde der Mahrattenstaaten*, oder Sitten, Gebräuche und Trachten der Mahratten, nebst kurzen Notizen über die Gegenden, welche sie beherrschen. Nach dem Englischen des Tomas Broughton. Mit 5 Kupfern. Budapest, 1819. Liten 8:o. (12), X, 11-254, (2) s. & 5 grav. plr, varav 3 utvikbara. Häftad och oskuren i samtida blått originalpappersomslag, vars pärmar är illustrerade. Omslaget med några småfläckar, dess rygg med ngn småreva. Bitvis lätt lagerfläckig. *2500

Arbetet utgavs i serien: "Miniaturgemälde aus der Länder- und Völkerkunde von den Sitten, Gebräuchen, der Lebensart und den Kostümen der verschiedenen Völkerschaften aller Welttheile; mit Landschafts- und Städteprospecten, Ansichten von Palästen, und Abbildungen anderer merkwürdiger Denkmäler der älteren und neueren Baukunst überhaupt". Om maratherna och Marathariket i Indien. Maratherna bjöd de brittiska koloniserarna hårt motstånd och det var inte förrän 1818 som de slutligt besegrades militärt. Det engelska originalet trycktes 1813 under titeln: *Letters written in a Mahratta camp during the year 1809, descriptive of the character, manners, domestic habits, and religious ceremonies of the Mahrattas*. Thomas Duer Broughton (1778-1835) var engelsk soldat och författare.

319. BRUNIUS, C. G. *Konstanteckningar under en resa år 1849* från Lund om Linköping och Strengnäs till Fahlun och åter om Uppsala Stockholm och Vexjö. Lund, Berlingska tryckeriet, 1851. 8:o. (10), IV, (2), 782, (1) s. Häftad och oskuren. Bokblockets rygg med stora sprickor och spår av det tryckta omslaget. Häftningen håller dock ihop med ett nödrop. Titelbladet lite solkigt. *200

Bring 743 med felaktig kollationering. Arkitekten, konsthistorikern och författaren Carl Georg Brunius (1792-1869) var ansvarig för restaureringen av Lunds domkyrka 1833-59 och utförde "den första systematiska undersökningen av Sveriges medeltidsarkitektur". Hans arbeten betecknas som "för sin tid enastående och för vår konsthistoriska forskning delvis oumbärliga".

320. (BUECHLER, J. U.) *Land- und Seereisen eines St. Gallischen Kantonsbürgers nach Nordamerika und Westindien*, über Amsterdam nach Baltimore, Pitzburg, Gallipoli, Sensanetta, Neu-Bevay, die Gegend Wabasch am Ohio, Natschet, Battonrouge und Neu-Orleans am Mississippi &c. und wieder zurück nach Amsterdam in den Jahren 1816, 1817 und 1818. Enthaltend viele gute und widrige Schicksale, verschiedene Sitten amerikanscher Völker, insonderheit von Negern und Wilden &c. St. Gallen, Zollikofer und Züblin, 1819. 8:o. 228 s. Häftad och oskuren i ngt nött samtida gråpappomslag med handskrivnen ryggtitel. De första och sista sidorna lagerfläckiga, avslutande blad även med en liten fuktfläck upptill. Bra ex. *10000
Sabin 8873 för andra upplagan från 1830-talet.

321. CASTRÉN, M. A. *Nordiska resor och forskningar*. I-III. Helsingfors, Finska litteratur-sällskapets tryckeri, 1852-53. 8:o. Litograferat porträtt, (8), 320, (5) + XII, 463, (2) + (12), 332 s. & 2 litograferade plr & 2 utvikbara kartor. Tre trevliga samtida hfrbd med guldonnerade ryggar. Brunsprängda snitt. Banden lätt nötta och ryggar lite blekta. Del IV-VI saknas. *2500

Första delen är reseminnen från Lappland och Ryssland 1838-44, andra delen skildrar en resa till Sibirien 1845-49 och tredje delen innehåller Castréns föreläsningar i finsk mytologi. De saknade tre delarna utkom 1857-70 och innehåller föreläsningar öfver Altaiska folken samt samojediska och tatariska sagor, smärre afhandlingar, akademiska dissertationer och tillfälliga uppsatser.

322. CRAWFURD, J. *Der Indische Archipelagus*, besonders in Bezug auf Handel und Verkehr. Aus dem Englischen. (Nebst einer Karte vom Indischen Archipelagus.) Jena, Bran'schen Buchhandlung, 1821. 8:o. (4), 380 s. & 1 utvikbar grav. karta. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag med handskrivnen ryggtitel. Ryggen ngt sprucken mellan ark

2 och 3. Inlagan bitvis med småfläckar i yttermarginalen. Kartan lite bruntonad och med en liten reva. *4500

Översättning av *History of the Indian Archipelago* från 1820. Kartan visar Malackahalvön, Sumatra, Java, Borneo och Celebes samt några mindre öar. John Crawford (1783-1868) var skotsk läkare, tjänsteman och författare. Han var i tjänst vid brittiska Ostindiska kompaniet och deltog i invasionen av Java 1811. Crawford utnämndes därefter till guvernör vid hovet i Yogyakarta och lärde känna javanesiska kulturen och språken. Sina intryck och kunskaper om Java och omkringliggande öar summerades i detta hans viktigaste arbete. Crawford framstår som en sammansatt karaktär då han var kritisk till mycket av vad de europeiska nationerna gjort i Sydostasien, motsatte sig slaveriet som institution, samtidigt som han opponerade sig mot Darwins teorier och trodde att mänskligheten kunde delas upp i 60 raser som inte delade ett gemensamt ursprung.

323. *Die Sächsische Schweiz mit der Gegend bis Dresden*. Gränskolorerad grav. karta. Dresden, von Herman Schmidt, u.å. (omkring 1830). Ca 8, 5 x 11, 5 cm. Minimal reva upptill. En del punkter markerade på kartan, vilka eventuellt är samtida tillägg. Utan stplr. *300
Signerad W. Kleinig. Med prisangivelsen 2 groschen.

324. ENGSTRÖM, J. *Resa genom Norrland och Lappland till Sulitelma och Gellivare*, år 1834. I-II. Sthlm, H. G. Nordström, 1834. 8:o. (2), 152 + (2), 146, (2) s. Två häftade och oskurna volymer i lite nötta tryckta gråpappersomslag. Inlagan med några enstaka lagerfläckar. Med J. Sederholms namnteckningar daterade 1835 på främre omslagen. Bra ex. *6000

Bring 556. Schiötz 306*. "Tillägg och anmärkingar" på s. 113-52 i del I. Engströms omfattande resa resulterade i två reseberättelser, denna och *Resa genom södra Lappland, Jemtland, Trondhem och Dalarne* (1835-36). Jon Engström (1794-1870), bataljonsläkare och skriftställare, var i samtiden känd under öknamnet "trädoctorn" för sina omdiskuterade skogsaffärer. Han skrev även ett antal skönlitterära verk och grundade Kalmartidningen *Barometern*.

325. ERDMANN, A. *Dannemora jernmalmsfält i Upsala län*, till dess geognostiska beskaffenhet skildradt; ett försök. Aftryck ur k. Vet. akad. handl. för år 1850. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1851. 8:o. 138 s. & 16 handkolorerade litograferade plr, varav nr 1-2 utvikbara. Häftad i grönt samtida omslag, det bakre loss och med revor. Bokblocket itu i ryggen och planscherna nästan helt loss. Svag fuktrand i övre marginalen på textens första tjugo sidor och svag fuktrand i yttermarginalen på de sista sex planscherna. Dedikation från författaren till "vännen Johan Sederholm". *6000

Bygdén s. 35. Planscherna tryckta på tjockt kartongpapper. De två första är kartor över Films och Dannemora socknar samt över Dannemora jernmalmsfält. De följande elva är gruvkartor över Dannemorafältet på olika djup och de tre sista är profilkartor. Axel Erdmann (1814-69) var geolog, mineralog och kemist. Hans geologiska undersökningar av svenska malmfält var de första i sitt slag i Sverige. De publicerades i *Vetenskapsakademiens handlingar* och belönades sedermera med Jernkontorets stora medalj.

326. ERDMANN, A. *Versuch einer geognostisch-mineralogischen Beschreibung des Kirchspiels Tunaberg in Südermannland*, mit besonderer Rücksicht auf die in demselben befindlichen Gruben. Aus dem Schwedi-

schen von Fr. Creplin. Mit 5 Tafeln. Stuttgart, E. Schweizerbart, 1851. 8:o. 77, (3) s. & 5 handkolorerade litograferade bergs- och gruvkartor. Häftad och oskuren, ett främre omslag bevarat med flera smårevor och fläckar, den bakre delen saknas. Den ganska nötta inlagan med lagerfläckar i övre marginalen, avslutande blad med svag fuktfläck upptill. Sista bladet loss och med lång reva in i texten. Planscher-na häftade för sig med pappersremsa och löst bilagda, en av dem med stpl "J. Sederholm".

*4000

Beilagenheft zum Neuen Jahrbuch für Mineralogie etc. Det svenska originalet trycktes ursprungligen i *Vetenskapsakademiens handlingar* 1848 och utkom i särtryck 1849 med titeln: *Försök till en geognostisk-mineralogisk beskrifning öfver Tunabergs socken i Södermanland med särskildt afseenden på der belägne grufvor*. Planscher-na är kartor över Tunaberg och malmorter. Näfveqvarns bruk, som ligger i Tunabergs socken, omnämns i texten. I Johan Sederholms bouppteckning nämns flera gruvor i socknen, bl.a. Frank-, Gris- och Lilla samt Stora Ingerlshyttan.

327. FALSEN, C. M. *Norges historie under kong Harald Haarfager* og hans mandlige descender. I-IV. Oslo, J. Lehmann, 1823-24. 8:o. XVIII, 418 s. & 8 utvikbara tabeller + (2), VIII, 398 s. & 4 utvikbara tabeller + X, 495 s. & 4 utvikbara tabeller + VIII, 292 s. & 1 utvikbar tabell. + FALSEN, C. M. *Geographisk beskrivelse over kongeriget Norge*, og udsigt over dette lands ældste historie og forfatning, som en indledning til Norges udførligere historie. Oslo, J. Lehmann, (1821). 8:o. (4), 146, (1) s. Fyra trevliga samtida hfrbd med guld- och blindpressad ryggdekor. Blåstänkta snitt. Ryggarna lite flammiga. Enstaka fläckar. Den sista tabellen med fläckar.

*3000

Det andra arbetet är bundet sist i första volymen, utan tryckår men med förord daterat 1821. Christian Magnus Falsen (1782-1830) var norsk ämbetsman, stiftsamtman och politisk och historisk författare. Han har kallats "Grunnlovens far" tack vare sitt utkast till den norska grundlagen 1814.

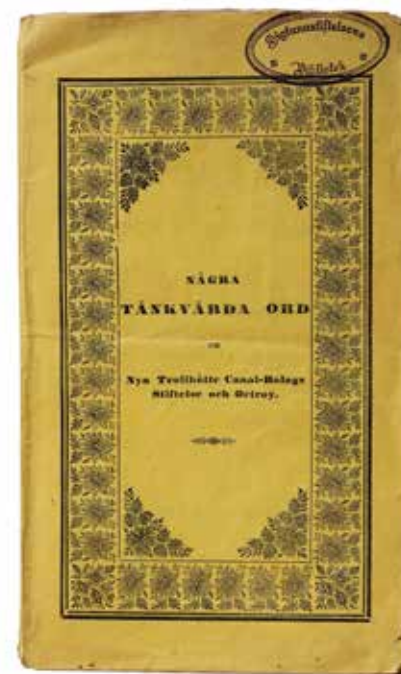
328. FALSEN, C. M. *Udtog af fortidens geographie*. Oslo, A. Jensen 1819. 8:o. (8), 183, (1) s. Häftad, oskuren och ouppskuren i samtida gråpappomslag. Bra ex. *900

329. [Femårsberättelser 1822] *Kongl. maj:ts befallningshafvandes i [...] till kongl. maj:ts afgifne fem-års berättelse 1822*. 1-25. Uppsala, Palmblad & c. respektive Sthlm, O. Grahn, E. A. Ortman, H. A. Nordström, F. B. Nestius, Kongl. tryckeriet, S. Rumstedt respektive Marquardska boktryckeriet, 1823. 4:o. Separat kollationering finns. Samtida bra, lätt nött hfrbd med guldornerad rygg och ljusbrun titeletikett i glättad papp. Blåstänkta snitt. På frampärmens insida bläcknumrering 146 och anteckningen "Härtill hörer ett band med tabeller in folio", vilket tyvärr saknas här. *800

En komplett samling femårsberättelser för samtliga län för året 1822. En rad tryckta statistiska tabeller saknas dock i de respektive trycken. De rapporterar om tillståndet i länen i ekonomiskt, socialt och administrativt hänseende och innehåller en mängd topografisk information. Den längsta och ambitiösaste berättelsen är från Stora Kopparbergs län, tryckt i Falun och undertecknad av Hans Järta.

330. [Femårsberättelser 1828] *Kongl. maj:ts befallningshafvandes i [...] till kongl. maj:t år 1828 afgifne fem-års-berättelse*. 1-25. Sthlm, P. A. Norstedt, H. A. Nordström, Ecksteinska tryckeriet, Kongl. ordens-boktryckeriet, J. Hæggström respektive J. A. Walldén, 1829. 8:o. Separat kollationering finns. Tjugofem oskurna och ouppskurna häften med bindgarn i ryggen. Några spridda småfläckar och ngt bruntonade blad. Häfte 4, 6, 16 och 17 har ordningsnumren på inklistrade tryckta lappar på titelbladen. Den stora sammanfattande tabellen vikt flera gånger och med några hål i vikningen med textförluster. *2000

En komplett samling femårsberättelser för samtliga län 1828. Berättelserna rapporterar om tillståndet i länen i ekonomiskt, socialt och administrativt hänseende. Den längsta och mest ambitiösa berättelsen här är från Värmlands län och undertecknad av Johan af Wingård.

331

331. (FLACH, C. G.) *Några tänkvärda ord om nya Trollhätte canal-bolags stiftelse och octroy*. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1840. 8:o. 20 s. Häftad i ngt nött tryckt gult omslag. Med enstaka småfläckar. *1750

Bring Trollhättan i litteraturen 219. Ett inlägg i den samtida debatten om Trollhätte kanal.

332. FLEURIEU, C. P. CLARET. *A voyage round the world, performed during the years 1790, 1791, and 1792, by Étienne Marchand, preceded by a historical introduction, and illustrated by charts, etc.* Translated from the French. I-II. London, A. Strahan, 1801. 4:o. (12), CXXVIII, 361, (3) + XII, 503, (1 blank), 1-105, (1) s. Två trevliga samtida hfrbd med tidstypiskt guldornerade ryggar, tegelbruna titel-

etiketter och plommonfärgade deletiketter i glättad papp. Inlagan i del I med spridda fläckar efter bl.a. torkade blommor. Andra delen med renare inlaga men tyvärr är s. 457-503 hårt bruntonade och sköra samt med några revor och hål, se t.ex. s. 503. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Kartor och plancher saknas! *500

Sabin 24752. Det franska originalet utkom 1798-1800 i fyra delar under titeln: *Voyage autour du monde, pendant les années 1790, 1791, et 1792*. Arbetet redogör för Etienne Marchands världsomsegling 1790-92, den andra franska världsomseglingen. Denna så kallade "Solidexpeditionen" hade kommersiella syften, bl.a. att utveckla en potentiellt lukrativ pälshandel mellan Nordamerika och Kina. Resan gick från Frankrike, via Kap Verde, Kap Horn, Marquesasöarna upp till Vancouverområdet, sedan vidare till Hawaii och Kina och hem via Macao, Mauritius och Godahoppsudden. Inledningsvis redogörs för tidigare expeditioner i området, från 1500-talet och framåt.

333. FORSELL, C. AF. *Anteckningar och statistiska upplysningar öfver Sverige*. Samlade och utgifne. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1839. Stor 12:o. 384 s. Träsnittsvinjett på titelbladet och träsnittsillustration i texten på s. 335. Samtida ngt nött hfrbd med sparsamt guldornerad men oxiderad rygg som är ganska torr. Brunstänkta snitt. Inlagan med enstaka småfläckar. Fläck i övre marginalen på s. 333-38. *700

Setterwall 5571. Titelvinjetten föreställer bondgården Simanbo i Ljusdal. Illustrationen på s. 335 är en tjärddal i genomskärning. Med rubriker som "Förtjenar Sverige att beresas, att ses, att kännas?" och "Om sättet att resa i Sverige". Carl af Forsell (1783-1848) var kartograf, statistiker, militär, publicist och kanske mest känd för sin *Statistik öfver Sverige* som utkom första gången 1831.

334. FORSELL, C. AF. *Statistik öfver Sverige*, grundad på offentliga handlingar. Jemte en karta öfver den nordiska halfön. Fjerde upplagan, tillökt och förbättrad. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1844. 8:o. XIV, 463, (1) s. & 1 utvikbar handkolorerad grav. karta. Samtida hfrbd med guldornerad och blindpressad

ryggdekor. Grönstänkta snitt. Den lite blekta och torra ryggen med några ytliga nötningar och flagningar. Bra ex. *1000

Setterwall 5572. Första upplagan utkom 1831, den andra 1833 och den tredje 1836. Den fina kartan över Sverige och Norge är graverad av C. G. Lundgren och daterad 1831. Eftersättsbladet med Forssa pappersbruks vattenmärke. Detta pappersbruk låg i Vingåker i Södermanland.

335. (FORSELL, C. AF) *Beskrifning öfver Bromma socken* år 1825. Sthlm, H. A. Nordström, 1829. 8:o. 14, (2 blanka) s. & 1 utvikbar tryckt tabell & 1 utvikbar gränskolorerad grav. karta. + (FORSELL, C. AF) *Tillägg år 1843*. [=rubrik]. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1843. 8:o. (2) s. Samtida enkelt ngt nött skinnryggbd. Fint ex. *5000

Bygdén s. 34. Kartan är daterad 1829 och graverad av C. G. Lundgren. På den trevliga kartan ser man bl.a. gårdarna Beckomberga, Bellsta, Sundbyberg, Mariehäll, Riksby, Åkeshov, Smedslätten och Ålsten samt en Tranebergsbro och en Nockebybro. Detta exemplar innehåller även tillägget om två sidor som trycktes 14 år senare. Bandet tillkom vid det tillfället.

336. FORSTER, J. R. & FORSTER, G. *Reise um die Welt während den Jahren 1772 bis 1775* in dem von Seiner itzregierenden Grossbritannischen Majestät auf Entdeckungen ausgeschickten und durch den Capitän Cook geführten Schiffe the Resolution unternommen. Vom Verfasser selbst aus dem Englischen übersetzt, mit dem Wesentlichsten aus des Capitän Cooks Tagebüchern und andern Zusätzen für den deutschen Leser vermehrt und durch Kupfer erläutert. Erster Band. Berlin, bey Hande und Spener, 1778. 4:o. (34), 451 s. & 7 grav. plr, numrerade II-VIII. Samtida ngt nött hfrbd med vackert guldornerad rygg och tegelröd titeletikett i glättad papp. Stänka snitt. Ett par skador i skinnnet nedtill på ryggen och främre ytterfalsen. Några små lagerfläckar i marginalen på s. 265-88, i övrigt en fin inlaga. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1833. En karta saknas. Endast del I! *2500

Sabin 25131. Det engelska originalet *Observations made during a voyage* utkom samma år, del II av denna översättning utkom 1780 men saknas här. Johann Reinhold Forster (1729-98) var vetenskapsman på James Cooks andra expedition ombord på "Resolution" till Stilla havet. Hans son Johann Georg Adam Forster (1754-94), etnolog och skribent, deltog även i expeditionen. Från början var tanken att fadern skulle skriva den officiella rapporten om expeditionen, men på grund av sitt häftiga lynne råkade han i ständiga gräl med officerarna och manskapet ombord. På grund av detta och i kombination med olika uppfattningar om ersättningen för hans deltagande förbjöd Amiralitetet honom att ge ut arbetet. Han lät då sin son publicera boken, vilket fick till följd att han avskedades från brittisk tjänst. Ett kortare *Utdrag utur Forsters resa omkring jorden* trycktes i Uppsala år 1800. De trevliga planschererna avbildar växter och artefakter från resan.

337. (FREYGANG, FREDERIKA VON & FREYGANG, W. VON) *Bref om Caucasus och Georgien, jemte beskrifning öfver en resa till Persien, år 1812*. Öfversättning ifrån fransyskan. Sthlm, H. A. Nordström, 1818. 8:o. (6), 288 s. + KOTZEBUE, M. VON. *Resa till Persien med ryska ambassaden år 1817*. Öfversättning af S. N. Wahrman. Uppsala, E. Bruzelius, 1822-23. 8:o. (2), 185, (1) s. + CAMPBELL, A. *Resa omkring jorden, åren 1806 till 1812*; innehållande berättelse om författarens twenne skeppsbrott på Amerikas nordwestra kust, om hans långvariga wistande på Sandwichöarne, samt beskrifning om dessa öar och deras inwånare. Öfversättning af C. F. Seijerling. Uppsala, E. Bruzelius, 1823. 8:o. (4), 87, (1) s. Samtida charmigt alrotsmarmorerat hfrbd med guldornerad rygg och svart titeletikett av saffian. Gula snitt. Lätt stötta nedre pärmhörn. Inlagorna lite lagerfläckiga. Samtida handskrivet register på frampärmens insida med prisuppgifter och inbindningskostnad. Trevligt samlingsband i fint skick. *5000

Översättarens förord till det första arbetet är undertecknat "P. T." Där anger han att texten är en lätt bearbetning av det tyska originalet, bl.a. genom att den persiska historien trängts ihop på endast 16 sidor. Det andra arbetet är skrivet av löjtnanten Moritz von Kotzebue (1789-1861) vilken som ung hade gått i rysk tjänst och följt med en ambassad till

Persien. Kotzebue var son till författaren August von Kotzebue som efter sonens hemkomst lät ge ut denna resebeskrivning. Jfr Sabin 10210 för originalutgåvan av Campbells *A voyage round the world* som utkom i Edinburgh 1816. Kotzebues och Campbells resor var allt som utkom av Bruzelius "Bibliotek af de nyaste och märkvärdigaste resebeskrifningar".

358. *Gemälde von St. Petersburg*. Von seiner Entstehung bis auf die gegenwärtige Zeit nach den neuesten und besten Quellen bearbeitet. Nebst einem Plan der Stadt in Steinruck und einer Tabelle. Leipzig, C. H. F. Hartmann, 1822. 8:o. (4), 286, (2) s. & 1 utvikbar litograferad karta & 1 utvikbar tryckt tabell. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Trasig rygg och hårt fläckat främre omslag, liksom titelbladet. Många trista fläckar efter torkade blommor som delvis finns kvar. *900

Den fina kartan har titeln "St. Petersburg im Jahr 1821". Förordet är undertecknat med initialerna "F. C. H.". Första upplagan trycktes i Reutlingen samma år. Om Petersburgs historia från äldsta tider till samtiden. Den huvudsakliga källan var den estniska diplomaten Heinrich Christoph von Reimers *St. Petersburg am Ende seines ersten Jahrhunderts* (1805).

339. GILLBERG, J. L. *Historisk, oekonomisk och geogra[f]isk beskrifning öfver Malmöhus län uti hertigdömet Skåne*. Andra upplagan, omarbetad och utgifwen af Nils Bruzelius. Lund, Berlingska boktryckeriet, 1840. 8:o. (10), 314 s. Samtida hfrbd med tidstypiskt guldornerad rygg. Brunstänkta snitt. Ryggen lite blekt och med några små nötningar. Titelbladets övre marginal avklippt och lagad samt med lagad reva upptill med förlust av en bokstav i titeln. *500

Setterwall 5838. Första upplagan utkom 1765. Med tryckt dedikation till landshövding Fredrik Posse, kontraktsprosten Jöns Sommar (Bruzelius morbror), Gustaf Hamilton och Anton von Lieven. Exemplar existerar med enbart dedikationer till Posse och Sommar. Lantmätaren och kronfogden Johan Lorents Gillbergs (1726-93) arbete hade tillkommit på landshövding Carl Adlerfeldts uppmaning. Som källor använde sig Gillberg av jordeboken och en omfattande korrespondens med länets tjänstemän.

Försättsbladet i denna volym med pappersbruket Periodens vattenmärke, vilket kan tyda på att boken är bunden i Nyköping.

340. *Hamburg und Hamburgs Umgegend*. Ein Handbuch für Fremde. Vierte Auflage. Hamburg, F. H. Nestler und Melle, u.å. (1830-talet). 12:o. Grav. front, VIII, 206, (4) s. & 1 utvikbar grönskolorerad grav. karta & 1 stor utvikbar grav. stadsplan. Samtida ngt nött gult opappbd vars pärmar är klädda med det tryckta rödbruna omslaget. Blåstänkta snitt. Frontespiskartan med reva. Den stora stadsplanen med en längre reva in i motivet och så intrikat hopvikt att den är svår att öppna. *3500

Denna fjärde upplaga är odaterad, en femte upplaga trycktes 1841. Trevlig reseguide till Hamburg och dess omgivning.

540

341. (HAMMAR, O.) *Geografisk-statistisk beskrifning öfver konungariket Norrige*. Karlskrona, Bagges boktryckeri, 1814. Liten 8:o. (2), 78 s. + (BERGSTEDT, E.) *Om Norge 1814*. Sthlm, Elméns och Granbergs tryckeri, 1814. Liten 8:o. 27 s. Fint nära samtida lätt nött mörkbrunt hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg med texten: "Beskrifningar öfver Norrige" och "1814". Pergamentskodda hörn. Grönstänkta snitt. Första titelbladet med gammal välgjord lagning, i övrigt med bara ngn enstaka småfläck. Bra samlingsband. *4500

Det första arbetet såldes till förmån för fattigvården i Karlskrona och är en beskrivning av Norges historia, geografi, inbyggare och samtida förhållanden. Olof Hammar (1784-1864) var kyrkoherde i Jämshögs församling i Blekinge. Erik Bergstedt (1760-1829) var diplomat, statssekreterare och reseskildrare. Han skriver inledningsvis om sitt arbete: "Desse anteckningar om Norge, utdragne ur Thaarups Statistik der Danische-Monarchie och andra godkända skrifter, utgifves i hopp att allmänheten med välbehag skall anse ett försök att meddela några underrättelser om detta nabo-land, som nu blifvit så viktigt för svenskar att lära känna". Bägge skrifterna författades mot bakgrund av den ingångna unionen med Norge 1814.

342. HARTWIG, G. *Tropikverlden framställd i djur- och växtlif*. Öfversättning af C. J. Dahlberg. Med 5 plancher. Sthlm, P. G. Berg, 1862. 8:o. xv, (1 blank), 408 s. & 5 tonlitograferade plr. Samtida ljusbrunt hfrbd med guldornerad rygg. Blåsprängda snitt. Ryggskinet med några mörkare fläckar. Inlagan med en del fläckar, inte minst i yttermarginalen mot slutet. Med Nils Johan Sederholms namnteckning. *675

Bland de fint utförda planscherna i färg kan nämnas en som avbildar bomull som skördas av svarta slavar och hör till texten på s. 272-77. Georg Hartwig (1813-80) arbetade som badläkare i Ostende. Flera av hans populärvetenskapliga böcker översattes till svenska, bl.a. *Söderhafvets öar framställda i natur- och folklif*, *Gud uppenbarad i naturen eller skapelseplanens enhet* och *Jordens inre med dess skatter och under*. Förläggaren och boktryckaren P. G. Berg är känd för sin intressanta folkbildande utgivning

som ofta rörde sig inom kultur- och naturalhistorien. Nils Johan Otto Sederholm (1870–1937) blev senare brukspatron på Näfveqvarn.

343. HEBBE, J. G. *Några korta underrättelser om Fayal och de öfrige Açorerne*. Sthlm, C. F. Marquard, 1804. 8:o. 88 s. Häftad i samtida gråpappersomslag med samtida handskrivnen titel på främre omslag. Delvis ngt småfläckig. Olof Malmerfeldts namnteckning. Fint, stort och oskuret ex. *9000

Översattes till tyska 1805. Fayal är en av de nio öar som utgör Azorererna. Johan Gustaf Hebbe (1777–1847) var löjtnant vid amiralitetet i Karlskrona och godsägare. Mycket av innehållet utgörs av läsefrukter, men det framkommer att författaren själv besökt

Fayal både 1801 och 1802. I en fotnot på s. 51 skriver Hebbe exempelvis: "År 1802 den 16 juli slöt jag som skeppare av snauen Friheten om 112 svåra läster, med det ansedda handelshuset herrar Christ. Hebbe & son i Stockholm certeparti att, från Stockholm till Fayal, överföra en laddning som, genom mina råd grundade på en noga kännedom af Fayals behof och priser, blef af följande beskaffenhet [---]". På det avslutande bladet avtrycks en rättelse om Punta Delgadas redd på S. Miguel av kapten J. G. Marquardt. Olof Malmerfeldt (1763–1829) var stallmästare vid Uppsala universitet från 1793.

344. HENDERSON, E. *Island*. Oder: Tagebuch seines Aufenthalts daselbst in den Jahren 1814 und 1815. Aus dem Englischen übersetzt von C. G. Franceson. Mit einer Karte in Steindruck. I-II. Berlin, A. Petsch, 1820–21. 8:o. (2), 393, (1) + (2), 248 s. & 1 utvikbar litograferad karta. Två häftade och oskurna volymer i samtida gråpappersomslag med lätt blekta ryggar med äldre handskrivnen numrering. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Kartan med lite nagg i marginalen. Fint ex. *7000

Fiske s. 236. Originalet *Iceland; or the Journal of a residence in that island during the years 1814 and 1815* trycktes i Edinburgh 1818–19. Ebenezer Henderson (1784–1858) var skotsk präst och missionär samt sedermera professor i orientaliska språk. Hans plan som ung var att missionera i Indien, men på grund av diverse omständigheter kom han i stället att slå sig ned i Danmark. Därifrån gjorde han för Brittiska bibelsällskapets räkning resor i de omgivande länderna för att sprida biblar, bl.a. till Sverige och Lappland. 1811 grundade Henderson i Göteborg den första kongregationalistiska församlingen i Sverige. Detta arbete bygger på hans resa till Island 1814–15.

345. HISINGER, W. *Anteckningar i fysik och geognosi under resor uti Sverige och Norrige*. I-II. Uppsala, Palmblad & c., 1819–20. 8:o. (4), 112 s. & 1 utvikbar tabell & 5 grav. plr, varav 3 utvikbara + (4), 90 s. & 1 utvikbar tabell & 1 utvikbar grav. plansch. Samtida ngt nött och blekt glättat grönt pappbd med samtida handskrivet författarnamn på ryggen. Ryggen lite skadad, frampärmen lite knäckt och pärmapperet med några små fläckar. Den fina inlagan närmast oskuren och med några sprid-

da småfläckar. En samtida ägaranteckning vilken dock inte hunnit längre än "Tillhör" på försättsbladet. *4000

Sammanlagt utkom sju häften 1819–40. Dessa två inledande häften beskriver Dalarna, Jämtland och Härjedalen. Planscherna visar Åreskutan och Städjan samt olika bergsprofiler. *SBL* skriver: "Till stora delar bygger dessa arbeten på noggranna observationer gjorda under årliga långa färder i Sverige och Norge. I linnéansk anda redovisar H utförligt egna iakttagelser men medtager också andras resultat. Notiserna rör främst geologin men utsträcker ofta till zoologi, botanik och kulturgeografi". Wilhelm Hisinger (1766–1852) var kemist och mineralog och ägnade sig åt bergs- och bruksverksamhet. Han samarbetade med Berzelius vilket 1804 ledde till upptäckten av det nya grundämnet cerium. Sina betydande samlingar donerade han till Vetenskapsakademien.

346. HOLCK, H. *Provincial-lexicon over Danmark og hertugdømmene Schlesvig og Holsteen*, indeholdende geographisk og chorographisk beskrivelse over stifter, amter, herreder, sogne, stæder, kjøbstæder og landsbyer, herregaarde, slotte, fæstninger, runde, floder, øer, høie ec., med kort, dog fuldstændig efterretning om deres geographiske, oeconomiske og politiske forfatning, i form af en ordbog. Uddraget af de bedste skrivter. Köpenhamn, M. Hallager, 1778. 8:o. (4), 572, (1) s. Träsnittsvinjett på s. 1. Samtida ngt nött hfrbd med upphöjda bind, guldornerad rygg och titeletikett i glättad papp. Röda snitt. Ryggen blekt och med två mindre fläckar. Spår av auktionsremsa på frampärmens insida. Inlagan med enstaka småfläckar. Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1832. *1250

Texten satt i två spalter. Hans Holcks (1726–85) *Provincial-lexicon* är ett av Danmarks tidigaste topografiska lexikon och en viktig källa till kunskapen om landets städer, befolkning, näringar med mera. Det inledande barockartade träsnittet föreställer en stad med stadsmur.

347. HUGHES, T. SMART. *Reise durch Sicilien und Griechenland nach Janina in Albanien*. Aus dem Englischen. Jena, Bran'schen

Buchhandlung, 1821. 8:o. (2), 204 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Omslagets rygg med revor och trasig i häftningen. Svag fuktrand i titelbladets nedre marginal. *5000
Översättning av *Travels in Sicily, Greece, and Albania* som utkom 1820. Thomas Smart Hughes (1786–1847) var präst och historiker. Han blev 1812 informator för den unga Robert Townley och gjorde med honom en två år lång bildningsresa genom Spanien, Italien, Sicilien, Grekland och Albanien, platser som beskrivs i föreliggande reseskildring.

348. HUMBOLDT, A. VON. *Natur-målningar*. Översättning. Helsingfors, J. Simelii arfvingar, 1865. 8:o. (4), 164 s. Häftad och oskuren i tryckt ljusbrunt omslag. Omslagets rygg trasig, bakre omslag med några veck. Ngt loss i häftningen. *900

Sabin 33702 för det tyska originalet *Ansichten der Natur* som utkom 1808. En tidigare svensk översättning hade tryckts i Linköping 1829. Föreliggande finska upplaga avtrycker Humboldts förord till första, andra och tredje tyska upplagan, det sistnämnda daterat i Berlin 1849. Detta arbete bygger i mångt och mycket på von Humboldts resor i Sydamerika.

349. JONGE, (N.) & (WIDING, J. H.). *Beskrifning om konungariket Norrige*, hämtad ur Jonges chorographiska verk. Förra bandet, som innefattar Christiania, Christianssands och Bergens höfdingedömen. Kristianstad, F. F. Cedergren, 1814. 8:o. (4), 302 s. Nära samtida hfrbd med trevligt guldornerad och blindpressad rygg som har titeltexten "Beskrifning om Norrige" och "1814". Grönstänkta snitt. Ryggen lite blekt och med ett par småfläckar, hårdare nött i ytterfalsarna. Överklistrad kustod på s. 302 då ett avslutande rättelseblad saknas. *1000

Bibliotheca danica III:845. Allt som utkom. Företalet är daterat den 24 augusti 1814 och signerat J. H. Widing. Han skriver att arbetet uppmuntrats av M. L. Ståhl och att man därför vågat sig på detta första försök. Det utgavs med anledning av ett förväntat intresse bland svenska läsare för Norge med anledning av den nya unionen 1814. N. Jonges *Chorographisk beskrivelse over Kongeriget Norge* utkom i Köpenhamn 1779.

350. (KAUFHOLD, L. A.) *Spanien wie es gegenwärtig ist*, in physischer, moralischer, politischer, religiöser, statistischer und literarischer Hinsicht aus den Bemerkungen eines Deutschen, während seines Aufenthaltes in Madrid in den Jahren 1790, 1791 und 1792. I-II. Gotha, C. W. Ettinger, 1797. 8:o. VI, 608 + (10, 2 blanka), 516 s. Två samtida ngt nötta stänkdekorerade hfrbd med guldornerade ryggar,

tegelröda titeletiketter och gröna runda nummerskyltar i glättad papp. Rödstänkta snitt. Första volymen etikettsignerad J. C. Caloander & son i Stockholm. Ryggarna med några mörkare fläckar. Inlagan med bara ngn enstaka småfläck. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *4000

Leopold Anton Kaufhold (född 1766) var handelsman från Friedrichsdorf som kom att spendera en

längre tid i Spanien, förmodligen som inkallad expert i ekonomiska frågor. I sitt arbete intresserar han sig bl.a. för landets bergsbruk och naturtillgångar, men beklagar sig över de dåliga förhållandena i landet som försvårar ekonomisk och andlig utveckling. María Luisa Esteve Montenegro kallar i artikeln "Leopold Anton Kaufhold: visión antitética de España" arbetet för den första egentliga resebeskrivningen på tyska om Spanien. Bokbindaråldermannen Johan Carl Caloander (1752–1833) var en av sin tids främsta bokbindare i Stockholm. Han hade egen verkstad från 1779 till 1831 och utnämndes till hovbokbindare 1796. Han band uppenbarligen många volymer åt L. J. Sederholm, varav några som här är signerade.

351. KEPHALIDES, A. W. *Reise durch Italien und Sicilien*. I-II. Leipzig, G. Fleischer d. jüing., 1818. 8:o. XII, (2), 334, (1) + VIII, 396, (1) s. & 5 utvikbara grav. kartor och planer. Två samtida hfrbd med guldornerade ryggar, titel-etiketter och runda olivgröna nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna ngt blekta, torra och lite flammiga. Andra bladet i del I med reva i innermarginalen. Svaga spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *7500

En andra upplaga utkom 1822. August Wilhelm Kephallides (1789–1820) resebeskrivning skildrar författarens besök i bl.a. Trieste, Venedig, Padua, Vicenza, Verona, Mantua, Modena, Bologna, Ancona, Rom, Neapel, Kalabrien och Sicilien.

352. (KERNER, J. G.) *Resa öfver sundet*. Öfversättning ifrån tyskan. Sthlm, O. Grahn, 1811. 8:o. (4), 148, (1) s. + WOLLSTONECRAFT, MARY. *Bref, skrifna under et kort wistande i Sverige, Norrige och Danmark*, af Maria Wollstoncraft. Öfversatte från engelskan. Sthlm, J. C. Holmberg, 1798. 8:o. 243 s. + MACDONALD, J. *Resa genom en del af Sverge*. Vår-tiden 1809. Fri öfversättning. Jönköping, J. P. Lundström, 1809. 8:o. (6), 76 s. + GRAVALLIUS, E. *Resa ifrån Gräddö till Ratan*, eller: berättelse om kust-arméens expedition till Vesterbotten i aug. månad 1809. Jämte åtföljande situations-chartor öfver arméernas positioner i striderna vid Säfvar och Ratan. Lämnad i bref till ett fruntimmer. Strängnäs, A. J. Segerstedt, 1809. 8:o. (2), 74 s. & 2 utvikbara

grav. kartor. Samtida bra hfrbd med guldlinjrad rygg och titeletikett i glättad papp. Gula snitt. Ryggen med några obetydliga småfläckar. Med några spridda småfläckar och de inledande bladen i det första arbetet lätt bruntonade. Den andra kartan i slutet har en reva i vikningen och kortare reva mitt i bladet. Med P. V. von Wilskmans grav. exlibris och dessutom hans namnteckning på titelbladet till andra arbetet. Med Alexander Sederholms namnteckning. Fint samlingsband! *7500

Bring 342 och Åhlén & Åhlén 18.18 för Kerner. J. G. Kerner (1770–1812) gjorde 1802 flera resor i Skåne och Blekinge. Intrycken sammanfattades i *Reise über den Sund* (1803) till vilken även E. Z. Munck af Rosenschöld bidrog med upplysningar. Den sistnämnda är sannolikt även översättare till den svenska utgåvan, som är förkortad och bearbetad då originalet enligt företalet "öfverflödar af oriktigheter, så i afseende på uppgifter som omdömen". Kerners brev är daterade i Helsingborg, Ramlösa, Lund, Malmö och Karlskrona. Såväl det tyska originalet som den svenska översättningen förbjöds i Sverige på grund av dess vanvördiga angrepp på Gustav IV Adolf. Bring 290 och Schiötz Itineraria Norvegica 1195h* för Wollstonecraft som i vanlig ordning saknar porträttet graverat av Åkerland. Det engelska originalet utkom 1796 och boken översattes tidigt till bl.a. ryska, holländska och portugisiska. Mary Wollstonecraft (1757–97) är idag mest känd för sin polemik mot Burke i *A vindication of the rights of women* och hon har något anakronistiskt kallats den första feministen. Från midsommar till oktober 1795 gjorde hon en affärsresa längs den svenska Västkusten till Norge som hon skildrade i brev till sin dåvarande man Gilbert Imlay. I arbetet beskriver hon bl.a. sina intryck av Göteborg, Uddevalla och Trollhättan. Bring 384 för Macdonald som är en översättning ur den samma år utgivna *Travels through Denmark and part of Sweden, during the winter and spring of the present year, 1809*. Arbetet har ett företal av förläggaren G. Löwegren som var bokhandlare i Göteborg och möjligen även översättare av resebeskrivningen. Dennes boklåda omnämns av Macdonald som Göteborgs enda bokhandel, "hvilken är tillstängd hela dagen, undantagande så ofta den hederlige mannen som är dess ägare, kommer hem till middagsmåltiden från handels-kontoret, hvarest han, af fullkomlig brist på arbete i sin väg, nödsakas att söka sin bergning". Löwegren urskuldar sig i sitt företal med att Macdonald måste ha besökt boklådan när endast "en yngling varit tilstädes, som talte mycket litet engelska". Verksamhetens ekono-

miska svårigheter tillskriver Löwegren censuren av utländska böcker och de rådande författningarna. Macdonalds resa gick från Helsingborg till Göteborg och han beskriver den sistnämnda staden tämligen utförligt. 1809 års krig och förlusten av Finland kastar en slagskugga över hans skildring av Sverige. Klemming Sveriges krig s. 318, Setterwall 3800 och Marklund 1402 för Gravallius. Daniel Ehrenfried Gravallius (1777–1849) prästvigdes 1803 och deltog som bataljonspredikant i fälttågen 1809 och 1813. Hans fälttågsminnen har karaktäriserats som en slags pastisch på Wallenbergs *Min son på galejan*. Gravallius verkade vid sidan om sin prästgärning som satirisk poet och teologisk skriftställare under nära 50 år. Exemplet har tillhört militären Per Vilhelm von Wilskman (1760–1850) och därefter Alexander Sederholm (1815–99), bror till Johan Sederholm, brukspatron på Näfveqvarns bruk.

353. KLÜWER, L. D. *Norske mindesmærker*, aftegnede paa en reise igjennem en deel af det Nordenfjeldske. Udgivne af det kongelige Norske videnskabers selskab i Trondhjem. Med 35 steentryk. Oslo, Wulfsbergske bogtrykkerie, 1823. 4:o. (8), 152 s. & 35 delvis utvikbara litograferade plr. Samtida lätt nött ljusbrunt hfrbd med guldornerad och rikt blindpressad rygg. Blåstänkta snitt. Ett par mörkare fläckar på ryggen. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1834. Bra ex. *6000

Lorentz Diderik Klüwer (1790–1825) reste understödd av det kongelige Norske videnskabers selskab runt i landet och tecknade och beskrev historiska minnesmärken. De trevliga planscherne avbildar gravinskrifter, bautastenar, lösfynd och monument. En av planscherne är ett nottryck av kämpavisor som Klüwer upptecknat.

354. KNORRING, F. P. VON. *Gamla Finland eller det fordna Wiborgska gouvernementet* beskrifvet. 1:sta afdelningen. Åbo, C. L. Hjelt, 1833. 8:o. (VIII), 269 s. & 5 utvikbara tryckta tabellblad med 8 tabeller & 1 stort utvikbart tryckt tabellblad. Häftad och oskuren i samtida ganska nött gråpappomslag. Ngt småfläckig och solkad inlaga. Inledande bladen med reva i inre marginalen och två blad loss. Första och sista tabellbladet med stora fukt-ränder nedtill. Samtida anteckning "Tillhör

Alexander Johan Neiglick” på främre omslaget. *900

Allt som utkom. Vissa exemplar som passerat antikvariatet har ett avslutande opaginerat blad med en anmälan som aviserar arbetets andra del, vilken dock aldrig utkom. Antingen medföljde det inte hela upplagan eller så valde bokbindaren att utelämna det vid häftningen. En karta med titeln *Karta öfver gamla Finland* utgavs separat 1832. Den återfinns någon gång medbunden i Knorrings arbete, dock ej i föreliggande exemplar.

355. KOSMELI, (M.). *Harmlose Bemerkungen auf einer Reise über Petersburg, Moskau, Kiew nach Jaffy*. Berlin, J. F. Starcke, 1822. 8:o. (4), 248 s. Häftad och oskuren i lite nött och solkat gråpappomslag med blekt rygg. Några små lagerfläckar på titelbladet och en fläck på s. 17-18. Bra ex. *5000

Michael Kosmeli (1773-1844) var tysk jurist, överättare och författare som spenderade stora delar av sitt liv på resor i nuvarande Ryssland, Baltikum, Ukraina, Georgien med flera platser. Han har beskrivits som ”the most mobile and versatile German agent in the Transottoman field in the early 19th century”.

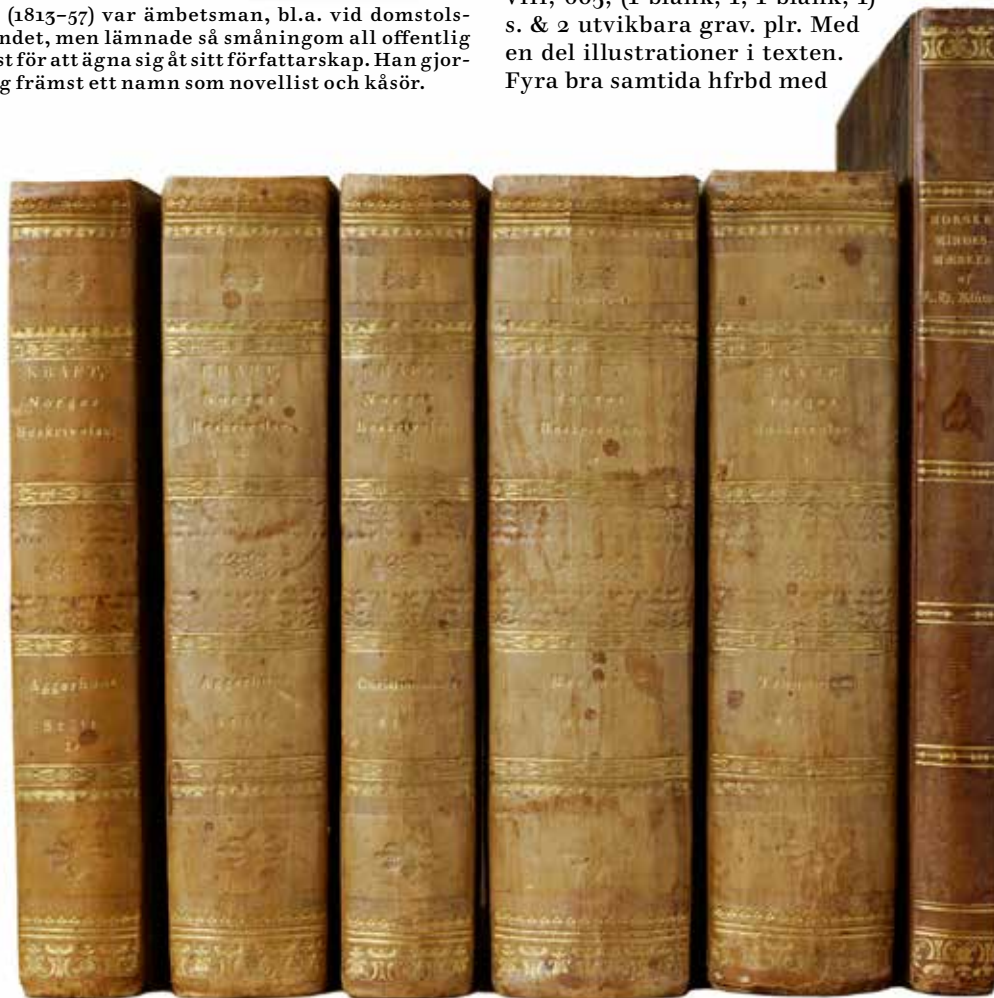
356. KRAFT, J. *Topographisk-statistisk beskrivelse over kongeriget Norge*. I-V. Oslo, C. Grøndahl, 1820-32. 8:o. (4), 689 + (2), 900 + (4), 571 + (8), 962 + (6), 790 s. & 1 utvikbar grav. plansch & 48 utvikbara tabeller. Fem samtida ngt nötta ljusbruna hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Grönstänkta snitt. Ryggarna blekta och med några fläckar. De rena inlagorna med några enstaka småfläckar. Andra delens titelblad uppfodrat i samtiden. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Christiania 1832. Den avslutande sjätte delen saknas. *2500

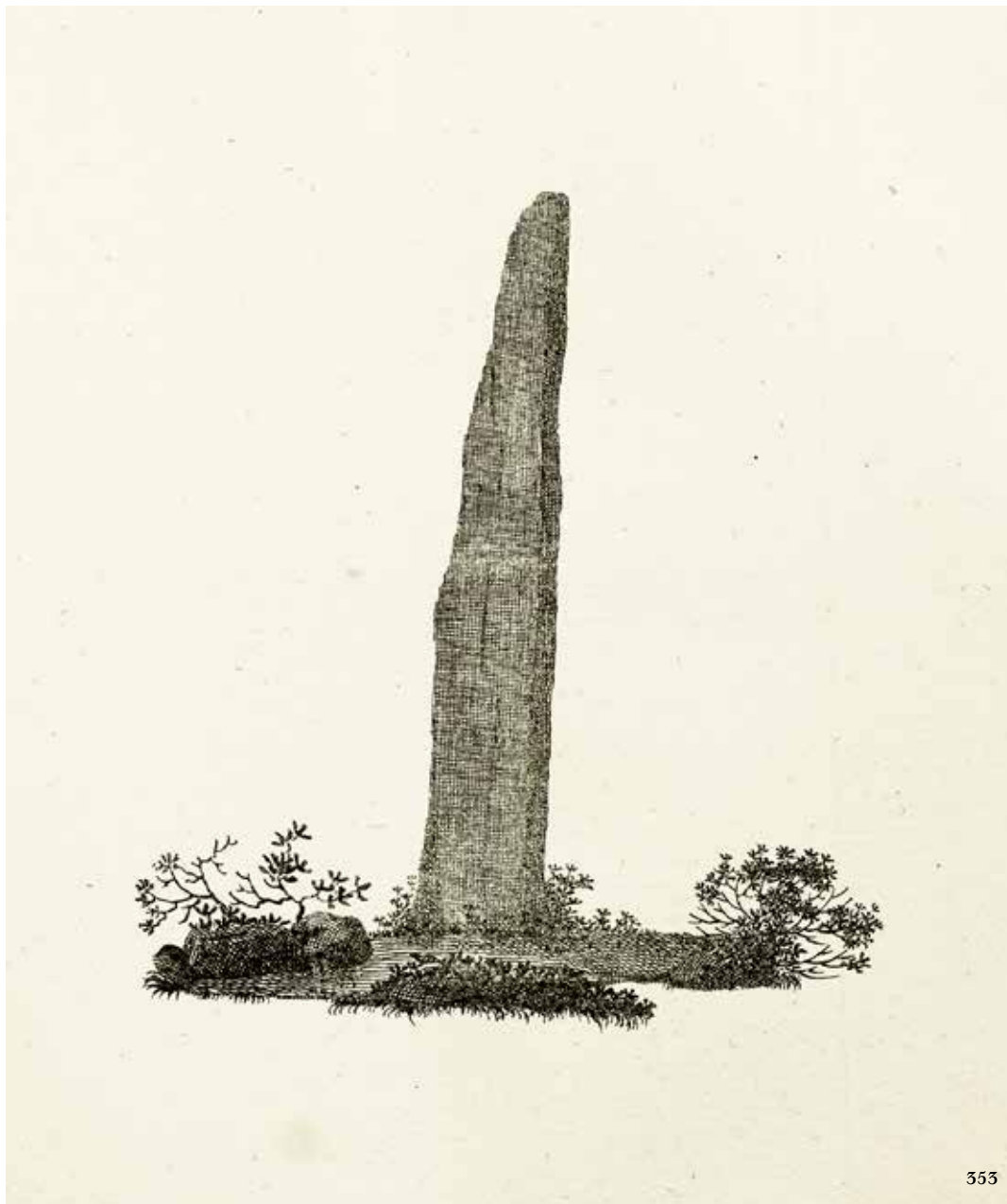
Denna beskrivning av Norge är ämbetsmannen och den topografisk-statistiska författaren Jens Edvard Krafts (1784-1853) viktigaste arbete. En sjätte avslutande volym - del II av *Det nordenfjeldske Norge* - utkom 1835 och var alltså ännu ej publicerad när Johan Sederholm befann sig i den norska huvudstaden.

357. KULLBERG, K. (A. AF). *Bref, anteckningar och skizzer från utlandet*. I-II. Sthlm, L. J. Hjerta, 1844. Stor 12:o. (4), 307 + (4), 351 s. Samtida blått moirémönstrat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt. Enstaka småfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. Bra ex. *1200

Resan gick över Lübeck, Hamburg, Berlin, Dresden, Prag, München, Lausanne och Milano. Den andra delen skildrar besöket i Paris. Karl Anders af Kullberg (1813-57) var ämbetsman, bl.a. vid domstolsväsendet, men lämnade så småningom all offentlig tjänst för att ägna sig åt sitt författarskap. Han gjorde sig främst ett namn som novellist och kåsör.

358. (KÜTTNER, C. G.) *Reise durch Deutschland, Dänemark, Schweden, Norwegen und einen Theil von Italien*, in den Jahren 1797, 1798, 1799. I-IV. Leipzig respektive Grimma, bey G. J. Göschen, 1801. 8:o. Grav. front, (2), 8, III-XII, 1-467, (1 blank, 1) s. + grav. front, (2), VIII, 542, (3) s. & 1 utvikbar delvis handkolorerad grav. karta & 1 utvikbar grav. plansch + grav. front, (10), 566, (1) s. + grav. front, (2), VIII, 605, (1 blank, 1, 1 blank, 1) s. & 2 utvikbara grav. plr. Med en del illustrationer i texten. Fyra bra samtida hfrbd med

guldornerade ryggar, tegelröda titeletiketter och runda gröna nummerskyltar i glättad papp. Rödstänkta snitt. Ryggarna blekta och med några mörkare småfläckar. Inlagan med enstaka småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *9000

Bring 313. Schiötz 554a**. Aberstén Göteborg i utlandet litteratur s. 34. En andra upplaga utkom 1804. Läraren och reseskildraren Carl Gottlob Küttner (1755-1805) gjorde sin resa i sällskap med tre engelska lordsöner vilkas guvernant han varit. Den svenska delen av resan, som skildras i del II, går från Helsingborg över Göteborg, Trollhättan och Uddevalla till Oslo. På återresan besöks bl.a. Falun, Uppsala, Stockholm och Norrköping. För Sveriges naturskönhet har han en öppen blick: "Många trakter i Sverige förtjäna långt mera att bli besökta än tusen utsikter i Europas mera besökta delar" (Aberstén). Kartan i andra delen är över Stockholm med omgivning.

359. LA TOCNAYE, (J.-L. BOUGRENET) DE. *Promenade d'un français dans l'Irlande*. Orne de gravures en taille douce. Dublin, M. et D. Graisberry, 1797. 8:o. (8), 328 s. & 4 grav. plr, varav 3 utvikbara. Träsnitt på s. 62. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Omslagets rygg hårt nött, bakre omslag med fuktrand. En fläck på s. 31-35. *2800

Detta är tredje fristående volymen av ett "ouvrage" vars första del avhandlar orsakerna till franska revolutionen och vars andra del är *Promenade dans la grande Bretagne*. Planschen vid s. 164 föreställer tio forntida gravmonument. De utvikbara planschererna vid s. 310 är "Section of the Anthrum Mithræ at New Grange" och med en utsikt över densamma. En andra upplaga trycktes i Braunschweig 1801. Detta arbete gavs 1803 ut i sammandrag på svenska av Samuel Ödmann under titeln *Resa genom Irrland åren 1796 och 1797*. Jacques-Louis de Bougrenet de La Tocnaye (1767-1823) var militär som lämnade Frankrike efter revolutionen och gjorde omfattande resor i Europa.

360. LA TOCNAYE, (J.-L. BOUGRENET) DE. *Promenade d'un français dans l'Irlande*. Seconde édition. Braunschweig, P. F. Fauche et compagnie, 1801. 8:o. (4), 357 s. & 1 grav. plansch. Häftad i samtida ngt solkat gråpappomslag med handskrivna ryggtiteletiketter: "Ir-

lande. 2." Rödstänkta snitt. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Bra ex. *1500

Första upplagan trycktes i Dublin 1797, en tysk översättning gavs ut i svenskt sammandrag 1803 av Samuel Ödmann under titeln *Resa genom Irrland åren 1796 och 1797*. Planchen föreställer "Ancien alphabet et caractères irlandais" och nedtill återfinns en jämförelse med futharken respektive hälsingerunor. La Tocnaye utgav 1801 även promenader i Sverige och Norge.

361. LÆSTADIUS, P. *Journal af Petrus Laestadius, för första året af hans tjenstgöring såsom missionaire i lappmarken*. (I.) Sthlm, Z. Hæggström, 1831. 8:o. VIII, 473, (7) s. Samtida mörkbrunt hfrbd med guldornerad och rikt blindpressad rygg. Stänkta snitt. Ryggen med några skrapmärken i skinnet. Inlagan med några enstaka småfläckar. *1250

Bring 498. Marklund 3600. En fortsättning trycktes 1833. Lappmarksmissionären Petrus Læstadius (1802-41) var bror till Lars Levi och kyrkoherde i Vi-byggerå. Hans *Journal* är en viktig etnologisk källskrift till samernas seder och bruk, då Læstadius - som själv talade lulesamiska - nedtecknade detaljer ur vardagslivet på ett sätt som saknade föregångare. *SBL* skriver om Læstadius relation till samerna att han var "den förste bland lappmarksbeskrivarna [som] har kunnat upplysa om denna folkgrupp med den inre samhörighetens insikt o värme o samtidigt med forskarens vetgirighet o distans". Till detta bidrar den levande berättarstilen som gjorde Læstadius till ett litterärt löfte, om än aldrig fullt infriat. De sju avslutande sidorna är reklam för brodern L. L. Laestadius *Om möjligheten och fördelen af allmänna uppodlingar i lappmarken*.

362. LALANDE, (J. J. LE FRANÇAIS DE). *Voyage en Italie, contenant l'histoire et les anecdotes les plus singulières de l'Italie et sa description; les usages, le gouvernement, le commerce, la littérature, les arts, l'histoire naturelle et les antiquités; avec des jugemens sur les ouvrages de peinture, sculpture et architecture*. Troisième édition, revue, corrigée et augmentée. I-VII. Genève, 1790. 8:o. 472 + 463, (1) + 510 + 472 + 490 + 484 + 429 s. & 1 utvikbar tabell. Sju samtida hfrbd med rikt guldornerade ryggar, beige titeletiketter och ovala gröna nummerskyltar i glättad papp.

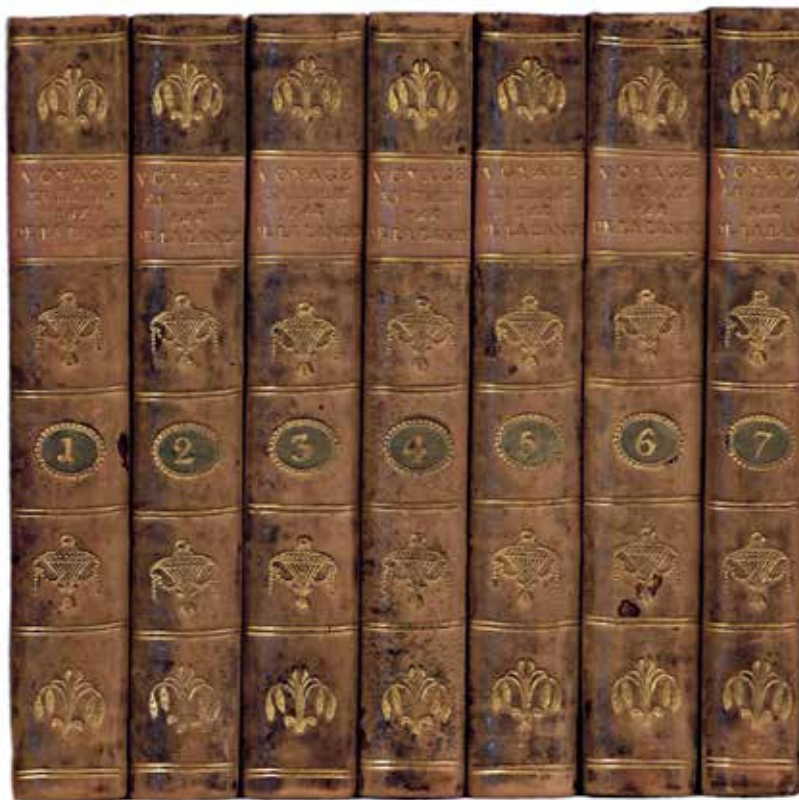
Gula snitt. Ryggarna blekta och med ett par mindre fläckar. Inlagorna i del I-II lite lagerfläckiga. Äldre lagning i övre hörnet på s. 121 i del IV. Stor men svag fuktrand på de sista sidorna i del V. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fin svit! *5000

Arbetet som skildrar en resa i Italien åren 1765-66 trycktes första gången 1769. En separat utgiven atlas trycktes 1786. Jérôme Lalande (1732-1807) var fransk astronom och författare.

363. (LINDBLOM, A. E.) *Paris. Rese-intryck*. Ur min dagbok. Karlskrona, G. Ameen & comp., 1843. 8:o. (2), 190 s. Samtida hårt nött

hfrbd med sparsamt guldornerad och rikt blinddekorad rygg samt titeln i guld: "Paris". Stänkta snitt. Falsarna med ett par maskhål. Bruntonad och ganska fläckig inlaga. Titelbladet med en ca 2 cm lång reva i marginalen. *500

Utgiven på C. R. Hööks förlag. Författaren intresserar sig både för konsten och industrin, teatern och daguerrotypin, utbildning och folkliv under sin vistelse i Frankrike. Lindbloms *Från Genève till Neapel. Rese-intryck*. Ur min dagbok utkom samma år och de båda verken såldes vanligtvis tillsammans som ett verk och det finns ett deltitelblad som saknas här.

364. [London] *Die Environs von London zwölf Meilen In der Runde*. Weimar, 1809. Grav. karta. Ca 25 x 21, 5 cm. Tagen ur band. Vikt. Delvis lätt bruntonad. Utan stplr. *500

Avbildar London med dess omgivning, från Enfield Chase till Croydon och från Brentford till Hainhult. Kartan gavs ut av Weimars geografiska institut. Senare upplagor utkom.

365. *London und Paris*. Zwölfter Jahrgang. No. VI. Rudolfstadt, 1810. 8:o. Grav. porträtt, 117–208, 81–88 s. & 3 utvikbara grav. plr. Häftad i tryckt samtida lite nött orangefärgat omslag. Bitvis ngt lagerfläckig. *350

Porträttet är av Francis Burdett (1770–1844) och hör till artikeln om honom på s. 117–72. I avdelningarna med nyheter från London och Paris återfinns bl.a. texter om de i Paris under året utkomna kopparsticken. Planscherna avbildar Tuilerierna, triumfbågen vid ingången till dess trädgård och illuminationer på Panthéon och Notre-Dame med mera. Ett löst häfte av denna tidskrift som utkom åren 1798–1810.

365

366. LUND, N. *Reise igjennem Nordlandene og Vestfinmarken i sommeren 1841*. Oslo, Guldberg & Dwonkowski, 1842. 8:o. VI, 118 s. Häftad och oskuren. Ett främre tryckt grönt omslag med revor löst bilagt, det bakre saknas. Ngt loss i häftningen. Inlagan med några enstaka småfläckar. *4500

Nicolai Lund (1814–47) var norsk botaniker. Åren 1843–45 studerade han botanik under Elias Fries i Uppsala och reste 1846 till Sydamerika för botaniska studier. Där avled han kort efter ankomsten till Venezuela.

367. MALTE-BRUN, (C.). *Neuestes Gemälde von Amerika und seinen Bewohnern*. Aus dem Französischen übersetzt und mit Zusätzen vermehrt von E. W. von Greipel. Leipzig, Hartlebens Verlags-Expedition, 1819. 8:o. XXIV, 684, (4) s. Samtida lätt nött hfrbd med trevligt gulddornerad rygg och tegelröd titeletikett i glättad papp. Gula snitt. Spridda lagerfläckar. Titelbladet och s. 463–66 lagerfläckade liksom sista sidan. Fint ex. *3500

Sabin 44162. En andra tysk upplaga trycktes 1823. Conrad Malte-Brun (1775–1826) var dansk geograf och journalist som tvingades lämna sitt hemland efter att, inspirerad av den franska revolutionen, ha vädrat kritik mot landets styrelse. Efter diverse turer – bl.a. en sejour i Sverige – slog han sig ned i Paris. Idag är han kanske bäst ihågkommen för att omkring 1812 namngivit den geografiska regionen ”Oceanien”. Föreliggande arbete samlar en mängd uppgifter om Nord- och Sydamerika såväl som om Antillerna.

368. MALTE-BRUN, (C.). *Tableau de la Pologne ancienne et moderne*. Contenant la description de ce pays, de ses montagnes, plaines, fleuves, marais, climat, animaux, végétaux et minéraux; la topographie de la Haute et Basse Pologne, de la Prusse, de la Courlande, la Lithuanie, la Russie-Blanche, Noire et Rouge, la Wolhynie et l’Ukraine; avec indication des villes, bourgs, édifices et monumens; la description politique ou aperçu de la constitution polonoise, des religions, des lois, de l’administration et des revenus; des systèmes de poids, mesures, et monnaies en usage, soit en Polog-

ne, soit à Dantzick; un précis de l’histoire de la Pologne, depuis les temps les plus anciens jusqu’à nos jours, des recherches sur l’origine des slavons et des sarmates, et des détails sur les restes de la langue sarmatique. Rédigé principalement d’après des notes communiquées par des polonais et d’après les auteurs du pays même. Pour servir de complément à l’histoire de la Pologne par M. de Ruihières. Paris, H. Tardieu, 1807. 8:o. (4), 498, (2) s. Trevligt samtida ljusbrunt hfrbd med rikt gulddornerad och blindpressad rygg. Gula snitt. Ryggen med några små mörka fläckar. Bitvis ngt lagerfläckig. Många samtida under- och förstrykningar med rödpenna, mest på s. 18–37. Ur Badins bibliotek och med Fr. Ph. Klingspors exlibris. *25000

En ny upplaga utkom 1830. Föreliggande arbete fick stor uppmärksamhet i samtiden, delvis för att det publicerades samma år som Napoleon låtit upprätta det franska protektoratet hertigdömet Warszawa i de områden som beskrivs i arbetet. Som utläses av titeln berör *Tableau de la Pologne* även områden i Ukraina, Litauen, Vitryssland med flera platser. Malte-Brun berör även frågan om sarmaternas ursprung, ett iranskt krigarfolk som den polska adeln hävdade vara dess förfäder. Fredric Philip Klingspor (1761–1832) var militär och ståthållare i Stockholm. Hans boksamling om 2078 poster såldes efter tryckt förteckning den 9 april 1823. I den återfinns föreliggande exemplar som post 1203 i oktavavdelningen. Flera böcker från auktionen inhandlades för Johan och Alexander Sederholms räkning, uppenbarligen avsedda att användas i deras undervisning. Anteckningarna i detta exemplar är gjorda av Badin på vars bokauktion den 30 oktober 1822 denna titel återfanns som nr 76 bland oktaverna. Adolph Ludvig Gustaf Albrecht Couschi Fredrik Badin (1747–1822) kom från den danska västindiska ön St. Croix via en dansk sjökaptan till Sverige. Han skänktes som en gåva till drottning Lovisa Ulrika och uppfostrades vid hovet som ett exotiskt inslag. Han hade kungafamiljen som beskyddare, tjänade flera kungar och stod modell för Crusenstolpes roman *Morianen*. Carlander har skrivit om Badins boksamling sådan den framstår i bokauktionskatalogen: ”den bestod af 42 band in folio, 119 in quarto, 718 in octavo och 24 in duodecimo samt 19 nr kartor och gravyrer. De flesta böckerna voro franska, ett mindre antal svenska samt ett par tre på latin och engelska. Högst få arbeten hörande till s.k. belles lettres funnos. De allra flesta böck-

erna voro gedigna arbeten i religion, [...] historia, reseskildring och naturkunnighet”. Bokbandet är däremot med all sannolikhet beställt av Klingspor efter det att han förvärvat boken. Badins markeringar för bland annat svenskaras intåg från Livland 1629, folkvandringar, gruvdrift och uppgifter hämtade ur Strabo och Tacitus.

369. MAXIMILIAN ZU WIED-NEUWIED, A. P. *Reise nach Brasilien* in den Jahren 1815 bis 1817. Mit einer Karte der Ostküste von Brasilien. I-II. Frankfurt am Main, H. L. Brönnner, 1820–21. 8:o. (4), 376, (1, 1 blank, 1) + VI, 345, (1) & 2 utvikbara delvis handkolorerade grav. kartor. Två häftade volymer, del I i samtida gråpappomslag, del II med tryckt pappomslag. Spridda lätt lagerfläckade blad. Bra ex. *9000

Sabin 47019. Utkom parallellt i en upplaga i kvartofomat med en atlasvolym. Kartorna är av L. Zertahelly och I. Schleich efter Arrow-Smith och har några kolorerade expeditionsrutter utmarkerade. Alexander Philipp Maximilian zu Wied-Neuwied (1782–1867) var tysk upptäcktsresande, etnolog och zoolog. Han hade en privilegierad uppväxt som prins med Alexander von Humboldt som mentor. 1815–17 ledde han en expedition i sydöstra Brasilien, vilket bl.a. kom att resultera i *Beiträge zur Naturgeschichte von Brasilien* och i synnerhet denna viktiga resebeskrivning.

370. MENNANDER, C. F. [preses] & WASSTRÖM, N. [respondent]. *Oeconomisk beskrifning öfwer Åbo stad*. A.a. Sthlm, L. Salvius,

(1749). 8:o. (6), 50 s. Samtida ngt nött men trevligt hfrbd med upphöjda bind och sparsamt blindpressad rygg. Stänkta snitt. Inledande och avslutande blad solkiga och med fläckar. Titelbladet, som har fläckar, med Olof Malmerfeldts namnteckning och en bortklippt namnteckning nedtill. *4500

Vallinkoski 2412. Warmholtz 783. Mennanders och Wasströms arbete är dedicerat till Carl Gustaf Tessin och är den första avhandlingen i Åbo författad på svenska. Olof Malmerfeldt (1763–1829) var stallmästare vid Uppsala universitet från 1793. Hans boksamling värderades i bouppteckningen 1830 till 33 rdr 16 skilling.

371. MERCIER, (L.-S.). *Le nouveau Paris*. I-VI. Paris, chez Fuchs, Ch. Pougens, et Ch. Fr. Cramer, (1798–99). 8:o. XXXVIII, 220 + 254 + 248 + 256 + (2), 256 + (2), 252 s. Tre samtida ljusbruna hfrbd med guldornerade ryggar, rosa titetiketter och ovala olivgröna nummerskyltar i glättad papp. Rödstänkta snitt. Ryggarna blekta och ganska flammiga, den första volymen med en fläck. Inlagan med enstaka lager- och småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *2500

Louis-Sébastien Mercier (1740–1814) var fransk skriftställare och hade i *Tableau de Paris* (1781–89) behandlat livet i den franska huvudstaden där han var född. *Le nouveau Paris* är en helt fristående fortsättning som skildrar det postrevolutionära Paris.

372. MEYER, (F. J. L.). *Brief-Fragmente vom Taunus, Rhein, Neckar und Mayn* vom Domherrn Mejer. Hamburg, J. G. Langhoff's Wittwe, 1822. Liten 8:o. Litograferad front, litograferat titelblad, 3–193 s. Häftad i sandfärgat tryckt pappomslag. Ryggen till det ngt solkade omslaget med en spricka, omslaget med några nagg och mindre pappersförluster. Inlagan med enstaka småfläckar. *3000

Främre omslag med titeln: ”Rhein-Reise von Domherrn Meyer.” Den trevliga frontspisen signerad Bendixen föreställer en flodgud sittande på en lövomkransad tron omgiven av allehanda attribut. Skildrar en resa 1821 med besök i bl.a. Schlangenbad, Schwalbach, Frankfurt, Heidelberg och Köln. Reseskildringen har berömts både för sitt litterära

värde som för sitt faktainnehåll. Friedrich Johann Lorenz Meyer (1760–1844) tillhörde en köpmansfamilj från Hamburg och var personlig vän med Johanna Schopenhauer.

373. MOLBECH, C. *Briefe über Schweden im Jahre 1812*. Aus dem Dänischen übersetzt mit Anmerkungen und Zusätzen des Verfassers. I-III. Altona, J. F. Hammerich, 1818–20. 8:o. XXIV, 446, (2) + VIII, 392 s. & 8 tryckta tabeller på 5 blad, varav 2 utvikbara + XVI, 414, (2 blanka) s. Tre fina samtida pappbd med glättade grågröna ryggar, marmorerade pärmapper och tryckta titeletiketter. Lätt nött i ryggändarna, lite mer nederst på andra volymen. Liten samtida markering med rödkrita på bakpärmens insida i del I. Fin svit med breda marginaler. *5000

Bring 400. Bibliotheca danica II:406. Det danska originalet utkom 1814-17 efter att mindre delar av texten publicerats i den danska tidskriften *Athene*. Även svenska och holländska översättningar utkom. På s. 279-410 i del III återfinns "Kurzer Umriss der Epochen in der Geschichte der schwedischen Nationallitteratur". Christian Molbech var bibliotekarie vid det Kongelige bibliotek i Köpenhamn och från 1829 professor i litteraturhistoria vid Köpenhamns universitet. Under resan knöt han förbindelser med svenska författare, särskilt romantikerna i Uppsala och Stockholm, och mycket plats i reseskildringen ägnas åt Sveriges vittra och lärda kretsar och miljöer. Han reste genom Skåne, Småland, Västergötland, Värmland, Närke, Västmanland, Uppland, Stockholm, Östergötland och Blekinge. En ny resa till Sverige gjordes 1842.

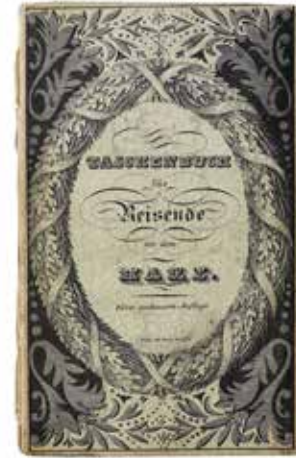
374. MOORE, (J.). *Lettres d'un voyageur anglois sur la France, la Suisse, l'Allemagne et l'Italie*. Traduit de l'anglois. I-IV. Lausanne, chez F. Grasset & comp., 1782. 8:o. (4), 362 + (4), 362 + (4), 423 + (4), 422 s. Fyra samtida ngt nötta stänkdekorerade hfrbd med upphöjda bind, guldornerade ryggar och röda titeletiketter. Rödständta snitt. Ryggarna delvis lite småsolkiga. Mindre maskangrepp med litet håll i framfalsen till del I. Inlagan med ett fåtal småfläckar. Äldre biblioteksnumreringar 71-74 på försättsbladen och Gustaf Montgomerys namnteckning på titelbladen. Trevlig svit. *3500

Första franska översättningen av *A View of Society and Manners in Italy, Germany, Switzerland and France* som utkom i London 1779. John Moore (1729-1802) var skotsk läkare, författare och reseskildrare.

375. MORGAN, (SYDNEY). *Italien*. Aus dem Englischen. Weimar, Verlage des Landes-Industrie-Comptoirs, 1823. 8:o. VIII, 400 s. Häftad och oskuren i tryckt grått pappomslag. Enstaka småfläckar, t.ex. upptill på titelbladet. Fint ex. *3500

Bakre omslagets båda sidor med förlagskatalog. Översättarens förord berättar att detta endast är ett urval ur originalet *Italy* som tryckts 1821. En fullständig tysk översättning utkom åren därpå i Leipzig i fyra delar. Lady Morgan, född Sydney Owenson (1776-1859), var framgångsrik engelsk-irländsk författare. Hennes arbeten omfattar historiska romaner, dramatik, lyrik, reseberättelser och kritiska essäer. *Lady Morgans resa uti Italien* utkom på svenska i fyra delar 1823-25 i översättning av G. W. Bergström.

376. MORGENSTERN, K. *Auszuge aus den Tagebüchern und Papieren eines Reisenden*. Reise in Italien. I:1-3. Neapel & Florenz & Milano, Parma u.s.w. Dorpat, M. G. Grenzius, 1811-13. 8:o. XXII, 200 + (4), 205-520 + (6), 525-806 s. & 1 utvikbar grav. plansch. Tre samtida hfrbd med guldornerade ryggar, tegelröda titeletiketter och plommonfärgade nummeretiketter i glättad papp. Gula snitt. Några små fläckar på ryggarna. Titelbladet och sista si-

dan i del II ngt lagerfläckade, i övrigt bara ngn enstaka småfläck. Svaga spår av L. J. Sederholms exlibris. Fin svit. *7500

Allt som utkom. Planschen föreställer ett fragment av de papyrusrullar som upptäcktes i Herculaneum 1753 och som beskrivs i texten på s. 149-77. Johann Karl Simon Morgenstern (1770-1852) var tysk filolog verksam vid universitetet i Dorpat. Han propagerade för romanen som ett moraliskt bildningsmedel och var den som myntade begreppet "Bildungsroman".

377. MÜLLER, W. *Rom, Römer und Römerinnen*. Eine Sammlung vertrauter Briefe aus Rom und Albano mit einigen späteren Zusätzen und Belegen. I-II. Berlin, bei Duncker und Humblot, 1820. 8:o. (8), 278 + (8), 286 s. Två häftade och oskurna volymer i samtida ngt nötta glättade gula pappomslag med tryckta titeletiketter. Första häftet lite snedläst, omslagets rygg med ett par sprickor. Fint ex. *4800

Första delen med undertitel "Briefe aus Albano" och andra "Briefe aus Rom, Orvieto, Perugia, Florenz, und Anhang". Wilhelm Müller (1794-1827) var författare och poet. Hans dikter tonsattes av Franz Schubert i sångcyklerna *Winterreise* och *Die schöne Müllerin*. Utgåvan samlar Müllers italienska brev från 1818. Del II har en tryckt dedikation till P. D. A. Atterbom "zur Erinnerung an schöne Stunden in Rom und Albano gewidmet".

378. *Neues Taschenbuch für Reisende in den Harz*. Enthaltend eine Beschreibung aller Merkwürdigkeiten des Harzes sowohl in topographischer Hinsicht, als in Bezug auf Natur und Kunst; geschichtliche Nachrichten über die Städte, Bergschlösser und Burgruinen; Belehrungen über die geognostische Beschaffenheit der verschiedenen Gebirgszüge; eine Uebersicht der Höhenmessungen & c. In alphabetischer Ordnung. Vierte, verbesserte Auflage. Quedlinburg und Leipzig, G. Basse, 1835. 12:o. (6), 161, (1) s. Ljusgrönt lite solkat dekorativt opappbd. Skadad ryggpapp. Inlagan med enstaka fläckar på de första sidorna. Charmigt ex. *3000

”Den freundlichen Besuchern der Hercynischen Waldgebirge geweiht”. Förordet är undertecknat ”D. H.” Reseguide till bergskedjan Harz, belägen i nuvarande delstaterna Niedersachsen, Sachsen-Anhalt och Thüringen.

379. *Neueste Länder- und Völkerkunde*. Ein geographisches Lesebuch für alle Stände. I-XXII. Mit Charten und Kupfern. Weimar, Verlage des geographischen Instituts respektive Landes-Industrie-Comptoirs, 1806-23. 8:o. Titelbladen med grav. vinjetter. Med 94 grav. kartor, många utvikbara och kolorerade, 229 planscher, 1 musikbilaga och 8 tabeller. Separat kollationering finns. Tjugoen samtida ngt nötta marmorerade hfrbd med guldornerade ryggar som har linjer, ljuskrona och två sädesaxbuketter, röda respektive gula titel- och deletiketter samt runda turkosnummerskyltar. Gula snitt. Ryggarna ngt torra. Del XXII i sex oskurna häften i tryckta gula omslag. Första häftets främre omslag skadat. Inlagan bitvis ngt lagerfläckig. Några fuktränder. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Trevlig svit som dock saknar planschförteckningarna i

del XX-XXI samt i många volymer planscher och kartor, sammanlagt minst 32 stycken!

*10000

En avslutande del XXIII utkom 1827. I de flesta delarna är nummer av *Allgemeiner topografischer Monats-Bericht für Teutschland* medbundna. *Neueste Länder- und Völkerkunde* innehåller en mängd kartor och stadsplaner, men en hel del av dem saknas här. Del I innehåller inledning, Europa i allmänhet, Portugal och Spanien, del II Frankrike, del III Ryssland, del IV Danmark, Norge och Sverige, del V Schweiz, del VI Holland och Westfalen, del VII Storbritannien och England, del VIII Nordafrika och Centralafrika, del IX Södra Afrika och öarna, del X Asien, del XI Sydasiens, del XII Syd- och Ostasien, del XIII Bayern och Württemberg, del XIV det europeiska Turkiet, del XV Österrike, del XVI Australien, del XVII-XVIII Amerika, del XIX Hannover, Braunschweig och Oldenburg, del XX Sachsen, del XXI Preussen och del XXII Mecklenburg, Kur-Hessen och Hessen-Darmstadt. Delarna III, VI, VIII-IX, XI-XV, XVII. XIX, XXI-XXII är kompletta med sina planscher.

380. *Neueste Länder- und Völkerkunde*. Ein geographisches Lesebuch für alle Stände. Siebenzehner Band. America. Mit Charten und Kupfern. Weimar, Verlage des Landes-Industrie-Comptoirs, 1814. 8:o. 610 s. Med grav. titelvinjett. Samtida ngt nött marmorerat hfrbd med guldornerad rygg med linjer, ljuskrona och två sädesaxbukett samt titel-, del-etiketter och runda turkosa nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Fint ex. som dock saknar de 13 kartorna! *300

Detta är en lös del XVII av *Neueste Länder- und Völkerkunde* som sammanlagt utkom i 23 delar. Denna del avhandlar "America überhaupt" och "Nordamerica".

381. NICOLAI, F. *Beschreibung einer Reise durch Deutschland und die Schweiz*, im Jahre 1781. Nebst Bemerkungen über Gelehrsamkeit, Industrie, Religion und Sitten. I–XII. Berlin & Stettin, 1784–96. 8:o. (36), 323, (1), 1–128 + (4), 327–676, 1–54 + XCIV, (8), 382, 1–157 + 383–940, 1–61 + (2), 321, (1), 1–152 + LVI, (2), 323–784, 1–104 + XL, 168, 1–64, 1–189, (1) + LII, 176, 1–111, (5), 1–202 + (4), 165, (1), 1–254 + XXVI, 225, (1), 1–82, XXX + (2), XCVI, 312, 1–59 + (2), 176, 1–140 s. & 15 delvis utvikbara grav. plr & 1 utvikbar grav. karta & 1 utvikbar tabell. Tolv samtida hfrbd med guldornerade ryggar, röda titeletiketter och ovala gröna nummerskyltar. Stänkta snitt. Ryggarna lite blekta med några små fläckar, ngt större på del VIII–IX. Inlagan med enstaka fläckar. Bläckfläckar nedtill på den sista planschen i del XII, fuktfläckar i övre marginalen på de sista sidorna i flera volymer. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fin svit! *15000

De två första delarna i tredje upplagan 1788. Den första utkom 1783. Med en utvikbar karta över Wien i andra delen och register i slutet av del X. Friedrich Nicolai (1733–1811) vartysk författare och förläggare.

382. NIEMEYER, A. H. *Beobachtungen auf einer Reise nach England*; nebst Erinnerung an denkwürdige Lebenserfahrungen und Zeitgenossen in den letzten fünfzig Jahren. I–II. Halle, Buchhandlung des Waisenhauses,

1821–22. 8:o. XXIV, 392 + XII, 460 s. & 3 grav. plr, varav 2 handkolorerade dräktplr. Med grav. titelvinjetter. Två åftade volymer i samtida gråpappomslag med blekta ryggar. Inlagan med enstaka småfläckar. Endast del I–II. *650

Utkom i fyra delar till och med 1826. Första delen i andra upplagan från 1822. Vinjetterna visar Towner och kapellet på King's College i Cambridge. Dräktplanschererna i del II avbildar akademiska dignitärers klädsel i Oxford och Cambridge. Den okolorerade planschen föreställer den religiösa förkunnaren Joanna Southcott, "die neue Mutter Gottes in London", som påstod att hon var gravid med den nya Messias. August Hermann Niemeyer (1754–1828) var tysk teolog, poet, reseskildrare och vän till Goethe.

383. (PALLAS, P. S. & GMÉLIN, S. T. & LEPEKHNIN, I. I.) *Histoire des découvertes faites par divers savans voyageurs, dans plusieurs contrées de la Russie & de la Perse*, relativement à l'histoire civile & naturelle, à l'économie rurale, au commerce, &c. Avec figures. II–IV. Bern, chez la nouvelle société typographique, 1781. 8:o. (4), 469 + (4), 515, (1 blank, 4) + (4), 492 s. & 22 grav. plr & 1 stor utvikbar grav. karta. Tre ganska nötta och torra men vackra samtida hfrbd med upphöjda bind, gula titeletiketter och blå deletiketter. Röda snitt. Inlagan med enstaka småfläckar. Bakre övre pärmhörnet skadat på del II. Med Gustaf Montgomerys namnteckning på titelbladen. Saknar plansch 1 vid s. 138 i del II. Endast tre lösdelar, saknar del I och V–VI! *2000

Ytterligare tre delar utkom till och med 1787. Den stora kartan är över Uralbergen. Med många fina planscher av natur, sedvänjor och folk i Ryssland och Persien. Arbetet bygger på flera reseskildrars texter. Del II har undertiteln "Voyage de Zarizyn à Astrakan", del III–IV "Suite de voyage en Perse par m. Gmelin".

384. (PIHL, O. S.) *Oeconomisk journal*, eller maanedlige samlinger af udvalte practiske afhandlinger, til at forbedre huusholdnings-kunsten, land-væsenet, manufacturer, handelen og alt hvad under det navn oeconomie i allervidtløftigste meening pleyer at

384

befattes. Januari-april maaned 1758. Köpenhamn, L. H. Lillies enke, 1758. 8:o. (8), 96 + (4), 97–186, (2) + (2), 187–280, (2), 283–374, (2) s. Samtida ngt nött men charmigt glättat koboltblått pappbd med guldornerad rygg. Gula snitt. Några spridda lagerfläckar. Registren till januari och februari missfärgade i marginalerna. Några äldre noteringar på frampärmens insida. Saknar tyvärr ett blad, s. 281–82, i marshäftet. *4000

Bibliotheca danica II:229: "skriftet er for største delen udgivet af O. S. Pihl". *Oeconomisk Journal* utkom åren 1757–58. Denna årgång har ett företal av boktryckare Lillies änka Maren daterad i Köpenhamn den 5 juni 1758. Bland texterna märks "Grönländernes skraa og vedtægter. Baade til at oplyse landets historie og omstændigheder, saa og til negocianternes nytte" på s. 1–19, "Udtog af en historisk och fysisk afhandling om iisländernes ager-dyrkning" på s. 57–95, "Om den paa øen St. Croix faldende luft, veyerligt, og andre omstændigheder" på s. 133–44, "Om den paa øen St. Croix værende bye samt bygninger, fortification og andre indretninger" på s. 140–44, "Om indbyggerne og den almindelige leve-

maade paa St. Croix i Vestindien" på s. 253–58 och "Om de paa øen St. Croix værende sorte hedninger eller slaver" på s. 284–311. Saint Croix i Västindien inköptes 1733 av Danska Västindiska kompaniet och var i dansk ägo fram till 1916. Bladet som saknas är avslutningen på en artikel om saffransodling.

385. POLT, J. J. *Handbuch der Geographie von Böhmen*. Prag, Calveschen Buchhandlung, 1815. 8:o. (12), 178, (2) s. Häftad i samtida gråpappersomslag. Bitvis med små veck i övre hörnet. Bra ex. *1000

386. (PONTIN, E. M. C.) *Här och der bland skandinaver och tyskar*. Bref och dagboksanteckningar, efter författarens död utgifne af N. N. Norrköping, Östlund & Berling, 1846. Liten 8:o. 415 s. Samtida trevligt grönt mönsterpressat klbd med titel i guld och grönstänka snitt. Ryggen med en svag fläck. Med Johan Sederholms namnteckning. Fint ex. *1500

Furuland O:11. Utgiven i "Original-bibliothek i den sköna litteraturen". Föreliggande verk är en kombination av reseskildring och skönlitterär produkt med motiv från både Sverige och kontinenten. Författaren (1819–52) var journalist och senare redaktör för tidningen *Morgonbladet*. Han översatte under studentåren i Uppsala de tre första delarna av Tocquevilles *Om folkväldet i Amerika* och erhöll av kungen kammarjunkares titel som belöning för detta. Pontin avled ombord på ångfartyget Lennart Torstensson under hård sjögång efter att ett käril med svavelsyra läckt ner i hans hytt. Han var alltså på intet vis död då denna skrift utkom.

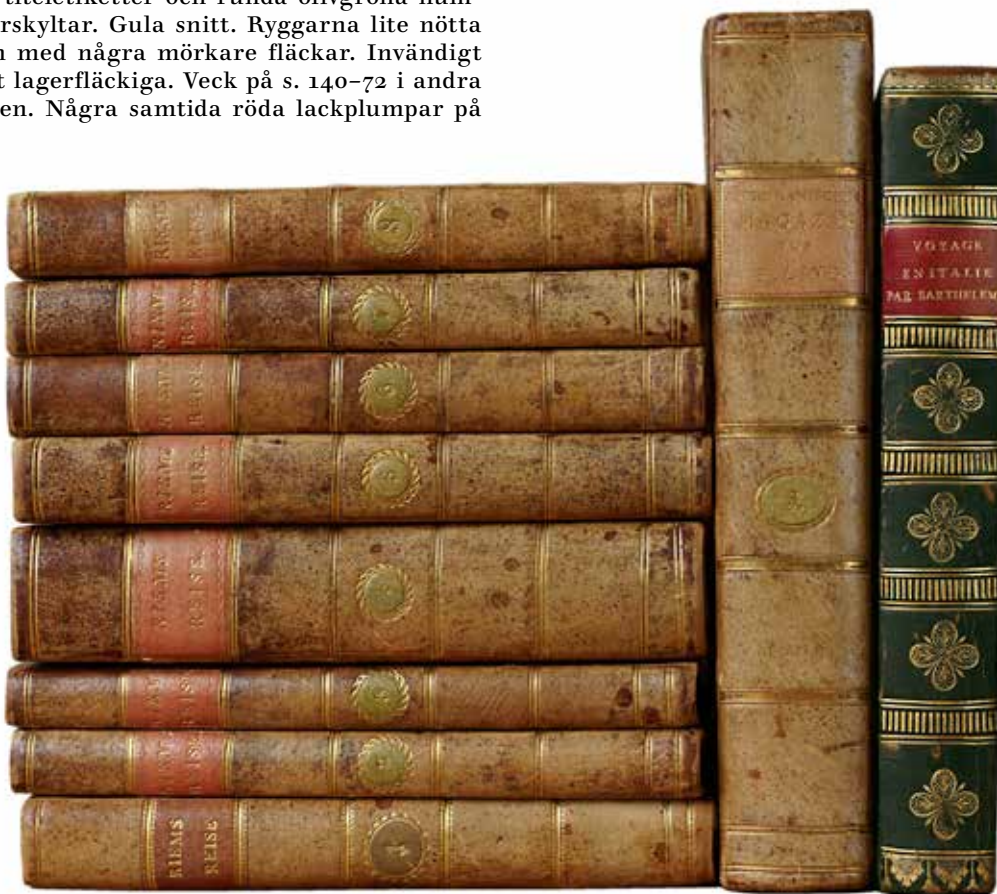
387. RECKE, ELISA VON DER. *Tagebuch einer Reise durch einen Theil Deutschlands und durch Italien*, in den Jahren 1804 bis 1806. Herausgegeben vom Hofrath Böttiger. II–IV. Berlin, Nicolaischen Buchhandlung, 1815–17. 8:o. VI, 440 + XXXVIII, 341, (3 blanka) + XXXII, 363, (1) s. & 1 utvikbar grav. karta & 2 litografiska plr, varav en utvikbar. Tre fina samtida marmorerade hfrbd med gulddekorerade ryggar, tegelröda titeletiketter och olivgröna nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna ojämnt blekta. Inlagan med enstaka fläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Saknar del I! *1500

Kartan är över ön Ischia utanför Neapel. Elisa von der Recke (1754–1833) var tysk författare född i nuvarande Lettland. Föreliggande delar avhandlar hennes resa i Italien. Planscherna i del IV är "Steinabdrücke", alltså tidiga litografier gjorda efter teckningar med romerska motiv. Av Sigtunastiftelsens bibliotekskatalog att döma var verket inte komplett när det donerades.

388. REICHARDT, J. F. *Vertraute Briefe aus Paris* geschrieben in den Jahren 1802 und 1803. I–III. Braunschweig, F. Wieweg, 1804. 8:o. XVI, 492, (1) + XIV, 422, (4) + XVI, 390, (2) s. Tre bra samtida marmorerade hfrbd med bruna titeletiketter och runda olivgröna nummerskyltar. Gula snitt. Ryggarna lite nötta och med några mörkare fläckar. Invändigt ngt lagerfläckiga. Veck på s. 140–72 i andra delen. Några samtida röda lackplumpar på

pärmarnas insidor i första volymen. Med L. J. Sederholms exlibris. *6000

Förlagd i Hamburg av B. G. Hoffmann. En andra upplaga trycktes 1805 och en svensk översättning av Mårten Altén utgavs 1804–05 under titeln: *Joh. Fredr. Reichardt's Bref från Paris, under hans vistande derstädes, åren 1802 och 1803*. Den tyska kompositören Johann Friedrich Reichardt (1752–1814) var Goethes vän och tonsatte många av hans dikter. Efter franska revolutionen sökte sig Reichardt till Paris och i föreliggande brev skildrar han kulturlivet i det samtida Paris, inte minst de tyska besöken i staden.

389. (RICHARD, C.) *Briefe aus Columbien* an seine Freunde von einem hannöverschen Officier. Geschrieben in dem Jahre 1820. Leipzig, F. A. Brockhaus, 1822. 8:o. X, (2), 292 s. Häftad och oskuren i samtida blått omslag med tryckt titeletikett. Med tryckt etikett på främre omslag: "Aufgeschnittene und beschmutzte Exemplare werden in keinem Falle wieder zurückgenommen". De inledande sidorna ngt lagerfläckiga. Fint ex! *4500

Sabin 70900 för den holländska översättningen. Utkom på svenska 1823 i översättning av Johan Gabriel Collin under titeln: *Resa uti Columbien åren 1820 och 1821*. Brevet från resan skildrar det samtida frihetskriget och författarens personliga möten med bl.a. Simón Bolívar.

390. RIEM, (A.). *Reisen durch Deutschland, Frankreich, England und Holland* in verschiedenen, besonders politischer Hinsicht. In den Jahren 1785, 1795 [1796, 1797 und 1798]. I–VIII. (Tyskland), 1796–1801. 8:o. (2), 286 + 284 + (2), 285–464 + (2), 684 + 3–375 + (2), VI, 382 + (8), 336 + (4), 348 s. Åtta samtida snarlika hfrbd med guldornerade ryggar, ljusröda titeletiketter och runda gröna nummerskyltar i glättad papp. Stänkta snitt. Ryggarna lite ojämnt blekta, ngt flammiga och med ett par småfläckar. Inlagan med enstaka småfläckar och ett par lätt lagerfläckade blad. Del V saknar sannolikt ett serietitelblad. Med L. J. Sederholms exlibris. Fin svit! *12000

Första titelbladet nämner bara årtalen 1785 och 1795, det åttonde titelbladet har alla fem årtalen i titeln. Del I är inledning och beskrivning av olika tyska stater, del II–III avhandlar Holland, del IV–V England och del VI–VIII "Reise durch Frankreich vor und nach der Revolution".

391. RILEY, J. *Naufrage du brigantin américain le Commerce*, perdu sur la côte occidentale d'Afrique, au mois d'août 1815; accompagné de la description de Tombouctou et de la grande ville de Wassanah, inconnue jusqu'à ce jour. Traduit de l'anglais par M. Peltier. I–II. Paris, Le Normant, 1818. 8:o. LX, 509, (1) + (4), 558 s. & 1 utvikbar grav. karta. Två samtida

lätt nötta stänkdekorerade hfrbd med guldornerade ryggar, titeletiketter och runda nummerskyltar i glättad papp. Rödstänkta snitt. Första volymens rygg med mörkare fläck upp till. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fint ex. *20000

Sabin 71399. Kartan över Västafrika är ritad av Jean H. Eddy i New York 1816 och graverad av Collin. Det engelska originalet utkom året innan under titeln *An authentic narrative of the loss of the American brig Commerce*. Boken skildrar det skeppsbrott som den amerikanska kaptenen James Riley led utanför Västafrikas kust och hur hans besättning togs till fånga som slavar. Genom att utlova en frikostig belöning till sin ägare reste Riley och hans män genom öknen till Essaouira där stadens brittiska konsul löste dem ur deras fångenskap. I sin berättelse skildras de skeppsbrottnas umbärande i öknen såväl som invånarnas seder och bruk i området. Arbetet utmynnar i ett angrepp på slaveriet som system i Rileys hemland USA. Det sistnämnda gick inte obemärkt förbi: Abraham Lincoln uppgav att Rileys arbete tillhörde de böcker som starkast formade hans syn på politiken, i synnerhet slaveriet. Denna franska översättning är utökad med extrakt ur James Gray Jacksons beskrivning av Marocko från 1814, Robert Adams beskrivning av Timbuktu från 1817 och Hector Blacks relation om brigantinen Surprises skeppsbrott.

392. ROMAN, A. *Berättelse om Norrbotten och dess lappmarker*, enligt kongl. maj:ts och rikets höglofl. Bergscollegii beslut, utgifven. Sthlm, Z. Haeggström, 1818. 4:o. (4), 133, (1 blank, 2) s. & 1 handkolorerad grav. karta. Häftad i samtida ngt nött gråpappbd med i samtiden förstärkt rygg av grönt glättat papper och trevligt handskriven titeletikett. Liten reva nederst i ryggen och nedre ytterhorn lite stött. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Med Abr. Netzels namnteckning daterad 1819. *6000

Marklund 2490. Setterwall 6173 med avvikande kollationering. Med ett varianttitelblad med impressum och titeltexten: "Berätelse om den undersökning, som, till följe af kongl. maj:ts nådiga skrifvelse den 13 maj 1817, blifvit hållen uti Norrbotten och dess lappmarker, för att utröna möjligheten, att med fördel tillgodogöra de rika jernmalmsberg, som derstädes finnas, ingifven till kongl. maj:ts och rikets höglofl. Bergscollegium den 27 februari 1818". Berättelsen grundar sig på en resa företagen

mellan den 16 juli och 30 augusti 1817. Exemplaret har tillhört Abraham Netzel (1759–1831), kyrkoherde i Östra Husby och sedermera i Hedemora. Netzel hade under sin tid som fältpredikant under Gustav III:s ryska krig förlorat tre tår på grund av en förlupen kula. Hans efterlämnade bibliotek såldes på auktion i Uppsala 1833.

393. RUSSELL, J. *Resa i Tyskland och Illyrien*. Öfversättning efter tredje engelska upplagan. I–II. Uppsala, Palmblad & c., 1828. 8:o. (6), 3–297 + 304, (4) s. Samtida lätt nött marmorerat hfrbd med sparsamt guldornerad rygg och titeletikett i glättad papp. Gula snitt. Pärnhörnen stötta. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Samtida prisuppgift i bläck på frampärmens insida. Tryckt på blåtonat papper. *1800
Översättning av *A tour in Germany and some of the southern provinces of the Austrian Empire in the years 1820, 1821, 1822* som utkom anonymt första gången 1824. Illyrien är namnet på en historisk region och kungadöme på västra delen av Balkanhalvön vid Adriatiska havets östra kust.

394. RÜDER, F. A. *Das türkische Reich* in Beziehung auf seine fernere Existenz und die Sache der Griechen. Erwogen in Darstellung seiner Verfassung und Verwaltung, so wie in Schilderung der vier Hauptvölker der europäischen Türkei. Merseburg, F. Kobitzsch, 1822. 8:o. XIV, (2), 280 s. + *Neue zur Michaelismesse 1821 erschienene Verlags-Bücher*, Spiele und Landcharten von Ernst Klein's [...] in Leipzig. (Leipzig?, 1821). 8:o. (4) s. Samtida ljusgrått opappbd med tryckt titeletikett. Titelbladet ngt lagerfläckigt, i övrigt med bara ngn enstaka lagerfläck. Fint ex. *15000

En andra upplaga trycktes 1828. Om det osmanska riket. De turkiska och grekiska folken beskrivs, liksom, mera kortfattat, armenier och judar.

395. (SALADIN, C.) *L'Angleterre en 1800*. I–II. Köln & Paris, chez Heinrichs, ventose an 9, 1801. 8:o. XII, (2), 411 + (4), 298 s. Två häftade, oskurna och delvis uppskurna volymer i ljusbruna samtida pappomslag med tryckta titeletiketter. Omslagets rygg till del II med mindre skada nedtill. Inlagan med ngn ensta-

ka småfläck. Med Fr. Ph. Klingspors namnteckning. Fint ex. *3000

Om Englands statskick och styrelse. Med ett särskilt kapitel benämmt: "Colonies et Irland". Fredric Philip Klingspor (1761–1832) var militär och ståthållare i Stockholm. Hans boksamling om 2078 poster såldes efter tryckt förteckning den 9 april 1823. I den återfinns föreliggande exemplar som post 1330–31 i oktavavdelningen. Flera böcker från auktionen inhandlades för Johan och Alexander Sederholms räkning, uppenbarligen avsedda att användas i deras undervisning.

396. SCHIFFNER, A. *Haus und Schulbedarf der Kunde Sachsens*, für höhere Lehranstalten und jeden sächsischen Statsbürger, dem die genaue Kenntniss seines Vaterlandes Bedürfniss ist. Grimma, Verlags-Comptoir, 1836. Liten 8:o. (2), 346 s. Häftad i lite nött tryckt omslag, det bakre loss. Genomgående

lagerfläckig och till stor del hårt. Titelbladet med reva i yttermarginalen, lång reva även i s. 275. *300

397. SCHOPENHAUER, JOHANNA. *Erinnerungen von einer Reise* in den Jahren 1803, 1804 und 1805. I–III. Mit einer Reise-Charte. Rudolstadt, C. P. Fröbels Hofbuchdruckerei, 1813–17. 8:o. VI, 304 + IV, 364, (1) + (4), 374, (2) s. & 1 utvikbar grav. karta & 1 utvikbar stadsplan. Tre samtida marmorerade hfrbd med guldornerade ryggar, titeletiketter och gröna deltiteletiketter i papp. Gula snitt. Obetydligt nötta ryggar, etiketterna till del III med ytlig sprickbildning. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fin svit. *20000

Första delen beskriver resan i England och Skottland. Kartan är på blåtonat papper och avbildar England med resrutten ifyllt med rött. Andra de-

len ägnas främst åt London och stadsplanen är över denna stad. Tredje delen har deltitelblad med texten: "Reise durch das südliche Frankreich". Titelvinjetterna avbildar "Bristol hot wells", Dover sett från Calais respektive "Vue du pont du Gard". Resorna översattes till svenska på 1820-talet. Johanna Schopenhauer (1766–1838) har kallats den första tyska kvinna som försörjde sig på sitt författarskap. Hon var mor till filosofen Arthur Schopenhauer.

398. SCHUBERT, F. W. VON. *Resa genom Sverige, Norrige, Lappland, Finnland och Ingermanland*, åren 1817, 1818 och 1820. Öfversättning. I:1–2–III. Sthlm, G. Scheutz, 1823–25. 8:o. XII, 264 + (2), 219 + (4), 676 + (4), 740 s. Tre samtida ngt nötta ljusa hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Blåstänkta snitt. Ryggskinet hårdare nött med sprickbildning och en del fläckar. Inlagan med bara enstaka småfläckar. Registret på s. 613–740 i

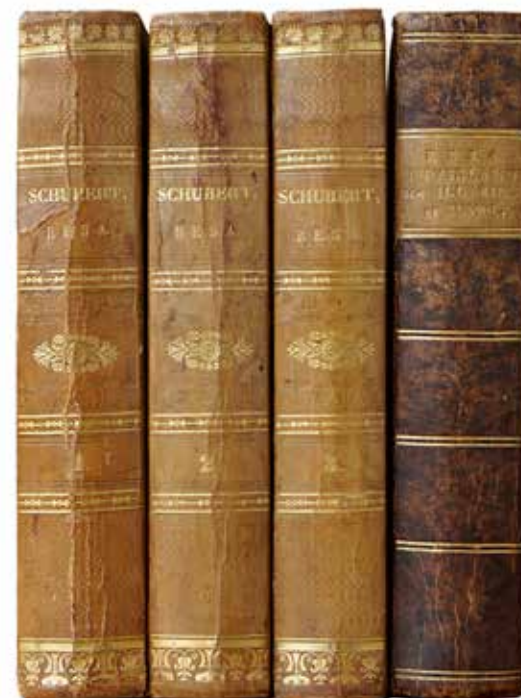

397

400

391

351

398

393

del III är bundet sist i första volymen. Med Johan Sederholms namnteckning daterad Uppsala 1834. *4000

Bring 427. Schiötz 938d*. Genomgående med båda titelbladsvarianterna och med några felpagineringsringar i slutet av sista volymen. Det tyska originalet utkom 1823-24. Översatt av Gustaf Adolf Wulf och med ett utförligt register över hela arbetet i den avslutande delen. Arbetet översattes även till holländska och i form av kortare utdrag till danska. F. W. von Schubert (1788-1856), professor i teologi i Greifswald, gjorde under slutet av 1810-talet en omfattande resa genom Sverige, Norge, Danmark, Finland och Ingermanland. Hans resebeskrivning, som omfattar nästan 2000 sidor, skildrar huvudsakligen hans svenska resa, under vilken han besöker nästan alla svenska landskap. Här samsas Schuberts intryck av det främmande landet med information om högt och lågt, som han fått höra under resans gång. Han intresserar sig bl.a. för samerna och deras sedvänjor, vilka utförligt skildras. Om risken för att bli slagen av björn var han inte ovetande och kunde upplysa om att "qwinnor kunna rädda sig med att blotta underlifvet; en i Lappland ofta bekräftad erfarenhet".

399. (SIERSTORPFF, K. H. VON) *Bemerkungen auf einer Reise durch die Niederlande nach Paris* im eilften Jahre der grossen Republik. I-II. (Hamburg, August Campe), 1804. 8:o. (2), x, 508, I-VI, (1) + (4), 643, (1 blank), VIII, (2) s. Två samtida hfrbd med rikt guldornerade ryggar och tegelröda titeletiketter samt ovala olivgröna nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna ngt blekta och med ytliga skrapmärken samt några mörka småfläckar på första volymens rygg. Inlagan med enstaka småfläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *6000

I denna resebeskrivning återges bl.a. en audiens hos Napoleon i Paris 1802, men även besök i städerna Bryssel och Amsterdam.

400. SIMOND, L. *Voyage en Angleterre*, pendant les années 1810 et 1811; avec des observations sur l'état politique et moral, les arts et la littérature de ce pays, et sur les moeurs et les usages de ces habitans. Orné de 15 planches et de 13 vignettes. Seconde édition, re-

vue, corrigée et augmentée. I-II. Paris, chez Treuttel et Würtz, 1817. 8:o. x, 530 + (4), 452 s. & 15 akvatintgrav. plr. Grav. vinjetter i texten. Två samtida marmorerade hfrbd med trevligt guldornerade ryggar, ljusbruna titeletiketter och olivgröna formskurna nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Inlagan med enstaka spridda fläckar. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Trevligt ex. *4000

Originalet trycktes i Edinburgh 1815 under titeln: *Journal of a Tour and Residence in Great Britain, during the years 1810 and 1811*. Första franska upplagan utkom 1816, denna upplaga är rättad och utökad. Två av de vackra akvatintgravyrerna är placerade som frontespiser. Bland motiven finns flera engelska slott, Stonehenge, fattiga i Wales liksom avbildningar av skottar i kiltar. Författaren och målaren Louis Simond (1767-1831) lämnade Frankrike vid revolutionen och kom att spendera lång tid i Amerika innan han återvände till Europa. I detta arbete, som bygger på en resa i England, Wales och Skottland, skildras ländernas tillstånd och jämförelser görs med det förrevolutionära Frankrike.

401. SIMOND, L. *Voyage en Suisse*, fait dans les années 1817, 1818 et 1819; suivi d'un essai historique sur les moeurs et les coutumes de l'Helvétie ancienne et moderne, dans lequel se trouvent retracés les événemens de nos jours, avec les causes qui les ont amenés. Avec une planche double gravée au trait. I-II. Paris, chez Treuttel et Würtz, imprimerie de Crapelet, 1822. 8:o. Grav. utvikbar front, VIII, 656 + (2), 596 s. Två häftade och oskurna volymer i samtida stänkta rosa omslag med tryckta titeletiketter. Omslagen ojämnt blekta. Enstaka småfläckar, men fina inlagor. Bra ex. *2500

En andra upplaga trycktes 1824. Del I är författarens resejournal, del II en historisk essä. Den utvikbara frontespisen föreställer fyra olika brottarpar och hänvisar till en text på s. 272 i del I.

402. SNELLMAN, J. v. *Tyskland, skildringar och omdömen* från en resa 1840-1841. Sthlm, L. J. Hjerta, 1842. 8:o. (4), 454, (1) s. Samtida hfrbd med hårt nött guldornerad och blindpressad rygg. Blåstänkta snitt. Enstaka småfläckar, exempelvis på titelbladet. *800

Johan Vilhelm Snellman (1806-81) var docent i filsofi vid Helsingfors universitet och en ivrig förkämpe för det finska språkets och den finska kulturens ställning. På sin resa besökte han bl.a. Köpenhamn, Köln, Bonn, Heidelberg, München, Wien och Berlin. I ett bihang "Rese-ekonomi" redovisar han och resonerar kring resans utgifter.

403. *St. Petersburgische Zeitschrift*. 1822. II:3. St. Petersburg, in der Buchdruckerei der besondern Kanzellei des Ministeriums des Innern, 1822. 8:o. 97-144, v s. Häftad och oskuren i samtida tryckt blekrött omslag. Främre omslag loss och naggat. *500

I detta häfte återfinns bl.a. artikeln "Kurzer Abriss einer Reise durch Nubien und Nord-Aethiopien. (Bruchstück aus dem Reisetagebuch von Joseph Senkowskij)" på s. 103-18. Den avslutande romerska pagineringsföljden är ett supplement på franska om italiensk opera.

404. STEDMAN, (J. G.). *Nachrichten von Surinam* und von seiner Expedition gegen die rebellischen Neger in dieser Kolonie in den Jahren 1772 bis 1777. En Auszug aus dem Englischen Original. Mit einer Karte und Kupfern. Hamburg, bei B. G. Hoffmann, 1797. 8:o. XIV, 522, (1, 1 blank, 1) s. & 7 grav. plr & 1 utvikbar grav. karta. Samtida ljusbrunt stänkdekorerat hfrbd med guldornerad rygg och tegelröd titeletikett i glättad papp. Stänkta snitt. Ryggen lite blekt och med några mörka småfläckar. Fin inlaga. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Bra ex. *10000

Detta exemplar med bokbindaranvisningen medbunden i slutet. Planscherna föreställer ursprungsbefolkning, afrikanska slavar, redskap och musikinstrument samt vid s. 148 hur en jättelik pytonorm upphängd i ett träd avlivas. John Gabriel Stedman (1744-97) var soldat i holländsk tjänst och ledde en styrka på 800 man vars uppdrag var att rensa de områden inom kolonin där förrymda slavar levde. Till sin hjälp hade han även en trupp av friköpta slavar som utlovats frihet och en bit land i utbyte mot att de deltog i expeditionerna. Detta resulterade i ett utdraget gerillakrig med stora förluster på bägge sidor. Stedman förde under tiden dagbok som så småningom omarbetades till *Narrative of a five year's expedition against the revolted negroes of Surinam* som publicerades 1796. Det engelska origi-

nalet har illustrationer av William Blake inspirerade av Stedmans beskrivningar av den fruktansvärda behandlingen som slavarna i kolonin utsattes för. Resebeskrivningen kom därför att bli ett verktyg för abolitionisterna, trots att Stedmans inställning till slaveriet inte var okomplicerad: han kunde uppröras över behandlingen av enskilda personer samtidigt som han verkar ha betraktat slaveriet som institution som en nödvändighet. Ett sammandrag på svenska utgavs av Samuel Ödmann 1800 under titeln: *Capitain Johan Stedmans dagbok öfver sina fälttåg i Surinam, jämte beskrifning om detta nybygges inwånare och öfriga märkwärdigheter.*

405. STEIN, C. G. D. *Geographisch-Statistisches Zeitungs- Post- und Comptoir-Lexicon nach den neuesten Bestimmungen für Studierende, Zeitungsleser, Reisende und Geschäftsleute jeder Art. Mit Karte. I-II.* Leipzig, I. C. Hinrichs, 1811. 12:o. Grav. titelblad, III-VI s., 1080 spalter + grav. titelblad, 950 spalter, (1 blank, 4) s. & 1 utvikbar handkolorerad grav. karta. Två samtida stänkdekorerade hfrbd med guldornerade ryggar, tegelröda titeletiketter och runda olivgröna nummerskyltar i glättad papp. Ryggarna med ett par småfläckar. Inlagan med enstaka småfläckar. Med L. J. Sederholms exlibris. Fint ex. *2500

En andra upplaga utkom 1813 och en fjärde utvidgad upplaga 1818-24. Kartan i del II är "Neue Carte von Deutschland und den angränzenden Staaten nebst den Postrouthen" graverad av Fr. Müller. Uppställd alfabetiskt från "Aa" till "Zyory".

406. STORCH, H. *Historisch-statistisches Gemälde des russischen Reichs am Ende des achtzehnten Jahrhunderts.* I-II. Riga, J. F. Hartknoch, 1797. 8:o. XXII, I-XIX, (1 blank), 600 + (4), XII, 5-650 s. & 2 stora utvikbara gränskolorerade grav. kartor i första delen. Två samtida lätt nötta hfrbd med guldornerade ryggar, röda titel- och gröna nummeretiketter i glättad papp. Stänkta snitt. Ryggarnas skinn flammiga och ngt fläckiga. Kartorna med smårevor vid infästningen. Med L. J. Sederholms exlibris. Endast de två första av åtta delar! *1000

Kartorna visar Rysslands europeiska respektive asiatiska del.

407. THAM, W. *Beskrifning öfver Linköpings län.* I-II. Sthlm, J. Beckman, 1854-55. 8:o. (4), 382 + (2), 383-1038, XXIII s. Två bra samtida hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Grönsprängda snitt. Ryggarna ngt blekta. Enstaka småfläckar. *1750

Setterwall 5660. Ranius Litteratur om Linköping 4645 respektive Ranius Böcker om Östergötland 110. Del I saknar deltitelbladet men har huvudtitelbla-

det "Beskrifning öfver Sveriges rike. Andra delens första häfte: Linköpings län. Förra delen." Första delen med undertitel "Allmän statistik. Städer." och andra delen "Häradet och socknar. Namnförteckning". Wilhelm Tham (1812-73) var lektor vid krigsskolan på Karlberg från 1850 och utgav bl.a. *Bidrag till svenska riksdagarnes och regeringsformernas historia* i två delar 1845-48. Han påbörjade i form av separat utgivna länsöversikter en mycket ambitiös beskrivning över Sverige där så väl länens naturförhållanden, näringar, statistik och kommunikationer avhandlas, liksom alla städer och socknar. I tur och ordning utkom beskrivningarna över Örebro län (1849), Västerås län (1849), Uppsala län (1850), Stockholms län (1850), Nyköpings län (1852) och Linköpings län I-II (1854-55). Tyvärr avstannade arbetet därefter. Andra volymens försätsblad med vattenmärke för pappersbruket Perioden i Nyköping, vilket tyder på att volymerna sannolikt är bundna i Nyköping.

408. THAM, W. *Beskrifning öfver Stockholms län.* Sthlm, J. Beckman, 1850. 8:o. (4), 337, (1 blank, 1, 1 blank), VIII s. Bra samtida hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Grönsprängda snitt. Ryggen lite blekt och med ngn småfläck. Inlagan bitvis ngt lagerfläckig. *1500

Setterwall 5660. Bygdén Landskapet Uplands och Stockholms stad s. 29.

409. THAM, W. *Beskrifning öfver Upsala län.* Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1850. 8:o. (4), 112, (4) s. Häftad och oskuren. Ett främre tryckt omslag bevarat men med nagg och revor, det bakre saknas. Ryggen sprucken men häftningen håller ihop. *300

Setterwall 5660. Bygdén Landskapet Uplands och Stockholms stad s. 28.

410. THAM, W. *Beskrifning öfver Westerås län.* Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1849. 8:o. (4), 171, (1) s. + THAM, W. *Beskrifning öfver Örebro län.* Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1849. 8:o. (4), 148 s. Bra samtida hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Grönsprängda snitt. Ryggen ngt blekt och med en liten mörk fläck. Litet klipp i marginalen på s. 99-100 i Örebro delen. *1500

Setterwall 5660. Bandets försättsblad med vattenmärke för pappersbruket Perioden i Nyköping, vilket tyder på att volymen sannolikt är bunden i Nyköping.

411. (THOMÉE, G. H.) *Resor til Drottningholm och Lofön*. Sthlm, C. Deleen, 1821. 8:o. 48 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Spår av gammal auktionsremsa på främre omslagets insida. Bra ex. *900

Bring 442. Akrell 922. På vers om resor till Drottningholm 1819 och Lovön 1820.

412. (TIDGREN, G.) *Westergöthlands historia och beskrifning*. Förra delen. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1787. 8:o. (6), 267, (1) s. Häftad i samtida ngt nött och solkat stänkdecorerat pappomslag med samtida handskrivna titeletikett i papper. Inlagan delvis lagerfläckig. Författarnamnet inskrivet och ändrat i äldre tid på främre omslags insida. Med Joh. Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1832. Bra ex. *2250

Setterwall 6185. Sallander 1080. Allt som utkom. I företalet nämner författaren de handskrifter om Västergötland som han på 1740-talet erhållit av Sven Wilskman. Dessa var i huvudsak tänkta att användas i den aldrig publicerade delen om Västergötlands topografi. Denna inledande del behandlar landskapets historia. Tidgren söker bl.a. identifiera flera gestalter ur MacPhersons *Ossians sånger* med forntida västgötar.

413. TUNELD, E. *Geographie öfver konungariket Sverige*, samt därunder hörande länder. Sjunde upplagan. I-III. Sthlm, A. J. Nordström, 1795-95. 8:o. XII, 408 + 592 + 652, (4) s. + AKREL, F. *Carta öfver Sverige*. Sthlm, 1789. Ca 22 x 18 cm. 1 utvikbar handkolorerad grav. karta bunden i slutet av del I. Tre samtida ngt nötta hfrbd med guldornerade ryggar, titeletiketter och ovala olivgröna nummerskyltar i glättad papp. Ryggarna fläckiga. Inlagan med spridda lätt lagerfläckiga blad. Med L. J. Sederholms exlibris. *4500

Setterwall 5664. Warmholtz 214 för tidigare upplagor: "denna så outhärliga, som väl författade, bok". Första upplagan trycktes 1741, den åttonde och sista

utkom 1827-33 men förblev oavslutad. Denna kraftigt utökade sjunde upplaga är utgiven av J. Björkegren och innehåller en biografi över författaren av C. C. Gjörowell. På s. 242-539 i del III beskrivs Finland och Karelen och på s. 583-87 St. Barthelemy. Dessutom återfinns där på s. 642-48 en förteckning över svenska kartor sammanställd av Björkegren. Akrels trevliga karta tillhör inte verket men pryder sviten. Eric Tunelds geografi är den första i sitt slag och en av den svenska topografins klassiker. Den innehåller mängder av nyttig information i både historiska, naturalhistoriska och ekonomiska ämnen. När första upplagan kom ut var dess lättöverskådliga landskapsbeskrivningar oftast de mest tillförlitliga och omfattande redogörelser som fanns om respektive landsände. Dess betydelse understryks av Sten Lindroth som skriver att "ännu in på 1800-talet var Tunelds geografi en del av det svenska nationalmedvetandet". Tuneld (1709-88) hade studerat i Uppsala och var en tid anställd vid Riksarkivet, men lyckades inte göra karriär vid ämbetsverken. 1751 drog han sig i stället tillbaka till Eriksholm i Östergötland, där han inte utan framgång ägnade sig åt lantbruk.

414. (UKLANSKI, C. T. VON) *Pittoreske Reise am Rhein*, im Sommer 1809 und im Frühjahr 1810. Vom Verfasser der Einsamen Wanderungen in der Schweiz, der Ansichten von Paris &c. Berlin, Kunst- und Industrie-Comptoir, 1811. 8:o. XVI, 247 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Ryggen sprucken, fukttränder på främre omslaget. *1250

415. WILHELM, K. *Amerikas upptäckande genom norrmännen*, 500 år före Columbus. Öfversatt med tillägg och anmärkningar af Wilhelm Malm. Sthlm, P. G. Berg, 1843. 8:o. (4), 150, (2) s. & 2 litograferade plr & 1 stor utvikbar litograferad karta. Häftad och oskuren i tryckt omslag. Omslaget med fukttränder, nagg och ett avrivet hörn. Inledningsvis med stor men svag fukttrand upptill. Bokblocket sprucket i ryggen, men häftningen håller ihop. *1500

Fiske s. 636. Översättningen från det tyska originalet som trycktes i Heidelberg 1842 och som i sin tur bygger på C. C. Rafns *Antiquitates Americanae sive scriptores septentrionales rerum ante-Columbianarum in America* (1837). Om nordbornas kontakter med Grönland och Vinland vilka skildras i *Erik*

Rödes saga och *Grönlänningasagan*. De charmiga planscherna föreställer "En grönländare i sin kajak, färdig att kasta harpunen emot en skjälhund" och "En amiak eller grönländsk skinnbåt". Lustigt nog återfinns en vinjett på bakre omslag med jordglober och texten "Christoph Columbus"!

416. WILLÉN, N. *Register till Försök till en ny beskrifning öfver Östergöthland* af P. D. Widegren. Författadt jemte några tillägg och hufvudsakliga rättelser, samt tillegnad för läggaren. Tillika bifogas särskilda tabeller öfver provinsens åtta fögderier, utarbetade af länets herrar controlleurer. Linköping, A. Petre, 1830. 8:o. 24, (3, 1 blank), 1-29, (3), 1-12 s. & 8 utvikbara tryckta tabeller. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Omslaget ngt lagerfläckigt och med hårdare nött rygg. Inledande blad lagerfläckiga, i övrigt med bara enstaka lätt lagerfläckiga blad. *1500

Jämför Setterwall 6257 och Ranius 114. Detta är det ovanliga separata registret till P. D. Widegrens *Försök till en ny beskrifning öfver Östergöthland* som utkommit 1817-29.

417. (WOYDA, K. F.) *Briefe über Italien* geschrieben in den Jahren 1798 und 1799 vom Verfasser der vertraulichen Briefe über Frankreich und Paris. I-III. Leipzig, P. P. Wolf und Comp., 1802. Liten 8:o. xx, 364 + XVI, 397 + XIV, 426 s. Tre samtida ngt nötta hfrbd med guldlinjerede ryggar, ljusröda titeletiketter och ovala gröna nummerskyltar i glättad papp. Rödstänta snitt. Ryggarna ngt blekta och torra samt med ett par fläckar. Enstaka lätt lagerfläckiga blad. Förordet till del I, s.

xvii-xx, bundet i slutet av volymen. Titelblad och förord till del II är även de inbundna sist i första volymen. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *6000

Med företal av författaren daterat i Leipzig i mars 1801 och i Warszawa sommaren 1801. Karol Fryderyk Woyda (1771-1845) var polsk politiker och borgmästare i Warszawa. Dessa italienska resebrev tillkom under Woydas tid som militär i fransk tjänst. Några av breven i del I är från Schweiz och Frankrike.

418. WRAXALL, N. *Bemerkungen auf einer Reise durch das nördliche Europa* besonders zu Copenhagen, Stockholm und Petersburg gesammelt. Aus dem Englischen. Leipzig, J. F. Junius, 1775. 8:o. 279 s. Fint samtida lätt nött stänkdekorerat skinnbd med upphöjda

bind, rikt guldornerad rygg och röd titeletikett. Blindpressad dekor på pärmarnas ytterkanter. Stänkta snitt. Obetydligt nagg överst på den ngt blekta ryggen och frampärmen lite blekt upptill. Med samtida namnteckning "Nackreij" på försättsbladet och Johan Sederholms daterad Uppsala 1831. Bra ex. *4800

Bring 221. Den engelska författaren och politikern Nathaniel Wraxall (1751-1831) reste i maj-juni 1774 genom Sverige och besökte bl.a. Helsingborg, Jönköping, Linköping, Stockholm, Dannemora, Älvkarleby, Uppsala och Göteborg. Wraxall förmedlar förutom intryck från själva resan även uppgifter om Sveriges politiska och allmänna tillstånd samt möten med kända svenskar som t.ex. Linné. Denna tyska översättning utkom samma år som den första engelska upplagan som tryckts under titeln: *A tour through some of the northern parts of Europe*.

419. YOUNG, A. *Reisen durch Frankreich und eine Theil von Italien, in den Jahren 1787 bis 1790*, vorzüglich in Hinsicht auf die Landwirthschaft, die Kultur und bey National-Wohlstand des ersteren Reiches unternommen. Aus dem Englischen. Mit einigen Anmerkungen begleitet von E. A. W. Zimmermann. I-III. Berlin, in der Vossischen Buchhandlung, 1793-95. 8:o. XIV, (2), 524 + (6), 506 + (6), 432 s. & 1 utvikbar handkolorerad gravkarta. Tre fina samtida hfrbd med guldornerade ryggar, röda titeletiketter och ovala gröna nummerskyltar i glättad papp. Stänkta snitt. Ryggarna ngt blekta och med några småfläckar. Kartan med några småfläckar i övre marginalen. Svaga spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fin svit. *3000

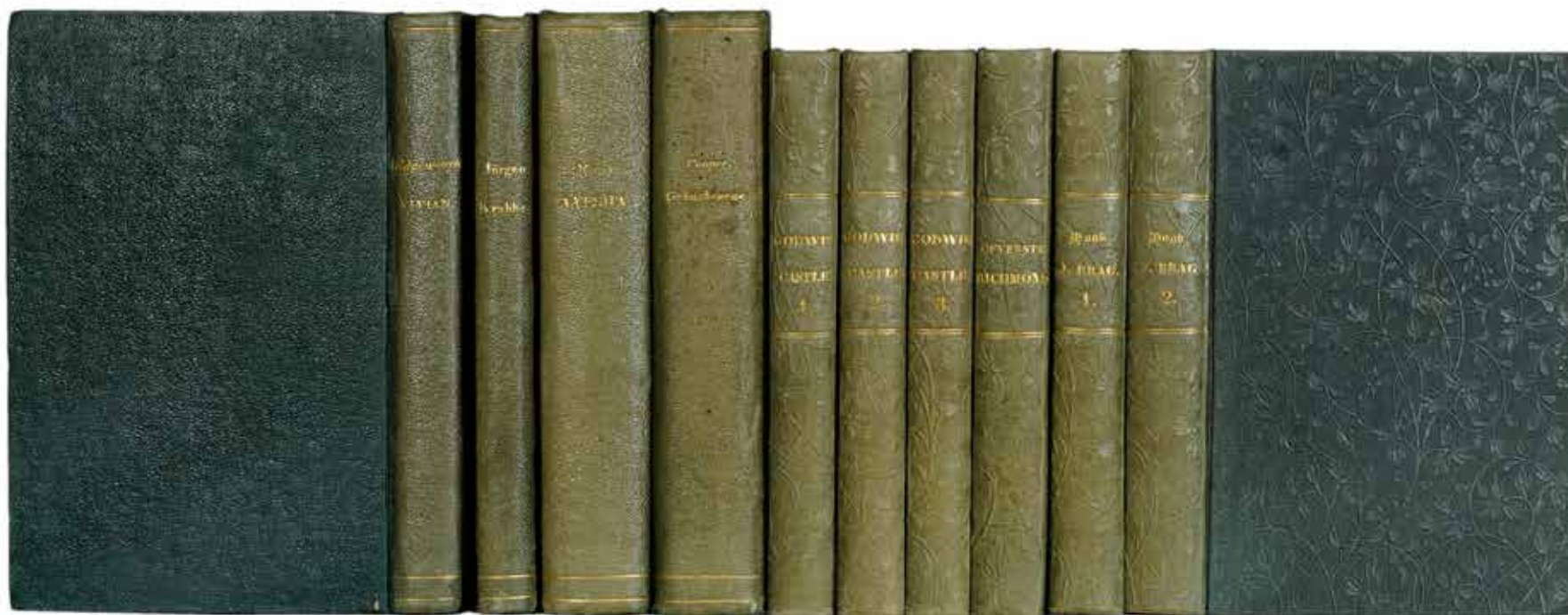
Tysk översättning av *Travels during the years 1787, 1788 and 1789* (1792). Kartan avbildar Frankrike och gränstrakterna i Tyskland, Schweiz och Italien. Arthur Young (1741-1820) var brittisk agronom och skriftställare.

420. ZÖLLNER, J. F. *Reise durch Pommern nach der Insel Rügen und einem Theile des Herzogthums Mecklenburg im Jahre 1795*. In Briefen. Mit Kupfern und Tabellen. Berlin, F. Maurer, 1797. 8:o. Grav. front, IV, 544 s. & 1 utvikbar grav. plansch & 3 utvikbara tryckta tabeller. Samtida stänkdekorerat hfrbd med guldornerad rygg och ljusröd titeletikett. Stänkta snitt. Ryggen med ett par småfläckar. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fint ex. *12000

Med ett förord daterat i Berlin den 24 oktober 1797. Innehållsrik skildring av en resa i det dåvarande svenska Pommern och i Mecklenburg 1795. Johann Friedrich Zöllner (1753-1804) var pastor i Berlin. Planschen avbildar "Stubbenkammer auf der Insel Rügen".

III: Skönlitteratur

475

433

559

467

564

427

514

421. ABRANTÈS, (LAURE ADELAIDE JUNOT) DE. *Amiralen af Castilien*. Berättelse. Öfversättning från fransyskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 717, (1) s. Samtida grönt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen blekt. Enstaka lagerfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *300

Furuland K:36. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen". Laure Adelaide Junot, hertiginna d'Abrantès (1784-1838), var fransk författare och är mest känd för sina memoarer.

422. AINSWORTH, W. HARRISON. *Saint James' palats, eller drottning Annas hof*. Öfversättning från engelskan. I-III. Sthlm, N. H. Thomson, 1845. Liten 8:o. 3-219 + 221-431 + 433-634, (2 blanka) s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt och pärmarna med några fläckar, den främre med några små hål. Serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning. *300

Furuland K:108. Utgiven i Thomsons "Nytt kabinetsbibliothek af in- och utländsk romanlitteratur". William Harrison Ainsworth (1805-82) var engelsk romanförfattare. Föreliggande roman *St. James's* publicerades som följetong i hans tidskrift *Ainsworth's Magazine* under 1844.

423. (ALMQUIST, C. J. L.) *Amorina eller historien om de fyra*. I-II. Jönköping, J. P. Lundström, 1839. 8:o. (4), XL, (2), 224 + (4), 225-364 s. Violett mönsterpressat klbd med guldtryckt ryggtitel och blåstänkta snitt. Ryggen och pärmarnas överkanter blekta. Obetydligt blåckstreck på ryggen. Enstaka lagerfläckar. Lite trista fläckar i texten på s. 295-304. Med Sederholms namnteckning. Bra ex. *2500

Almquistiana 229. Klemming s. 279. *Amorina* påbörjades 1821 och var nästan färdigtryckt året därpå. Av hävd har antagits att några ark då föll i händerna på Almquists farbror, biskopen i Härnösand Eric Abraham Almquist, och att denne fick sin brorson att inställa utgivningen. Bo Bennich-Björkman presenterade 1986 en alternativ förklaring som tar fasta på en brand 1822 hos Almquists förläggare och boktryckare E. A. Ortman. Delar av Ortmans lager

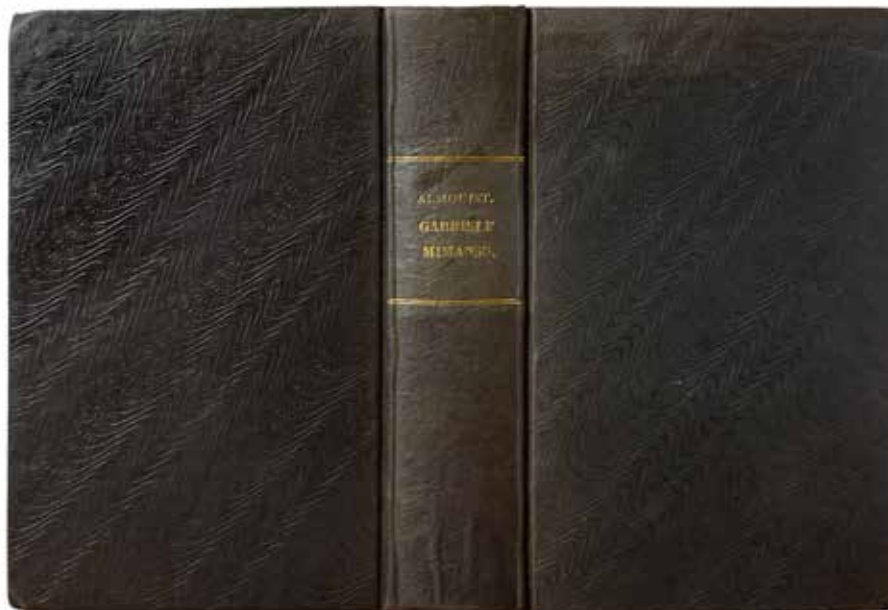
förstördes och den ekonomiskt hårt trängda förläggaren var sannolikt tvungen att välja säkrare investeringar än *Amorina*. De redan tryckta arken tycks ha sålt som makulatur. *Amorina* gavs ut i sin helhet först 1839, delvis omarbetad. Detta är alltså den andra upplagan, men den första utgivna och kompletta.

424. (ALMQUIST, C. J. L.) *De dödas sagor*. Med ett föregående bref om den skandinaviska Nordens betydelse för Europas fornhistoria. Jönköping, J. Sandwall, 1845. Liten 8:o. (2), CLXXXII, (2), 180 s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt, liksom de översta partierna av pärmarna. De första och sista bladen lätt lagerfläckiga. Med namnteckning "Sederholm". Bra ex. *2250

Almquistiana 309. Detta är första tryckta upplagan av det tidigare utgivna arbetet *Murnis* från 1819, dock mycket omarbetat. Texten trycktes senare om i *Törnrosens bok*, imperialoktavutgåvans tredje del, 1850, under den ursprungliga titeln *Murnis*. Bertil Romberg sammanfattar handlingen i sin

biografi över Almquist från 1993: "En man trolivas med sin älskade, men gud skiljer de båda älskande åt på jorden, och kvinnan drunknar. [...] När han dör kommer han till himmelen och återförenas där med sin älskade. De stiger upp till Murnis' ö, den mest paradisiska delen av himmelen. Här får de - liksom alla andra som troget älskat varandra på jorden - fortsätta sitt samliv efter döden". Texten röjer Almquists intresse för swedenborgianismen och är sannolikt det första svenska försöket att omsätta Swedenborgs andevärld i skönlitterär form. Almquistbiografen Henry Olsson (1937) meddelar också att boken präglas av "en erotisk detaljering, som mest av allt liknar pubertetsönskedrömmar". Stycket om "Nordens betydelse för Europas fornhistoria" inleder sannolikt volymen för att de hädangångna andarna i romanen var galler, bosatta på ön Aurigny utanför Bretagne.

425. (ALMQUIST, C. J. L.) *Gabrièle Mimanso*. Sista mordförsöket emot konung Ludvig Filip i Frankrike, hösten 1840. Roman af författaren till Törnrosens bok. I-III. Sthlm, L. J. Hjerta, 1841-42. 12:o. (4), 236 + 234 + 292 s. Samtida brunt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen lätt

blekt och med mindre fläck. Med Johan Sederholms namnteckning. Bra ex! *4000

Almquistiana 234. En tysk översättning utkom 1842.

426. (ALMQUIST, C. J. L.) *Trefruar i Småland*. Roman af författaren till Törnrosens bok. I-III. Jönköping, J. P. Lundström, 1842-43. 8:o. (4), VII, 192 + (4), 204 + (4), 282, (1) s. Samtida ngt nött och blekt mönsterpressat violett klbd med titel i guld och grönstänkta snitt. Lätt snedläst, mindre skada nederst i främre ytterfals och frampärmens nedre hörn lite stött. Några småfläckar, t.ex. i marginalen på de första sidorna. Med Johan Sederholms namnteckning. *2000

Almquistiana 235. Två översättningar gjordes till tyska 1843-44 respektive 1845. Almquists roman utspelar sig i Småland och anses vara påverkad av bl.a. Swedenborgs tankevärld.

427. (AMOREUX, F. DE) *Öfverste Richmond*, af Jules de Saint-Felix. Öfversättning. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1840. Liten 8:o. 3-244 + 245-408 s. Samtida grönt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Mycket lätt blekt rygg. Några småfläckar och enstaka fuktfläckar, bl.a. på titelbladet. De sista bladen med en liten pappersförlust i nedre marginalen. Serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning. Bra ex! *500

Furuland K:61. Utgiven i Thomsons "Kabinettsbibliothek". Originalen har titeln *Le colonel Richmond* och romanen utspelar sig under Napoleonkrigen.

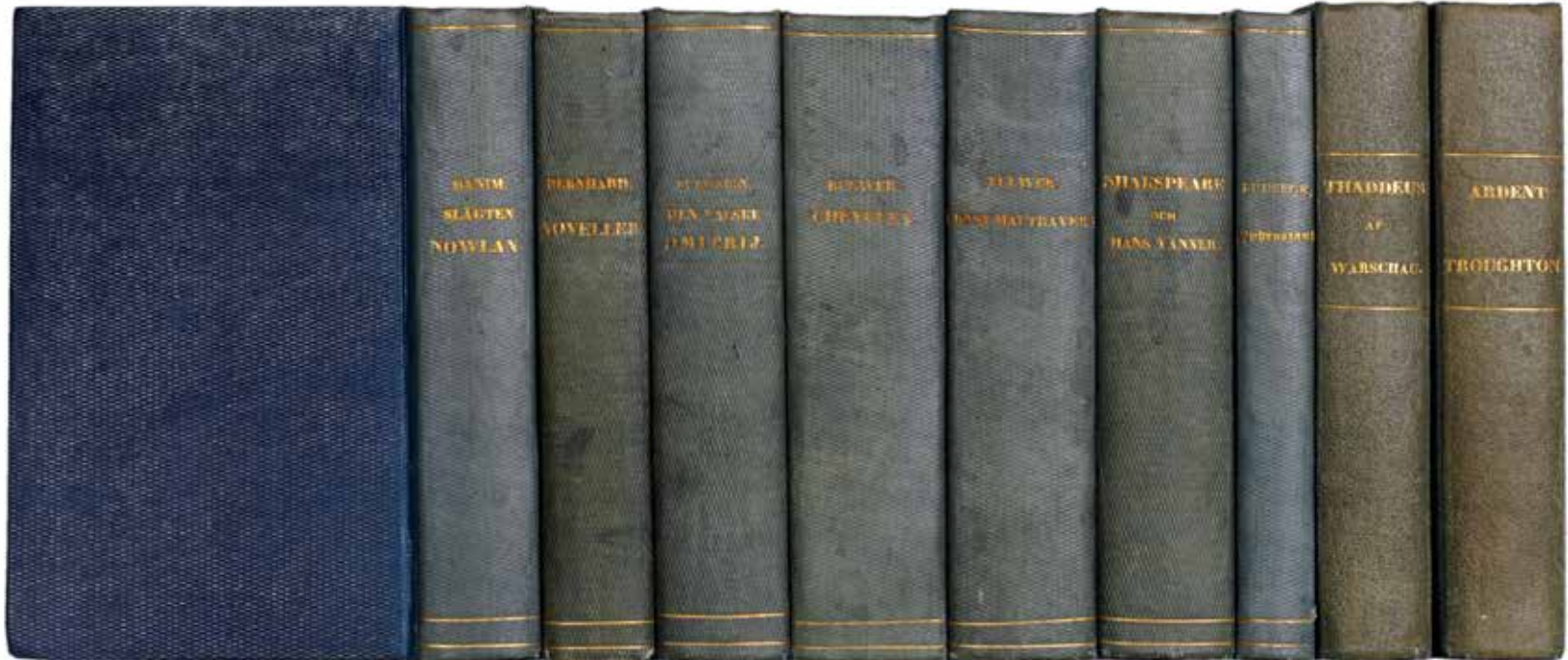
428. ARNDT, E. M. *Gedichte*. Greifswald, J. H. Eckhardt, 1811. 8:o. VI, 7-24, 1-374, (1) s. Trevligt samtida lätt nött hfrbd med guldornerad rygg och rosa titeletikett i glättad papp. Gula

snitt. Av subskribentförteckningen är s. 17-24 bundna i slutet, omkastade med de vanliga textbladen. Med L. J. Sederholms exlibris. Fint ex. *4000

Ernst Moritz Arndt (1769-1860) var tysk skriftställare och historieprofessor. Han levde och verkade i svenska Pommern och skrev bl.a. om Sverige och svensk historia.

429. AUFFENBERG, J. VON. *Die Verbannten*. Ein Drama in vier Achten, nebst einem Nachspiele. Bamberg und Würzburg, in den Goebhardtischen Buchhandlungen, 1821. 8:o. Grav. front, (4), 153 s. Häftad och oskuren i lite solkat tryckt brunt omslag. Omslagets rygg nött och med revor. Enstaka lagerfläckar, titelbladet mer. *900

Pjäsens handling utspelar sig i Ryssland, inledningsvis i furst Dolgorukovs palats i St. Petersburg.

430

583

446

462

458

623

580

569

517

430. BANIM, J. *Slägten Nowlan*. En irländsk familjemålning. Översättning från engelskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1840. Liten 8:o. 264 + 265-591 s. Samtida blått mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och blåstänkta snitt. Ryggen ngt blekt och pärmarna med några småfläckar. Enstaka småfläckar, de första och sista bladen lagerfläckiga. Med Louise Sederholms namnteckning. *1000

Furuland K:66. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen". John Banim (1798-1842) var irländsk författare och jämfördes ibland med Walter Scott. Hans *The Nowlans* utkom 1826. Fredrika Lovisa "Louise" Sederholm (1816-58) var född Sparre och gift med Johan Sederholm på Näfveqvarns bruk.

431. BARGINET, A. *Familjen Héberard*. Berättelse från sjuttonde århundradet. Översättning från franskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 223 + 225-485 s. Samtida brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lite solkig och lätt blekt. Klotet med några skrapmärken. En del lagerfläckar, mest i början. Med Louise Sederholms namnteckning. *300

Furuland K:34. Bibliotheca Rudbeckiana 1624. Utgiven i Thomsons "Kabinettsbibliothek". Översättning av Thure Gustaf Rudbeck. Detta är en översättning av *Les Héberard, légende des baronnies* (1837).

432. BEAUMARCHAIS, C. DE. *Den tokroliga dagen eller Figaros bröllop*, comedie i fem acter. Fri översättning af Daniel Engelbert Pilgren. Sthlm, J. C. Holmberg, 1785. 8:o. (2), 164 s. Häftad i samtida ganska nött marmorerat pappomslag. Stänkta snitt. Inlagan med några småfläckar, mest på de inledande bladen. *3000

Klemming s. 135. Den franska originalpjäsen uppfördes 1784. Librettot till Mozarts opera *Figaros bröllop* (1786) bygger på Beaumarchais komedi.

433. (BERLIN, ANNA CATHARINA) *Jörgen Krabbe*. Romantisk skildring från Carl XI:s skånska fälttåg. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 269 s. Samtida lätt nött grönt klbd

med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lätt blekt. Enstaka lagerfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. Bra ex. *1500

Leijonhufvud & Brithelli s. 30. Furuland K:28. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen". Anna Catharina Berlin (1801-82), född Nordström, var författare av historiska romaner. Denna roman utspelar sig i Skåne under snapphanetiden.

434. (BESTUZJEV, A. A.) *Mulla-Nur*. Sann berättelse af Alexander Marlinkij. Översättning från ryskan af O. A. D. Meurman. Sthlm, N. H. Thomson, 1840. Liten 8:o. III-VI, 7-287 s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel tryckt i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen och frampärmens övre del blekt. Ngn enstaka småfläck. Serietitelbladet ej medbundet. Johan Sederholms namnteckning. *1500

Furuland K:63. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen". Aleksandr Bestuzjev (1797-1837) var rysk författare och officer som publicerade sig under pseudonymen Aleksandr Marlinkij. Efter att ha fallit i onåd i samband med decemberupproret 1825 erbjöd han sig att tjänstgöra i Kaukasien, vilket kom att inspirera till hans kanske viktigaste texter, däribland denna. Bestuzjev stupade 1837 i strid mot tjerkesserna.

435. (BESTUZJEV, A. A.) *Pantsar-riddaren*. En partigångares berättelse af A. Marlinkij. Översättning från ryskan. Sthlm, N. H. Thomson, 1842. Liten 8:o. 3-88 s. + (BESTUZJEV, A. A.) *Seder och bruk i Kaukasien*. Af A. Marlinkij. Översättning från ryskan. Sthlm, N. H. Thomson, 1842. Liten 8:o. 84 s. + (BESTUZJEV, A. A.) *Róman och Olga*. Historisk skildring från år 1396 af A. Marlinkij. Översättning från ryskan. Sthlm, N. H. Thomson, 1842. Liten 8:o. 75 s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt och främre pärmerna med en liten fläck. Liten fläck i yttre snittet. Delvis lite lagerfläckig inlaga. Det inledande serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning. Bra ex. *2000

Furuland K:84, 85 och 86. Utkom tillsammans i ett häfte som nr VI-VIII i Thomsons "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen. Sjunde samlingen".

436. BILDERBECK, L. (B.) F. VON. *Die Brüder*. Ein Familien-Gemälde. I-IV. Leipzig, G. Boss, 1804. 8:o. (6), 3-318 + (2), 269, (6) + (2), 328 + (2), 328 s. & 4 grav. frontespiser. Fyra samtida ngt nötta men fina hfrbd med gulddornerade ryggar, tegelröda titeletiketter och runda gröna nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna lite torra och flammiga. Enstaka fläckar. Delvis på blåtonat papper. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *2800

Romanen översattes till svenska 1810-12.

437. BOCAGE, (MARIE-ANNE LE PAGE DU). *Recueil des œuvres de madame Du Bocage des Académies de Padoue, de Bologne, de Rome et de Lyon*. I-III. Lyon, J. M. Barret, 1762-(64). 8:o. Grav. porträtt, grav. titelblad, VIII, 324 s. + grav. titelblad, 3-326, V-VIII, 327-328 s. + grav. titelblad, (2), 408, (4) s. & 1 grav. plansch. Med grav. vinjett på s. 3 i del I. Tre oskurna och delvis ouppskurna häften i ngt nötta samtida gråpappomslag med spår av handskrivna ryggtitlar. Tredje volymens rygg skadad nedtill. Inlagan med spridda småfläckar och enstaka svaga fuktränder. Med gamla auktionsremсор på främre omslagens insidor. Det ngt skadade titelbladet till del II med samtida signatur "Wstr:". *750

Marie-Anne Le Page du Bocage (1710-1802) var fransk författare och anordnade litterära salonger i Paris. Hennes poem "Le paradis terrestre" - som ingår i del I - är kraftigt influerat av Milton och var orsaken till att hon ibland kallades "Le Milton français".

438. (BOLANDER, SOPHIE) *Tante Agnetas aftonberättelser* för sina unga vänner. I-II. Göteborg, C. M. Ekbohrn, 1840-41. 12:o. (2 blanka, 6), 156 + (6), 172, (4 blanka) s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt och pärmarna med ett par fuktfläckar. *2000

Leijonhufvud & Brithelli s. 35. Klingberg & Bratt Barnböcker utgivna i Sverige 1840-89 586-87. Författarens debut, en fristående fortsättning utkom 1846 under titeln *Tante Agnetas nya aftonberättelser för sina unga vänner*. Innehåller bl.a. "Ölandsresan" och "Törnrosen" samt "Så går det till".

439. BRAUN, W. VON. *Bror. Poetisk kalender*. Sthlm, L. J. Hjerta, 1846. 8:o. VI, (1, 1 blank), 243 s. Samtida grönt lätt nött mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ngt lagerfläckig, mest på s. 176-96 och 209-24. Med Johan Sederholms namnteckning. *400

Innehåller bl.a. "Upprättning till en 'roman' af modernaste slaget. Sveriges. Samtliga. Författarinnor. Ridderligen. Tillegnad." - en drift med bl.a. Bremers romaner *Nina* och *I Dalarna*. Bandens för- och eftersättsblad med vattenmärken för pappersbruket Perioden i Nyköping och med året 1848, vilket tyder på att volymerna sannolikt är bundna i Nyköping.

440. BREMER, FREDRIKA. *En dagbok*. Nya teckningar ur hvardagslifvet. Sjette delen. Sthlm, L. J. Hjerta, 1843. 8:o. 240, 221-407, (1) s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt liksom översta delen av frampärmen. Med namnteckning "Sederholm". Bra ex. *2000

Leijonhufvud & Brithelli s. 39. Serietitelbladet har för första gången i den långa serien av "Nya teckningar" författarnamnet utskrivet. Handlingen utspelar sig i det samtida Stockholm.

441. BREMER, FREDRIKA. *I Dalarna*. Sthlm, L. J. Hjerta, 1845. 8:o. 355 s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen och frampär-

mens övre del blekta, pärmarna med en del fläckar. Ngt lagerfläckig, mest i början och mot slutet. Med namnteckning "Sederholm". Bra ex. *1500

Leijonhufvud & Brithelli s. 39. Översattes till danska, engelska, holländska, polska och tyska. Arbetet utgör sjunde delen av "Nya teckningar ur hvardagslifvet", vilket framgår av ett inledande serietitelblad.

442. (BREMER, FREDRIKA) *Strid och frid, eller några scener i Norge*. Af författarinnan till "Teckningar ur hvardagslifvet". Sthlm, L. J. Hjerta, 1840. 12:o. 259, (1 blank, 2) s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt. Med namnteckning "Sederholm". Bra ex. *2500

Leijonhufvud & Brithelli s. 39. Med serietitelbladet som talar om att detta är femte delen av "Nya teckningar ur hvardagslifvet". Romanen har kallats "ett litterärt inlägg i unionsdebatten".

443. BRISSET, M.-J. *En snillrik qvinna*. Öfversättning från fransyskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1838. Liten 8:o. 3-440 s. Samtida blågrönt klbd med titel i guld på ryggen. Ryggen lite blekt och några småfläckar på pärmarna. Enstaka lager- och småfläckar. Serietitelbladet och de avslutande två bladen med reklam för Thomsons böcker är ej medbundna. Namnteckning "Sederholm". *250

Furuland K:48. Bibliotheca Rudbeckiana 1627. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliotek af den nyaste litteraturen" och översatt av Thure Gustaf Rudbeck. Översättning av den franska författaren Mathurin-Joseph Brissets (1792-1856) *Le génie d'une femme* (1838).

444. (BRONTË, CHARLOTTE) *Shirley*. Roman af Currer Bell. Öfversatt af E. R. Henschen. I-II. Uppsala, C. A. Leffler, 1854. Liten 8:o. 3-434 + 3-346, 247-49, 350-438 s. Två samtida violetta mönsterpressade klbd med blindpressade ryggar och titlar i guld samt marmorerade snitt. Ryggarna blekta. I del I en brun fläck i övre marginalen fram till s. 16 och s. 135-38 ngt loss samt med reva i inre marginalen. Serietitelbladen är ej medbundna. Namnteckning "Sederholm". *3000

Utkom i serien "Engelsk skönlitteratur i svensk öfversättning" som del XII-XIII. Detta är första svenska utgåvan av Brontës *Shirley* som utkom i original 1849.

445. (BRUNIUS, LOUISE) *Rosen och resedan*. Af L-e, författarinna till "Äktenskapsskillnaden," "Den unga enkan i Norrland," m.fl. I-III. Norrköping, Östlund & Berling, 1846. Stor 12:o. XXI, (1 blank), 169 + 225 + 203 s. Samtida ngt nött och blekt mönsterpressat grönt klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Lätt bruntonad och med några småfläckar samt fuktränder. Med Johan Sederholms namnteckning. *1000

Leijonhufvud & Brithelli s. 46. Furuland O:10. Utkom häftesvis i andra årgången av serien "Original-bibliotek i den sköna litteraturen, af utmärkta författare och författarinnor inom fäderneslandet". En andra upplaga trycktes 1880. Louise

Brunius (1799-1880) publicerade sig under pseudonymen "L-e". Flera av hennes romaner och noveller översattes till tyska, däribland denna som då märkligt nog utkom under Sophie von Knorrings namn.

446. BULGARIN, F. *Den falske Dmitrij*. Fri översättning från ryskan. I-IV. Sthlm, N. H. Thomson, 1838. Liten 8:o. 179 + 181-331 + 333-499 + 501-716, (4 blanka) s. Samtida lätt nött mönsterpressat blått klbd med titel i guld på ryggen och stänkta snitt. Ryggen blekt och pärmarna lite solkiga. Med Louise Sederholms namnteckning. *1250

Furuland K:40. Utkom i Thomsons "Kabinetts bibliotek af den nyaste litteraturen". Originalets titel är *Dmitry samozvanets* och handlar om den "falska" tsaren Dmitrij I (död 1606). Faddej Bulgarin (1789-1859) var rysk författare av polsk börd.

447. BULWER-LYTTON, E. *Blomsterpiggen, eller Pompeiis sidste dage*. Fra det engelske ved J. R. Reiersen. I-II. Köpenhamn, S. Trier, 1835. 16:o. 502, (2 blanka) + 400 s. Två samtida ngt nötta hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Ljusbruna snitt. Ryggskinnen med ytlig sprickbildning. Med Johan Sederholms namnteckning. *500

"Samlede skrifter" 15:1-2. Det engelska originalet *The last days of Pompeii* utkom 1834. Romanen översattes även till svenska 1835. Johan Reinert Reiersen (1810-64) var journalist, författare och grundläggare av en norsk koloni i Texas.

448. BULWER-LYTTON, (E.). *Cola di Rienzi, den sidste tribun*. Fra det engelske ved J. R. Reiersen. I-II. Köpenhamn, S. Trier, 1836. 16:o. 512 + 490 s. Två samtida ngt nötta hfrbd med guldornerad och blindpressad ryggdekor. Ljusbruna snitt. Ryggarna med ytliga sprickor. Samtida namnteckning Sederholm. *250

"Samlede skrifter" 19-20. Originalen utkom 1835. Översattes även till svenska 1836. Romanen låg till grund för Wagners opera *Rienzi*.

449. BULWER-LYTTON, E. *Den lærde*. En samling af bandede skrifter. Efter det engelske ved J. C. Magnus. I-II. Köpenhamn, S.

Trier, 1837. 16:o. 348, (1) + (4), v, (1 blank), 207, (1) s. Samtida lätt nött hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Stänkta snitt. *250
"Samlede skrifter" 21-22.

450. BULWER-LYTTON, (E.). *Devereux*. En fortælling. Af det engelske oversat ved J. R. Reiersen. I-III. Köpenhamn, B. Luno & Schneider, 1833-34. 16:o. 296 + 383 + 287 s. Tre samtida lite nötta men fina ljusbruna hfrbd med guldornerade och rikt blinddekorerede ryggar. Ljusbruna snitt. Lätt blekta ryggar. *250

"Samlede skrifter" 4-6. Originalen trycktes 1829.

451. BULWER-LYTTON, E. *Engeland og engelænderen*. Fra det engelske ved F. Schallemose. I-II. Köpenhamn, S. Trier, 1835. 16:o. 404 + 416 s. Två samtida ngt nötta hfrbd med guldornerade och blinddekorerede ryggar. Ljusbruna snitt. Ryggskinnen med ytlig sprickbildning. Med Johan Sederholms namnteckning. *250
"Samlede skrifter" 17-18. Det engelska originalet *England and the English* utkom 1833.

452. BULWER-LYTTON, (E.). *Eugen Aram*, af Bulwer, oversat af engelskt ved Frederik Schaldemose. I-III. Köpenhamn, Robertske officin, 1833. 16:o. (1 blank, 3), 301, (1) + 288 + 285 s. Tre samtida lätt nötta men fina ljusbruna hfrbd med guldornerade och rikt blinddekorerede ryggar. Ljusbruna snitt. Lätt blekta ryggar. *250
"Samlede skrifter" 1-3. Originalen trycktes 1832.

453. BULWER-LYTTON, (E.). *Pelham, eller en verdensmands begivenheder* [...] oversat af det engelske ved P. Saxild. I-II. Köpenhamn, S. Trier's officin, 1834. 16:o. 510 + 494, XVIII s. Två samtida fina ljusbruna hfrbd med guldornerade och rikt blinddekorerede ryggar. Ljusbruna snitt. Ryggarna ngt blekta och fläckiga. *250
"Samlede skrifter" 7-8. Originalen trycktes 1828.

Med en "Kritisk udsigt over E. L. Bulwers værker", vilken omfattar den avslutande romerska pagineringsföljden.

454. BULWER-LYTTON, E. *Paul Clifford*. En fortælling. Fra det engelske oversat af E. Le-bison. I-II. Köpenhamn, S. Trier's officin, 1834. 16:o. 560 + (1 blank, 3), 516 s. Två sam-tida fina ljusbruna hfrbd med guldornerade och rikt blinddekorerade ryggar. Ljusbruna snitt. En extra omgång av titelbladen till andra delen medbundna. Ryggarna ngt blekta och flammiga. *250

"Samlede skrifter" 11-12. Originalet trycktes 1830.

455. BULWER-LYTTON, E. *Pilgrimernes ved Rhinen & Arasmanes*. Fra det engelske ved J. R. Reiersen. Köpenhamn, S. Trier, 1834. 16:o. (1 blank, 1), 515, (1 blank, 1) s. Samtida lätt nött men trevligt mörkbrunt hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Stänkta snitt. Med Johan Sederholms namnteckning. *250

"Samlede skrifter" 13. Den kortare berättelsen "Arasmanes" börjar med eget titelblad på s. 461.

456. BULWER-LYTTON, E. *Devereux*. Berät-telse af E. L. Bulwer. Författare till "Eugene Aram", "Pelham", m.fl. Öfversättning från engelskan. I-II. Sthlm, L. J. Hjerta, 1836. 12:o. 374 + 374 s. Samtida ngt nött grönt klbd med ryggtitel i guld och brunstänkta snitt. Ryggen ngt blekt och pärmarna med några fläckar. Delvis sprucken i innerfalsarna. Med Johan Sederholms namnteckning. *300

Furuland L:41. Utgiven i Hiertas "Läse-bibliothek". Översatt av Anders Fredrik Dalin. Originalen utkom 1829.

457. BULWER-LYTTON, E. *Granadas belägring*. Öfversättning. Sthlm, L. J. Hjerta, 1838. Liten 8:o. 259 s. Samtida brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Lätt blekt och småfläckigt band samt ngt snedläst. Sidorna 187-90 delvis loss. Med Johan Sederholms namnteckning. *300

Furuland L:66. Utgiven i Hjertas "Nytt läse-bibliothek". Översättning av Anders Fredrik Dalin. Originalen *Leila or the siege of Granada* utkom samma år. Handlingen utspelar sig under belägringen av Granada 1491.

458. BULWER-LYTTON, E. *Ernst Maltravers*. Öfversättning. I-II. Sthlm, L. J. Hjerta, 1837-38. Liten 8:o. 300 + 345 s. Samtida blått mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen. Brun- och blåstänkta snitt. Ngt blekt och solkad rygg. Med enstaka småfläckar. Med Louise Sederholms namnteckning. *450

Furuland L:65. Utgiven i Hjertas "Nytt läse-bibliothek". Översättning av Anders Fredrik Dalin. Originalen utkom 1837.

459. BULWER-LYTTON, E. *Hertiginnan de la Vallière*. Skådespel i fem akter. Öfversättning efter tredje original-upplagan. Sthlm, L. J. Hjerta, 1837. Liten 8:o. xvii, (7), 164 s. Samtida grönt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lätt blekt. Enstaka lagerfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *400

Furuland L:63. Klemming s. 267. Utgiven i Hjertas "Nytt läse-bibliothek". Översatt av Johan Albert Wulff. Originalen *The Duchess de la Vallière* utkom samma år.

460. BULWER-LYTTON, E. *Penningen*. Komed i fem akter. Översättning. Uppförd på den Kungliga theatern i Stockholm. Sthlm, L. J. Hjerta, 1843. 12:o. 3-126 s. + DUMAS, ALEXANDER. *Sagan om Wilhelm Tell* och det schweiziska edsförbundets upkomst. Översättning. Norrköping, Östlund & Berling, 1845. 12:o. 100 s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt, liksom översta delen av bakre pärmen. Främre pärmen med en liten fläck. Det andra arbetet delvis lätt bruntonat. Första arbetet saknar serietitelbladet. Med namnteckning "Sederholm". *500

Furuland L:132 respektive Klemming s. 299 för Bulwer-Lyttons komedi, vilken är översatt av Wendela Hebbe. Dumas saga utgavs på nytt 1871, 1880 och 1888.

461. BULWER-LYTTON, E. *Rienzi, den siste folk-tribunen*. Översättning från engelskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1836. Liten 8:o. 445, (1) + 447-896 s. Samtida ngt nött grönt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Bandet ngt fläckigt och ryggen lite blekt. Smärre spricker i innerfalsarna. En del småfläckar och obetydliga fuktränder. *500

Furuland K:11. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliotek af den nyaste litteraturen". Romanen är översatt av Per Olof Bäckström och de verser som ingår i arbetet översattes av K. A. Nicander. Romanen låg till grund för Wagners opera *Rienzi*.

462. BULWER-LYTTON, (ROSINA). *Cheveley, eller en man af heder*. Översättning i trenne delar. I-III. Sthlm, L. J. Hjerta, 1839. 12:o. 228 + 306 + 276 s. Samtida blått mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen. Stänkta snitt. Lätt blekt och solkig rygg och pärmarna med fuktfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *750

Furuland L:87. Utgiven i Hjertas "Nytt läse-bibliotek". Översättning av Anders Fredrik Dalin. Rosina Bulwer-Lytton, född Doyle Wheeler, (1802-82) var engelsk romanförfattare och en tid gift med Edward Bulwer-Lytton. *Cheveley* utkom 1836, efter äktenskapets upplösning, och i romanen karikerade författaren sin före detta make.

463. BURY, CHARLOTTE. *Ett äktenskap i stora verlden*. Översättning från engelskan. Uppsala, Leffler och Sebell, 1842. Stor 12:o. (2), 282 s. Samtida mörkbrunt trevligt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen ngt nött upp- och nedtill. Ngn enstaka småfläck. Med Johan Sederholms namnteckning. Bra ex. *1000

Linnström upptar endast upplagan tryckt i Uppsala 1858 och sätter frågetecken efter översättaren Th. Wensjoes namn. Originalen *A marriage in high life* utkom 1828.

464. CAMPENON, V. *L'enfant prodigue*, poëme en IV chants. Paris, Fain, 1811. 8:o. 38, (4), 41-289, (1 blank, 2) s. Häftad och oskuren i samtida klistermarmorert rödrosa omslag med tryckt titeletikett. Omslagsryggen blekt och med några revor. Första bladen ngt loss i häftningen. Fin inlaga med enstaka småfläckar. *400

Sista bladet är en bokförteckning. Utkom i många senare upplagor.

465. CHAMIER, (F.). *Ben Brace, den sidstlevande af Nelsons besætning paa Agamemnon*. Översat fra engelsk af Paludan. I-II. Köpenhamn, F. de Tegnagel, 1837. 16:o. 372 + 354 s. Två samtida ngt nötta hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Ljusbruna snitt. Ryggskinnnet med ytlig sprickbildning. *600
Originalen *Ben Brace, the last of Nelson's Agamemnon* utkom 1836.

466. CHORÆUS, M. *Samlade skaldestycken*. Andra upplagan. Örebro, N. M. Lindh, 1826. 8:o. Grav. front, xxxiv, 308 s. Samtida ngt nött hfrbd med blind- och guldpressad dekor på den ngt torra och flammiga ryggen. Gula snitt. Litet håll i främre ytterfalsen. Frontespisen lätt bruntonad. Barnslig blyertsnamnteckning "Anna" på pärmens insida. *200

Första upplagan utkom 1815. Planschen är stucken av Forssell och avbildar Choræus porträtt och grav på Solna kyrkogård. Förordet är skrivet av utgivaren F. M. Franzén.

467. COOPER, F. *Gränsboerne, eller Wish-ton-Wish's klagan*. Berättelse. I-II. Översättning från engelskan. Sthlm, L. J. Hjerta, 1836. 12:o. 289 + 293 s. Samtida ngt nött grönt klbd med titeln i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lite blekt och främre innerfals lite svag. Inlagan med enstaka lagerfläckar och ett fåtal lätt naggade blad. Med namnteckning "Sederholm". *750

Furuland L:46. Utgiven i Hjertas "Läse-bibliotek". Översättning av Anders Fredrik Dalin. Originalen *The Wept of Wish-ton-Wish* utkom 1829. Handlingen utspelar sig i 1600-talets Amerika och skildrar motsättningar mellan nybyggare och ursprungsinvanare.

468. (CRÉBILLON, C.-P. JOLYOT DE) *Lettres Athéniennes, extraites du porte-feuille d'Alcibiade*. I-II. Maastricht, chez J.-E. Dufour & P. Roux, 1779. 8:o. xv, (1 blank), 430 + (4), 436 s. Två vackra och välbevarade samtida hfrbd med upphöjda bind, rikt guldornerade ryggar, röda titeletiketter och gröna deletiketter. Röda snitt. Fina inlagor, de första och sista sidorna i andra delen ngt lagerfläckiga. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Blyertsanteckning "Sederholm Näfveqvarn" i första delen. Stiligt ex. *2000

Första upplagan trycktes 1771. Detta var Claude Prosper Jolyot de Crébillons (1707-77) sista roman.

469. (DE GEER, L.) *Hjertklappningen på Dalvik*. Novell af L. D. G. Sthlm, L. J. Hjerta, 1841. 12:o. 312 s. Samtida ngt nött brunt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och stänkta snitt. Ryggen lite blekt och solkig, främre pärmen med en fläck. Enstaka lagerfläckar. Stor ful gul-tonad fläck i övre marginalen på de inledande trettio sidorna. Med Johan Sederholms namnteckning. *300

Louis De Geer (1818-96) var ledamot av Svenska akademien, statsminister 1876-80 och kansler för universitetet både i Uppsala och Lund 1881. *SBL* skriver: "Trots sin fattigdom umgicks han flitigt i den högsta societeten, varigenom han väl tillvaratog de fördelar, hans höga börd beredde honom. Samtidigt bedrev han sitt skriftställen ej minst för att bättra på de skrala finanserna".

470. DESTOUCHES, (P. NERICAULT). *Œuvres dramatiques*. Nouvelle édition, précédée d'une notice sur la vie et les ouvrages de cet auteur. I-VI. Paris, imprimerie de Crapelet, chez Lefèvre, 1811. 8:o. Grav. porträtt, (4), xxxvi, 534, (1) + (2), 501, (1 blank, 1) + (2), 562, (1) + (4), 570, (1) + (4), 479, (1) + (4), 530, (1) s. & 7 grav. plr. Sex häftade och oskurna volymer i samtida bruna klistermarmorade omslag med tryckta titeletiketter. Omslagens ryggar med en del sprickor och några omslag lösa. Spridda fläckiga blad, bl.a. efter torkade blommor. *600

Innehåller 35 pjäser, en inledande biografi över författaren och tre avslutande "Discours académiques". Åtminstone två av komedieförfattaren Philippe Néricault Destouches (1680-1754) pjäser översattes till svenska: *Den willrådig Stockholms cavaille-ren* (1755) och *Den högfärdige* (1811).

471. DUMAS, A. d.ä. *Bastarden af Mauléon*. Historisk roman. I-IV. Sthlm, Hörbergsska boktryckeriet, 1848. 12:o. 178 + 179-318 + 319-485 + 487-684 s. Samtida ngt nött och blekt mönsterpressat violett klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen med en tråkig fläck. Inlagan med enstaka lager- och småfläckar, mer i början. Med Johan Sederholms namnteckning. *400

Furuland E:14. Utkom häftesvis i Bonniers serie "Europeiska följetongen". Originalen *Le bâtard de Mauléon* utkom 1846.

472. DUMAS, A. d.ä. *Drottning Margot*. Historisk roman. Öfversättning från fransyskan. I-V. Sthlm, N. H. Thomson, 1846. 8:o. 3-204, (2 blanka) + 205-510, (2) + 511-608 + 609-860 + 861-1083 s. Två bruna lätt nötta mönsterpressade klbd med titlar i guld på ryggarna och grönstänkta snitt. Pärmarna fläckiga. Ngn enstaka småfläck. Serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning. Bra ex. *1000

Furuland K:115. Utgiven i Thomsons "Nytt kabinetsbibliothek af in- och utländsk romanlitteratur". Det franska originalet *La Reine Margot* utkom 1845.

473. DUMAS, A. d.ä. *Gabriel Lambert*. Öfversättning från fransyskan. Sthlm, N. H. Thomson, 1845. Liten 8:o. 222 s. Samtida violett mönsterpressat klbd med ryggtitel i guld och blåstänkta snitt. Ryggen blekt, liksom en del av bakpärmerna. Inlagan delvis lite trist bruntonad, ngt lager- och småfläckig. Med Johan Sederholms namnteckning. *400

Furuland K:110. Utgiven i Thomsons "Nytt kabinetsbibliothek". Det franska originalet utkom 1844.

474. EDGEWORTH, MARIA. *Helena*. Öfversättning från engelskan. I-III. Sthlm, N. H. Thomson, 1836-37. Liten 8:o. 220 + 221-477 + 479-720 s. Samtida brunt klbd med titeln i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen naggad överst, tråkigt skadad nedtill och bokblocket helt loss från pärmarna. Ett främre tryckt omslag med rödbrunt bakgrundstryck medbundet. En del småfläckar. Kraftig fläck i nedre hörnet på s. 23-40. Med Johan Sederholms namnteckning. *250

Furuland K:18. Utgiven i Thomsons serie "Kabinetsbibliothek af den nyaste litteraturen". Den i sin samtid populära romanförfattaren Maria Edgeworth (1767-1849) har jämförts med både Jane Austen och Walter Scott. Det engelska originalet *Helen* (1834) var hennes sista publicerade roman.

475. EDGEWORTH, MARIA. *Vivian*. Berättelse. Öfversättning från engelskan. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 335 s. Samtida lätt nött grönt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lätt blekt och pärmarna obetydligt solkiga. Med Johan Sederholms namnteckning. Bra ex. *1250

Furuland K:32. Utgiven i Thomsons "Kabinetsbibliothek af den nyaste litteraturen".

476. (ENGELHARDT, KARL AUGUST) *Bunte Steine gefunden auf den Wegen der Phantasie und Geschichte von Richard Roos*. I-II. Leipzig, J. C. Hinrichs'sche Buchhandlung, 1821. 8:o. Grav. front, grav. titelblad, 256 s. + grav. titelblad, III-X, 231, (1) s. Två häftade volymer i samtida gråpappomslag. Omslagens ryggar

spruckna, inledande arket i del II loss i häftningen. *600

Karl August Engelhardt (1768-1834) var tysk författare som publicerade sig under pseudonymen "Richard Roos". *Bunte Steine* innehåller betraktelser över olika historiska händelser och personer. I del I på s. 142-46 återfinns "Karl der zwölfe zu Freistadt in Schlesien".

477. (EVANS, MARY ANNE) *Felix Holt radikalen*. Af George Eliot. Öfversättning från engelskan af Herman Hörner. I-III. Sthlm, S. Flodins boktryckeri, 1867. 12:o. (2), 180 + 161 + 179 s. Tre häftade och oskurna volymer i nötta tryckta rosa omslag. Främre omslaget till första delen och det bakre till andra delen saknas. Inledande blad i del I med fuktrand. Det dåliga pappret lite naggat här och var. Med S. Sederholms namnteckning. *300

Den brittiska romanförfattaren, journalisten och översättaren Mary Anne Evans (1819-80) är mer känd under sin författarpseudonym George Eliot. Under sin levnad var hon och Charles Dickens Storbritanniens mest berömda författare. Detta är en översättning av *Felix Holt, the Radical* (1866). Hedvig Sofia Nordenskiöld (1831-1908) var gift med Johan Sederholm i dennes andra äktenskap.

478. FERRIER, (SUSAN). *Arfgodset*. Af miss Ferrier, författ. till "Ödet eller testamentet", m.fl. Öfversättning från engelskan. I-III. Sthlm, N. H. Thomson, 1836. Liten 8:o. 338 + 339-644 + 645-896 s. Samtida ngt nött, blekt och småfläckigt grönt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Fläckar på s. 49-62, i övrigt med bara ngn enstaka småfläck. Med Johan Sederholms namnteckning. *600

Furuland K:14. Utgiven i Thomsons "Kabinetsbibliothek". Originalen *The inheritance* utkom 1824.

479. FERRIER, (SUSAN). *Ödet eller testamentet*. Af miss Ferrier, författ. till "Marriage" och "The inheritance". Öfversättning. I-III. Sthlm, N. H. Thomson, 1836. Liten 8:o. 275 + 277-572 + 573-864 s. Samtida ganska nött, ngt blekt och småfläckigt grönt klbd med titel i

guld på ryggen och brunstänkta snitt. Bokblocket helt loss i bakre innerfalsen och svag i den främre. Inlagan med enstaka småfläckar och några fuktränder. Med Johan Sederholms namnteckning. *500

Furuland K:9. Översättning av Per Olof Bäckström. Utgiven i Thomsons "Kabinetsbibliothek". Susan Ferrier (1782-1854) var skotsk romanförfattare. Originalen *Destiny* var hennes tredje och sista roman och utkom 1831.

480. FLORIAN, J. P. CLORIS DE. *Numa Pompilius, second roi de Rome*. I-II. St. Petersburg, Pluchart & comp., 1811. 8:o. 175 + 193 s. Två oskurna häften i samtida gråpappersomslag med tryckta titeetiketter. Omslagens ryggar nötta, till del II delvis trasig och lös i häftningen. *600

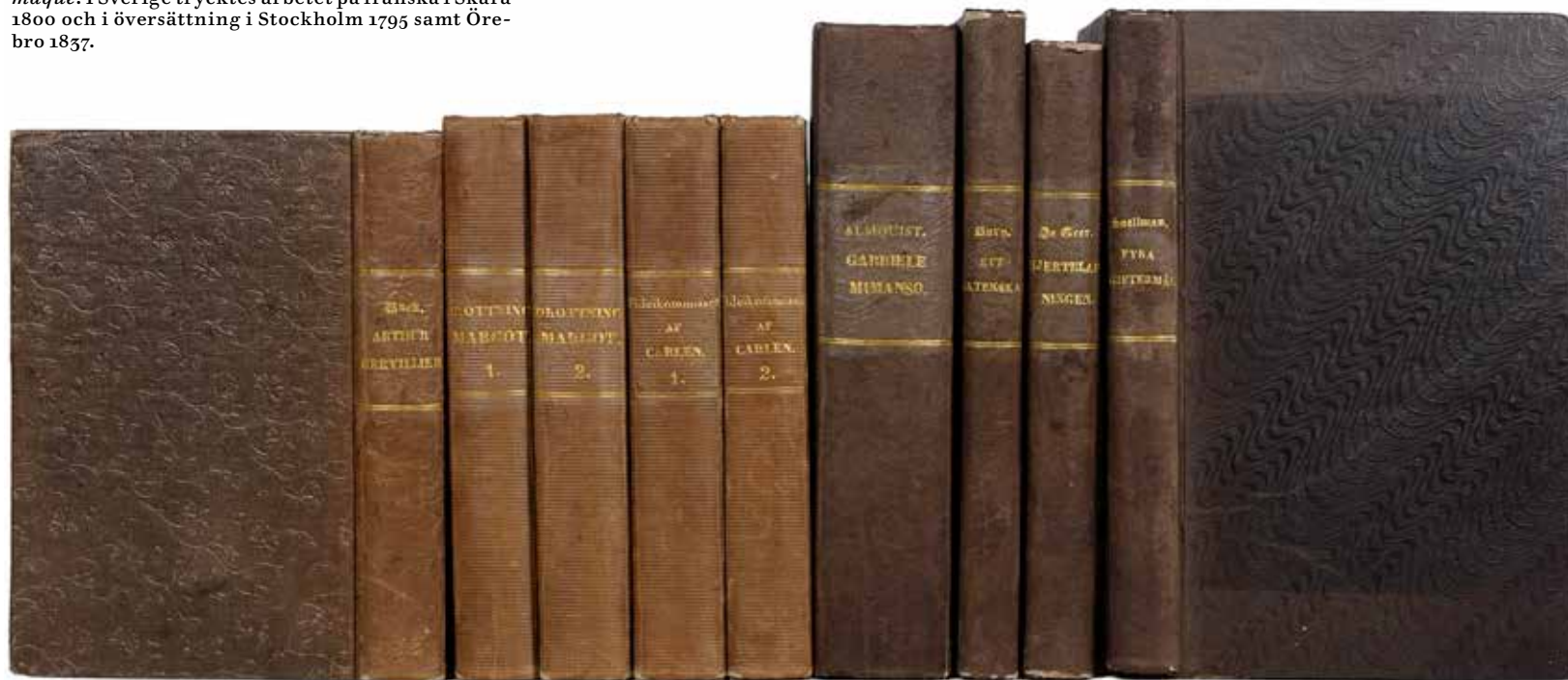
Ett omtryck av Didots upplaga. Det franska originalet utkom 1786 och har liknats vid Fénelons *Télémaque*. I Sverige trycktes arbetet på franska i Skara 1800 och i översättning i Stockholm 1795 samt Örebro 1837.

481. (FLYGARE)-CARLÉN, EMILIE. *En nyckfull qvinna*. Roman. I-II. Sthlm, Östlund & Berling, 1848. 8:o. 394 + 494 s. Två samtida ngt nötta gröna mönsterpressade klbd med titlar i guld på ryggarna och blåstänkta snitt. Svag fuktrand upptill på de inledande och avslutande bladen i första delen. Fläck på försättsbladet och titelbladet till del II. Med tidningsbevillningsstplr. Med A. Sparres samtida namnteckning. Bra ex. *1800

Leijonhufvud & Brithelli s. 72. Furuland O:25. Romanen översattes till danska, engelska, franska, holländska, polska, tjeckiska och tyska. Johan Sederholms hustru Fredrika Lovisa (1816-58) var född Sparre och sannolikt har romanen tillhört någon av hennes nära släktingar, kanske brodern Alexis Sparre (1820-95).

482. (FLYGARE)-CARLÉN, EMILIE. *Fideikommisset*. Roman. I-III. Sthlm, N. H. Thomsson, 1844. Liten 8:o. 3-320 + 368 + 270, (2 blanka) s. Två samtida, lätt nötta bruna mönsterpressade klbd med titlar i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Andra delen är uppdelad mellan de båda volymerna och titelbladet är insatt mitt i texten i början av andra volymen. Enstaka småfläckar. Fuktrand i övre hörnet i början av del I. Stor fuktrand inledningsvis i del III. Serietitelbladet ej medbunden. Med Johan Sederholms namnteckning. *1500

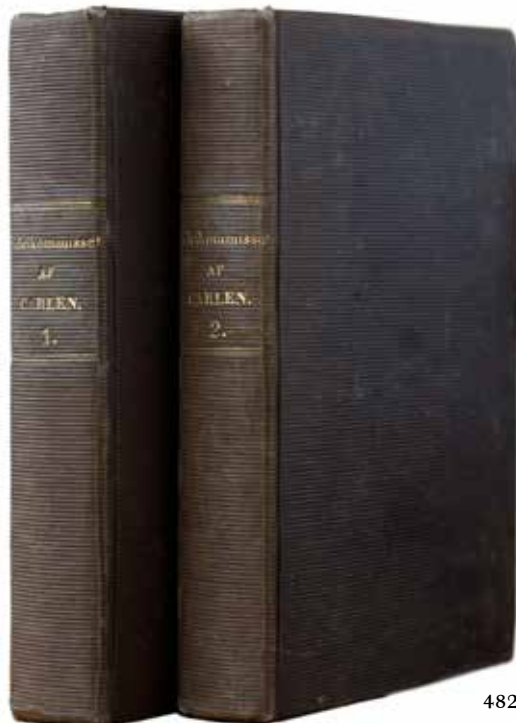
Leijonhufvud & Brithelli s. 71. Furuland K:98. Utgiven i Thomsons "Kabinets bibliothek af den nyaste literaturen". Översattes till danska, engelska, franska, holländska och tyska.

483. FLYGARE-(CARLÉN), EMILIE. *Fosterbröderne*. Roman. I-III. Sthlm, N. H. Thomson, 1840. Liten 8:o. 3-232 + 233-472 + 473-704 s. Samtida brunt ngt nött mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggens klot delvis bortnött upp- och nedtill. Inlagan delvis med fuktfläck och ngn enstaka småfläck. Serietitelbladet ej medbundet. Med Louise Sederholms namnteckning. *1000

Leijonhufvud & Brithelli s. 71. Furuland K:62. Utgiven i Thomsons "Kabinets bibliothek af den nyaste litteraturen". Romanen översattes till en rad europeiska språk.

484. FLYGARE-(CARLÉN), EMILIE. *Kyrkoinvigningen i Hammarby*. Roman. I-III. Sthlm, N. H. Thomson, 1840. Liten 8:o. 3-247

482

+ 249-496 + 497-718, (2 blanka) s. Samtida violett ngt nött mönsterpressat klbd med ryggtitel i guld och blåstänkta snitt. Ryggen blekt. Med några spridda fläckar. Serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning. *3000

Leijonhufvud & Brithelli s. 71. Furuland K:69. Utgiven i Thomsons "Kabinets bibliothek af den nyaste litteraturen". Detta var den första av författarens romaner som översattes till tyska.

485. (FLYGARE-CARLÉN, EMILIE) *Professorn och hans skyddslingar*. Svenskt original, af förf. till Waldemar Klein, Representanten och Gustaf Lindorm. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1840. Liten 8:o. 3-260 + 261-482, (2 blanka) s. Samtida lätt nött violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och stänkta snitt. Ryggen blekt. Titelbladet med mycket svag fuktfläck och de sista bladen med fukttrand. Serietitelbladet ej medbundet. Bra ex. *2800

Leijonhufvud & Brithelli s. 70. Furuland K:58. Utgiven i Thomsons "Kabinets bibliothek af den nyaste litteraturen". Översattes till danska, tyska, holländska och engelska.

486. (FLYGARE-CARLÉN, EMILIE) *Representanten*. Svenskt original, af förf. till Waldemar Klein. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1839. Liten 8:o. 3-296 + 297-624 s. Samtida violett ngt nött och ganska blekt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen. Enstaka småfläckar. Serietitelbladet ej medbundet. *2500

Leijonhufvud & Brithelli s. 70. Furuland K:49. Utgiven i Thomsons "Kabinets bibliothek af den nyaste litteraturen". Översattes till danska, engelska, tjeckiska och tyska.

487. (FLYGARE-CARLÉN, EMILIE) *Waldemar Klein*. Svenskt original, af fru F**. Sthlm, N. H. Thomson, 1838. Liten 8:o. VII, (1 blank), 9-271 s. Samtida lätt nött grönt mönsterpressat klbd med ryggtitel i guld. Ryggen blekt och några ljusa fläckar på frampärmen. Några enstaka småfläckar. Trevligt ex. *4000

Leijonhufvud & Brithelli s. 70. Furuland K:46, med felaktig kollationering och utan omnämmande att de tre häftesnumren utkom som ett trippelhäfte. Utgiven som nr X, häfte 43-45, i Thomsons "Kabinets bibliothek af den nyaste litteraturen. Tredje samlingen". Emilie Flygare-Carléns debutbok, vilken kom att översättas till danska, engelska, holländska, tjeckiska och tyska.

488. (FLYGARE)-CARLÉN, EMILIE. *Vinds-kuporna*. Norrköping, Östlund & Berling, 1845. 16:o. 317 s. Samtida ngt nött violett moirépressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ngt blekt rygg och solkiga pärmar. Inlagan ngt bruntonad och med spridda småfläckar. Bra ex. *2000

Leijonhufvud & Brithelli s. 71. Furuland O:1. Utgavs av Östlund & Berling i deras serie "Originalbibliothek i den sköna litteraturen" vilken inleddes med detta verk. Översattes till danska, engelska, franska, holländska, tjeckiska och tyska.

489. FOURNIER, N. & ARNOULD, A. J. F. *Struensee eller drottningen och favoriten*. Dansk berättelse. Öfversättning från fransyskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 254, (2 blanka) + 257-539 s. Samtida ngt nött brunt klbd med titel i guld på ryggen och stänkta snitt. Ryggen lite naggad nedtill och frampärmen med några mindre fläckar. Enstaka lagerfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *300

Furuland K:22. Utgiven i Thomsons "Kabinets bibliothek af den nyaste litteraturen". Översättningen gjordes av förläggaren själv.

490. (GELLERT, C. F.) *Leben der Schwedischen Gräfinn von G * * **. Zwey Theile. Leipzig, C. Fritsch, 1770. 8:o. 158, (2) s. Häftad i samtida ganska nött marmorert pappomslag med handskriven titel på ryggen. Spridda lager- och småfläckar. Fuktrand i övre marginalen mot slutet. Bortskrapad namnteckning på frampärmens insida daterad 1786. Sannolikt L. J. Sederholms överstrukna initialer skrivna på titelbladet. *750

Första upplagan trycktes 1747-48, detta är den fjärde. En svensk översättning utkom 1757 under titeln *Den svenska grefvinnan*. C. F. Gellert (1715-69) var professor i filosofi vid universitetet i Leipzig, där han höll berömda föreläsningar om främst moral. Fredrik Bööks kritiserade denna Gellerts enda roman hårt i *Romanens och prosaberättelsens historia i Sverige intill 1809*: "Denna mycket misslyckade roman är ett omoget försök att imitera Richardson, till hvars mest entusiastiske lofsjungare Gellert hörde".

491. GELLERT, C. F. *Sämmtliche schriften*. Neue verbesserte Auflage. I-X. Leipzig, bey M. G. Weidmanns Erben und Reich, und Caspar Fritsch, 1784. 8:o. Grav. porträtt, LII, 346 + (4), 230, (2) + VIII, 474 + (2), XII, 448 + (4), 282 + XX-XVI, 368 + IV, 298 + VI, 256 + 266 + VI, 240 s. & 9 grav. frontespiser. Titelbladen med grav. vinjetter. Tio samtida ngt nötta hfrbd med sparsamt gulddornerade ryggar och titeletiketter i

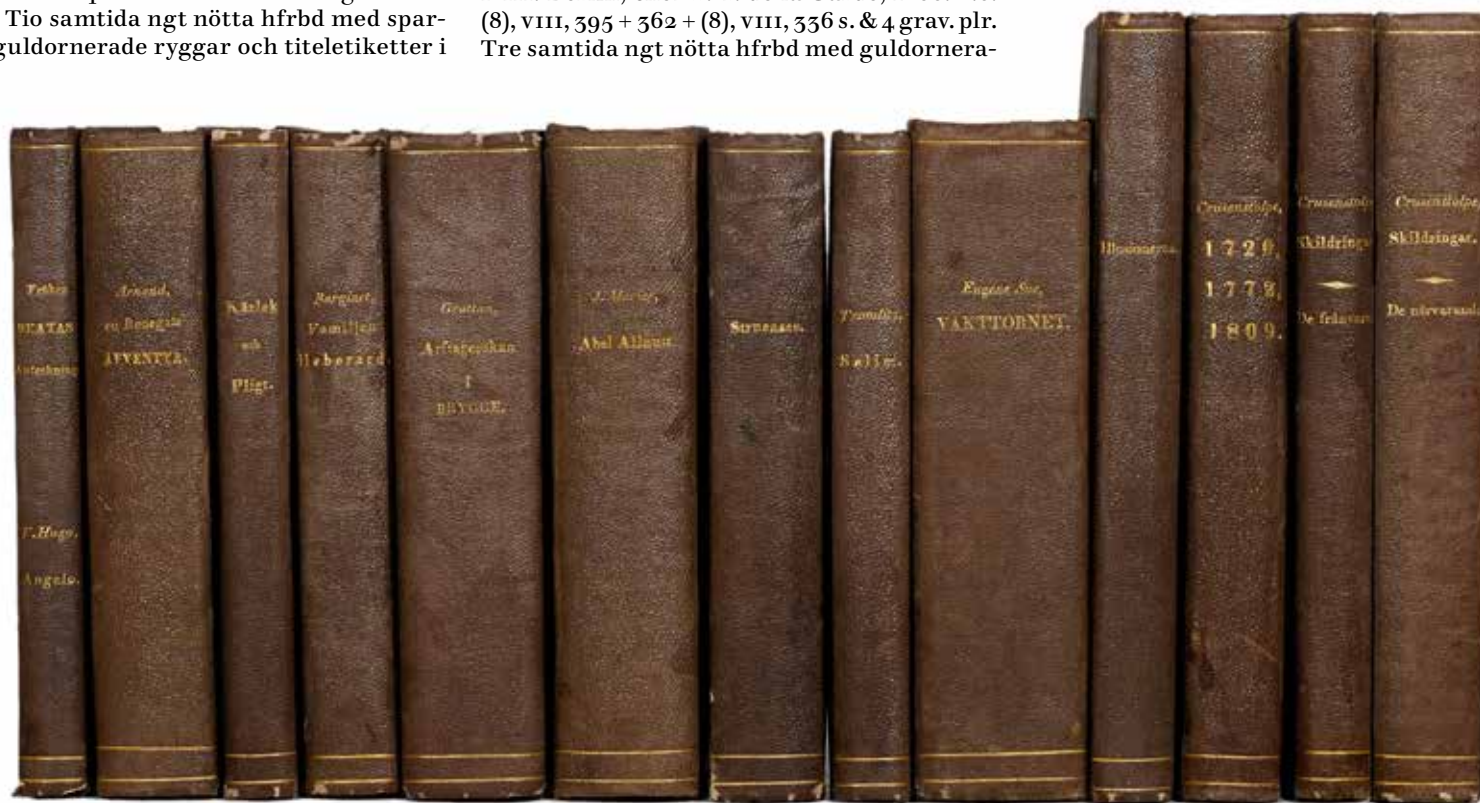
glättad papp. Stänkta snitt. Ryggarna med ett par småfläckar och några av volymerna med ytliga maskangrepp i pärmpapperet. Inledande och avslutande blad lagerfläckiga. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. *2000

Första upplagan av Gellerts samlade verk utkom 1769. Nya upplagor trycktes även 1775 och 1808. Denna upplaga inleds med Gellerts dedikation och förord från 1769 samt en längre text om gamla tyska fabler daterad 1748. Den sista delen består i huvudsak av J. A. Cramers levnadsteckning över Gellert. Frontespiserna avbildar de nio muserna. Vinjetterna föreställer putti sittande på moln med allehanda olika attribut.

492. GENLIS, (STEPHANIE FÉLICITÉ DUCREST) DE. *Les mères rivales, ou la calomnie*. I-III. Berlin, chez F. T. de la Garde, 1800. 8:o. (8), VIII, 395 + 362 + (8), VIII, 336 s. & 4 grav. plr. Tre samtida ngt nötta hfrbd med gulddornera-

de ryggar, titeletiketter och runda nummer-skyltar i glättad papp. Röda snitt. Ryggarna ganska fläckiga. Inlagorna med ett fåtal småfläckar. Med Gust. Montgomeries namnteckning på titelbladen och gammal numrering "n:o 96-98". *1250

Stéphanie Félicité de Genlis (1746-1830) var privatlärare till hertigen av Chartres barn och författade en rad pedagogiska arbeten. Hon försvarade bl.a. katolicismen mot upplysningsfilosofernas angrepp, men var även verksam som författare av romaner, teaterpjäser och resehandböcker. Efter sin makes avrättning gick hon i landsflykt 1793-1802, men återvände till Frankrike och inledde sin mest produktiva period som författare. Ett stort antal av hennes verk översattes tidigt till svenska.

493. GENLIS, (STEPHANIE FÉLICITÉ DUCREST) DE. *Les parvenues, ou les aventures de Julien Delmours, écrites par lui-même*. I-II. Paris, imprimerie J. Smith, 1819. 8:o. (6), VII, (1 blank), 443 + (4), 444 s. Två samtida ngt nötta marmorerade hfrbd med stiligt guldornerade ryggar, ljusbruna titeletiketter och olivgröna formskurna nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna med några småfläckar och en av titeletiketterna med spricka. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Bitvis lätt lagerfläckig. Utgivaren Baeckers kontrollsignatur på första smutstitelbladet. *1500
En andra upplaga utkom samma år.

494. GENLIS, (STEPHANIE FÉLICITÉ DUCREST) DE. *Maison rustique, pour servir à l'éducation de la jeunesse, ou retour en France d'une famille émigrée*. I-III. Paris, chez Maradan, imprimerie de Cellot, 1810. 8:o. XLIV, 426 + (4), 518 + (4), 428 s. Tre samtida ljusbruna hfrbd med trevligt guldornerade ryggar och titel- samt runda nummerskyltar i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna ngt flammiga. Bra inlagor. Samtida gula etiketter från Delaunay libraire i Paris fästa på baksidan av smutstitelbladen. I andra delen löst bilagt ett bokmärke i form av handskrivet liten lapp: "Grefvinnan Posse född Posse". *5000

En i romanform skriven handbok i aristokratiskt lantliv med anvisningar om hur man bygger sitt hus, möblerar det, inrättar bibliotek, laboratorium och naturaraliekabinett samt med uppgifter om trädgårdsodling, jordbruk, mathållning, ekonomi m.m.

495. GENLIS, (STÉPHANIE FÉLICITÉ DUCREST) DE. *Palmyre et Flaminié, ou le secret*. I-II. Paris, chez Maradan, imprimerie de Fain, 1821. 8:o. (8), 272 + (4), 252, (16) s. Två häftade och oskurna volymer i samtida rosa omslag med tryckta titeletiketter. Omslagen lite solkiga, deras ryggar blekta och delvis bortnötta. Främre omslag till del I loss. *1000
Tidstypisk brevroman.

515

495

496. GLEIM, J. W. L. *Sämtliche Werke*. Erste Originalausgabe aus des Dichters Handschriften durch Wilhelm Körte. I-VII. Halberstadt, im Bureau für Litteratur und Kunst, gedruckt bei Friedrich Delius. 1811-13. 8:o. (10), v-xvi, 416 + 384 + 428 + xxxii, 280, (8) + 394, (1) + 366 + vi, (2), 284, (4) s. Sju samtida lätt nötta hfrbd med guldornerade ryggar, titel- och nummeretiketter i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna lite fläckiga. Några små lagerfläckar i volymernas början och slut. Första delen saknar samlingstitelbladet. Med L. J. Sederholms exlibris. *1250

Med subskribentlista i slutet av del IV och register samt rättelser till hela verket i slutet av del VIII. Ett supplementband utkom så sent som 1841.

497. GLEY, J. F. *Der Einspruch oder Coquette und Unschuld*. Ein Originalschauspiel in fünf Aufzügen. Prag und Leipzig, bei Albrecht und Compagnie, 1794. 8:o. (2), 169 s. + SPACH, F. *Koketterie und Liebe* ein Schauspiel in drei Aufzügen. Original auf hiesig hochfürstl. Hoftheater aufgeführt. Karlsruhe, Maklotts Hofbuchdruckerei, 1792. 8:o. 8, 1-136 s. + (MÜLLER VON FRIEDBERG, K. F. A. M.) *Das sechzehnjährige Mädchen*. Ein Schauspiel in drei Aufzügen von dem Verfasser der Eroberung von St. Lucia. Berlin und Stralsund, G. A. Lange, 1787. 8:o. 128 s. + FRIKKE, C. J. *Das Mädchen von dreissig Jahren*. Ein Lustspiel in fünf Aufzügen. Braunschweig, C. A. Schröder, 1795. 8:o. 112 s. Samtida ngt nött hfrbd med upphöjda bind, guldlinjerad rygg och titeletikett i glättad papp med titeln: "Schauspiele 6. Band." Stänkta snitt. Några spridda småfläckar. Liten reva i marginalen på s. 1 i första arbetet. Trevligt samlingsband! *5000

498. GOETHE, (J. W. VON). *Wilhelm Meisters Wanderjahre* oder Die Entsagenden. Ein Roman von Goethe. I. Stuttgart und Tübingen, Cotta'schen Buchhandlung, 1821. 8:o. (8), 550, (2 blanka) s. + (PUSTKUCHEN, F.) *Wilhelm Meisters Wanderjahre*. II-III. Quedlingburg und Leipzig, bei G. Basse, 1821-22. 8:o. 272 + 260, (12) s. Träsnittsvinjett på titelbladet till andra delen. Tre häftade och oskurna volymer i samtida lätt nötta gråpappomslag med äldre anteckning "Goethe" på ryggar. Ryggen till del I mer nött och främre och bakre omslag loss samt inlagan lite lös i häftningen. *5000

Hagen 425 för del I som var allt som utkom av denna första upplaga av Goethes *Wilhelm Meisters Wanderjahre*. En omarbetad version av romanen trycktes 1829. Eftersom utgivningen avstannade efter del I passade Pustkuchen på att snylta på romanens popularitet genom att författa en egen fortsättning som gavs ut med snarlik typografi. Den åldrade Goethe ska ha blivit mycket irriterad över tilltaget. Uppenbarligen kompletterade den första ägaren till dessa volymer Goethes del I med Pustkuchens del II-III i tron att hela verket var skrivet av Goethe. Pustkuchen gav även ut en del IV och V 1827-28.

499. [Goethe] SACHSE, J. C. *Der deutsche Gilblas*, eingeführt von Göthe. Oder Leben, Wanderungen und Schicksale Johann Christoph Sachse's, eines Thüringers. Von ihm selbst verfasst. Stuttgart und Tübingen, J. G. Cotta, 1822. 8:o. XIV, 290 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Omslaget med rewor i ryggen och nästan loss. Fin inlaga. Titelbladet med mycket svaga fuktfläckar och några små lagerfläckar. *2000

Hagen 721. Det inledande förordet på s. III–XIV är författat av Goethe och daterat Weimar den 8 april 1822. Johann Christoph Sachse (1762–1822) var tysk författare. Som bibliotekstjänsteman var han liksom Goethe verksam vid Herzogin Anna Amalia Bibliothek i Weimar.

500. GRANBERG, P. A. *Dramatiska skrifter*. Sthlm, Elméns och Granbergs tryckeri, 1811. 8:o. XII, 300 s. Samtida fint, lätt nött marmorerat ljusbrunt hfrbd med gulddornerad rygg och ljusbrun titeletikett i glättad papp. Gula snitt. Titelbladet och andra bladet delvis bruntonade, i övrigt spridda småfläckar. *900

Klemming s. 194. Innehåller pjäserna "Svante Sture och Märta Lejonhufvud", "Andebesvärningen", "Den gamle översten" och "Försonlighet, kärlek och hämd". Per Adolf Granberg (1770–1841) var en produktiv skönlitterär författare och skrev dramer i Kotzebues stil. Han grundade 1810 ett tryckeri tillsammans med C. Elmén.

501. GRATTAN, T. COLLEY. *Arftagerskan i Brügge*. Berättelse. Öfversättning från engelskan. I–III. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 248 + 249–519 + 521–815 s. Samtida lite nött brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lätt blekt och lite naggad överst. Inlagan med enstaka småfläckar. *500

Furuland K:29. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliotek af den nyaste litteraturen". Översättning av Johan Berg av originalet *The heiress of Bruges* (1830).

502. (GRAVALLIUS, E.) *Thure, cousin till Calle och Carolina*. För satirens och skämtets vänner. Sthlm, Hörbergska boktryckeriet, 1845.

12:o. (6), 143 s. Samtida violett lätt nött mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt liksom även delar av pärmarna. Inlagan med ngn enstaka småfläck, bl.a. på s. 20–28. Med Johan Sederholms namnteckning. *400

Med ett företal ställt "Till författaren af Calle och Carolina", d.v.s. Wilhelm von Braun. Bland dikterna kan nämnas "Fragmenter af bref till Sophie, i Demoustiers manér" och "Famillen Flåströms resa ifrån Stockholm till Paris". Daniel Ehrenfried Gravallius (1777–1849) prästvigdes 1803 och deltog som bataljonspredikant i fälttågen 1809 och 1813. Han debuterade 1802 med *Promenad-läsning* och erhöll samma år "mention" av Svenska akademien för sitt skaldestycke *Religionen*. Sina fälttågsminnen i Västerbotten 1809 skildrade han i *Resa ifrån Gräddö till Ratan* som trycktes samma år, en slags pastisch på Wallenbergs *Min son på galejan*. Han verkade vid sidan om sin prästgärning som satirisk poet och teologisk skriftställare under nära 50 år. *SBL* skriver att "G. tillhörde den generation eftergustavianska epigoner, vilkas alster ger sin prägel åt nedgångsperioden i sv. litteratur omkring sekelskiftet 1800".

503. GRILLPARZER, F. *Das goldene Vliess*. Dramatisches Gedicht in drei Abtheilungen. Wien, J. B. Wallishaufer, 1822. Stor 8:o. (2), 302 s. Häftad, oskuren och ouppskuren i tryckt grått pappomslag. Några svaga lagerfläckar på titelbladet och sista sidan. Fint ex! *2000

Drama i tre avdelningar: "Der Gastfreund", "Die Argonauten" och "Medea". Pjäsen skrevs 1818–20 och hade sitt uruppförande i Wien 1821.

504. GRIMM, F. D. & DIDEROT, D. *Grimm's und Diderot's Correspondenz*, von 1753 bis 1790, an einen regierenden Fürsten Deutschlands gerichtet. Brandenburg, Wiesike, 1820. 8:o. XIV, (2), 484 s. Häftad och oskuren i trasigt samtida gråpappomslag vars främre del är loss. Inlednings- och avslutningsvis ngt lagerfläckig. Endast första delen. *500

En andra del utkom 1823. Den franska utgåvan utkom i Paris 1812–13 under titeln: *Correspondance littéraire, philosophique et critique, adressée a un souverain d'Allemagne*.

505. (GYLANDER, EBBA KAROLINA) *A. Natur-skizzer af ...A ...K*. Svenskt original. Sthlm, N. H. Thomson, 1845. Liten 8:o. 3–176 s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt. Ngt bruntonad inlaga som på de inledande bladen är flammig. Serietitelbladet ej medbundet. Bra ex. *600

Leijonhufvud & Brithelli s. 83. Furuland K:113. Utgiven i Thomsons "Nytt kabinettsbibliothek af in- och utländsk romanlitteratur". Ebba Karolina Gylander (1802–74) var född Falk. Hon debuterade redan som tonåring med några bidrag i *Kalender för damer* 1819.

506. (GYLLEMBOURG-EHRENSVÄRD, THOMASINE CHRISTINE) *Nya berättelser* af författaren till en "Hværdags-historie." Utgifna af J. F. Heiberg. Tredje delen: Juden. Hvitkappan. Sthlm, L. J. Hjerta, 1837. Liten 8:o. 279 s. Samtida ngt nött och fläckigt grönt klbd med ryggtexten: "Heiberg, Berättelser. III." Brunstänkta snitt. Bitvis lagerfläckig. Samtida namnteckning "Sederholm". *300

Furuland L:57. Utgiven i Hjertas "Nytt läse-bibliothek". Originalet utkom 1836. Översatt av Anders Fredrik Dalin. Thomasine Gyllembourg (1773–1856) var dansk författare som i sitt andra äktenskap var gift med Carl Fredrik Ehrensverd. Genom sina val av teman anses hon som en förgrundsgestalt inom den danska kvinnliga litteraturhistorien. Skrifterna utgavs av sonen Johan Ludvig Heiberg och hennes identitet röjdes först efter hennes död.

507. (GYLLEMBOURG-EHRENSVÄRD, THOMASINE CHRISTINE) *Nära och fjerran*. Novell af författaren till "En hvardags-historia." Utgifven af Johan Ludvig Heiberg. Öfversättning. Sthlm, N. H. Thomson, 1844. Liten 8:o. 3–243 s. Samtida moirépressat mörkblått klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt och titelbladet med några småfläckar nedtill. Serietitelbladet ej medbundet. Bra ex. *600

Furuland K:101. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliotek af den nyaste litteraturen".

508. (HANCK, HENRIETTE) *Enförfattarinnas dotter*. Berättelse. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1844. Liten 8:o. 3-186 + 187-447 s. Samtida ngt nött moirépressat mörkblått klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt. Enstaka småfläckar. Liten fläck på titelbladet till del II och liten pappersförlust i det efterföljande bladet. Serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning. *750

Furuland K:105. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen". Originalutkom 1842. Henriette Hanck (1807-46) var författare och lärare samt barndomsvän till H. C. Andersen.

509. (HERLOSS, C.) *Ungraren*. Historisk-romantisk målning från hunyadernes tid af C. Herlosssohn [sic]. Öfversättning. I-III. Sthlm, N. H. Thomson, 1858. Liten 8:o. 266 + 267-541 + 543-802 s. Samtida lätt nött brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen obetydligt blekt och solkig. Inlagan med enstaka fläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. Bra ex. *600

Furuland K:43. Bibliotheca Rudbeckiana 1826. Utom i Thomsons "Kabinettsbibliothek". Översättningen är gjord av Thure Gustaf Rudbeck och förläggaren Thomson. Carl Herlosssohn eller Herloss (1804-49) var tysk författare och journalist. Detta är en översättning av hans *Der Ungar* (1836).

510. (HEUN, C. G. S.) *Das Pfänderspiel* von H. Clauren. Dresden, in der Arnoldischen Buchhandlung, 1820. 8:o. 248 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag vars rygg saknas. Ngt lös i häftningen och genomgående lite bruntonad. *1000

Romanförfattaren Carl Gottlob Samuel Heun (1771-1854) publicerade sig under pseudonymen "Heinrich Clauren". *Nordisk familjebok* skattade honom inte högt utan menade att hans romaner "genom sin platthet, falska sentimentalitet och grofva frivolitet [utövade] ett fördärfligt inflytande på den goda smaken". I senare tid har man uppmärksammat hur hans *Die graue Stube* kan ha influerat Mary Shelleys *Frankenstein*.

511. (HEUN, C. G. S.) *Des Lebens höchstes ist die Liebe*, von H. Clauren. I-II. Dresden, in der Arnoldischen Buchhandlung, 1822. 8:o. (2), 184 + (2), 190, (2) s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Bokblocket lite löst i häftningen och itu vid s. 176-77 i del I. Bra inlaga på tjockt fint papper. *1000

512. HOLBERG, L. *Lustspiele*. Uebersetzt von Oehlenschläger. I-II. Leipzig, bei F. A. Brockhaus, 1822. 8:o. III-XXXII, 449, (1 blank, 2) + (6), 374, (2) s. Två oskurna häften i samtida bruna omslag med tryckta titeletiketter. Omslagen med smårevor, det första med fuktfläckar och det andra med spår av tryckt förlagsetikett. Del I saknar smutstitelbladet. Endast två av fyra delar! *200

Ehrencron-Müller II, s. 370-77. Del III-IV utkom 1822-23. Med fyrasidig dedikationsdikt till Ludwig Tieck från översättaren som även skrivit ett långre förord där även översättningsprinciperna diskuteras. Innehåller tolv av Holbergs pjäser, bl.a. *Jeppes vom Berge*.

513. (HOLBERG, L.) *Metamorphosis eller förvandlingar*, utgifne af Hans Mikkelsen borgare och inwånare i Callundborg; men nu til forn-älskares tjenst på svenska ofwersatte, och med några nyttiga anmärkningar försedde. Sthlm, L. Salvius, 1744. 8:o. 124 s. Häftad och oskuren i samtida ngt nött gråpappomslag som har en reva i ryggen. Inlagan lite lagerfläckig. De avslutande fyra sidorna, som innehåller en bokförteckning, saknas och har aldrig funnits med här. Omslagets insidor med samtida anteckningar och bläckkludd (ett chiffer?). J. W. Pfeiffers namnteckning och gåvotillskrift till magister Linberg daterad Västerås den 13 maj 1786. Bra ex. *5000

Ehrencron-Müller I, s. 88-89. Översatt och utökad med kommentarer av Johan Browallius. Det danska originalet utgivet under Holbergs pseudonym "Hans Mikkelsen" utkom 1726. S. H. Rossel karakteriserar *Metamorphosis* i *Ludvig Holberg - a european writer* som "truly a neoclassical work without direct models in contemporary European poetry; but is neither moving nor really humorous".

514. HOOK, T. *Jack Brag*. Roman. Öfversättning från engelskan. I-IV. Sthlm, N. H. Thomson, 1843. Liten 8:o. 3-161 + 163-367 + 369-573 + 575-767 s. Två charmiga samtida gröna mönsterpressade klbd med titlar i guld på ryggarna och stänkta snitt. Ryggarna obetydligt blekta. Enstaka lager- och småfläckar. Serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning på försättsbladet till andra volymen. Fint ex. *1500

Furuland K:93. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen". Det engelska originalet utkom 1837. Löst bifogad en handskrivnen kvittolapp där Agnes Sederholm erkänner ett lån på 60 kronor från Sophie Sederholm genom herr Malmgren, daterad Stockholm den 18 mars 1893. Det rör sig sannolikt om en kvittens av Johan Sederholms svärdotter Agnes Cecilia Voss (f. 1839) ställd till Johan Sederholms andra hustru, Hedvig Sofia Nordenskiöld (1831-1908).

515. (HOPE, T.) *Anastase ou mémoires d'un grec, écrits à la fin du XVIIIe siècle*. Traduits de l'anglais par l'auteur de Londres en 1819. I-II. Paris, J. Smith, 1820. 8:o. (4), 499 + 525 s. & 1 utvikbar grav. karta. Två häftade och oskurna volymer i nötta stänkdekorerade omslag med tryckta rygg-titeletiketter. Omslagens ryggar med revor och bakre omslag till den andra volymen med avrivet hörn. Inlagan med enstaka småfläckar. Bra ex. *2500

Kartan avbildar det Osmanska riket. Originalupplagan av *Anastasius* utkom i London samma år. Den bygger på Thomas Hopes (1769-1831) resor och visiter i det Osmanska riket och blev en internationell bästsäljare.

516. HOUWALD, E. VON. *Der Leuchtturm. Die Heimkehr*. Zwei Trauerspiele. Leipzig, bei G. J. Göschen, 1821. Liten 8:o. (8), 202 s. Grågrönt ngt nött opappbd med svarta tryckta ramverk på pärmarna och lyra på frampärmen. Blå snitt. Omslagets rygg hårdare nött och med reva upptill. *500

Ernst von Houwald (1778-1845) är mest känd som dramatiker. Flera av hans pjäser översattes till svenska, t.ex. den första av föreliggande som utkom under titeln *Fyrbåken* 1829.

517. HOWARD, E. *Ardent Troughton, eller en köpmans äfventyr*. Öfversättning från engelskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1839. Liten 8:o. 5-348, (2 blanka) + 349-704 s. Samtida grönt klbd med titel i guld på ryggen. Ryggen blekt och bakre pärmen med några fläckar. Inlagan med ngn enstaka svag fuktfläck. Serietitelbladet och två avslutande blad med reklam för Thomsons böcker ej medbundna. Johan Sederholms namnteckning. Bra ex. *600
Furuland K:51. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliotek af den nyaste litteraturen". Det engelska originalet utkom 1838 under titeln *Outward Bound, or A Merchant's Adventures*.

518. HUGO, v. *Kyrkan Notre-Dame i Paris*. Öfversättning. I-IV. Sthlm, N. H. Thomson, 1835-36. Liten 8:o. VI, 222 + 223-467 + 469-630 + 631-852 s. Samtida lätt nött brunt klbd med titeln i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lätt blekt. Tråkig reva i klotet nedtill i främre ytterfalsen och främre innerfalsen delvis sprucken. Ngn enstaka lagerfläck. Med Johan Sederholms namnteckning. *900

Furuland K:3. Utgiven i Thomsons serie "Kabinetts bibliotek af den nyaste litteraturen". Översättningen är utförd av Johan Fredrik Bahr med flera och bär titeln *Kyrkan Notre-Dame i Paris*. Romanen är mer känd under titeln *Ringaren i Notre-Dame*. Originalet utkom 1831.

519. (HULTIN, EMILIA SOPHIA CONSTANCE) *Nemesis*. Svenskt original af H-N förf. till "Zigenerskan". I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1845. Liten 8:o. 3-200 + 201-454 s. Samtida ngt nött violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen och frampärmens övre del blekt. Mycket lagerfläckad och med en del fuktfläckar. Serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning. *600

Leijonhufvud & Brithelli s. 92. Furuland K:109. Utgiven i Thomsons serie "Nytt kabinettsbibliotek". Constance Hultin, född Vänman, (1803-83) kom från Åland men flyttade 1809 till Sverige där fadern var kyrkoherde i Vimmerby. Hon skrev främst noveller och sagor.

520. JACOBS, F. *Die beyden Marien*. Eine Geschichte. Leipzig, bey Carl Cnobloch, 1821. 8:o. xxxii, 374 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Ryggen blekt. Några enstaka småfläckar, titelbladet med en mycket svag fuktfläck. *450

521. JAMES, G. P. RAINSFORD. *Darnley*. Historisk-romantisk målning. Öfversättning från engelskan. I-III. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 248 + 249-476 + 477-742 s. Samtida ngt nött grönt klbd med titel i guld på ryggen och stänkta snitt. Ryggen lite blekt och bandet ganska solkigt. Enstaka småfläckar och en liten fuktfläck i övre hörnet på de inledande bladen. Med Johan Sederholms namnteckning. *300

Furuland K:33. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliotek af den nyaste litteraturen". Översättning av förläggaren själv.

522. (JAMES, G. P. RAINSFORD) *Delaware, eller engelska aristokratien*. Öfversättning från engelskan. I-III. Sthlm, N. H. Thomson, 1836. Liten 8:o. 208 + 209-403 + 405-608 s. Samtida brunt klbd med ryggtitel i guld och brunstänkta snitt. Ngt småfläckigt band och ryggen lite blekt. För- och eftersättsblad utrivna. Det första serietitelbladet med nagg och en fläck som tonar av på de följande bladen. Inlagan med spridda småfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *200

Furuland K:15. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliotek af den nyaste litteraturen". Originalet *Delaware, or the ruined family* utkom 1833. Översättningen gjordes av Johan Henrik Ritterberg.

523. JAMES, G. P. RAINSFORD. *Filip August, eller vapenbröderne*. Öfversättning. I-III. Sthlm, L. J. Hjerta, 1838. 12:o. 223 + 205 + 241 s. Samtida lätt nött och blekt brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Några fuktfläckar i marginalen mot slutet av tredje delen. Med Louise och Johan Sederholms namnteckningar. *400

Furuland L:71. Utgiven i Hjertas "Nytt läse-bibliotek". Översättning av Anders Fredrik Dalin. Originalet *Philip Augustus* utkom 1831.

524. JOUY, (E. DE). *Observations sur les mœurs et les usages français au commencement du XIXe siècle*. I-IV. Bryssel, A. Wahlen, 1818. 8:o. (4), IV, 370, (1) + (4), 374 + (4), 320 + (2), II, 430 s. & 4 grav. frontespiser. Fyra samtida lätt nötta marmorerade hfrbd med fint guldornerade ryggar, tegelröda titeletiketter och plommonfärgade deletiketter i glätad papp med titeltexten: "Oeuvres de Jouy ou mœurs français". Gula snitt. Ryggarna lätt blekta och med några obetydliga småfläckar. Etiketterna till del III ytligt krackelerade och titeletiketten till del IV med litet nagg. Titelbladen lite lagerfläckiga. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris i åtminstone del III och IV. *900

Del I-II utgörs av nionde upplagan av *L'hermite de la Chaussée-d'Antin*, del III av femte upplagan av *Guillaume le franc-parleur* och del IV av sjunde upplagan av *L'hermite de la Guiane*. Berättelserna publicerades ursprungligen som följetong i *Gazette du France* 1811-17 och varje kapitel har datering och numrering från denna publicering. En tidigare samlingsupplaga trycktes i Paris 1815-17.

525. KINGSLEY, C. *Vesterut! eller riddaren sir Amys Leighs resor och äfventyr* under drottning Elisabeths regering. I-II. Öfversatt af E. R. Henschen. Uppsala, C. A. Leffler, 1856. 8:o. 3-477 + 454 s. Två nötta samtida hfrbd med guldornerade ryggar. Den första volymens rygg med skador. Serietitelbladet saknas i del I. Namnteckning "Sederholm". *500

Utkom i serien "Utländsk roman-litteratur i svensk öfversättning". Serietitelbladet som anger detta finns endast bevarat i andra delen. Översättaren Henschen var verkets förläggare tillsammans med boktryckaren Leffler. Charles Kingsley (1819-75) var engelsk författare och historiker och detta är en översättning av hans *Westward Ho!* (1855). Romanen gav namn till byn med samma namn i Devon, den enda ort i Storbritannien vars namn innehåller ett utropstecken.

526. KJELLANDER, E. J. F. *Minnen. Dikter. – Philosophiska uppsatser. – Utdrag ur bref.* Med författarens porträtt. Sthlm, Z. Hæggström, 1842. 8:o. Grav. porträtt, XXXIX, (1 blank), 318, (1) s. Häftad, oskuren och ouppskuren i tryckt omslag. Ryggen nött, sprucken och nästan helt itu på flera ställen. *300

Ernst Kjellander (1812–35) var docent i filosofihistoria vid Uppsala universitet när han 1834 reste genom Tyskland till Italien för att kureras sin tuberkulos. Han avled dock en kort tid efter han kommit fram. Hans resesällskap, historikern F. F. Carlson, lät sammanställa denna volym och tecknar ett porträtt av sin vän i förordet. På s. 255–318 återges Kjellanders resebrev som bl.a. består av konsthistoriska betraktelser.

527. KLEIST, H. VON. *Hinterlassene Schriften* herausgegeben von L. Tieck. Berlin, G. Reimer, 1821. 8:o. LXXVIII, 290 s. Häftad och oskuren i samtida lite solkigt gråpappomslag med handskrivna ryggtitel. Omslagets rygg nött och med revor. De första 32 sidorna delvis lösa i häftningen. Ngn enstaka småfläck, men fin inlaga. *9000

Sembdner 33. Första utgåvan av Kleists efterlämnade otryckta skrifter. Tiecks omfattande förord är en viktig källa till Kleists biografi.

528. (KNORRING, SOPHIE VON) *Förhoppningar.* En skildring af författarinnan till Cousinerna. I–III. Jönköping, J. E. Lundström & comp., 1843. 8:o. X, (2), 404 + (4), 436 + (4), 455, (1 blank, 2) s. Tre samtida ngt nötta blå mönsterpressade klbd med titlar i guld på ryggar och stänkta snitt. Ryggarna blekta mot grönt, del III med en fläck. Del III med en genomgående fuktfläck av skiftande storlek upptill. Med Johan Sederholms namnteckning. *900

Leijonhufvud & Brithelli s. 97. Översattes även till danska och tyska. *SBL* skriver om romanen att den "skildrar än en gång den förbjudna kärlekens lockelser, här mellan änkan Ottilia o hennes 16-årige styvson. 'Hon smeker böjelserna samtidigt som hon

extastiskt prisar plikten' – så sammanfattar Böök hennes genomgående tema, som löper som en lidelsens röda tråd genom hennes författarskap o genom hennes liv."

529. (KNORRING, SOPHIE VON) *Illusionerna.* Sthlm, Z. Hæggström, 1836. 8:o. VIII, 291, (1) s. Samtida lätt nött brunt klbd med titel i guld på ryggen och stänkta snitt. Ngt lagerfläckig inlaga. Med Johan Sederholms namnteckning. *1750

Leijonhufvud & Brithelli s. 97. Översattes till danska och tyska. Romanen har självbiografiska inslag som bygger på författarens vistelse i Stockholm 1810–13. *SBL* skriver: "På genomresa från tsar Alexander i Ryssland stannade m:me de Staël i Sthlm från okt 12 till maj 13, o hösten 12 blev K presenterad för henne. På sina minnen från societetslivet i Sthlm denna säsong har K byggt sin roman *Illusionerna*, där man genom hjältinnan Ottilias skarpsynta o kvicka iakttagelser från salongernas värld bl a får en närbild av den franska författarinnan på en amaran-

507

508

488

537

357

531

528

618

terbal. Den lilla romanen är fortfarande värd att läsas som ett betydande kulturhistoriskt dokument – men också ’som ett alltjämt levande konstverk, ett av de främsta från denna epok’ (Ahlström)?

530. (KNORRING, SOPHIE VON) *Skizzer*. Af författaren till Kusinerna. Första samlingen. I-II. Sthlm, L. J. Hjerta, 1841. 12:o. (4), 211, (1 blank, 1, 1 blank, 2) + (4), 216 s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen och frampärmens övre del blekta. Enstaka småfläckar. Med namnteckning ”Sederholm”. *500

Leijonhufvud & Brithelli s. 97. Översattes till danska och tyska. En andra samling utkom 1845.

531. (KNORRING, SOPHIE VON) *Torparen och hans omgivning*. En skildring af folklivet. Af författarinnan till Kusinerna. I-II. Sthlm, L. J. Hierta, 1845. Stor 12:o. 278 + 320 s. Två samtida blå moirépressade klbd med titlar i guld på ryggarna och grönstänkta snitt. Ryggarna hårt blekta och med några småfläckar. Inlagorna delvis lite bruntonade och med enstaka småfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *2000

Leijonhufvud & Brithelli s. 97. Översattes till danska och tyska samt till engelska, på vilket språk romanen trycktes både i London och New York.

532. KOCK, P. DE. *Arthur Gervillier*. Öfversättning från fransyskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1841. Liten 8:o. 3-222 + 223-456 s. Samtida trevligt lätt nött mönsterpressat brunt klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Enstaka lagerfläckar. Serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning. Bra ex. *800

Furuland K:76. Utgiven i Thomsons ”Kabinetts bibliotek af den nyaste litteraturen”. En not av utgivaren på s. 5 meddelar att romanen ”icke kan hänföras till den ’Paul-de-Kockska-gengre,’ [sic] hvilken grannligheten i allmänhet ansett vara sårande för den sanna renhetskänslan”. Den franska författaren Paul de Kock (1793-1871) fick postumt spela en liten roll i de första kapitlen av James Joyces *Odysseus*.

533. KOTZEBUE, A. VON. *Aus August von Kotzebue's hinterlassenen Papieren*. Leipzig, bei P. G. Kummer, 1821. 8:o. VI, 371, (9) s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag. Främre omslaget och arket fram till s. 18 helt loss. *900

Kotzebues efterlämnade manuskript utgivna efter det att han mördats av studenten Carl Sand 1819. Med ett förord av Pehr Gotthelf Kummer daterad i Leipzig den 21 februari 1821. De avslutande opaginerade bladen är en lång förteckning på Kotzebues skrifter, vilka fanns att köpa hos förläggaren.

534. KOTZEBUE, A. VON. *Cora, eller solens prästinna*, drame i fem acter. Öfversättning af Gabriel Eurén. Antagen at upföras på Kongl. dramatiska theatern. Sthlm, H. A. Nordström, 1794. 8:o. (4), 140 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Ryggen hårt nött och nedre tredjedelen av ryggpappen saknas. Inlagan med enstaka småfläckar. *800

Klemming s. 163. Dramat uppfördes på en svensk scen först 1810 och då på Djurgårdsteatern. Förebilden är Marmontels *Incas* och en av huvudpersonerna är Quitos konung Ataliba.

535. KOTZEBUE, A. VON. *Nyare theaterstycken*. Öfversättning af Gabriel Eurén. I:1. Sthlm, Kumblinska tryckeriet respektive J. S. Ekman, 1798. 8:o. (14), 152, 1-134, (1) s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Omslagets rygg skadad nedtill. Lagerfläckig och med fuktränder. Endast den första av tre delar. *300

Klemming s. 177. Innehåller pjäserna *Den falska blygseln* och *Konst-makaren*.

536. KOTZEBUE, A. VON. *Spaniorerne i Peru, eller Rollas död*. Sorgespel i fem acter. Öfversättning af Gabriel Eurén. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1797. 8:o. (2), 134 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag. Ngt lagerfläckig. Titelbladet med två mindre fläckar. *1250

Klemming s. 174. Det tyska originalet *Die Spanier in Peru oder Rollas Tod* utkom 1796. Pjäsen är en öfversättning av *Cora* och uppfördes på en svensk scen

först 1819. I handlingen figurerar bl.a. Pizarro och dominikanermunken Bartolomé de Las Casas.

537. (KÖHLER, L.) *Norrige 1814*. Historisk-romantisk målning af L. K. Öfversättning. I-II. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1844. 12:o. (2), 182 + (2), 177 s. Samtida violett moirépressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt liksom pärmarna upptill. Ryggen med en liten fläck och en mindre skada vid bakre ytterfalsen. Bitvis småfläckig och en fläck på s. 79-82 i del I. Med Johan Sederholms namnteckning. *900

Översättning från tyskan av Wilhelm Malm. Romanen rör händelserna kring bildandet av unionen mellan Norge och Sverige 1814: ”Norriges frihet är den skönaste frukt af revolutionen, som först lärde folken känna de rättigheter, hvilka af gudomligheten blifvit dem anvisade”.

538. LA HARPE, J.-F. DE. *Le triomphe de la religion, ou le roi martyr*, poëme epique. Paris, chez madame v.e Migneret, 1814. 8:o. (4), xvi, 169 s. Häftad och oskuren i klistermarmorert violett omslag som fodrats med makulatur på insidan. Omslagsryggen blekt och defekt samt med spår av samtida tryckt etikett. *400

539. LAFONTAINE, A. *Die Stiefgeschwister*. I-III. Halle, in der Regner'schen Buchhandlung, gedruckt bei Leopold Bäntsch, 1822. 8:o. 318 + 334 + (2), 302 s. Tre häftade, oskurna och till stor del ouppskurna volymer i samtida gråpappomslag. Omslagens ryggar defekta, spruckna och omslagen delvis lösa och med några fuktfläckar. Bokblocket till del I itu och till del III nästan itu. Fina inlagor. *1000

August Lafontaine (1758-1831) var en i sin samtid populär tysk romanförfattare. Många av hans romaner översattes till svenska.

540. LAMARTINE, A. DE. *Raphael. Blad ur lifvets bok vid tjugo år*. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1849. 12:o. 192 s. Samtida grönt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen obetydligt

blekt, liksom översta delarna av pärmarna. Inlagan lätt bruntonad och med enstaka lagerfläckar. Med namnteckning ”Sederholm”. Fint ex. *750

Furuland E:24. Originallet utkom 1849. Översatt av Wilhelmina Stålberg. Alphonse de Lamartine (1790-1869) var fransk författare och politiker. På svenska utkom bl.a. hans *Minnen från en resa i Orienten* (1837) och *Historia om revolutionen år 1848* (1849).

541. LAVERGNE, A. DE. *Prinsessan Ursini*. Öfversättning från fransyskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1845. Liten 8:o. 3-367 s. Samtida mönsterpressat violett klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt och främre pärmerna med liten fläck överst. Inlagan delvis lite lätt bruntonad. Minimalt håll i texten på s. 257. Serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning. *250

Furuland K:112. Utgiven i Thomsons ”Nytt kabinetsbibliothek af in- och utländsk romanlitteratur”.

542. *Les deux sœurs rivales*. I-III. Paris, Drost aîné, 1803. 12:o. Grav. front, (4), 167 s. + grav. front, (4), 168 s. + grav. front, (4), 154 s. Tre häftade oskurna volymer i ganska nötta samtida violetta omslag med tryckta titeletiketter. Ryggarna hårt blekta. Inlagan bitvis lätt lagerfläckad, sista bladen i del III med svag fuktfläck. *1000

De inledande raderna är identiska med de i Marie Geneviève Charlotte Thiroux d'Arconville's *Mémoires de mademoiselle de Valcourt* från 1767.

543. (LINDAU, W. A.) *Herbstblüthen, bunte Blätter zur Unterhaltung* [...] herausgegeben von dem Verfasser der Heliodora. Leipzig, bei T. C. Hinrichs, 1812. 8:o. Grav. titelblad, (4), 236 s. Häftad i samtida gråpappomslag där ryggen saknas helt. Några enstaka lagerfläckar. Stor fuktrand på titelbladet. Tryckt på lätt blåtonat papper. *900

Det extra titelbladet med förteckning över bokens sex texter. Det är berättelser med delvis orientalska och spanska motiv.

544. LING, P. H. *Samlade arbeten*. I-III. Sthlm, Adolf Bonnier, tryckt hos E. Westrell, 1859-66. 8:o. XLII, 927 + 848 + 786 s. & 1 grav. porträtt & 1 grav. gravstensfrontespis & 2 utvikbara litograferade plr. Sexton oskurna och ouppskurna häften i tryckta bruna omslag nummerade 1-20. Bitvis lätt bruntonad inlaga. Flera omslag lite naggade och lösa samt omslaget till det sista trippelhäftet 18-20 trasigt och lite defekt på baksidan. Längst bak i häfte 11-12 och 18-20 finns några ”kartongblad” i omtryck till andra häften. Med Johan Sederholms namnteckning på främre omslagen. Bra svit. *2000

Med förord av Bernhard von Beskow. Omslagen med tryckt inbjudan till subskription undertecknad av änkan Charlotta Ling. Även förläggaren Adolf Bonnier ber upprepade gånger om subskription eftersom ”förläggaren, som ännu aldrig lemnat någon påbörjad förlagsartikel ofullbordad och högst ogera skulle vilja se, att Lings Skrifter blefve de första som drabbades af detta öde”. Planscherna i slutet hör till Lings mest kända arbete, *Gymnastikens allmänna grunder*, som upptar sista trippelhäftet.

545. MANCINI-(MAZARIN, L. J. BARBON) DE. *Ceuvres du duc de Nivernois*. Nouvelle édition. I-X. Berlin, chez Fr. de Lagarde, 1797-99. Liten 8:o. XII, 5-238 + X, 5-253 + (6), 336 + (6), 264 + (6), 242 + 284 + 304 + 268, (2 blanka) + (8), 5-188 + VI, 5-190 s. Tio häftade och oskurna volymer i samtida marmorade omslag. Omslagsryggarna delvis skadade och saknas på fyra av volymerna. Ryggarna nummerade för hand i äldre tid. Några lagerfläckade sidor och enstaka blad med fuktfläckar. *500

Första utgåvan trycktes 1796. Del I-II innehåller ”Fables”, del III-V och IX-X ”Mélanges” och del VI-VIII en översättning av Carteromacos poem ”Richardet”. Louis Jules Barbon Mancini-Mazarin, hertig av Nevers (1716-98), var författare och diplomat. Han var ledamot av franska akademien och satt fängslad några år under Robespierres välde.

546. MARMONTEL, (J. F.) *Bélisaire*. Nouvelle édition, corrigée et augmentée. Maastricht, J. P. Roux et compagnie, 1794. 12:o. XII, 347 s. Samtida nött hfrbd med upphöjda bind

och guldlinjerad rygg vilket av oklar anledning har klätts över med gråpapper i äldre tid. Gråpappret har dock nöts bort på några ställen. En hel del äldre bläckkludd, solk och blyertsanteckningar av en flitigt studerande läsare. Med C. H. Ekstrands namnteckning daterad i Uppsala 1826 och samtida noteringar och kludd på eftersättsblad och bakre pärmens insida. *300

Marmontels *Bélisaire* utgavs första gången 1767 i tre editioner. Snart utkom en mängd tjuv- och eftertryck vilka förmörkat livet för två århundraden av bibliografer. Carl Henrik Ekstrand (1803-66) var biblioteksamanuens och utgav bl.a. *Uppsala akademies matrikel 1832*. Ekstrand var gift med Johan Sederholms mamma Beata Catharina. Efter Ekstrands död ärvdes en tredjedel av hans bibliotek av Edvard Sederholm. Carlander skriver att Sederholms del av biblioteket såldes på auktion 1894 omfattande 1540 poster. Uppenbarligen blev en del böcker - som denna - ändå kvar i familjen och donerades till Sigtunastiftelsen 1939.

547. MARRYAT, (F.) *Jacob Ærlig*. Oversat fra engelsk af Ludvig Jordan. I-II. Köpenhamn, H. G. Brill, 1836. 12:o. (4), 388 + 424, (2) s. Två samtida ngt nötta hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Brunstänkta snitt. Hårdare nött i pärmarnas ytterfalsar. *200
Med huvudtitelblad som anger att romanen är utgiven i serien ”Capitain Marryat's Samlede skrifter”.

548. MARRYAT, (F.) *Kongens-Eie*. En fortælling. Oversat af engelsk ved L. Moltke. I-II. Köpenhamn, S. Trier, 1836-37. 12:o. 384 + 420 s. Två samtida ngt nötta hfrbd med gulddornerade och blindpressade ryggar. Brunstänkta snitt. *200

Med huvudtitelblad som anger att romanen är utgiven i serien ”Capitain Marryat's Samlede skrifter”.

549. MARRYAT, (F.) *Paschaen eller mange eventyr i eet*. Oversat af engelsk ved M. Strøm. I-II. Köpenhamn, C. C. Werner, 1836-37. 12:o. (2), 382 + (2), 350 s. Två samtida ngt nötta hfrbd med gulddornerade och blindpressade ryggar. Brunstänkta snitt. Inlagan med ngn enstaka småfläck. *200

Med huvudtitelblad som anger att romanen är utgiven i serien "Capitain Marryat's Samlede skrifter".

550. MARRYAT, (F.). *Peter Simple*, en fortælling. Oversat af engelsk ved L. Moltke. I-II. Köpenhamn, P. N. Jørgensen, 1835-36. 12:o. 380, (1) + 560 s. Två samtida ngt nötta hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Brunstänkta snitt. Den rena inlagan med bara enstaka småfläckar. *200

Med huvudtitelblad som anger att romanen är utgiven i serien "Capitain Marryat's Samlede skrifter".

551. MARRYAT, (F.). *Söofficieren*. Roman. Oversat af engelsk ved Saphir og Hanson. I-II. Köpenhamn, S. L. Møller, 1837. 12:o. (2), 370 + 386 s. Två samtida ngt nötta hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Brunstänkta snitt. *200

Med huvudtitelblad som anger att romanen är utgiven i serien "Capitain Marryat's Samlede skrifter".

552. MARRYAT, (F.). *Söröverer og de tre kuttere*. Tvende noveller. Oversatte af engelsk ved M. Ström. Köpenhamn, C. C. Werner, 1837. 12:o. (2), 467, (1 blank, 1) s. Samtida ngt nött hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Brunstänkta snitt. *200

Med huvudtitelblad som anger att novellerna är utgivna i serien "Capitain Marryat's Samlede skrifter".

553. (MARSH-CALDWELL, ANNE) *Amiralens dotter*. Berättelse. Öfversatt från engelskan. Sthlm, N. H. Thomson, 1836. Liten 8:o. 312 s. Samtida ngt nött nött brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Främre pärmen med fuktskada. Fläck i övre hörnet på s. 93-102. Med Johan och Louise Sederholms namnteckning. *250

Furuland K:5. Översatt av Per Olof Bäckström. Utgiven i Thomsons "Kabinetsbibliothek af den nyaste litteraturen". Anne Marsh-Caldwell (1791-1874) skrev ett tjugotal kortare romaner, vilka lästes flitigt i det viktorianska England och översattes till flera språk. *Amiralens dotter* ingick som en av två berättelser i debuten *Two old men's tales* (1834).

554. (MARSH-CALDWELL, ANNE) *Kärlek och pligt*. Berättelse af förf. till "Amiralens dotter". Öfversättning från engelskan. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 297 s. Samtida lätt nött brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lite hårdare nött överst och nederst. Med Johan Sederholms namnteckning. *600

Furuland K:35. Utgiven i Thomsons "Kabinetsbibliothek af den nyaste litteraturen". En översättning av *Love and duty*.

555. (MELLIN, G. H.) *Fröken Beatas anteckningar, eller mötet på Hwen*. Sthlm, N. H. Thomson, 1836. Liten 8:o. 115 s. + HUGO, V. *Angelo, tyrann i Padua*. Dram. Öfversatt af A. G. Sthlm, N. H. Thomson, 1836. Liten 8:o. 118, (2 blanka) s. Samtida lätt nött brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. De första och sista bladen lagerfläckiga, i övrigt med några spridda lagerfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *750

Furuland K:7 respektive K:8. Klemming s. 261 för Hugo. Utgivna i Thomsons "Kabinetsbibliothek af den nyaste litteraturen". *Angelo* är översatt av Anton Gyldenstolpe, originalet utkom 1835.

556. MELLISH, J. C. *Deutsche Gedichte eines Engländers*. Nebst einigen Uebersetzungen in das Englische und Latenische. Hamburg, J. G. Langhoff, 1818. 8:o. (12), 182 s. Flera grav. vinjetter i texten, däribland några vackra akvantintetsningar. Dekoreras opappbd vars rygg saknas och bruntonade pärmar är ganska nötta. Bra inlaga. *3500

Med förord och tryckt dedikation till storhertiginnan Louise av Sachsen-Weimar och Eisenach. Joseph Charles Mellish (1769-1823) var engelsk diplomat, poet och överättare. Han var stationerad i Louisiana, Palermo och från 1814 till sin död i Hamburg. Innehåller även översättningar från tyska till engelska av texter av t.ex. Goethe, Klopstock och Schiller.

557. MOORE, T. *Lalla Rookh*. Österländsk romance. Öfversättning från originalet af Lars Arnell. Andra upplagan. Uppsala, Edquist &

556

k., 1860. 8:o. (2), 278 s. Samtida ngt nött hfrbd med sparsamt guldornerad rygg. Nötta men hela ytterfalsar. Innerfalsarna lite spruckna och försättsbladet med nagg. Med namnteckning "Sederholm". *200

Det engelska originalet trycktes 1817 och första svenska upplagan utkom i Åbo 1829-30.

558. MORIER, J. *Abel Allnutt*. Roman. I-III. Sthlm, L. J. Hjerta, 1838. 12:o. 224 + 206 + 208 s. Samtida brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lätt blekt. Enstaka lagerfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *600

Furuland L:70. Utgiven i Hjertas "Nytt läse-bibliothek". Översattes av Anders Fredrik Dalin. James Morier (1780-1849) var engelsk romanförfattare och reseskildrare samt minister vid engelska beskickningen i Persien.

559. MORIER, J. *Ayesha, eller den sköna flickan i Kars*. I-II. Sthlm, L. J. Hjerta, 1856. 12:o. 320 + 328 s. Samtida grönt klbd med titeln i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen blekt och några fläckar på pärmarna. Stor, kraftig och ful mörkbrun fuktfläck i övre marginalen på s. 51-100 i första delen. Med Johan Sederholms namnteckning. *200

Furuland L:39. Utgiven i Hjertas "Läse-bibliothek". Översättningen är gjord av Anders Fredrik Dalin. Det engelska originalet *Ayesha, the maid of Kars* utkom 1854.

560. MOTTE FOUQUÉ, CAROLINE DE LA. *Das Heldenmädchen aus der Vendée*. I-II. Leipzig, G. Fleischer dem Jüing., 1816. 8:o. Grav. front. 254 + 214, (1) s. Häftad i samtida gråpappersomslag med handskrivnen ryggtitel. Omslagets rygg ganska nött. Frontespisen lagerfläckad. Inlagan med enstaka lagerfläckar. Delvis på blåtonat papper. *2500

561. MÜLLER, J. G. *Emmerich, comisk historia*. Ifrån tyskan. I-VIII. Sthlm, J. S. Ekman-son, 1798-1800 respektive C. Delén & J. G.

Forsgren, 1801. Liten 8:o. 200 + 174, (2) + 228 + 156 + 165, (1) + 178, (2) + 190 + 201, (2 blanka, 1) s. Fyra samtida ngt nötta hfrbd med guldornerade ryggar, rosa och röda titeletiketter och runda gröna nummerskyltar. Rödstänkta snitt. Första volymen etikettsignerad J. C. Caloander & son i Stockholm. Ryggarna ojämnt blekta och lätt nötta. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Fin svit. *3500

"Öfwersatt, tryckt och upplagd av J. S. Ekmanson". Endast sista bladet i åttonde delen har tryckåret 1801. Johann Gottwerth Müller (1745-1828) var tysk författare som delar av sitt liv var bosatt i Holstein. Originalet utkom 1786. Johan Samuel Ekmanson (f.

621

468

591

561

584

625

1760) hade bokhandel på Norrbro. Bokbindaräldermannen Johan Carl Caloander (1752–1833) var en av sin tids främsta bokbindare i Stockholm. Han hade egen verkstad från 1779 till 1831 och utnämndes till hovbokbindare 1796. Han band uppenbarligen många volymer åt L. J. Sederholm, varav några som här är signerade.

562. (NAUBERT, BENEDIKTE) *Fontanges, oder das Schicksal der Mutter und der Tochter. Eine Geschichte aus den Zeiten Ludwig des Vierzehnten.* Leipzig, H. Gräff, 1805. 8:o. Grav. front, (2), 326, (16) s. Häftad och oskuren i samtida marmorerat omslag med tryckt röd titeletikett. Omslaget ngt nött och med smårevor i ryggen. Titelbladet och de sista sidorna lagerfläckiga. *2000

563. OERTEL, W. VON. *Kalenderstriden i Riga.* Historisk berättelse från sednare hälften af sextonde århundradet. Öfversättning från tyskan. Linköping, A. Petre, 1835. 12:o. 191 s. Samtida violett mönsterpressat klbd. Ryggen och pärmarnas övre del blekta. Mycket lätt lagerfläckig. Bra ex. *1500

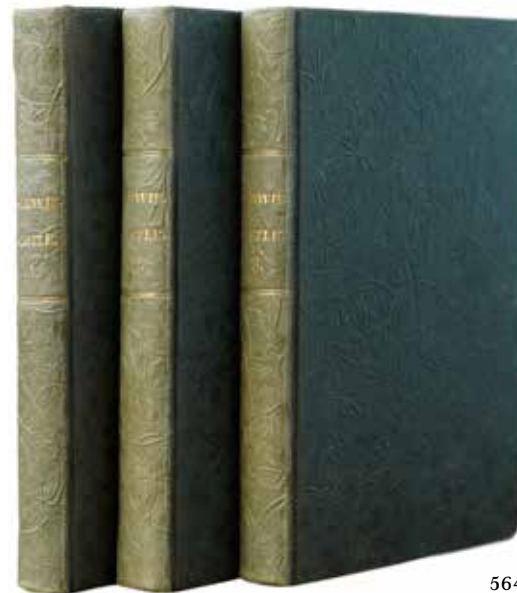
Översatt av Carl Adolf Carlsson av *Der Kalenderstreit in Riga* som tryckts i Leipzig samma år. Den nämnda striden utspelade sig år 1582 då kung Bathori ville införa den gregorianska kalendern. Wilhelm von Oertel (1793–1847) var född i Wittenberg men fann i vuxen ålder sitt andra hem i St. Petersburg där han är känd under namnet Vasilij Andrejevich Ertel. Han undervisade bl.a. den blivande tsar Alexander II och var personlig vän med poeter som Puschkkin, Delwig och Schukowski.

564. (PAALZOW, HENRIETTE VON) *Godwiccastle.* Ur hertiginnans af Nottingham papper. Öfversättning från fjerde upplagan. I–III. Sthlm, N. H. Thomson, 1845. Liten 8:o. 3–316, (4 blanka) + 317–634, (2 blanka) + 635–922 s. Tre samtida obetydligt nötta gröna mönsterpressade klbd med titlar i guld på ryggarna och stänkta snitt. Ryggarna lätt blekta. Inlagan med några enstaka fläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. Charmigt ex. *1500

Furuland K:92. Utgiven i Thomsons "Kabinets bibliothek af den nyaste litteraturen". Det tyska originalet utkom 1836. Översättningen är utförd av förläggaren.

565. PALMBLAD, V. F. *Noveller.* I–III. Uppsala, Wahlström & Låstbom, 1840 respektive Örebro, N. M. Lindh, 1841. 12:o. (2), 204 + 259 + 130, (2 blanka) s. Samtida charmigt lite nött violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen blekt och frampärmen med lite solk. Några fläckar i yttersnittet. Inlagan med enstaka småfläckar och fuktränder. Med Johan Sederholms namnteckning. Del I–III av IV! *800

Det fjärde häftet utkom först 1851. Dessa delar innehåller novellerna "Kärlek och politik", "Homen i sjön Dall" och "Amala".

566. *Paris-Londres. Keepsake français 1840–1841.* Nouvelles inédites illustrées par vingt-six vignettes gravées a Londres par les meilleurs artistes. IV. Paris, H.-L. Delloye, imprimerie de Berthiau, 1841. 8:o. Grav. extra titelblad, (4), VIII, 240 s. & 26 grav. plr. Samtida hårt nött mörkbrunt hfrbd med breda upphöjda bind och guld- och blinddekorerad rygg samt mönsterpressad klot som pärmöverdrag. Blåstänkta snitt. Ryggskinet defekt upptill. Inlagan bitvis ngt lagerfläckig. Ett ark i mitten loss med fransiga marginaler. *200

Antologi med 43 noveller av bl.a. Victor Hugo, Prosper Mérimée och Alexandre Dumas. Illustrerade med ett stort antal vackra planscher i stålstick.

567. PICHLER, CAROLINE. *Prosaische Aufsätze.* I–II. Wien, A. Pichler, 1822. 8:o. Grav. front, 269, (1) s. + grav. front, 270, (2) s. Två oskurna häften i tryckta ljusrosa pappomslag vilka är ngt solkiga och fläckiga. Omslagets rygg till första delens med sprickor på flera ställen och

främre omslag med överstrukna delbeteckningar. Enstaka lagerfläckar. *500

Prosaische Aufsätze utgör del 17-18 av Pichlers *Sämtliche Werke, Neue verbesserte Auflage*, vilket framgår av omslagen.

568. (PLANARD, F. A. E. DE) *Silkes-stegen*. Comedi i en akt. Översättning. Sthlm, D. M. Lublin & co., 1836. 12:o. 67 s. + *Smekmånaden*. Comedi i två akter, efter La lune du miel, af Scribe, Melesville och Carmouche. Översättning. Sthlm, N. H. Thomson, 1835. 12:o. 78 s. + (DUVERT, F. A. & LAUZANNE DE VAUX ROUSSEL, A. T. & BERG, F. N.) *Fästmannen från Norrköping*. Komedi i två akter. Imitation. Uppförd å Djurgårdstheatern 1837. Sthlm, L. J. Hjerta, 1838. 12:o. (4), 79 s. Samtida lätt nött violett mönsterpressat klbd med ryggtitel i guld: "Theaterpjäser". Grönstänkta snitt. Ryggen blekt, liksom övre frampärm. Det sista bladet avklippt och utbättrat. Trevligt samlingsband. *700

Klemming s. 263, 260 respektive 273. De två första pjäserna översatta av E. W. Djurström. Den tredje pjäsen är en svensk "imitation" eller bearbetning utförd av F. N. Berg. Man får väl anta att det var Berg som förde in staden Norrköping i handlingen.

569. PORTER, JANE. *Thaddeus af Warschau*. Översättning från engelskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1838. Liten 8:o. 3-308 + 309-631 s. Samtida blågrönt klbd med titel i guld på ryggen. Ryggen lätt blekt. Titelbladet och de sista bladet ngt lagerfläckade. Serietitelbladet ej medbundet. Med Johan Sederholms namnteckning. *900

Furuland K:44 som inte nämner att de sju häftesnumren utkom som ett trippel- och ett kvadrupelhäfte. Utgiven i Thomsons "Kabinets bibliothek af

den nyaste litteraturen". Jane Porter (1776-1850) var engelsk romanförfattare. Hennes *Thaddeus* utkom 1803 och bygger delvis på ögonvittnesskildringar från revolterna i Polen på 1790-talet. Romanen blev mycket populär och trycktes på flera språk i minst 84 upplagor under 1800-talet.

570. (POSSE, CATHARINA ELISABETH) *Små fåglar från Kinnekulle*. Sthlm, L. J. Hjerta, 1841. 8:o. 84, (2, 2 blanka) s. Häftad och oskuren i grönt tryckt omslag vilket har några fläckar och revor. Lätt bruntonad. Med C. H. Ekstrands initialer på framsidan. *900

Leijonhufvud & Brithelli s. 136. Catharina Elisabeth Posse (1818-80) var född Ehrenborg och gifte sig 1856 med aktuarien i Riksarkivet J. A. Posse. Denna diktsamling är hennes debut.

571. RAHBEK, K. L. *Om den danske stil*. Köpenhamn, J. F. Schultz, 1802. 8:o. VIII, 111, (1) s. Samtida lätt nött, marmorerat hfrbd med

568 438 460 619 424 502 286 87 423 530 434 484 486 563 444

sparsamt guldornerad rygg och titeletikett i glättat papp. Med P. G. R. Matthssons namnteckning daterad Lund 1830 på frampärmens insida. Bra ex. *400

Bibliotheca danica IV:74. Nya upplagor trycktes 1813, 1822 och 1833. Dansken Knud Lyne Rahbek (1760–1830) var professor i estetik och i sin samtid en mycket läst författare.

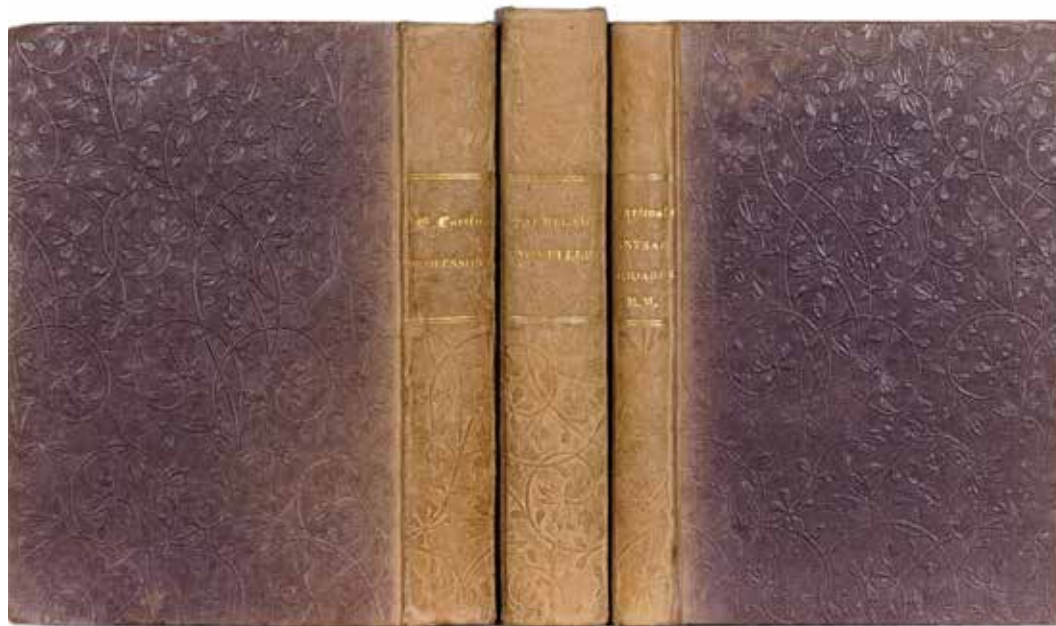
572. RASK, E. C. *Sýnishorn af fornum og nýjum norrænum ritum i sundrlausri og samfastri rædu*. Id est specimina literaturæ islandicæ veteris & hodiernæ prosaicæ & poëticæ, magnam partem anecdota, edidit. Sthlm, J. Imnelius, 1819. 8:o. 8, (2), 1–154, 143–80, 193–286, (4) s. Samtida hfrbd med guldornerad och rikt blindpressad rygg samt grön titeletikett i glättat papp med texten ”Rask, Isländsk läsebok”. Blåstänkta snitt. Ryggen ngt fläckad. Bra ex. *2800

Fiske s. 483. Afzelius s. 39. Med ett inledande smuttitelblad med texten: ”Particula prior exhibens Specimina litteraturæ islandicæ antiquioris” och ett deltitelblad vid den andra pagineringsföljdens s. 149 med texten: ”Particula posterior exhibens Specimina litteraturæ islandicæ recentioris”. Arbetet innehåller läsestycken på vers och prosa ur isländsk litteratur men även några texter översatta till isländska. Förordet är daterat i St. Petersburg den sista juni 1818. Språkforskaren Rasmus Kristian Rask (1787–1832) kallas i *Printing and the mind of man* för ”one of the founders of the modern science of language” och den första att systematiskt studera de fornnordiska språken. Rask uppehöll sig under 1810-talet i Stockholm.

573. RAUPACH, E. *Erzählende Dichtungen*. Leipzig, C. Cnobloch, 1821. 8:o. (4), 284 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappersomslag vars rygg är bortnött. Ngt lös i häftningen. *500

574. REICHARDT, J. F. *Lieder geselliger Freude*. Neue Ausgabe. Leipzig, bei Gerhard Fleischer der Jüngere, u.å. 8:o. XVI, 119 + XVI, 144 s. & 3 grav plr. + REICHARDT, J. F. *Neue Lieder geselliger Freude*. I–II. U.o., u.å. 8:o. Grav. front, (2), 76 + (2), 60 s. Samtida lätt nött pappbd med tegelröd mönsterpressad och guldornerad rygg samt ljusblå glättade pärmapper. Gula snitt. Ryggen med flagnat ytpapper på några ställen. Planscherna och de inledande bladen lagerfläckade. *800

Jfr VD18 90388720 för första upplagan från 1794 av första arbetet. Planscherna är daterade 1796, 1797, 1799 och 1803. Innehåller sånger för alla fyra årstider numrerade 1–100 respektive 25 plus 25. Verket kunde köpas utan musik, som här, men man kunde även köpa till noter för klaver och röst till alla 150 sångerna och även instrumentalmusiken till de första 100 sångerna. Priset var två sachsiska thaler för noterna till vardera delen. Johann Friedrich Reichardt (1752–1814) var kompositör, musikkritiker och skriftställare.

575. RELLSTAB, L. *Grufvorna vid Marien- grund*. Öfversättning. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 214 s. Samtida lätt nött mörkgrönt klbd med titel i guld på ryggen och stänkta snitt. Tyvärr med tråkiga skador i klotet överst på ryggen. Några fläckar, t.ex. i nedre marginalen på s. 7-12. *300

Furuland K:20. Utgiven i Thomsons "Kabinets- bibliotek af den nyaste litteraturen". Översätt- ningen gjordes av förläggaren. Ludwig Rellstab (1799-1860) var tysk skriftställare och poet som bl.a. satte ord till sju av sångerna i Schuberts sångcykel *Schwanengesang*.

576. (REYBAUD, HENRIETTE) *En renegats äfventyr*. Af H. Arnaud. Öfversättning från fransyskan. I-II. Sthlm, L. J. Hjerta, 1838. 12:o. 229 + 228 s. + SAINTFOIX, (G. F. P. DE). *Sylfen, eller flickan som inte ville gifta sig*. Komedi i en akt. Fri bearbetning efter fran- syskan. Sthlm, L. J. Hjerta, 1838. 12:o. 37 s. Samtida lätt nött brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lätt blekt. Med Johan Sederholms namnteck- ning. *600

Furuland L:67 respektive L:68. Utgiven som häfte 76-80 i Hjertas "Nytt läse-bibliotek". *Sylfen* finns med i slutet av häfte 80 och bearbetningen av denna gjordes av Carl Edmund Wenström.

577. (RIBER, H. V.) *Poesier*. I-IV. Köpenhamn, J. F. Schultze, 1786-90. 8:o. 128 + 156 + (2), 176 + (6), 200, (6) s. Med grav. titelvinjetter. Fyra samtida gröna glättade pappbd med sparsamt gulddornerade ryggar och röda titeletiketter i mönstrad papp. Rödstänkta snitt. Ryggarna till första och tredje volymen skadade med bortnött titeletikett till tredje volymen. Fjärde volymen rygg med mindre bortnötning av papp. Med Johan Sederholms namnteckning daterad Stockholm 1834. *200

Bibliotheca danica IV:201. Allt som utkom. Del I i andra upplagan, den första trycktes 1785. Fjärde delen har register till alla fyra delarna i början och slutet. Trevlig antologi dansk samtida poesi och översättningar av antika och samtida utländska författare utgiven av Hans Vilhelm Riber (1760-96).

578. (RICHTER, J. P. F.) *Titan*, af Jean Paul. Öfversättning. I-III. (Mariefred, Collin & c., 1827) respektive Norrköping, Collin & c., 1829. 8:o. 277, (1 blank, 1) + (2), 352 + (2), 7-524 s. Sam- tida gråpappbd med handskriven titeletikett. Blåstänkta snitt. Ryggen lite solkig och pärm- papperet avskavt i ytterfalsar och ryggändar. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Med N. J. H. Wistrands namnteckning daterad Uppsala 1834. *1750

Översättning av Gustaf Ericsson. Tredje delen är komplett, den märkliga pagineringen till trots. Första delen trycktes i Mariefred 1827 och fick ett nytt titelblad i samband med att de två senare de- larna färdigställdes. Det tyska originalet av Johann Paul Friedrich Richters (pseudonym "Jean Paul", 1763-1825) berömda roman utkom 1800-03.

579. RUDA, E. W. *Skaldestycken*. Örebro, N. M. Lindh, 1834. 8:o. Litograferat porträtt, (2), XII, (2), 231 s. Samtida lite nött ljusbrunt hfrbd med gulddornerad och blindpressad rygg. Blå- stänkta snitt. Ryggen lite blekt. Porträttet la- gerfläckat, inlagan med några spridda lager- fläckar. *600

Med en biografisk inledning av Atterbom till den- na postuma utgåva. Elias Wilhelm Ruda föddes på Häringe 1807 och avled 1833 vid bara tjugosex års ålder. Han utgav bl.a. anonymt den fiktiva *En tysk resandes ströfverier på svenska parnassen* 1830.

580. RUDBECK, T. G. *Den siste Hohenstaufen och hans vän*. Historisk berättelse från senare hälften af trettonde århundradet. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1840. Liten 8:o. VI, 7-141 + 143- 334, (2 blanka) s. Samtida blått mönsterpres- sat klbd med titel i guld på ryggen och brun- stänkta snitt. Ryggen lite blekt. Med Louise Sederholms namnteckning. Bra ex. *750

Furuland K:60. Bibliotheca Rudbeckiana 1631. Ut- given i Thomsons "Kabinets bibliotek af den nyaste litteraturen". Handlingen kretsar kring den tyska adelsfamiljen Hohenstaufen som under medeltiden innehade den tyska tronen. Rudbeck omnämner i förordet den nyligen avlidna Nicanders *Konung Enzo*, *den siste Hohenstaufen*. Rudbecks roman hand- lar dock om Enzios brorson, Konradin eller Konrad IV (1228-54). Författaren och översättaren Thure

Gustaf Rudbeck (1806-76) blev senare postmästare och tullkammarföreståndare i Vimmerby.

581. RÅDBERG, F. *Litterärt tema med varia- tioner*, eller litterära reminiscenser i obunden prosa och bunden. Sthlm, J. Hörberg, 1830. 8:o. (6), 308 s. Samtida lätt nött grönt glättat pappbd med guldlinjrad rygg och röd titelet- kett i glättad papp. Svagt gula snitt. Lite flagat papper i ryggändarna och en liten stötskada vid frampärmens nedre hörn. Bra ex. *1500

Anders Fredrik Rådberg (1789-1853) var präst och skriftställare samt en tid rektor vid Nya elementar- skolan i Stockholm. *Litterärt tema* innehåller ver- ser, aforismer, filosofiska och politiska reflexioner samt ett stycke ur *Friedland*, Rådbergs utopistiska roman som trycktes i sin helhet först 1839.

582. (SAINT-AUBAIN, A. N. DE) *Ett år i Köpen- hamn*. Berättelse af Carl Bernhard. Med förel- av J. L. Heiberg. Öfversättning. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1838. Liten 8:o. III-VI, 7-190 + 191-366, (1) s. Samtida lätt nött grönt mönster- pressat klbd med titel i guld på ryggen. Ryggen blekt och pärmarna med några småfläckar. Enstaka småfläckar. Fläckar på s. 211-18. Svag fuktrand i yttermarginalen på de sista sidor- na. Serietitelbladet ej medbundet. Med Louise Sederholms namnteckning. *300

Furuland K:41. Utgiven i Thomsons "Kabinets bib- liotek af den nyaste litteraturen". Översättning av *Et Aar i Kjøbenhavn* som utkom 1834. Andreas Niko- lai de Saint-Aubain (1798-1865) var dansk författare och skrev under pseudonymen Carl Bernhard.

583. (SAINT-AUBAIN, A. N. DE) *Noveller* af Carl Bernhard. I. Kommissionären. II. Barn- balen. Öfversättning. Sthlm, N. H. Thomson, 1838. Liten 8:o. 112 + 194 s. + (SAINT-AUBAIN, A. N. DE) *En familj på landet*. Berättelse af C. Bernhard. Öfversättning. Sthlm, N. H. Thom- son, 1839. Liten 8:o. 237 s. Samtida ngt nött mönsterpressat blått klbd med titel i guld på ryggen. Stänkta snitt. Ryggen blekt och lik- som pärmarna med ett par fläckar. Inlagan bitvis med svaga fuktfläckar i övre margina- len. Louise Sederholms namnteckning. *300

Furuland K:39 respektive K:53. Utgivna i Thomsons "Kabinets bibliothek af den nyaste litteraturen" och den första av dem översatt av förläggaren.

584. *Samling af sange, till brug for det kongelige Kiøbenhavnse skydeselskab og Danske broderskab*. I-II. Köpenhamn, N. Møller og søn, 1798-99. 8:o. (2), 80 + 81-154, (6) s. + *Anhang af svenske sange*. U.o., u.å. 8:o. 22, (1) s. Samtida ngt nött alrotsmarmorerat skinnbd med rikt guldornerad rygg och grön titeletikett. Pärmarna med förgyllda ramverk. Ryggen med en del skrapmärken och pärmarna lite repiga. Fin inlaga tryckt på tjockt papper. Några fläckar och en liten marginalreva på s. 46-47. Före det andra arbetet är åtta blanka blad medbundna med tre samtida handskrivna dikter. Med samtida grav. vapenexlibris för den grevliga släkten Creutz. Tillskrift "Den 24 december 1822 af F: C: F:", så sångboken var uppenbarligen en julklapp. *2500

Bibliotheca danica IV:205. En ny upplaga utkom 1809. Möjligen är bihanget med svenska sånger tryckt till den upplagan. I verket återfinns dikter av bl.a. Baggesen, Bruun, Frankenau, Guldberg, Heiberg, Pram, Rahbek, Thaarup, Wolff och Zeitlitz. Vid de tolv svenska sångerna nämns inte upphovsmännen, men bland författarna märks Lenngren och Lindegren. Antikvariatet har tidigare haft ett annat exemplar i så gott som identiskt band. *300

585. SCHILLER, F. VON. *Don Carlos, infant af Spanien*. Sorgespel i fem akter. Öfversatt af Herman Bjursten. Sthlm, N. Marcus, 1862. 8:o. 335, (1) s. Samtida hårt nött mörkbrunt hfrbd med guldornerad rygg. Lätt bruntonad inlaga. Sofie Nordenskiölds namnteckning. *300

Klemming s. 402. Hedvig Sofia Nordenskiöld (1851-1908) var gift med Johan Sederholm i dennes andra äktenskap.

586. SCHILLER, F. VON. *Orleanska jungfrun*. Romantisk tragedi af Schiller: efter Berlin-ska bearbetningen öfversatt af Karl August Nicander. Uppförd första gången på Kongl. theatern den 28 nov. 1836. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 168 s. + (CARLSTEDT, F.) *Johanna d'Arc, eller orleanska jungfrun*. Historisk teckning. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 222, (1) s. Samtida brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Klotet lite naggat överst och nederst på ryggen. Enstaka småfläckar. Titelbladet med en fläck i övre hörnet. Med Johan Sederholms namnteckning. *1000

Furuland K:24 och K:25. Klemming s. 268 för det första arbetet. Utgivna i Thomsons "Kabinets bibliothek af den nyaste litteraturen". Första arbetet med tryckt dedikationsdikt till Emilie Höggqvist av översättaren Nicander. *Die Jungfrau von Orleans* uruppfördes och trycktes 1801. Fredrik Carlstedt (1797-1844) var rektor i Stockholm. I företalet skriver han att "allmänhetens deltagande för Schillers skådespel Orleanska jungfrun, har gifvit anledning till denna bearbetning".

587. (SCHULTZE, F. A.) *Das Ebenbild*. Roman von Friedrich Laun. Leipzig, bei J. F. Hartknock, 1816. Liten 8:o. 332, (4 blanka) s. Häftad i samtida gråpappersomslag vars rygg är skadad. Enstaka fläckar, men stor brun fläck på s. 151-54 som även har några veck. *500
"Friedrich Laun" var Friedrich August Schultzes (1770-1849) pseudonym. Schultze tillhörde den romantiska kretsen i Dresden.

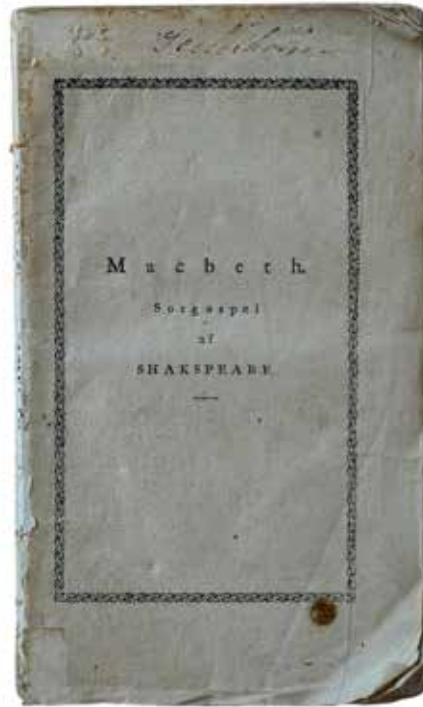
588. SCHUMACHER, G. H. L. *Gorm den grymme, konung af Danmark*. Historisk roman. Öfversättning. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1858. Liten 8:o. 3-227 + 229-497, (3 blanka) s. Samtida grönt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen. Ryggen ngt blekt. Enstaka fläckar. Serietitelbladet ej medbundet. Bra ex. *600

Furuland K:47. Utgiven i Thomsons "Kabinettsbibliothek" och översatt av förläggaren själv.

589. SCOTT, W. *Kenilworth*. Roman nach Walter Scott von Georg Lotz. I-III. Hannover, in der Hahn'schen Hofbuchhandlung, 1821. 8:o. (4), 324 + (2), 350 + 340, (4) s. Tre oskurna häften i samtida gråpappomslag. De ngt blekta ryggarna med gammal blåcknumrering och några fuktfläckar. Fint ex. *1200

Originalen *Kenilworth*. *A Romance* trycktes 1821, samma år som denna tyska översättning. Den första svenska översättningen utkom 1824-25. Den tyska upplagan är översatt av Georg Lotz som även skrivit ett förord. Det tycks inte, som titeln antyder, vara fråga om en bearbetning.

590. SHAKESPEARE, (W.). *Macbeth*. Tragedi af Shakspeare. Öfversatt af Eric Gustaf Geijer. Uppsala, Stenhammar & Palmblad, 1813. 8:o. (6), 106 s. Häftad och oskuren med vitt tryckt omslag. Omslaget ngt nött och delvis loss samt med liten fläck på framsidan. Spår av senare handskrivna ryggtitel. Inlagan med några lite lagerfläckiga blad. Rättelsebladet saknas som vanligt. Med namnteckning eller tillskrift "Sederholm" upptill på främre omslag. *5000

590

Klemmings s. 198. I en notis i *Swensk litteratur-tidning* 1813 står att läsa: "Då till flera exemplar af Macbeth ingen tryckfelsförteckning kommit att blifva bifogade, och den som åtföljer andra är ofullständig, anhåller författaren att i arbetet följande de betydligaste fel rättas". Detta är, som Geijer påpekar i sitt förord, den första svenska översättningen av en hel pjäs av Shakspeare.

591. SJÖBERG, N. L. *Skaldestycken*. Sthlm, A. Zetterberg, 1796. 8:o. XVI, 165 s. Samtida ngt nött grönt halvmarokängbd med vacker, rikt guldornerad rygg och ljus titeletikett i glättad papp. Rödständta snitt. Några svaga lagerfläckar, t.ex. på titelbladet. Trevligt ex. *1500
Nils Lorens Sjöberg (1754-1822), den första innehavaren av stol nr 18 i Svenska akademien, diskuterar i förordet svensk verslära och uttalsprinciper.

592. SMOLLET, T. *Humphry Clinker's reise*. Ved J. C. Lange. Roman. I-II. Köpenhamn, C. Steens forlag respektive P. R. Jørgensen, 1834. 16:o. XII, 13-392 + 352 s. Två samtida ngt nötta bruna hfrbd med guldornerade och blindpressade ryggar. Brunständta snitt. Pärmarnas ytterfalsar hårdare nötta. *350

Huvudtitelbladen berättar att romanen utgör del 7-8 av Smollets "Samlede skrifter". Originalen utkom 1771 under titeln *The expedition of Humphry Clinker*.

593. (SNELLMAN, J. V.) *Fyra giftermål*. Taflor i Terburgs manér af J. W. S. I. Sthlm, L. J. Hjerta, 1842. Stor 12:o. (4), 278 s. Samtida brunt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönständta snitt. Ryggen och frampärmen delvis blekta och ryggen ngt fläckig. Enstaka fläckar och en bruntonad fläck på s. 22-40. Med Johan Sederholms namnteckning. *5000

Tre delar var tänkta att utkomma, det här är den första delen som innehåller den fristående berättelsen "Kärlek och kärlek". Del II liksom början av del III makulerades så mer utkom ej. En tysk översättning utkom 1844. Författaren hade två år tidigare skrivit en följskrift till *Det går an* i vilken han kritiserade Almqvists syn på äktenskapet. Johan Vilhelm Snellman (1806-81) var docent i filosofi vid Helsingfors universitet och en ivrig förkämpe för det finska språkets och den finska kulturens ställning.

594. SOULIÉ, F. *Lejoninnan*. Öfversättning från fransyskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1846. Liten 8:o. 3-246 + 247-493, (3 blanka) s. Samtida grönt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönständta snitt. Lätt blekt rygg med en liten fläck nedtill, bakpärmen med två gamla stearinfläckar. De första och sista sidorna lagerfläckiga och delvis fläckig även i övrigt. Serietitelbladet ej medbundet. *300

Furuland K:118. Utgiven i Thomsons "Nytt kabinettsbibliothek af in- och utländsk romanlitteratur". Originalen *La lionne* utkom samma år.

595. SOULIÉ, F. *Åtta dagar i ett slott på landet*. Utdrag ur en ung mans anteckningar. Från originalspråket. I-III. Sthlm, I. Marcus, 1846. Stor 12:o. 159 + 143 + 154 s. Samtida trevligt mönsterpressat grönt klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen och frampärmens övre del ngt blekta. Bitvis ngt lagerfläckig. Med namnteckningen "Sederholm". Bra ex. *600

Utgiven på Simon Magnus förlag. Det franska originalutkom 1843 under titeln *Huit jours au chateau - extrait des mémoires d'un jeune homme*. Försättsbladet i denna volym med pappersbruket Periodens vattenmärke, vilket kan tyda på att boken är bunden i Nyköping.

596. SPARRE, P. *Adolf Findling eller tre år under drottning Kristinas regering*. I-III. Sthlm, L. J. Hjerta, 1835. 8:o. (4), 252 + (2), 276 + (2), 255 s. Tre trevliga samtida ngt nötta bruna hfrbd med blindpressade ryggar och svartpressad dekor. Svarta stänkta snitt. Blekta och lite flammiga ryggar. Några fläckade blad i början och slutet av volymerna, i övrigt några spridda småfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning med datering Näfveqvarn 1836. *1500

Pehr Sparre (1790-1871), "Sveriges Walter Scott", hade en imponerande militär karriär bakom sig innan sin litterära debut 1829 med *Thora eller Grimsholms saga*. Bland annat deltog han i återerövringen av Gotland våren 1808, de därpå följande landstigningsförsöken i Finland, vinterfältslaget på Åland och expeditionen till Västerbotten 1809, om vilken han 1865 publicerade sina *Anteckningar rörande expeditionen åt Westerbotten år 1809*. I striden vid Sävar blev han svårt sårad i högra armen och fick året därpå guldmedalj för tapperhet i fält. Senare deltog han i fälttågen i Tyskland 1813 och Norge 1814. Hans litterära debut följdes av bland annat *Den siste friseglaren 1832*, *Standaret 1847* och *Sjö-kadetten i konung Gustaf III:s tid 1850*. Han tilldelades 1870 Karl Johans pris för litterära förtjänster av Svenska akademien. *Adolf Findling* utspelar sig i slutskedet av drottning Kristinas regeringstid.

597. SPINDLER, C. *Boa constrictor*. Öfversättning. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1836. Liten 8:o. 198 + 199-576 s. Samtida ngt nöt brunt

klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lite blekt och pärmarna lite solkiga. Inlagan med en del småfläckar, mer fläckar på s. 561-66. Med Johan Sederholms namnteckning. Numrering, men ingen biblioteksstpl från Sigtunastiftelsen, men däremot gallringsstpl. *400

Furuland K:12. Bibliotheca Rudbeckiana 1620. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen". Översättning från tyska av Thure Gustaf Rudbeck.

598. STARKLOF, L. *Alma*. Roman. Öfversättning. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1838. Liten 8:o. 3-208 + 209-459, (5 blanka) s. Med ett litet träsnitt på s. 334. Samtida violett klbd med titel i guld på ryggen. Bandet ngt solkat och ryggen blekt. Enstaka småfläckar. Serietitelbladet ej medbundet. Med Louise Sederholms namnteckning. *500

Furuland K:45. Utgiven i "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen". Översättningen gjordes av förläggaren. Det lilla träsnittet föreställer en bläckplump i en kyrkobok som huvudpersonen Alma fått låna. Bläckplumpen täcker Almas föräldrars namn: "De båda sista rubrikerna voro öfverglutna med bläck och alldeles oläsliga. Hade händelsen eller någon tjenstaktig hand kastat denna svarta slöja öfver den sorgliga hemligheten?" Det tyska originalet *Alma* utkom i Hamburg 1834.

599. STEIN, K. *Ein Buch für die Winterabende*. Beitrag zur Unterhaltung für die gebildeten Stände. Herausgegeben. Berlin, bey G. Hayn, 1812. 8:o. (8), 368 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag vars rygg till stora delar är bortnött. *3000

Antologi som innehåller åtta berättelser, vilka delvis är humoristiska eller bygger på folksagor.

600. STENHAMMAR, J. *Poetiska skrifter*. Sthlm, J. P. Lindh, 1807. 8:o. Grav. titelblad, XVI, (3, 1 blank), 332 s. Samtida marmorerat hfrbd med guldornerad rygg och titeletikett i glättad papp. Inlagan med några enstaka fläckar. Sista bladet med liten reva i övre marginalen. Spår av L. J. Sederholms borttagna

exlibris på frampärmens lite småfläckiga insida. Fint ex. *600

Med ett förord av G. Adlerbeth. Innehåller till stor del Stenhammars tillfällighetsdiktning, bl.a. en dikt vid boktryckaren J. F. Edmans grav och en sång över segern vid Svenskund. Arbetets avslutande 75 sidor upptas av Stenhammars inträdatal i Svenska akademien över företrädaren J. H. Kellgren.

601. STJERNSTOLPE, J. M. *Vitterhets-stycken*. I-II. Sthlm, H. A. Nordström, 1827-29. 8:o. (8), 184 + (4), 192 s. Samtida lätt nöt alrotsmarmorerat hfrbd med guldornerad rygg och tegelröd titeletikett i glättad papp. Bra inlaga. Fint ex. *900

Innehåller förutom Stjernstolpes egna arbeten även översättningar av Horatius, Juvenalis, Wieland, Voltaire, Schiller, Hölty och madame de Staël med flera.

602. STURZEN-BECKER, O. P. *Den nyare svenska skön-litteraturen och tidningspressen*. En öfversigt i sex föreläsningar. Köpenhamn, B. Luno, 1845. Liten 8:o. (8), 232 s. Samtida lätt nöt hklbd med guldlinjrad rygg. Blåstänkta snitt. Titelbladet med A. F. Ekholms överstrukna namnteckning och en fristående datering i blyerts från 1874. Med Nils Johan Otto Sederholms exlibris fäst över två namnteckningar från 1874 och 1878. Bra ex. *1000

Oskar Patrik Sturzenbecher (1811-69), som efter 1855 skrev sig Sturzen-Becker, började sin karriär som kåsör i *Aftonbladet*. Han publicerade sig ofta under pseudonymen "Orvar Odd", och blev mycket uppskattad av tidningens läsekrets. På hösten 1845 fick han en inbjudan från det nybildade "Skandinaviske selskab" i Köpenhamn att hålla föreläsningar om ny svensk skönlitteratur. Föreläsningarna utgavs 1845 och väckte, enligt *Nordisk familjebok*, både uppmärksamhet och gillande för "sitt angenäma framställningssätt och de mången gång träffande, alltid qvicka omdömena". Nils Johan Otto Sederholm (1870-1937) blev senare brukspatron på Näveqvarn. Carlander skriver: "Hans boksamling omfattar fysik och medicin samt skönlitteratur på främmande språk. På Näfveqvarn finnes dessutom en stor och värdefull boksamling tillhörande hans mor enkefru Sophie Sederholm, född Nordenskiöld.

Samlingen katalogiserades under hennes mans lifstid, men förteckningen blef aldrig tryckt. Gifvetvis har sedan hans död 1883 åtskilligt tillkommit". Exlibriset visar en kvinna i antik dräkt med devisen "Medium tenuere beati", ungefär "Att hålla den gyllene medelvägen".

603. SUE, E. *De sju dödssynderna*. I-IV. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1847-48. 8:o. 610 + 355 + 216 + 206, (2 blanka) s. Tre samtida violetta mönsterpressade klbd med guldlinjerede ryggar och titel i guld samt stänkta snitt. Ryggarna hårt blekta och med några småfläckar. Brun fläck t.o.m. s. 24 i del I. Med Johan Sederholms namnteckning. Endast del I-IV av VII!

*400

Furuland E:13, E:15, E:21 och E:22. Utkom häftesvis i både L. J. Hjertas "Läse-bibliothek" och Albert Bonniers "Europeiska följetongen". Här föreligger de första fyra delarna i Bonniers utgivning med deltitlarna "Högfärden", "Afunden", "Vreden", "Sinnligheten", vilket även anges på respektive rygg.

604. SUE, E. *Martin, hittebarnet, eller en kamartjenares memoirer*. Roman. I-VII. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1846-47. Stor 12:o. 186 + (2), 189 + 168 + 167 + 323 + 263 + 124 s. Tre samtida lätt nötta violetta mönsterpressade klbd med titlar i guld på ryggarna och grönstänkta snitt. Ryggarna ngt blekta och några av pärmarna med mindre fläckar. Med tidningsbevillningsstplr. Trevlig svit. *900

Furuland E:1. Detta var det första verk som utkom häftesvis i Albert Bonniers serie "Europeiska följetongen". Översättningen av *Martin, l'enfant trouvé* är utförd av Gustaf Thomée.

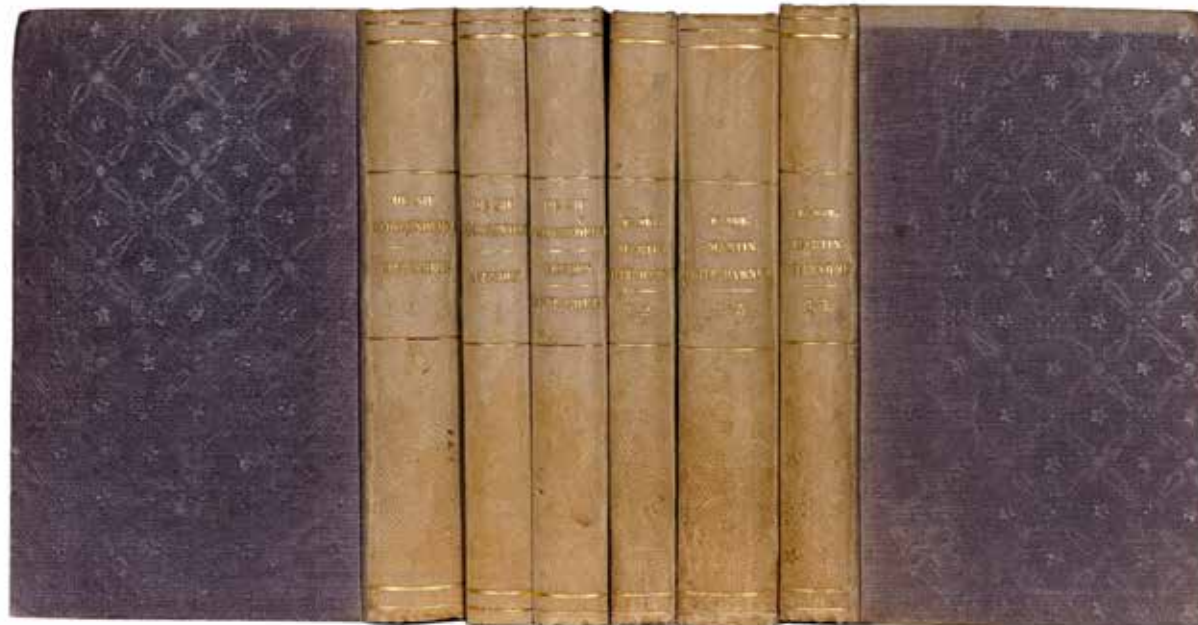
605. SUE, E. *Paula Monti*. En samtids-historia. I-II. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1846. 12:o. Grav. porträtt, 168 + 155 s. Samtida grönt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen obetydligt blekt. En del lager- och småfläckar. Fint ex. *900

Furuland E:2. Detta var den andra publikationen i Albert Bonniers häftesserie "Europeiska följetongen". Översättningen är gjord av Wilhelmina Stålberg. Sues original med samma namn utkom 1842. Furuland nämner inte porträttet av Sue som är signerat W. C. Wrangmore och troligen inte hör till verket. Försättsbladet i denna volym med pappersbruket Periodens vattenmärke, vilket kan tyda på att boken är bunden i Nyköping.

606. SUE, E. *Thérèse Dunoyer*. I-II. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1846. 12:o. 180 + 181-358 s. Samtida grönt mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen. Grönstänkta snitt. Ryggen med trista skador upp- och nedtill. Enstaka småfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *200

Furuland E:4. Utgiven i Bonniers serie "Europeiska följetongen". Det franska originalet utkom 1842.

607. SUE, E. *Vaktornet Koat-Vën*. Sjöroman (1780-1830). Öfversättning. I-IV. Sthlm, L. J.

Hjerta, 1835. 12:o. 212 + 213-445 + 447-711 + 713-934 s. Samtida lätt nött brunt klbd med titeln i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lätt blekt. Med lite sprickor i innerfalsarna. Ngn enstaka lagerfläck. Med Johan Sederholms namnteckning. *300

Furuland L:22. Utgiven i Hjertas "Läse-bibliothek". Översättning av *La Vie de Koat Vén* (1833) av Anders Fredrik Dalin och med ett företal av svenska utgivaren där det upplyses att romanen ska läsas mot bakgrund av att Sue är anhängare av den fördrivna Bourboniska dynastin.

608. SUE, E. & (GOBAUX, P. P.). *Rudolf eller Pariser-hemligheter*, dram i fem akter och sju tablåer. Fri öfversättning från franska pjesen: "Les mystères de Paris." af Eugene Sue och Dinaux. Uppförd å Kongl. theatern 1844. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1844. Stor 12:o. 95 s. + (BREMER, FREDRIKA) *Trälinnan. En teckning ur forntiden*, af författarinnan till Teckningar ur hvardagslifvet. Sthlm, L. J. Hjerta, 1840. Stor 12:o. 115, (1 blank, 4) s. Samtida violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Blekt rygg och övre frampärm. Titelbladet till det första arbetet med några småfläckar, annars bara enstaka småfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *600

Klemming s. 302-03 för Sue. Leijonhufvud & Brithelli s. 40 respektive Klemming s. 286 för Bremer. De avslutande opaginerade sidorna i andra arbetet består av förlagsreklam från L. J. Hjertas förlag. Bremers *Trälinnan* översattes till danska och engelska. Läs-dramat var färdigskrivet redan 1836 men omarbetades och trycktes inte förrän fyra år senare. Carina Burman skriver i sin biografi över Bremer: "Stycket är remarkabelt genom att nästan alla roller är skrivna för kvinnor, men också eftersom Bremer valt att placera en kvinnlig träl i huvudrollen. Hennes romaner utspelar sig ju mestadels i högreståndsmiljöer, där berättaren ofta avviker genom sin blygsammare härkomst. 'Trälinnan' är dock skriven ur ett verkligt 'underdog'-perspektiv". Bremer skriver 1841 till Tegnér: "Mina stackars barn äro bra fulla af fel och brister, Ingen är rätt som jag ville ha den, utom - trälinnan. Hon har vunnit föga gunst hos publiken, men jag har för henne en moderlig - - kanske svaghet".

609. SWIFT, J. *Gullivers reiser til adskillige fjerne folkeslag i verden*. Oversat af engelsk ved C. Jansen. Köpenhamn, C. Steens forlag, Bendixens enkes bogtrykkeri, 1836. 16:o. Litograferat porträtt, 578, (1) s. & 2 litograferade plr. Samtida lätt nött mörkbrunt hfrbd med guldornerad och blindpressad rygg. Brunstänkta snitt. Inlagan med några enstaka småfläckar. *1000

Första danska översättningen av *Gullivers resor* hade utkommit 1768.

610. TEGNÉR, E. *Frithjofs saga*, oversat af H. Foss. Andet oplag. Oslo, H. T. Winther af I. Krohn, (1827). 12:o. Litograferat titelblad, (4), VII, (1 blank), 198 s. Trevligt om än lätt nött ljusbrunt hfrbd med guldornerad och rikt blindpressad ryggdekor. Blåstänkta snitt. En-

staka småfläckar, t.ex. på det litograferade titelbladet. *1200

Denna översättning utkom första gången i Bergen 1826. Den romerska pagineringsföljden är ett företal till den andra upplagan av översättaren H. Foss, daterat i Kristiania den 18 juni 1827.

611. *Theaterstycken*. Öfversatta af J. E. Remmer. I-II. Sthlm, F. Cederborgh, 1814-15. 8:o. 268, (1) + (2), 200 s. Två samtida lätt nötta marmorade hfrbd med rikt guldornerade ryggar med trumpeter och lyror samt titel- och nummeretiketter i glättad papp. Gula snitt. Ryggarna lite flammiga. Första delens början lite lagerfläckig och med fuktfläck i övre hörnet. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Stiligt ex. *1500

Klemming s. 202 och 204. Innehåller "Bref-intrigen", "Den svartsjuka hustrun", "Bruis och Palaprat", "Arfvet, eller de sönderslagna glasögonen" och "Optimisten, eller den förnöjsamme", alla översatta från franska original. Flera av dessa pjäser uppfördes på Kungliga teatern vid denna tid. Johan Erik Remmer (1770-1843) gjorde flera värdefulla översättningar av dramatik enligt Meijers *Svenskt litteratur-lexikon*.

612. [Thümmel] GRUNER, J. E. VON. *Leben M. A. von Thümmels*. Leipzig, C. J. Göschen, 1819. 8:o. Front, 463, (1 blank, 1) s. Häftad och oskuren i samtida ngt nött gråpappomslag. Främre omslaget nästan loss. Några enstaka småfläckar. *1250

Biografin över författaren Moritz August von Thümmel (1738-1817) utkom samtidigt med en utgåva av författarens samlade verk. Frontespisen i vacker akvatintetsning föreställer Thümmels gravobelisk i månsken omgiven av kyrkogårdens träd.

613. TRELAWNY, (E. J.). *En yngre sons äfventyr*. Af Trelawney. Öfversättning från engelskan. I-II. Sthlm, L. J. Hjerta, 1836. 12:o. 360 + 361 s. Samtida brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen lätt blekt och med två småfläckar. Ngt lagerfläckad och med några fuktfläckar i övre marginalen. Johan Sederholms namnteckning. *700

Furuland L:49. Utgiven i Hjertas "Nytt läse-bibliotek". Översättning av Anders Fredrik Dalin av det engelska originalet som utkom anonymt under titeln *Adventures of a Younger Son* (1831). Edward John Trelawny (1792–1881) hörde till Shelleys och Byrons umgängeskrets. Trelawny skickade manuskriptet till föreliggande arbete till Mary Shelley, som skulle ombesörja publikationen, och som rekommenderade strykningar av en del passager vilka hon ansåg kunde uppfattas som stötande.

614. TRUEBA, T. de. *Salvador, eller en spansk guerilla-chefs äfventyr*. I–III. Sthlm, L. J. Hjerta, 1837. Liten 8:o. 208 + 204 + 163 s. Samtida ngt blekt grönt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Enstaka lagerfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning. *700

Furuland L:62. Utgiven i Hjertas "Nytt läse-bibliotek". Det engelska originalet *Salvador the Guerrilla* utkom 1834. Telesforo de Trueba y Cossío (1799–1835) var spansk författare som åren 1824–34 av politiska skäl befann sig i exil i London.

615. *Ueber meinen Umgang mit Männern in der Blüte meines Lebens*. Von Emilie D * *. Halle, J. C. Hendel, 1812. 8:o. 199, 150–63 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag vars rygg är ganska hårt nött och flagnad. Titelbladet lagerfläckigt, i övrigt med bara enstaka små lagerfläckar. Samtida diskret blindstpl med örn. *2000

De felpaginerade ouppskurna bladen i slutet är bokreklam från Hendel. Med ett företal daterat i december 1811 och undertecknat "Emilie Antonie A--i, verehelichte D...." Författad delvis som en memoar i brevform. Handlingen kretsar runt de män som uppvaktar den anonyma brevskrivaren och berör teman som relationen mellan man och kvinna och äktenskapet som institution. Titeln är möjligen en anspelning på Knigges *Ueber den Umgang mit Menschen*. Blindstämpeln är sannolikt någon form av kontrollstämpel.

616. WELHAVEN, J. S. *Henr. Wergelands digtekunst og polemik* ved aktstykker oplyste. Oslo, Lundhske bogtrykkeri ved C. L. Roshauw, 1832. 8:o. (4), 112 s. Häftad i tryckt violett omslag. Ryggpapperet defekt. Några enstaka

spridda småfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Christiania den 15 augusti 1832. Bra ex. *3500

Författaren Johan Sebastian Welhaven (1807–73) var norsk författare, poet och professor. Detta är ett angrepp på den norska författaren Henrik Wergeland (1808–45) och hans litterära skola. En motskrift utkom samma år författad av Henrik Wergelands fader Nicolai Wergeland: *Retfærdig bedømmelse af Henrik Wergelands poesie og karakterer*.

617. (WERGELAND, H.) *En lumsk avindsmand trukken frem og skildret efter naturen i anden række sifuliner til en student Jahn Welhaven*. (Trykt som haandskrift.) Oslo, i det Lundhske bogtrykkeri af C. L. Roshauw, 1832. 12:o. v, 19 s. Häftad i samtida marmorrad ryggremsa. Ett par blad med svag fuktfläck i övre hörnet. Titelsidans text lite störd av stpl. *4000

Sista sidan felpaginerad 20. Henrik Wergeland (1808–45) var norsk författare och Norges första riksarkivarie. Föreliggande tryck är en av flera skrifter i den så kallade "Stumpefeiden" som hade startat 1830 när Johan Sebastian Welhaven angrep Wergeland i dikten "Til Henrik Wergeland". Författaren Johan Sebastian Welhaven (1807–73) har beskrivits som Wergelands poetiska och kulturpolitiska motpol. "Stumpefeiden" gled ett par år senare över i den så kallade "Dæmringsfeiden".

618. (WETTERBERGH, C. A.) *Ett namn*. Genremålning af Onkel Adam. Norrköping, Östlund & Berling, 1845. 16:o. 352 s. Samtida blått lite nött mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Ryggen ngt blekt. Enstaka småfläckar. Små fuktfläckar inledningsvis och på sista bladet. Louise Sederholms namnteckning i blyerts. *900

Furuland O:3. Utgiven i serien "Original-bibliotek". Varianten med feltrycket "manormar" på s. 195. Översattes till danska, tyska och holländska. Läkaren Carl Anton Wetterbergh (1804–89) gav ut en mängd romaner och noveller under pseudonymen Onkel Adam, ofta med sociala teman i fokus.

619. (WETTERBERGH, C. A.) *Pastors-adjunkten*. Genremålning af Onkel Adam. Sthlm, L. J. Hjerta, 1845. 12:o. IV, 258, (1) s. Samtida

lite blekt och nött violett mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen och grönstänkta snitt. Några spridda småfläckar, t.ex. en svag fuktfläck på sista bladet. Med namnteckning "Sederholm". *1000

Med ett företal daterat i Jämtland 1845. I handlingen figurerar såväl läsarpräster som adelsmän.

620. (WETTERBERGH, C. A.) *Penningar och arbete*. Genremålning av Onkel Adam. Norrköping, Östlund & Berling, 1847. Liten 8:o. 623 s. Samtida något nött och delvis blekt grönt mönsterpressat klbd med guldlinjerad rygg och titel i guld samt grönstänkta snitt. Titelbladet förstärkt i inre marginalen vid inbindningen. Enstaka småfläckar. *1000

Furuland O:13. Översattes till danska, tyska och franska.

621. (WIELAND, C. M.) *Der Goldne Spiegel, oder die Könige von Scheschian*, eine wahre Geschichte. Aus dem Scheschianischen übersetzt. I-IV. Leipzig, bey M. G. Weidmanns Erben und Reich, 1772. Liten 8:o. Front, xxiv, 226 s. + front, 238 s. + front, xxvi, 228 s. + front, 232, (1) s. Två fina samtida hfrbd med rikt gulddekorerede ryggar och mörkröda titeletiketter. Stänkta snitt. Ryggarna lätt nötta och lite torra. Inlagan med spridda lagerfläckar. Med Johan Sederholms namnteckning daterad i Uppsala 1833. Trevligt ex! *3500

Senare upplagor av Wielands filosofiska roman trycktes i Reutlingen 1774 och Karlsruhe 1777.

622. WIELAND. C. M. *Wieland's Briefe an Sophie von La Roche*, nebst einem Schreiben von Gellert und Lavater. Herausgegeben von Franz Horn. Berlin, G. Hayn, 1820. 8:o. VIII, 367 s. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag vars rygg är trasig. Ngt lös i häftningen. *1000

Wielands (1733-1813) postumt utgivna brev till författaren Marie Sophie von La Roche (1730-87). Hon hade en tid varit förlovad med honom innan hon gifte sig med Georg von La Roche.

623. (WILLIAMS, R. FOLKSTONE) *Shakspeare och hans vänner, eller det glada Englands gyllene ålder*. Romantisk berättelse. Öfversättning från engelskan. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1839. Liten 8:o. 333, (3 blanka) + 335-702 s. Samtida blått mönsterpressat klbd med titel i guld på ryggen. Blåstänkta snitt. Ryggen blekt och med ett par småfläckar. Enstaka småfläckar och delvis med fuktfläckar i övre marginalen. Med Louise Sederholms namnteckning. *400

Furuland K:54. Utgiven i Thomsons "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen".

621

624. (WITZLEBEN, K. A. F. VON) *Selim*. Historisk novell af A. v. Tromlitz. Öfversättning. I-II. Sthlm, N. H. Thomson, 1837. Liten 8:o. 167 + 169-319 s. Samtida brunt klbd med titel i guld på ryggen och brunstänkta snitt. Ryggen obetydligt blekt. Inlagan med ngn enstaka småfläck. Bra ex. *600

Furuland K:31. Utgiven av Thomson i "Kabinetts bibliothek af den nyaste litteraturen". Förläggaren och tryckaren Niclas Hans Thomson var även verkets översättare. August von Witzleben (1773-1839) var militär och författare av historiska romaner. Han publicerade dem under pseudonymen "von Tromlitz" efter sin födelseort.

625. (ZSCHOKKE, H.) *Alamontade der Galeeren-Sklav*. Vom Verfasser des Abällino. I-II. Zürich, bei Orell, Füssli und Compagnie, 1803. 8:o. (6), 216 + (3), 259, (3) s. Två fina samtida mycket lätt nötta marmorerede hfrbd med fint gulddornerade ryggar, titeletiketter och ovala olivgröna nummerskyftar i glättad papp. Gula snitt. Spår av L. J. Sederholms borttagna exlibris. Stiligt ex. *2500

Utkom i svensk översättning 1834 under titeln *Alamontade, eller galerslafven* i Hjertas "Läsebibliothek af den nyaste utländska litteraturen". Även den i titeln omnämnde *Abällino* utkom på svenska 1815 som *Abellino, öfwerallt och ingenstädes, den fruktansvärdaste af alla hittills kända banditer*.

REFERENSER

- ABERSTÉN, S. *Göteborg i utlandets litteratur. Göteborg*, 1911.
- AFZELIUS, N. *Svenska skrifter rörande Island*. Uppsala, 1930.
- AKRELL, C. *Samling af Stockholmiana*. Sthlm, 1913.
- ALMQUIST, J. A. *Sveriges bibliografiska litteratur*. Sthlm, 1904–12.
- Almquistiana = ALMQUIST, J. A. *Almquistiana eller förteckning på de tryckta arbeten, som författats eller utgivits af medlemmar af den från kyrkovården Erich Abrahamsson i Löfsta af Almunge socken och Upland härstammande släkten Almquist*. Uppsala, 1892.
- Bibliotheca danica* av C. V. Bruun, L. Nielsen och E. Dal. Köpenhamn, 1961–63.
- Bibliotheca Rudbeckiana* av J. Rudbeck. Sthlm, 1918.
- Bibliotheca Walleriana* av H. Sallander. Uppsala, 1955.
- BLOMQUIST, H. *Mat och dryck i Sverige*. Borås, 1980.
- BRING, S. E. *Itineraria svecana. Bibliografisk förteckning över resor i Sverige fram till 1950*. Uppsala, 1950.
- BRING, S. E. *Svenskt boklexikon 1700–1829. Riksdagshandlingar*. Uppsala, 1961.
- BRING, S. E. *Trollhättan i litteraturen*. Uppsala, 1916.
- BRUNET, J.-C. *Manuel du libraire et de l'amateur de livres*. Faksimilutgåva. Köpenhamn, 1966–68.
- BYGDÉN, L. *Förteckning å tryckta och otryckta källor till landskapet Uplands och Stockholms stads historiskt-topografiska beskrifning*. Uppsala, 1892.
- CAPELIN, O. *Anteckningar till en småländsk bibliografi*. Växjö, 1926.
- CARLANDER, C. M. *Svenska bibliotek och ex-libris*. Sthlm, 1904.
- COLLIANDER, K. E. *Sveriges rikets lag 1734–1934. Bibliografisk förteckning. I: Minnesskrift ägnad 1734 års lag*. Sthlm, 1934.
- DARLOW, T. H. & MOULE, H. F. *Historical Catalogue of the Printed Editions of Holy Scripture*. London, 1903–11.
- DU RIETZ, R. *Gastronomisk spegel*. Sthlm, 1953.
- EHRENCRON-MÜLLER, H. *Bibliografi över Holbergs skrifter*. Köpenhamn, 1933–35.
- ESTC = *The English Short Title Catalogue*. <http://estc.bl.uk>
- Fiske = HERMANSSON, H. *Catalogue of the Icelandic Collection Bequeathed by Willard Fiske*. New York, 1914.
- FURULAND, G. *Bibliografi över svenska skönlitterära häftesserier 1833–1851*. Sthlm, 2006.
- GJÖRWELL, C. C. *Förteckning på de af trycket utkomne arbeten som blifvit författade, utgifne och förlagde af Carl C. Gjörwell*. Andra upplagan. Sthlm, 1806.
- Hagen, W. *Die Drucke von Goethes Werken*. Berlin, 1983.
- HEBBE, P. M. *Den svenska lantbrukslitteraturen*. Uppsala, 1939–45.
- HESSE, B.-O. *Svensk numismatisk bibliografi intill år 1903*. Västervik, 2004.
- JOSEPHSON, A. G. S. *Avhandlingar och program utgivna vid svenska och finska akademier och skolor*. Uppsala, 1891–97.
- KLEMMING, G. E. *Sveriges dramatiska litteratur till och med 1875*. Sthlm, 1863–79.
- KLEMMING, G. E. *Kongl. bibliotekets samling af samtida berättelser om Sveriges krig*. Sthlm, 1888–91.
- KLINGBERG, G. & BRATT, I. *Barnböcker utgivna i Sverige 1840–89*. Lund, 1988.
- KROK, T. O. B. N. *Bibliotheca botanica suecana*. Uppsala, 1925.
- LEIJONHUFVUD, S. & BRITHELLI, S. *Kvinnan inom svenska litteraturen intill år 1893*. Sthlm, 1893.
- LIDÉN, J. H. *Catalogus disputationum, in academiis et gymnasiis Sveciæ*. I–V. Uppsala, 1778–80.
- LINNSTRÖM, H. *Svenskt boklexikon. Åren 1830–1865*. Faksimilutgåva. Sthlm, 1961.
- LUNDSTEDT, B. *Sveriges periodiska litteratur*. Faksimilutgåva. Sthlm, 1969.
- MARKLIN, G. *Catalogus disputationum in academiis Scandinaviæ et Finlandiæ*. I–III + supplement. Uppsala, 1820.
- MARKLIN, G. *Catalogus disputationum in academiis Sveciæ et Fennia habitarum*. I–III. Uppsala, 1856.
- MARKLUND, E. *Övre Norrland i litteraturen*. Umeå, 1963–66.
- RANIUS, A. *Böcker om Östergötland*. Linköping, 1984.
- RANIUS, A. *Litteratur om Linköping*. Linköping, 1979–89.
- SABIN, J. *A dictionary of books relating to America*. Faksimilutgåva. Amsterdam, 1961–62.
- SALLANDER, H. *Hans Sallanders samling av litteratur om Västergötland, speciellt Skaraborgs län*. Göteborg, 1970.
- SBL = *Svenskt biografiskt lexikon*. Sthlm, 1918–
- SCHREBER VON SCHREEB, T. *Svenska jaktens litteratur intill år 1900 + Tillägg och kommentarer*. Uppsala, 1920 respektive Sthlm, 1958.
- SCHIÖTZ, E. H. *Itineraria norvegica. Utlendingers reiser i Norge*. Oslo, 1970–86.
- SEMBDNER, H. *Kleist-Bibliographie*. Ansbach, 1966.
- SETTERWALL, K. *Svensk historisk bibliografi 1771–1874*. Uppsala, 1937.
- VALLINKOSKI, J. *Die Dissertationen der alten Universität Turku 1642–1828*. Helsingfors, 1962–69.
- VD18 = *Das Verzeichnis Deutscher Drucke des 18. Jahrhunderts*. <http://vd18.de>
- WARMHOLTZ, C. G. *Bibliotheca historica sueo-gothica*. Faksimilutgåva. Köpenhamn, 1966–68.
- ÅGREN, S. *Svensk biografisk uppslagslitteratur*. Uppsala, 1929.
- ÅHLÉN, B. & ÅHLÉN, A. *Censur och tryckfrihet*. Sthlm, 2003.

FÖRKORTNINGAR

- bd – band
 ex. – exemplar
 front – frontespis
 grav. – graverad/graverade
 hfrbd – halvfranskt band
 hklbd – halvklotband
 klbd – klotband
 o – original
 pappbd – pappband
 plr – planscher
 s. – sida/sidor
 Sthlm – Stockholm
 stpl/stplr – stämpel/stämplrar

ANTIKVARIAT MATS REHNSTRÖM

Box 16394 | 103 27 Stockholm | 08-411 92 24
info@rehnstroem.se | www.matsrehnstroem.se

Besöksadress: Jakobsgatan 27 B

Öppettid: torsdagar 15-18:30

PRIS: 200:—

2024